

FATF

**МЕТОДОЛОГІЯ
З ОЦІНКИ ТЕХНІЧНОЇ
ВІДПОВІДНОСТІ
РЕКОМЕНДАЦІЯМ FATF
ТА ЕФЕКТИВНОСТІ
СИСТЕМ
ПВК/ФТ/ФРЗМЗ**

Оновлено: серпень 2024 року

Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) є незалежним міжурядовим органом, який розробляє та просуває політику захисту світової фінансової системи від відмивання грошей, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Рекомендації FATF визнані глобальним стандартом у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ).

Для отримання додаткової інформації про FATF, будь ласка, відвідайте www.fatf-gafi.org

Цей документ та/або будь-яка карта, включена до нього, не впливає на статус або суверенітет будь-якої території, делімітацію міжнародних меж та кордонів, а також на назву будь-якої території, міста чи району.

Посилання: FATF (2024), *Methodology for Assessing Technical Compliance with the FATF Recommendations and the Effectiveness of AML/CFT/CPF Systems*, FATF, Paris,
www.fatf-gafi.org/en/publications/Mutualevaluations/Assessment-Methodology-2022.html

Ця книга містить неофіційний переклад Методології FATF, здійснений Державною службою фінансового моніторингу України. Форматування та структура тексту відповідають особливостям даного видання. Звертаємо увагу, що цей переклад не є офіційним документом FATF і надається виключно для ознайомлення. У разі розбіжностей між перекладом і оригінальним текстом FATF слід керуватися офіційною англійською версією. Додатки до Методології: Правові основи вимог до фінансових установ, ВНУП ТА VASP, Додаток I – шаблон Звіту про взаємну оцінку, Додаток II – керівні документи FATF, Додаток III – Інформація щодо змін, внесених до методології FATF не перекладені та містяться в англійській версії цього документа. Переклад Методології FATF призначений для фахівців, які працюють у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, зокрема, для кращого розуміння положень Методології FATF та її застосуванні в українському правовому та регуляторному середовищі.

МЕТОДОЛОГІЯ

З ОЦІНКИ ТЕХНІЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ РЕКОМЕНДАЦІЯМ FATF ТА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМ ПБК/ФТ/ФРЗМЗ

ПРИЙНЯТО В ЛЮТОМУ 2022 року

Оновлено у серпні 2024 року

У 2022 році FATF внесла зміни до своєї методології з оцінки. FATF розпочала 5-й раунд оцінок за цією методологією у 2024 році, а регіональні органи по типу FATF, також поступово використовуватимуть цю методологію після завершення попереднього раунду оцінок.

Методологія FATF 2013 року з оцінки відповідності Рекомендаціям FATF та ефективності систем ПБК/ФТ, а також Процедури Четвертого раунду взаємних оцінок FATF у сфері ПБК/ФТ будуть і надалі застосовуватися до країн, які оцінювалися в рамках попереднього раунду оцінок, а також до пов'язаних з ними подальших процесів.

Для отримання додаткової інформації про взаємні оцінки FATF та глобальний календар оцінок див.: www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations

Зміст

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	5
ВСТУП	7
ТЕХНІЧНА ВІДПОВІДНІСТЬ	15
ЕФЕКТИВНІСТЬ	17
ОЦІНКА ТЕХНІЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ	25
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ	104
ГЛОСАРІЙ	144
ПРАВОВІ ОСНОВИ ВИМОГ ДО ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, ВНУП ТА VASP	
ДОДАТОК I ШАБЛОН ЗВІТУ ПРО ВЗАЄМНУ ОЦІНКУ	
ДОДАТОК II КЕРІВНІ ДОКУМЕНТИ FATF	
ДОДАТОК III ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЗМІН, ВНЕСЕНИХ ДО МЕТОДОЛОГІЇ FATF	

Перелік скорочень

БР (IO)	Безпосередній Результат
Віденська Конвенція (Vienna Convention)	Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин (1988)
ВК (ML)	Відмивання коштів
ВНУП (DNFBP)	Визначені нефінансові установи та професії
НПК (CDD)	Належна перевірка клієнта
Конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (Terrorist Financing Convention)	Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999)
НПО (NPO)	Неприбуткова організація
ООН (UN)	Організація Об'єднаних Націй
Палермська Конвенція (Palermo Convention)	Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000)
ПЕП (PEP)	Публічний діяч
ПЗ (IN)	Пояснювальна записка
ПВК/ФТ/ФРЗМЗ (AML/CFT/CPF)	Протидія відмиванню коштів/фінансуванню тероризму/фінансування розповсюдження (також застосовується для <i>Борьби з фінансуванням тероризму та Борьби з фінансуванням зброї масового знищення</i>)
ППО (STR)	Повідомлення про підозрілу операцію
ПФР (FIU)	Підрозділ фінансової розвідки
Резолюція РБ ООН (UNSCR)	Резолюція Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй

Р. (R.)	Рекомендація
РОП (RBA)	Ризико-орієнтований підхід
СРО (SRB)	Саморегулівні організації
ФРЗМЗ (PF)	Фінансування розповсюдження/фінансування розповсюдження зброї масового знищення
ФАТФ (FATF)	Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей
ФТ (TF)	Фінансування тероризму
MOU	Меморандум про взаєморозуміння
VASP	Постачальник послуг віртуальних активів

ВСТУП

1. Цей документ надає основу для проведення оцінок технічної відповідності переглянутим Рекомендаціям FATF, прийнятим у лютому 2012 року (які час від часу оновлюються), та перегляду рівня ефективності національної системи протидії відмиванню коштів/фінансуванню тероризму/фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ПВК/ФТ/ФРЗМЗ). Він складається з трьох розділів. Перший розділ – це вступ, що містить огляд Методології з оцінки¹, її попередньої історії, а також способів її застосування у процесі здійснення оцінок. Другий розділ визначає критерії оцінювання технічної відповідності кожній із Рекомендацій FATF. Третій розділ містить результати, індикатори, дані та інші фактори, що використовуються для оцінки ефективності впровадження Рекомендацій FATF. Процеси та процедури здійснення взаємних оцінок викладені в окремому документі.
2. Для 5-го раунду взаємних оцінок, FATF прийняла додаткові підходи щодо оцінювання технічної відповідності Рекомендаціям FATF, а також для визначення, наскільки система ПВК/ФТ/ФРЗМЗ є ефективною. Таким чином, Методологія складається з двох компонентів:
 - а) Оцінка технічної відповідності стосується розгляду конкретних вимог Рекомендацій FATF, в основному тих, що стосуються відповідної правової та інституційної систем країни, а також повноважень та процедур компетентних органів. Усе це є фундаментальною основою для розбудови системи ПВК/ФТ.
 - б) Оцінка ефективності значно відрізняється від оцінки технічної відповідності. Вона спрямована на оцінювання адекватності впровадження Рекомендацій FATF, та визначає ступінь досягнення країною визначеного переліку результатів, які є основоположними для дієвої системи ПВК/ФТ. Оцінка ефективності передусім зосереджена на тому, наскільки правова та інституційна системи дають очікувані результати.
3. Разом, оцінки як технічної відповідності, так і ефективності становлять інтегрований аналіз ступеню відповідності країни Стандартам FATF² та її успішності у підтримці потужностей системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, як цього вимагають Стандарти.
4. Ця Методологія розроблена з метою допомоги експертам з оцінки при здійсненні оцінки відповідності країни міжнародним стандартам у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ. Вона відображає вимоги, викладені у Рекомендаціях FATF та Пояснювальних записках, які є міжнародними стандартами з протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, але не змінює чи відмінює їх. Вона допоможе експертам з оцінки у визначенні систем та механізмів, розроблених країнами з різними правовими, регуляторними та фінансовими системами, з метою провадження ефективних систем ПВК/ФТ/ФРЗМЗ. Вона, також, корисна для країн, які переглядають свої власні системи, включаючи потреби щодо технічної допомоги. Ця Методологія базується на досвіді FATF, регіональних органів за типом FATF, МВФ та Світового банку у проведенні оцінок відповідності попереднім редакціям Рекомендацій FATF.

РИЗИК ТА КОНТЕКСТ

5. Відправною точкою для кожної оцінки є початкове розуміння експертами з оцінки ризиків та особливостей країни, у широкому сенсі, та елементів, які їх формують. Це включає:
 - а) характер та ступінь ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму;
 - б) особливості країни, які впливають на *суттєвість* різних рекомендацій (наприклад, структура її економіки та фінансового сектору);
 - в) *структурні елементи*, які складають основу системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ; та
 - г) *інші контекстуальні фактори*, які можуть вплинути на спосіб впровадження заходів у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ та рівень їх ефективності.

¹ Термін «оцінка» та його похідні використовуються у всьому документі і стосуються взаємних оцінок, що здійснюються FATF та регіональними органами за типом FATF, а також оцінок, що здійснюються третіми сторонами (наприклад, МВФ та Світовим банком).

² Стандарти FATF складаються з самих Рекомендацій FATF та Пояснювальних записок до них, а також відповідних визначень, наведених у Глосарії.

6. *Ризики* ВК/ФТ є особливо важливими для оцінки технічної відповідності Рекомендації 1 та ризико-орієнтованими елементами інших Рекомендацій, а також для оцінки ефективності. На початку та в процесі здійснення оцінки експерти з оцінки повинні враховувати характер та ступінь ризиків ВК/ФТ країни. Ризики ФРЗМЗ³ також є критично важливими для оцінки технічної відповідності Рекомендації 1. Однак, експерти повинні пам'ятати, що, на відміну від ризиків ВК/ФТ, розгляд ризиків ФРЗМЗ суворо обмежений конкретними елементами оцінки (див. Загальне тлумачення та керівництво для отримання додаткової інформації щодо Рекомендації 1 та фінансування розповсюдження зброї масового знищення).

7. Експерти з оцінки повинні переконатися, що при визначенні обсягу ризиків враховується весь спектр відповідних факторів ризику, і використовувати результати визначення обсягу ризиків для спрямування та зосередження оцінки на сферах з високим рівнем ризику. Прикладами відповідних факторів є рівень і тип злочинності, пов'язаної з отриманням доходів у країні, терористичні групи, що діють або отримують кошти в країні, вразливість до транскордонних потоків злочинних або незаконних активів, рівень значної фінансової активності в нерегульованих секторах і високі показники фінансової ізоляції.⁴

8. Експерти з оцінки повинні використовувати власну оцінку ризиків країни як початкову основу для розуміння ризиків, але не повинні некритично сприймати оцінку ризиків країни як правильну і не повинні слідувати всім її висновкам. Хоча експерти з оцінки завжди повинні приділяти належну увагу інформації (наприклад, національній оцінці ризиків, оцінці загроз/галузевій/тематичній оцінці тощо), наданій оцінюваною країною, вони також повинні вказувати основні джерела достовірної та надійної інформації, на які вони поклалися при формуванні своєї думки щодо обґрунтованості оцінки країни. Експерти з оцінки також повинні звернути увагу на вказівки, наведені в пункті 22 нижче, щодо того, як оцінювати оцінку ризиків у контексті Рекомендації 1 та Безпосереднього результату 1. Можуть бути випадки, коли експерти не можуть дійти висновку, що оцінка країни є обґрунтованою, або коли оцінка країни є недостатньою чи взагалі відсутня. У таких ситуаціях вони повинні тісно консультиватися з національними органами влади, намагаючись досягти спільного розуміння того, які ключові ризики існують у межах юрисдикції. Якщо згоди немає або якщо вони не можуть дійти висновку, що оцінка країни є обґрунтованою, експерти з оцінки повинні чітко пояснити будь-які розбіжності в розумінні та аргументувати їх у Звіті про взаємну оцінку (MER); і повинні використовувати своє розуміння ризиків як основу для оцінки інших елементів, заснованих на оцінці ризиків (наприклад, ризико-орієнтованого нагляду).

9. Оцінювачі повинні також розглянути питання суттєвості, включаючи, наприклад, відносну важливість різних частин фінансового сектору, постачальників послуг з переказу віртуальних активів та різних визначених нефінансових установ та професій (ВНУП); розмір, інтеграцію та структуру фінансового сектору, секторів постачальників послуг з переказу віртуальних активів та ВНУП; відносну важливість різних типів фінансових продуктів або установ; обсяг бізнесу, який є внутрішнім або транскордонним; ступінь, в якій економіка базується на готівці; та оцінки розміру неформального сектору та/або тіньової економіки. Експерти з оцінки також повинні знати чисельність населення, рівень розвитку країни, географічні фактори, торговельні, культурні та соціальні зв'язки. Оцінювачі повинні враховувати відносну важливість різних секторів і питань при оцінці як технічної відповідності, так і ефективності. Найбільш важливим та актуальним для країни питанням, включаючи сфери підвищених ризиків ВК/ФТ, слід надавати більшої ваги при визначенні рейтингів технічної відповідності, а також приділяти більше уваги найбільш важливим сферам при оцінці та визначенні рейтингу ефективності, як зазначено нижче.

³ У контексті Р.1, ризик фінансування розповсюдження (ФРЗМЗ) стосується тільки і виключно потенційного порушення, невиконання або ухилення від виконання зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, зазначених у Р.7.

⁴ У деяких випадках фінансова діяльність у нерегульованих секторах та фінансова ізоляція зумовлені факторами, не пов'язаними з ВК/ФТ. Отже, беручи до уваги ці фактори, експерти повинні також враховувати ширший контекст рівня економічного розвитку країни та доступності фінансових послуг, рівень фінансової інтеграції та рівень ризику, який країна становить для міжнародної фінансової системи.

10. Ефективна система ПВК/ФТ/ФРЗМЗ зазвичай вимагає наявності певних *структурних елементів*, наприклад: політична стабільність; зобов'язання на високому рівні усунути недоліки у сфері ПВК/ФТ; стабільність установ, що відзначаються підзвітністю, цілісністю та прозорістю; верховенство права; а також спроможна, незалежна та ефективна судова система. Вивчення структурних елементів повинно ґрунтуватися на факторах, включаючи, але не обмежуючись ними, рівень дотримання відповідних міжнародних зобов'язань⁵ та основоположних принципів національного законодавства.⁶ У контексті ПВК/ФТ фундаментальні принципи національного законодавства включають такі юридичні права, як належна правова процедура, презумпція невинуватості та право особи на ефективний судовий захист.⁷ Недостатність таких структурних елементів або значні слабкості та недоліки у загальній системі можуть значним чином перешкоджати розбудові ефективної системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, і, якщо експерти виявлять недостатню відповідність або ефективність, відсутні структурні елементи можуть бути причиною такого висновку і, за необхідності, повинні бути зазначені у MER.

11. *Інші контекстуальні фактори*, які можуть значним чином вплинути на ефективність заходів у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ країни, включають прозорість, зрілість і досконалість системи кримінального правосуддя, регуляторного, наглядового та адміністративного режиму в країні; рівень корупції та вплив заходів з боротьби з корупцією; або рівень фінансових винятків. Такі фактори можуть вплинути на ризики ВК/ФТ та збільшити або зменшити ефективність заходів у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ.

12. Експерти з оцінки повинні розглянути вищезазначені контекстуальні фактори, включаючи ризики, питання суттєвості, структурні елементи та інші контекстуальні фактори, з метою формування загального розуміння контексту, в якому функціонує система у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ країни. Ці фактори можуть вплинути на те, які питання експерти вважають суттєвими або високо ризиковими, і, відповідно, допоможуть експертам вирішити, на що зосередити свою увагу в ході здійснення оцінки. Деякі безпосередньо відповідні контекстуальні фактори зазначені у контексті індивідуальних безпосередніх результатів, описаних у розділі Методології про ефективність. Експерти з оцінки повинні бути обережними щодо інформації, яка використовується при розгляді того, як ці фактори ризику та контекстуальні фактори можуть вплинути на оцінку країни, особливо у випадках, коли вони суттєво впливають на висновки. Експерти з оцінки повинні враховувати точку зору представників країни, але повинні її критично проаналізувати, а також звернутися до інших достовірних або надійних джерел інформації (наприклад, з міжнародних установ або значних авторитетних видань), бажано використовуючи різноманітні джерела інформації. Ґрунтуючись на цих елементах, експерти з оцінки повинні сформулювати власне судження щодо контексту, в якому функціонує система ПВК/ФТ/ФРЗМЗ країни, і викласти свій аналіз чітко та зрозуміло у Звіті про взаємну оцінку.

13. Фактори ризику, суттєвості, а також структурні або контекстуальні фактори можуть в деяких випадках пояснити, чому країна відповідає або не відповідає вимогам, або чому рівень ефективності країни вищий або нижчий від очікуваного, на основі рівня технічної відповідності країни. Ці фактори можуть бути важливою складовою пояснення, чому країна функціонує добре або погано, а також важливим елементом рекомендацій експертів щодо підвищення ефективності. Рейтинги як технічної відповідності, так і ефективності визначаються на основі універсальних стандартів, що застосовуються до усіх країн. Неприятливий контекст (наприклад, у випадку недостатності структурних елементів) може підірвати рівень відповідності та ефективності. Однак, фактори ризику, суттєвості, а також структурні або інші контекстуальні фактори не повинні бути виправданням для

⁵ Відповідно до Мандату FATF та Рекомендаціям FATF, міжнародні зобов'язання, що стосуються відповідності, включають зобов'язання Організації Об'єднаних Націй, її Ради Безпеки та комітетів, відповідальних за питання, пов'язані з мандатом FATF; Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки (див. Пояснювальну записку 29, п. 13); Базельського комітету з банківського нагляду, Міжнародної організації комісій з цінних паперів та Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (див. Пояснювальну записку 40, п. 13, виноску 92 та визначення основних принципів у Глосарії); Ради Європи та Організації американських держав (див. Р.36).

⁶ Це має ґрунтуватися на інформації з надійних і достовірних джерел, у тому числі на останніх Звітах про взаємну оцінку та Звіту про прогрес оцінюваної країни, відповідно до розділів 12 і 22 Вступу до Методології.

⁷ Див. визначення основоположних принципів національного законодавства у Глосарії.

недостатнього або нерівномірного впровадження Стандартів FATF. Експерти повинні чітко зазначити у Звіті про взаємну оцінку, які фактори вони врахували; чому і як вони це зробили, а також інформаційні джерела, що використовувалися при їх розгляді.

ЗАГАЛЬНЕ ТЛУМАЧЕННЯ ТА КЕРІВНИЦТВО

14. Повний перелік визначень міститься у Загальному Глосарії. Ці визначення взяті з Рекомендацій FATF і опубліковані в Методології для зручності оцінювачів. Експерти з оцінки також повинні враховувати інструкції щодо інших питань загального тлумачення, що є необхідним для забезпечення узгодженості підходу.

15. **Фінансові установи** – Експерти з оцінки повинні мати чітке розуміння видів установ, залучених до фінансової діяльності, про які зазначається у визначенні глосарію «*фінансові установи*». Важливо зазначити, що така діяльність може здійснюватися установами з різними загальними назвами (наприклад, «*банк*») у різних країнах, тому експерти повинні зосереджувати увагу на діяльності, а не на назвах таких установ.

16. Коли в цій Методології використовуються терміни "майно, одержане злочинним шляхом" та "майно відповідної вартості"⁸, їх слід розуміти як такі, що включають майно, яке перебуває у власності або володінні третіх осіб, крім *добросовісних* третіх осіб.⁹

17. **Постачальники послуг з переказу віртуальних активів та віртуальні активи** – Експерти з оцінки повинні також мати глибоке розуміння фінансових установ, ВНУП та VASP, які займаються охопленою діяльністю згідно з визначенням в Глосарії відносно *постачальника послуг з переказу віртуальних активів*. Зокрема, експерти повинні зазначити, що вимоги Стандартів FATF, що стосуються віртуальних активів та пов'язаних з ними постачальників, застосовуються Рекомендацією 15 ("Нові технології"). Пояснювальна записка до Р. 15 прямо підтверджує, що визначення FATF термінів *майно, доходи, кошти, кошти чи інші активи чи інша відповідна вартість* у Глосарії включають віртуальні активи. Експерти з оцінки повинні враховувати це при проведенні оцінки будь-яких Рекомендацій (для Технічної відповідності) або пов'язаних Безпосередніх Результатів (для Ефективності), використовуючи ці терміни.¹⁰ Див. примітку для експертів з оцінки в Р.15 для більш детального керівництва.

18. Оцінювачі повинні мати на увазі, що країни можуть класифікувати VASP як окремий сектор або називати їх "фінансовими установами" чи "ВНУП". Незалежно від того, як країни вирішили класифікувати VASP, вони повинні підлягати належному регулюванню та нагляду чи моніторингу на основі оцінки ризиків з боку компетентного органу відповідно до Рекомендацій 26 та 27.

19. **Аналіз оцінки ризиків, здійснений країною** – Від експертів з оцінки не вимагається здійснювати незалежну власну оцінку ризиків при оцінюванні Рекомендації 1, Безпосереднього Результату 1, та ключових питань 11.2 але, з іншого боку, їм не обов'язково приймати оцінку ризиків, здійснену країною, як вірну. При перегляді оцінки ризиків країни, експерти з оцінки повинні розглянути ретельність здійснених процедур та процесів, а також внутрішню узгодженість оцінки (наприклад, чи обґрунтовані надані висновки, враховуючи використану інформацію та здійснений аналіз). Експерти з оцінки повинні зосереджуватися

⁸ Терміни " майно, одержане злочинним шляхом" та "майно відповідної вартості" використовуються в Р.4, Р.30, Р.31, Р.38 та Р.40

⁹ Приклади обставин, коли майно перебуває у власності або у володінні недобросовісних третіх осіб і може бути кримінальним майном або майном відповідної вартості, включають:

а) майно, що перебуває під фактичним контролем обвинуваченого у кримінальній справі або особи, яка перебуває під слідством, і, наприклад, належить членам сім'ї, пов'язаним особам або юридичним особам та правовим утворенням; або

б) якщо майно було подароване або передане третій стороні за суму, значно вищу або нижчу за ринкову вартість.

¹⁰ Терміни майно, доходи, кошти, кошти чи інші активи та/чи відповідна вартість, використовуються у Р.3 (критерії 3.4 та 3.5), Р.4 (критерії 4.2 та 4.4-4.13), Р.5 (критерії 5.2, 5.4 та 5.5), Р.6 (критерії 6.5, 6.6 та 6.7), Р.7 (критерії 7.2, 7.4 та 7.5), Р.8 (критерій 8.5), Р.10 (критерій 10.7), Р.12 (критерій 12.1), Р.20 (критерій 20.1), Р.29 (критерій 29.4), Р.30 (критерій 30.3 та 30.5), Р. 31 (критерій 31.3), Р. 33 (критерій 33.1), Р.38 (критерії 38.1, 38.4, 38.5 та 38.7) та Р.40 (критерій 40.18, 40.20), Безпосередній результат 2 та 6-11. Слова «віртуальні активи» не повинні з'являтися або бути прямо включені в законодавство, посилаючись чи визначаючи ці терміни за умови, що ні в законодавстві, ні в судовій практиці немає нічого, що заважало б віртуальним активам підпадати під визначення цих термінів.

на високо пріоритетних питаннях, а не на деталях, та повинні застосовувати підхід здорового глузду, щоб визначити, чи є результати обґрунтованими. За доцільності та необхідності, експерти з оцінки повинні також розглянути інші достовірні та надійні джерела інформації щодо ризиків країни з метою визначення, чи є будь-які суттєві відмінності, які повинні бути додатково досліджені. Якщо група оцінювачів вважає, що оцінка ризиків, здійснена країною, є обґрунтованою, ризико-орієнтовані елементи Методології можуть розглядатися на її основі.

20. Ризик-орієнтовані вимоги - Для кожної Рекомендації, за якими від фінансових установ, VASP та ВНУП вимагається вживати певні заходи, експерти з оцінки повинні зазвичай оцінювати додержання вимог, ґрунтуючись на тому, що усі фінансові установи, VASP та ВНУП повинні додержуватися усіх спеціальних вимог. Однак, важливим аспектом, який лежить в основі Рекомендацій FATF, є рівень ризику відмивання коштів або фінансування тероризму для певних видів установ, видів діяльності та професій, або для певних видів клієнтів, товарів, операцій або країн. Таким чином, країна може враховувати ризик при застосуванні Рекомендацій (наприклад, при застосуванні спрощених заходів), і експерти повинні брати до уваги ризику та гнучкість, дозволених у рамках ризик-орієнтованого підходу, при визначенні, чи застосовні заходи достатні для зменшення ризиків. Якщо Рекомендації FATF визначають деякі види діяльності як такі, що несуть підвищений рівень ризику, для яких вимагається застосовувати посилені або спеціальні заходи, усі такі заходи повинні бути впроваджені, хоча обсяг застосування таких заходів може різнитися залежно від певного рівня ризику. Таким чином, реалізація ризик-орієнтованого підходу ґрунтується на оцінці повного спектру ризиків, від низького до високого, і, як наслідок, на відповідних заходах щодо їх зниження.¹¹ Якщо під час визначення обсягу (scoping exercise) або на будь-якому наступному етапі процесу взаємної оцінки будуть виявлені непередбачувані наслідки, такі як неправомірне припинення або перешкоджання законній діяльності НПО¹² і це буде підтверджено інформацією з достовірних і надійних джерел,¹³ країна повинна продемонструвати, наскільки відповідні заходи зі зниження є пропорційними та адекватними ризикам ВК/ФТ.

21. Винятки для ситуацій з низьким рівнем ризику – Якщо ризик відмивання коштів та фінансування тероризму є низьким, країни можуть вирішити не застосовувати деякі з Рекомендацій, які вимагають від фінансових установ, VASP та ВНУП вживати певних заходів. У таких випадках країни повинні надати оцінювачам докази та аналіз, які стали основою для прийняття рішення про незастосування Рекомендацій.

22. Вимоги для фінансових установ, ВНУП, VASP та країн – У Рекомендаціях FATF зазначено, що фінансові установи, ВНУП та VASP «повинні» або «для них повинна бути встановлена вимога» вживати певних заходів, або країни «повинні забезпечити», що певні заходи вживаються фінансовими установами, ВНУП, VASP або іншими юридичними чи фізичними особами. Щоб використовувати одну узгоджену фразу, відповідні критерії у цій Методології використовують фразу «Для фінансових установ повинна бути встановлена вимога». Еквівалентна фраза використовується для ВНУП, VASP, або інших організацій чи осіб.

23. Закони або засоби, які підлягають виконанню – У примітці до Правової бази вимог до фінансових установ, ВНУП та VASP (в кінці Пояснювальних записок до Рекомендацій FATF) зазначено необхідну правову основу для прийняття відповідних вимог. Експерти з оцінки повинні розглянути питання про те, чи механізми, що використовуються для реалізації даної вимоги, кваліфікуються як засоби, які підлягають виконанню, на основі інформації, викладеної у цій примітці. Експерти з оцінки повинні знати, що Рекомендація 10, 11 і 20 містять вимоги, які повинні бути викладені в законі, в той час як інші вимоги можуть бути встановлені або в законі, або в заходах, які підлягають виконанню. Цілком можливо, що типи

¹¹ Рекомендації FATF вимагають від країн розуміти свої (високі та низькі) ризики та вимагають від фінансових установ та ВНУП вживати посилені заходи для управління та зниження високих ризиків. Відповідно, хоча це і не є обов'язковим, якщо ризики є низькими, можуть бути дозволені спрощені заходи. Аналогічно, за наявності доведеного низького ризику ВК/ФТ країни можуть (але не зобов'язані) прийняти рішення про незастосування певних Рекомендацій до певного виду фінансової установи або діяльності чи ВНУП (див. Пояснювальна записка 1, п.2).

¹² Це суперечить Рекомендаціям FATF, в яких зазначено, що "Цілеспрямовані заходи, що вживаються країнами для захисту НПО від зловживань, пов'язаних з фінансуванням тероризму, не повинні порушувати або перешкоджати законній благодійній діяльності" (див. п. 2(d) Пояснювальної записки 8).

¹³ Відповідно до пунктів 12 та 22 Вступу до Методології.

документів або заходів, які не розглядаються як засоби, які підлягають виконанню, тим не менш можуть сприяти підвищенню ефективності, і, таким чином, можуть розглядатися в контексті аналізу ефективності, не враховуючи виконання вимог технічної відповідності (наприклад, добровільні кодекси поведінки, видані органами приватного сектору, або рекомендоване керівництво, видане наглядовим органом).

24. **Оцінка для ВНУП** – Відповідно до Рекомендацій 22, 23 і 28 (і конкретних елементів Рекомендації 6 і 7), ВНУП і відповідні наглядові (чи саморегульовані) органи зобов'язані вживати певних заходів. Технічна відповідність цим вимогам повинна оцінюватись тільки відповідно до цих конкретних Рекомендацій і не повинна включатися в інші Рекомендації, що стосуються фінансових установ. Тим не менш, оцінка ефективності повинна враховувати як фінансові установи, так і ВНУП при розгляді відповідних результатів.

25. **Фінансування розповсюдження зброї масового знищення** – Вимоги Стандарту FATF щодо фінансування розповсюдження зброї масового знищення обмежені Рекомендацією 7 («Цільові фінансові санкції»), Рекомендацією 15 («Нові технології»), Рекомендацією 1 («Оцінка ризиків та застосування ризик-орієнтованого підходу») та Рекомендацією 2 («Національне співробітництво та координація»). В контексті оцінки ефективності, всі вимоги, пов'язані з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення включені в Результат 11, за винятком національного співробітництва та координації, які входять в Безпосередній Результат 11. Питання, пов'язані з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, повинні розглядатися тільки в тих місцях, а не в інших частинах оцінки.

26. **Національні, наднаціональні і субнаціональні заходи** – У деяких країнах питання ПВК/ФТ/ФРЗМЗ вирішуються не тільки на рівні національного уряду, а й на рівні штату/провінції або місцевому рівні. Коли проводиться оцінка, необхідно вжити відповідні кроки для забезпечення того, щоб заходи щодо ПВК/ФТ/ФРЗМЗ також адекватно вживалися на рівні штату/провінції. Так само, оцінювачі повинні брати до уваги і звертатись до наднаціональних законів, включаючи оцінку ризиків, закони та нормативні акти, які діють в країні. Усі відповідні заходи, незалежно від рівня, повинні враховуватися як з точки зору технічної відповідності, так і з точки зору ефективності. У пунктах 30-33 нижче та в процедурах проведення оцінювання пояснюється, як оцінювати будь-яку Рекомендацію та Безпосередній Результат у наднаціональному контексті.

27. Країни, які є членами наднаціональних юрисдикцій, повинні оцінюватися окремо. Відповідно до пунктів 73-77 Методології, всі рекомендації експертів щодо вдосконалення системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ мають бути спрямовані на оцінювану країну.

28. Оцінюючи державу-члена наднаціональної юрисдикції, оцінювачі повинні брати до уваги:

- a) всі відповідні закони, нормативні акти та інші заходи, запроваджені або існуючі на наднаціональному рівні, або запроваджені як додаткові заходи на національному (або субнаціональному) рівні оцінюваною державою-членом цієї наднаціональної юрисдикції відповідно до її національного ризику;
- b) як (суб)національні та наднаціональні заходи у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ доповнюють та взаємодіють один з одним; та
- c) будь-які відповідні оцінки ризиків на (суб)національному та наднаціональному рівнях. Для наднаціональних оцінок ризиків це включає в себе те, яким чином країна отримує інформацію про розробку та висновки оцінки ризиків (наприклад, за допомогою матеріалів або зворотного зв'язку, наданих її національними агентствами), беручи до уваги вказівки, викладені в пункті 22 Методології щодо проведення оцінки ризиків країни, при оцінці Рекомендації 1, Безпосереднього результату 1 та основного питання 11.2.

29. Оцінка технічної відповідності в наднаціональному контексті:

- a) Для впорядкування процесу та уникнення дублювання і невідповідностей, органи оцінювання повинні розробити стандартизовані формулювання для опису елементів наднаціональної системи, які є спільними для всіх держав-членів. Це має бути зроблено на початку 5-го раунду (наприклад, в контексті першого(их) оцінювання країн-членів або як окрема процедура). У випадку кожної країни, що оцінюється, стандартизоване формулювання слід модифікувати за необхідності,

щоб врахувати подальші зміни в наднаціональній структурі, будь-які відповідні національні заходи, які окрема країна впровадила на внутрішньому рівні, а також будь-які відмінності в імplementації.

- b) Експерти з оцінки повинні описати у Звіті про взаємну оцінку (на додаток до вимог, викладених у цій Методології):
 - (i) наднаціональні заходи, які безпосередньо застосовуються до оцінюваної країни (наприклад, закони та нормативні акти, які однаково застосовуються до всіх держав-членів); та
 - (ii) чи існують прогалини в комбінованій системі національних, субнаціональних та наднаціональних заходів.

30. Оцінка ефективності в наднаціональному контексті (на додаток до інших вимог, викладених у цій Методології):

- a) Впровадження заходів щодо ПВК/ФТ може відрізнитися між державами-членами наднаціональної юрисдикції залежно від конкретного ризику та контексту оцінюваної країни, від того, як її національна (правова, інституційна та операційна) база та інші заходи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ взаємодіють із заходами на наднаціональному рівні, а також від будь-яких прогалин у цій системі або їх впровадження порівняно зі стандартами FATF. Оцінювачі повинні обговорити ці питання з відповідними наднаціональними та національними органами влади.
- b) Оцінюючи ефективність Безпосереднього результату, оцінювачі повинні взяти до уваги та описати його в Звіті про взаємну оцінку:
 - (i) ступінь впровадження наднаціональних заходів в оцінюваній країні;
 - (ii) взаємозв'язок між впровадженням наднаціональних та національних заходів у цій сфері; та
 - (iii) як і в якій мірі застосовуються заходи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ на наднаціональному рівні.

31. **Фінансовий нагляд** – Закони і засоби, які підлягають виконанню, що встановлюють превентивні вимоги у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ в банківському секторі, секторі страхування та цінних паперів, повинні виконуватись та реалізовуватись шляхом здійснення нагляду. У цих секторах слід також дотримуватись основних принципів нагляду, розроблених Базельським комітетом, Міжнародною асоціацією наглядових органів в секторі страхування (IAIS), і Міжнародною організацією комісій з цінних паперів (IOSCO). Стосовно деяких питань ці принципи нагляду будуть охоплювати або будуть доповнювати вимоги, зазначені в Стандартах FATF. Експерти з оцінки повинні знати і враховувати будь-які оцінки чи висновки, зроблені щодо основних принципів, або інших відповідних принципів або стандартів, виданих наглядовими органами, що встановлюють стандарти. Для інших типів фінансових установ та VASP, то в кожній країні по-різному застосовуються закони та засоби, які підлягають виконанню, залежно від рівня ризику, - через систему нагляду чи моніторинг.

32. **Санкції** – Декілька Рекомендацій вимагають від країн мати *“ефективні, пропорційні та переконливі санкції”* за недотримання вимог у сфері ПВК/ФТ. Різні елементи цих вимог оцінюються в контексті технічної відповідності та ефективності. При оцінці технічної відповідності, експерти з оцінки повинні розглянути чи законодавча база та засоби, які підлягають виконанню, в країні містять достатній ряд санкцій, які можуть бути *пропорційно* застосовані за значне або незначне недотримання вимог.¹⁴ При оцінці ефективності, експерти з оцінки повинні розглянути питання чи санкції, що застосовуються на практиці, є *ефективними* у забезпеченні майбутнього дотримання вимог установою або особою, до якої застосовувались санкції; чи є вони пропорційними щодо серйозності порушення або злочину; а також чи є санкції *переконливими* за недотримання вимог іншими. Експерти з оцінки повинні враховувати контекст і правову систему країни.

¹⁴ Приклади видів санкцій включають: письмові попередження; розпорядження/припис виконати конкретні інструкції (можливо, що супроводжується регулярними/щоденними штрафами за недотримання вимогам законодавства); наказ про регулярне звітування про заходи, вжиті установою; штрафи за недотримання; заборона особам займатися діяльністю в певному секторі; заміна або обмеження повноважень керівників, директорів, власників, що контролюють діяльність; введення арбітражного управління чи призупинення або анулювання ліцензії; або кримінальне покарання, де допускається.

33. **Міжнародне співробітництво** – У цій Методології міжнародне співробітництво оцінюється в конкретних Рекомендаціях і Безпосередніх Результатах (в першу чергу Рекомендації 36-40 і Безпосередній Результат 2). Експерти з оцінки також повинні знати про вплив, який може мати здатність і бажання країни брати участь у міжнародному співробітництві на інші Рекомендації та Безпосередні Результати (наприклад, на розслідування злочинів з транскордонним елементом або нагляд міжнародних груп), і чітко зазначати будь-які випадки, коли міжнародна співпраця позитивно або негативно впливає на дотримання вимог або ефективність.

34. **Законопроекти і пропозиції** – Експерти з оцінки повинні враховувати тільки відповідні закони, нормативно-правові акти або інші заходи у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, які набрали чинності та діють на момент завершення виїзної місії до країни. Коли експертам надаються проекти законів або інші проекти документів щодо внесення змін в систему, вони можуть бути зазначені у звіті, але їх не слід враховувати у висновках оцінки або рейтингах.

35. **Керівництво FATF** - Експерти з оцінки можуть також розглядати Керівництво FATF як довідкову інформацію про те, як країнам можна реалізувати конкретні вимоги. Повний список Керівництва FATF включається в якості додатку до цього документу. Таке керівництво може допомогти експертам з оцінки зрозуміти практичні аспекти реалізації Рекомендацій FATF, та/або надати приклади механізмів і практик, які сприяють ефективному впровадженню і, таким чином, надають довідкову інформацію, яка може допомогти експертам з оцінки щодо ефективності. Однак, керівництво не повинно бути частиною оцінки.

СУТТЄВІСТЬ ТА ВАГОМІСТЬ СЕКТОРУ

1. Зокрема, експерти повинні оцінити всі складові фінансового сектору, сектору ВНУП та постачальників послуг з переказу віртуальних активів в країні як "дуже важливі", "помірно важливі" або "менш важливі", беручи до уваги ризик, суттєвість та контекст, а ці оцінки та фактори, що лежать в їх основі, повинні бути викладені у Звіті про взаємну оцінку. Оцінюючи наявні системи та заходи, оцінювачі повинні пояснити, як вони враховували вагомість виявлених сильних та слабких сторін заходів, а також пояснити їхній вплив на загальну вагомість та оцінку сектору.
2. Визначаючи вагомість різних секторів, оцінювачі повинні враховувати ризики ВК/ФТ, з якими стикається кожен сектор, а також суттєвість та відносну важливість кожного сектору відповідно до пунктів 5-14 та шаблону Звіту про взаємну оцінку (див. Додаток I до Методології). Оцінюючи суттєвість кожного сектору, експерти повинні брати до уваги, принаймні, такі фактори:
 - (a) розмір, інтеграцію та структуру фінансового, ВНУП та VASP секторів;¹⁵
 - (b) відносну важливість різних типів фінансових, ВНУП та VASP продуктів/послуг або установ, підприємств чи професій;
 - (c) суттєвість сектору, тип клієнтської бази, обсяг бізнесу, який є національним, регіональним чи міжнародним;
 - (d) оцінені ризики, в тому числі те, якою мірою економіка базується на відстежуваних платіжних та обмінних системах чи базується на готівці, а також те, чи використовуються електронні гроші або інші нові способи оплати, і в якій мірі; та
 - (e) розмір неформального сектору та/або тіньової економіки.
3. Експерти з оцінки повинні також брати до уваги структурні елементи та інші контекстуальні фактори (наприклад, чи існують у кожному секторі встановлені наглядові органи з достатніми повноваженнями, незалежністю та ресурсами, а також з визнаною підзвітністю, доброчесністю та прозорістю; надійність антикорупційної системи та системи забезпечення прозорості, а також зрілість і досконалість регуляторного та наглядового режиму для кожного сектору).¹⁶

ТЕХНІЧНА ВІДПОВІДНІСТЬ

4. Технічна відповідність є компонентом Методології, який відповідає за впровадження конкретних вимог FATF, включаючи законодавчу базу та засоби, які підлягають виконанню; існування, повноваження та процедури компетентних органів. Здебільшого, він не включає конкретні вимоги щодо стандартів, які стосуються ефективності. Вони оцінюються окремо, через компонент ефективності Методології.
5. Рекомендації FATF, які є визнаними міжнародними стандартами, застосовуються до всіх країн. Однак, експерти повинні розуміти що законодавча, інституційна та наглядова база для ПВК/ФТ/ФРЗМЗ може відрізнятись від країни до країни. За умови, що Рекомендації FATF виконуються, країни мають право впроваджувати Стандарти FATF у відповідності до своїх національних законодавчих та інституційних систем, навіть якщо методи, за допомогою яких відповідність була досягнута, можуть різнитися. У зв'язку з цим, експерти повинні бути інформовані про ризики та структурні або контекстуальні чинники для країни.
6. Технічна відповідність, як компонент Методології, встановлює конкретні вимоги кожної Рекомендації як перелік критеріїв, які представляють ті елементи, які повинні бути присутні для того, щоб продемонструвати повну відповідність обов'язковим елементам Рекомендацій. Оцінювані критерії послідовно пронумеровані для кожної Рекомендації, але послідовність критеріїв не вказує на їх пріоритет чи ступінь важливості. У деяких випадках дається уточнення (зазначається під критерієм) для того, щоб допомогти визначити важливі

¹⁵ Наприклад, включаючи, але не обмежуючись, концентрацію бізнесу в різних секторах.

¹⁶ Наприклад, спеціальні наглядові заходи, такі як тематичні огляди та цілеспрямована робота з конкретними секторами або установами.

аспекти оцінки критерію. Для критеріїв з таким уточненням оцінювач повинен розглянути, чи присутній кожен елемент, для того, щоб визначити, чи є відповідність критерію в цілому.

РЕЙТИНГИ ВІДПОВІДНОСТІ

7. Для кожної Рекомендації оцінювач повинен сформулювати висновок щодо ступеню відповідності (чи невідповідності) країни стандарту. Існує чотири можливі ступені відповідності: відповідає, переважно відповідає, частково відповідає та не відповідає. У виняткових випадках, Рекомендація може бути також оцінена як «Не застосовується». Ці рейтинги базуються тільки на критеріях, зазначених у оцінці технічної відповідності, вони такі:

Рейтинги технічної відповідності		
Відповідає	B	Відсутні недоліки.
Переважно відповідає	ПВ	Є лише незначні недоліки.
Частково відповідає	ЧВ	Існують помірні недоліки.
Не відповідає	НВ	Існують значні недоліки.
Не застосовується		Вимога не застосовується через структурні, правові або інституційні характеристики країни.

При розгляді рівня недоліків для будь-якої Рекомендації, експерти з оцінки повинні враховувати, беручи до уваги контекст країни, кількість і відносну важливість критеріїв, які були виконані, в переважно виконані, частково виконані або не виконані.

8. Важливо зазначити, що це є обов'язком оцінюваної країни довести, що її система ПВК/ФТ/ФРЗМЗ відповідає Рекомендаціям. У визначенні ступеню відповідності кожній Рекомендації, експерт повинен не тільки оцінити, чи закони або засоби, які підлягають виконанню, відповідають Рекомендаціям FATF, але також повинен визначити, чи існує інституційна структура.

9. **Вагомість критеріїв** – Індивідуальні критерії, які використовуються для оцінки кожної Рекомендації, не всі однаково важливі, а кількість критеріїв, яким є відповідність, не завжди вказує на рівень дотримання Рекомендації в цілому. Коли виноситься рішення щодо рейтингу для кожної Рекомендації, експерт з оцінки повинен брати до уваги відносну важливість критерію в контексті країни. Оцінювачі мають враховувати, наскільки значними є будь-які недоліки, беручи до уваги профіль ризику країни та іншу структурну та контекстну інформацію (наприклад, для сфери з більшим рівнем ризику або великою частиною фінансового сектору). У деяких випадках єдиний недолік може бути досить важливим, щоб виправдати рейтинг «не відповідає», навіть якщо є відповідність іншим критеріям. Недолік відносно низького ризику або мало застосовуваних типів фінансової діяльності, навпаки, можуть мати невеликий вплив на загальну оцінку Рекомендації.

10. **Зв'язок між Рекомендаціями** – У багатьох випадках той же основний недолік буде мати каскадний ефект на оцінку декількох різних Рекомендацій.¹⁷ Наприклад: недостатня оцінка ризиків може підірвати ризик-орієнтовані заходи, в усій системі ПВК/ФТ; або незастосування норм ПВК/ФТ до певного типу фінансових установ або ВНУП можуть вплинути на оцінку всіх Рекомендацій, які застосовуються до фінансових установ чи ВНУП. В таких випадках при розгляді рейтингів, експерти з оцінки повинні відображати недоліки у

¹⁷ Експертам з оцінки слід пам'ятати, що питання, пов'язані з ФРЗМЗ, оцінюються виключно в рамках Р.7, Р.11 та конкретно визначені елементи в рамках Р.1, Р.2 та Р.15. Будь-який основний недолік, пов'язаний з ФРЗМЗ, не повинен мати каскадного ефекту.

факторах, які лежать в основі для кожної застосованої Рекомендації, та, при необхідності, визначати відповідно рейтинг. Вони також повинні чітко вказати у Звіті про взаємну оцінку, що ця ж першопричина стосується усіх релевантних Рекомендацій.

ЕФЕКТИВНІСТЬ

11. Оцінка ефективності системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ країни є так само важливою, як і оцінка технічної відповідності стандартам FATF. Оцінка ефективності спрямована на: (а) посилення уваги FATF на результатах; (b) визначення, в якій мірі національна система ПФК/ПФТ досягла цілей Стандартів FATF, та виявлення системних недоліків; та (c) уможливлення країн пріоритезувати заходи з покращення своєї системи. Для цілей цієї Методології, ефективність визначається як *«Ступінь досягнення визначених результатів»*.

12. В контексті ПВК/ФТ/ФРЗМЗ ефективність – це міра, в якій фінансові системи та економіки зменшують ризики та загрози відмивання коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Це може стосуватися очікуваного результату: (а) політики, закону або засобів, які підлягають виконанню; (b) програми діяльності органів правопорядку, нагляду або розвідувальної діяльності; або (c) впровадження певного набору заходів, спрямованих на зменшення ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, і боротьбу з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

13. Ціль оцінки ефективності в тому, щоб дати оцінку системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ в цілому в країні та визначити, як добре вона працює. Оцінка ефективності побудована на фундаментально іншому підході, ніж оцінка технічної відповідності Рекомендаціям. Вона не включає перевірку, чи є відповідність конкретним вимогам або чи наявні всі елементи відповідної Рекомендації. Натомість, вона вимагає оцінити, до якої міри певні результати були досягнуті, наприклад, чи ключові цілі системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ у відповідності до Стандартів FATF були досягнуті на практиці. Процес оцінки залежить від судження оцінювачів, які працюють у співпраці з оцінюваною країною.

14. Важливо відзначити, що це відповідальність оцінюваної країни продемонструвати, що їх система ПВК/ФТ/ФРЗМЗ ефективна. Якщо докази не було надано, то експерти можуть зробити висновок, що система не є ефективною.

БАЗА ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ

15. Для оцінки ефективності, FATF прийняла підхід, орієнтований на ієрархії визначених результатів. На найвищому рівні, мета впровадження заходів ПВК/ФТ/ФРЗМЗ полягає в тому, що: *«Фінансові системи та економіка в цілому захищені від загрози відмивання коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, тим самим забезпечено підвищення цілісності фінансового сектору і сприяння безпеці та захищеності»*. Для того щоб надати правильний баланс між загальним розумінням ефективності системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ країни та детальною оцінкою того, як добре її компоненти функціонують, FATF оцінює ефективність, переважно базуючись на *одинадцяти «Безпосередніх Результатах»*. Кожен з них представляє одну з ключових цілей, яку ефективна система ПВК/ФТ/ФРЗМЗ повинна досягти, та вони, у свою чергу, переходять в три Проміжні Результати, які є головними тематичними цілями системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ. Такий підхід не має на меті безпосередньо оцінювати ефективність, з якою країна впроваджує індивідуальні Рекомендації, або ефективність конкретних організацій чи установ. Не очікується, що оцінювачі будуть безпосередньо оцінювати високо пріоритетні цілі або Проміжні результати, хоча це може бути актуально при підготовці письмових Звітів про взаємну оцінку і підведення підсумку щодо загальної ефективності країни в цілому.

16. Зв'язок між Високо пріоритетними цілями, Проміжними результатами та Безпосередніми результатами представлений на схемі* нижче:

<p>Високо пріоритетна Ціль: Фінансові системи та економіка в цілому захищені від загроз відмивання коштів, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, тим самим забезпечено підвищення цілісності фінансового сектору і сприяння безпеці та захищеності</p>	
<p>Проміжні Результати:</p>	<p>Безпосередні Результати:</p>
<p>Політика, координація та співробітництво зменшують ризики відмивання коштів та фінансування тероризму.</p>	<p>1. Ризики відмивання коштів та фінансування тероризму визначаються, оцінюються та усвідомлюються, спільно розробляється політика та, за необхідності, здійснюється координація дій на національному рівні для боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.</p>
	<p>2. Міжнародне співробітництво забезпечує відповідною інформацією, даними фінансової розвідки та доказами, а також сприяє заходам щодо злочинців та їх активів.</p>
<p>Попереджено вхід кримінальних доходів та коштів на підтримку тероризму до фінансового та інших секторів або їх виявлено та повідомлено про них цими секторами.</p>	<p>3. Наглядові органи належним чином здійснюють нагляд, моніторинг та регулювання фінансових установ, та VASP щодо додержання вимог у сфері ПВК/ФТ, фінансові установи та VASP належним чином вживають запобіжних заходів у сфері ПВК/ФТ, та звітують про підозрілі операції. Заходи, що вживаються наглядовими органами, фінансовими установами та VASP, є співмірними з ризиками.</p>
	<p>4. Наглядові органи належним чином здійснюють нагляд, моніторинг та регулюють ВНУП щодо додержання вимог у сфері ПВК/ФТ, ВНУП належним чином вживають запобіжних заходів у сфері ПВК/ФТ, які є співмірними з ризиками, та звітують про підозрілі операції.</p>
	<p>5. Юридичні особи та правові утворення захищені від неправомірного використання для відмивання коштів або фінансування тероризму, а компетентні органи мають безперешкодний доступ до інформації про їх бенефіціарну власність.</p>
	<p>6. Фінансова оперативна інформація та вся інша відповідна інформація використовується належним чином компетентними органами для проведення розслідувань відмивання коштів та фінансування тероризму.</p>
<p>Загрози з відмивання коштів виявлені та усунуті, злочинці покарані та позбавлені незаконних доходів. Загрози фінансування тероризму виявлені та усунуті, терористи позбавлені ресурсів, а</p>	<p>7. Проводяться розслідування злочинів та діяльності з відмивання коштів, а правопорушники переслідуються в судовому порядку та підлягають ефективним, пропорційним та переконливим санкціям.</p>
	<p>8. Процеси повернення активів призводять до конфіскації та остаточного позбавлення майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості.</p>

ті, хто фінансує терористів, покарані, тим самим зроблено внесок у запобігання терористичним актам.	9. Проводяться розслідування злочинів та діяльності з фінансування тероризму, а особи, які фінансують тероризм, переслідуються в судовому порядку та підлягають ефективним, пропорційним та переконливим санкціям.
	10. Терористи, терористичні організації та ті, хто фінансують тероризм, позбавлені можливості збирати, переміщувати та використовувати кошти.
	11. Особи та установи, що причетні до розповсюдження зброї масового знищення, позбавлені можливості збирати, переміщувати та використовувати кошти відповідно до відповідних резолюцій РБ ООН.

СФЕРА ОЦІНЮВАННЯ

17. Експерти з оцінки повинні оцінити всі одинадцять Безпосередніх Результатів. Однак, до проведення виїзної місії експерти з оцінки повинні здійснити заходи з визначення обсягу (scoping exercise) у консультації з країною, яка оцінюється, які повинні враховувати ризик та інші фактори, зазначені в пунктах 5-16, наведених вище. Експерти з оцінки повинні, консультуючись з країною, яка оцінюється, визначити високо ризикові питання, які необхідно вивчити більш детально під час проведення оцінки і відобразити у кінцевому звіті. Вони також повинні виявити сфери нижчих/низьких ризиків, які, можливо, не потребують перевірки на тому ж рівні деталей. Під час продовження оцінки країни, експерти з оцінки повинні продовжувати залучення країни та переглядати свої оцінки на основі початкових зібраних даних щодо ефективності для того, щоб зосередити свою увагу на сферах, де існує більше можливостей для вдосконалення ефективності усунення ключових ризиків ВК/ФТ.

ЗВ'ЯЗКИ З ТЕХНІЧНОЮ ВІДПОВІДНІСТЮ

18. Рівень технічної відповідності країни робить внесок в оцінку ефективності. Експерти з оцінки повинні враховувати рівень технічної відповідності в рамках їх заходів з визначення обсягу (scoping exercise). Оцінка технічної відповідності здійснює огляд того, чи наявні правові та організаційні засади ефективної системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ. Малоімовірно, що країна, яка оцінюється як така, що має низький рівень відповідності технічним аспектам Рекомендацій FATF, матиме ефективну систему ПВК/ФТ/ФРЗМЗ (хоча не можна брати за аксіому те, що країна, яка технічно відповідає вимогам Рекомендацій FATF, також має ефективну систему). У багатьох випадках основна причина низької ефективності – це суттєві недоліки в імplementації технічних елементів Рекомендацій.

19. Під час оцінки ефективності, експерти з оцінки повинні також враховувати вплив відповідних Рекомендацій на технічну відповідність, пояснюючи, чому країна є (або не є) ефективною, та виробити рекомендації для підвищення ефективності. При виняткових обставинах можуть бути ситуації, в яких експерти роблять висновок, що існує низький рівень технічної відповідності, але, тим не менш, певний рівень ефективності (наприклад, в результаті конкретних обставин країни, включаючи низькі ризики або інші структурні, матеріальні чи контекстуальні чинники; особливості законодавства країни та установ; або, якщо в країні діють компенсаційні заходи ПВК/ФТ, які не вимагаються Рекомендаціями FATF). Експерти з оцінки повинні звернути особливу увагу на такі випадки у Звіті про взаємну оцінку і повинні повною мірою обґрунтувати своє рішення, пояснивши докладно підґрунтя і конкретні підстави для своїх висновків щодо ефективності, незважаючи на більш низькі рівні технічної відповідності.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ

20. Оцінка ефективності повинна розглянути окремо кожен з одинадцяти Безпосередніх Результатів, але не повинна конкретно зосереджуватись на проміжних або високо пріоритетних цілях. Для кожного з Безпосередніх Результатів є два головні питання, на які експерти повинні спробувати відповісти:

- (a) **В якій мірі досягається результат?** Експерти з оцінки повинні оцінити, чи є система країни ефективною відповідно до цього результату (тобто, чи країна досягає результатів, які очікуються від належно функціонуючої системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ (див. *Характеристика ефективної системи*). Вони повинні ґрунтувати свої висновки головним чином на основних питаннях, які підтримуються *прикладом інформації та прикладами конкретних факторів*, а також беручи до уваги рівень технічної відповідності, фактори суттєвості та контекстуальні.
- (b) **Що можна зробити для підвищення ефективності?** Експерти з оцінки повинні розуміти причини, чому країна, можливо, не досягла високого рівня ефективності і, де це можливо, надати рекомендації щодо покращення своїх можливостей для досягнення конкретних результатів. Вони повинні базувати свій аналіз і рекомендації на основі свого розгляду *Характеристик ефективної системи*, основних питань і на *прикладі конкретних факторів, які могли б підтвердити висновки щодо основних питань*, зокрема щодо діяльності, процесів, ресурсів та інфраструктури. Вони повинні також враховувати вплив технічних недоліків на ефективність, та релевантність контекстуальних факторів. Якщо експерти з оцінки задоволені тим, що досягнуто високих результатів, то їм не потрібно детально розглядати, які заходи необхідно вжити для *підвищення ефективності* (однак, може бути цінним визначення кращої практики або потенційне подальше вдосконалення або подальші заходи, необхідні для підтримки високого рівня ефективності).

Характеристика ефективної системи

21. Текст у рамці у верхній частині кожного з Безпосередніх Результатів описує основні ознаки та результати ефективної системи. Це визначає ситуацію, в якій країна є ефективною при досягненні результатів і надає орієнтири для проведення оцінки.

Основні питання, які необхідно розглянути при визначенні, чи було досягнуто результату

22. У другому розділі викладені основи для того, щоб експерти з оцінки могли визначити, чи було досягнуто результату та в якій мірі. Основні питання є обов'язковими питаннями, на які експерти з оцінки повинні знайти відповідь для того, щоб отримати уявлення про ефективність країни відносно кожного результату. Висновки експертів з оцінки про те, наскільки є ефективною країна, повинні ґрунтуватися на огляді кожного результату, що базується на оцінці *основних питань* і яка враховує *Характеристики ефективної системи*.

23. Експерти з оцінки повинні вивчити усі *основні питання*, перераховані для кожного результату. Проте, вони можуть змінювати ступінь деталізації, з якою вони розглядають кожне питання для того, щоб відобразити ступінь ризику і суттєвість, пов'язану з цим питанням в країні. У виняткових випадках експерти можуть також розглянути додаткові питання, які вони вважають, за конкретних обставин, основними питаннями для ефективності результату (наприклад, альтернативні заходи, які відображають специфіку системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ країни, але які не включені в *основні питання* або в якості *додаткової інформації або конкретних факторів*). Вони повинні дати чітко зрозуміти, коли і чому були використані будь-які додаткові питання, які вважаються основними.

Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

24. *Приклади інформації* встановлюють види і джерела інформації, які є найбільш актуальними для розуміння, в якій мірі досягнуто результат, в тому числі конкретні дані, які експерти з оцінки можуть шукати при оцінці *основних питань*. Допоміжна інформація та інші дані можуть допомогти при перевірці або підтвердженні розуміння експертом основних питань і можуть забезпечити кількісний елемент для завершення формування уявлення експертів з оцінки про те, наскільки добре досягнуто результат.

25. Зазначені допоміжна інформація та дані не є вичерпними та обов'язковими. Дані, статистика та інші доступні матеріали будуть значно варіюватися від країни до країни, і експерти з оцінки повинні використовувати будь-яку інформацію, яку країна може надати для сприяння у формуванні їх експертної оцінки.

26. Оцінка ефективності не є статистичним завданням. Експерти з оцінки повинні використовувати дані і статистику, а також іншу якісну інформацію при формуванні експертної оцінки про те, наскільки було досягнуто результату, але слід інтерпретувати наявні дані критично та в контексті ситуації в країні. Увагу не слід зосереджувати на неперевіреному даних (які можна інтерпретувати в найрізноманітніших формах і, навіть, з суперечливими висновками), але слід зосереджувати її на інформації та аналізі, який показує в контексті країни, яка оцінюється, чи досягнута мета. Експерти з оцінки повинні бути особливо обережні при використанні даних, що відносяться до інших країн в якості порівняння при оцінці ефективності, враховуючи істотні відмінності в обставинах в країні, системах ПВК/ФТ/ФРЗМЗ і практиках збору даних. Експерти з оцінки повинні також знати, що високий рівень короткострокових результатів не завжди позитивно впливає на досягнення очікуваної цілі.

Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

27. В розділі *фактори* Методології наведено приклади елементів, які зазвичай використовуються при представленні кожного результату. Це не вичерпний перелік можливих чинників, але вони надаються в якості допомоги експертам з оцінки при розгляді причин, чому країна може (або не може) досягти конкретного результату (наприклад, якщо один з факторів порушується). У більшості випадків, експерти з оцінки повинні звернутися до *факторів*, щоб зробити чіткі висновки про ступінь досягнення результату. Слід зазначити, що діяльність і процеси, перераховані в цьому розділі, не передбачають жодної обов'язкової моделі для організації функцій ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, а представляють лише найчастіше реалізовані адміністративні заходи, і причини чому країна не може бути ефективною, не обмежуються перерахованими факторами. Слід також зазначити, що експерти повинні зосередитися на якісному аспекті цих *факторів*, а не тільки на основних процесах або процедурах.

28. Від експертів з оцінки не вимагається переглядати усі *фактори* у кожному випадку. Якщо країна демонстративно ефективна у сфері, оцінювачі повинні коротко зазначити, чому це саме такий випадок, та висвітлити будь-які сфери особливо гарної практики, але їм не потрібно вивчати кожен індивідуальний фактор у цьому розділі Методології. Також можуть виникнути випадки, коли країна демонстративно не ефективна, і причини для цього *фундаментальні* (наприклад, коли є суттєві технічні недоліки). У таких випадках для експертів з оцінки немає потреби здійснювати подальше детальне дослідження, чому результату не досягнуто.

29. Експерти з оцінки повинні знати про результати, які залежать від послідовності різних кроків або *ланцюжка послідовних дій*, необхідного для досягнення результату (наприклад, Безпосередній Результат 7, який включає розслідування, переслідування та застосування санкцій, все по черзі). У таких випадках можливо, що результату не буде досягнуто через порушення на одній стадії процесу, навіть якщо інші стадії є ефективними.

30. Експерти з оцінки повинні також розглянути контекстуальні фактори, які можуть вплинути на питання, які експерти вважають суттєвими або такими, що становлять високий ризик, та зосередити на них увагу. Ці фактори можуть бути важливою частиною пояснення, чому країна функціонує добре або погано, та важливим елементом рекомендацій експертів

щодо способів підвищення ефективності. Однак, вони не повинні бути виправданням для поганого або непослідовного впровадження Стандартів FATF.

ПЕРЕХРЕСНІ ПИТАННЯ

31. Безпосередні Результати не є незалежними один від одного. У багатьох випадках питання, розглянуто спеціально за одним Безпосереднім Результатом, також впливатиме на досягнення за іншими результатами. Зокрема, фактори, оцінені за Безпосередніми Результатами 1 та 2, які стосуються а) оцінки країною ризиків та впровадження ризико-орієнтованого підходу; та б) її залучення до міжнародного співробітництва, можуть мати далекосяжний вплив на інші результати (наприклад, оцінка ризиків впливає на застосування ризико-орієнтованих заходів за Безпосереднім Результатом 3 та 4, застосування ресурсів компетентних органів відносно усіх результатів; міжнародне співробітництво включає співробітництво для підтримки національних розслідувань відмивання коштів та процедури конфіскації за Безпосередніми Результатами 7 та 8). Таким чином, експерти з оцінки повинні враховувати, як їх висновки щодо Безпосередніх Результатів 1 та 2 можуть мати позитивний або негативний вплив на рівень ефективності щодо інших Безпосередніх Результатів. Ці перехресні питання відображені у Примітках для експертів з оцінки у кожному Безпосередньому Результаті.

32. Однак, де це можливо, експерти з оцінки повинні уникати дублювання. Експерти повинні зробити це, представивши свій аналіз певного питання один раз у найбільш релевантному, на їхню думку, розділі Звіту про взаємну оцінку, а потім зробити перехресні посилання на цей аналіз в інших частинах Звіту про взаємну оцінку, де це питання є релевантним. При визначенні рейтингу експерти повинні надавати найбільшу вагу питанням під час оцінювання Безпосереднього результату, який, на їхню думку, є найбільш актуальним. Питання можуть бути враховане при визначенні рейтингу інших Безпосередніх результатів, але йому слід надавати меншу вагу.

ВИСНОВКИ ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ

33. Для кожного окремого Безпосереднього Результату, експерти з оцінки повинні прийти до висновку щодо ступеня ефективності (або неефективності) країни. У випадках, коли країна не досягла високого рівня ефективності, експерти з оцінки також повинні надати свої висновки щодо причин виникнення такої ситуації, а також рекомендації щодо заходів, які країна повинна вжити для покращення своєї здатності досягти результату.

34. **Ефективність оцінюється фундаментально іншим чином у порівнянні з технічною відповідністю.** Висновки експертів з оцінки щодо ступеня ефективності країни повинні ґрунтуватися на загальному розумінні рівня досягнення країною результату. **Основні питання не повинні розглядатися як контрольний перелік критеріїв**, а як набір питань, які допомагають експертам сформувавши відповідне уявлення про ефективність країни по кожному із Безпосередніх Результатів. Основні питання не є однаково важливими, і їх важливість різниться залежно від конкретної ситуації кожної країни, враховуючи ризики ВК/ФТ та відповідні структурні фактори. Таким чином, експерти з оцінки повинні бути гнучкими та використовувати свої судження та досвід при формуванні висновків. Висновки експерта щодо кожного Безпосереднього результату повинні чітко пояснювати значущість, надану кожному ключовому питанню, виходячи з ризиків країни, контексту та суттєвості, а також характеру ключового питання.

35. Висновки експертів повинні відображати *лише ступінь досягнення результату*. Експерти не повинні бути упередженими через свій власний національний підхід. Вони також повинні уникати формування своїх висновків на основі кількості виявлених проблем або недоліків, адже країна може мати декілька слабких місць, які за своєю природою не є суттєвими, або вони компенсуються за рахунок ефективності в інших сферах, а тому країна може досягти високого загального рівня ефективності.

36. **Висновки експертів з оцінки щодо рівня ефективності повинні бути передусім описовими.** Експерти з оцінки повинні чітко встановити рівень, при якому, на їх думку, результату буде в загальному досягнуто, зазначивши будь-які варіації, наприклад, певні

сфери, в яких ефективність вища або нижча. Вони також повинні чітко пояснити причини свого судження, наприклад проблеми або слабкі місця, які, на їх переконання, відповідальні за брак ефективності; *основні питання та інформацію*, які, на їх думку, є важливими; спосіб, за допомогою якого вони тлумачать дані або інші індикатори; а також значущість, яку вони надають різним аспектам оцінки. Експерти повинні також ідентифікувати будь-які сфери особливої ефективності або приклади кращої практики.

37. Для забезпечення прийняття чітких та співрозмірних рішень, експерти з оцінки повинні також узагальнити свої висновки у формі рейтингів. Для кожного Безпосереднього Результату є чотири можливі рейтинги ефективності, що базуються на мірі, в якій розглядаються *основні питання та характеристики: Високий рівень ефективності; Значний рівень ефективності; Середній рівень ефективності; та Низький рівень ефективності*. Ці рейтинги повинні визначатися на основі такого:

Рейтинги ефективності

Високий рівень ефективності	Ступінь досягнення Безпосереднього Результату високий. Необхідно здійснити незначні удосконалення.
Значний рівень ефективності	Ступінь досягнення Безпосереднього Результату значний. Необхідно здійснити помірні удосконалення.
Середній рівень ефективності	Безпосереднього Результату досягнуто лише деякою мірою. Необхідно здійснити значні удосконалення.
Низький рівень ефективності	Безпосереднього Результату не досягнуто або ступінь досягнення є незначним. Необхідно здійснити фундаментальні удосконалення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ ПВК/ФТ/ФРЗМЗ

38. Рекомендації експертів з оцінки є особливо важливою частиною оцінки. На основі своїх висновків, експерти повинні надати рекомендації щодо заходів, яких повинна вжити країна для удосконалення своєї системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, включаючи як рівень ефективності, так і рівень технічної відповідності. Експерти повинні визначити, чи є рекомендації ключовими для підвищення ефективності або технічної відповідності, і якщо так, то ці Ключові рекомендовані дії¹⁸ повинні бути зазначені окремо від інших рекомендацій. Зазвичай не повинно бути більше 2-3 Ключових рекомендованих дій для кожного Безпосереднього результату, включаючи будь-які Ключові рекомендовані дії, які стосуються відповідної Рекомендації в рамках Безпосереднього результату.¹⁹ Звіт повинен першочергово викласти рекомендації щодо застосування коригуючих заходів із врахуванням особливостей країни та її спроможності, рівня її ефективності, а також будь-яких виявлених слабких місць та проблем. Рекомендації експертів не повинні бути надані просто з метою, щоб усунути кожен з

¹⁸ Ключові рекомендовані дії повинні стосуватися тільки тих Безпосередніх результатів, які мають середній або низький рівень, або Рекомендацій, які мають рейтинг частково відповідає або не відповідають, якщо вони стосуються будь-якого Безпосереднього результату, який має рейтинг середній або низький рівень. Зазвичай, для кожного Безпосереднього результату має бути не більше двох-трьох Ключових рекомендованих дій, пов'язаних з кожним Безпосереднім результатом, включаючи Ключові рекомендовані дії щодо технічної відповідності Рекомендаціям, які в першу чергу стосуються цього Безпосереднього результату. Крім того, може бути одна Ключова рекомендована дія для кожної з Р.3, Р.5, Р.6, Р.10, Р.11 та Р.20, які мають рейтинг не відповідає або частково відповідає, якщо вони не стосуються жодного з Безпосередніх результатів, який має рейтинг середній або низький рівень.

¹⁹ Ключові рекомендовані дії щодо контекстуальних факторів повинні бути пов'язані з поясненнями в Звіті про взаємну оцінку, в якому викладено підстави для рекомендованих дій та очікуваний вплив на ефективне дотримання країною Стандартів FATF.

виявлених недоліків чи слабких місць, а повинні допомогти шляхом визначення за пріоритетом особливих та цільових заходів, необхідних для ефективного зменшення впливу ризиків, з якими стикається країна, та недоліків, які існують, також беручи до уваги відповідні контекстуальні фактори. Це може бути здійснено шляхом надання пропозицій щодо найбільш значущих та швидких практичних удосконалень, які мають далекосяжний ефект або яких найлегше досягти.

39. Експерти з оцінки повинні уважно розглянути обставини та контекст країни, а також її правову та інституційну системи при наданні рекомендацій, беручи до уваги, що існує декілька різних шляхів розбудови ефективної системи ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, і, що модель, якій вони віддають перевагу, може не відповідати особливостям оцінюваної країни. Оцінювачі також повинні враховувати будь-які структурні або контекстуальні фактори, що впливають на рівень відповідності або ефективності (див. також пункт 16 вище).

40. Експерти з оцінки повинні працювати разом з країною над визначенням необхідних заходів, щоб можна було сформулювати змістовні рекомендації. Важливо, щоб рекомендації, і особливо Ключові рекомендовані дії, були розроблені таким чином, щоб вони були практичними, досяжними, точними і чіткими, без надмірної директивності. Вони також повинні бути вимірюваними і обмеженими в часі, щоб можна було порівняти досягнутий прогрес, а також орієнтованими на результат і цілеспрямованими, щоб вони призвели до підвищення ефективності.

41. З метою сприяння розробки плану дій оцінюваною країною, експерти з оцінки повинні чітко зазначити у своїх рекомендаціях, де необхідно вжити конкретних заходів, а де допустима певна гнучкість щодо способу досягнення поставленої пріоритетної мети. Оцінювачі повинні уникати надання надмірно суворих або надто детальних рекомендацій (наприклад, строків виконання певних заходів або притягнення до відповідальності конкретних осіб), щоб не перешкоджати країні повністю адаптувати рекомендації до місцевих обставин.

42. Навіть якщо країна має високий рівень ефективності, це не означає, що немає більше сфер для удосконалення. Може бути необхідність у вжитті заходів для підтримки високого рівня ефективності з огляду на потенційні ризики. Якщо оцінювачі можуть визначити подальші дії у сферах, де високий рівень ефективності, вони повинні це також включити до своїх рекомендацій.

КОНСУЛЬТУВАННЯ

43. Якщо експерти з оцінки мають будь-які сумніви щодо застосування цієї Методології або щодо тлумачення Стандартів FATF, вони повинні проконсультуватися із Секретаріатом FATF або Секретаріатом свого Регіонального органу по типу FATF.

ОЦІНКА ТЕХНІЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ

РЕКОМЕНДАЦІЯ 1

ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ²⁰**Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії; фінансові установи, ризик, саморегульований орган, необхідність, наглядові органи, цільові фінансові санкції та фінансування тероризму (ФТ).

ОБОВ'ЯЗКИ ТА РІШЕННЯ ДЛЯ КРАЇН

Оцінки ризиків ВК/ФТ

- 1.1 Країни²¹ повинні визначати та здійснити оцінку ризиків ВК/ФТ для країни.
- 1.2 Країни повинні визначити орган або механізм координації заходів з оцінки ризиків.
- 1.3 Країни повинні регулярно здійснювати оцінку ризиків з метою оновлення її результатів.
- 1.4 Країни повинні мати механізми з надання інформації щодо результатів оцінки(нок) ризиків усім відповідним компетентним органам та саморегульованим організаціям, фінансовим установам та ВНУП.

Оцінка ризиків фінансування розповсюдження²²

- 1.5 Країни²³ повинні:
 - (a) визначити та здійснити оцінку ризиків фінансування розповсюдження для країни;
 - (b) визначити орган або механізм координації дій з оцінки ризиків фінансування розповсюдження;
 - (c) здійснювати оцінку ризиків фінансування розповсюдження з метою оновлення її результатів; та
 - (d) мати механізми з надання інформації щодо результатів оцінки(нок) ризиків усім відповідним компетентним органам та саморегульованим організаціям, фінансовим установам та ВНУП.

²⁰ Вимоги цієї рекомендації повинні бути оцінені, беручи до уваги більш конкретні ризики, що базуються на вимогах інших Рекомендацій. При оцінці Рекомендації 1, експерти з оцінки повинні здійснити загальний огляд оцінки ризиків та пом'якшення ризиків країнами та фінансовими установами/ВНУП, як того вимагають інші Рекомендації але не повинні дублювати детальну оцінку ризико-орієнтованих заходів, що встановлені вимогами інших Рекомендацій. Не слід очікувати, що експерти з оцінки проведуть глибокий огляд оцінки ризиків у країні. Експерти з оцінки повинні зосереджуватися на процесі, механізмі та джерелах інформації, прийнятих країною, а також контекстуальних факторах, а також слід враховувати обґрунтованість висновків оцінки ризиків у країні.

²¹ За потреби, оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму на наднаціональному рівні повинна братися до уваги при вирішенні питання, чи виконується цей обов'язок.

²² У контексті Р.1, ризик фінансування розповсюдження стосується тільки і виключно потенційного порушення, невиконання або ухилення від виконання зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, зазначених у Р.7.

²³ За необхідності, при розгляді питання про виконання цього зобов'язання слід брати до уваги оцінку ризиків ФРЗМЗ на наднаціональному рівні.

Усунення ризиків ВК/ФТ

1.6 Грунтуючись на власному розумінні своїх ризиків, країни повинні застосовувати ризик-орієнтований підхід, при розподілі ресурсів та впровадженні заходів, спрямованих на запобігання чи усунення ВК/ФТ.

1.7 Країни, які приймають рішення не застосовувати деякі Рекомендації FATF, що встановлюють вимогу до фінансових установ та ВНУП вживати певних заходів, повинні продемонструвати, що:

- (a) доведено низький рівень ризику ВК/ФТ; виняток має місце у суворо обмежених та обґрунтованих обставинах; та він стосується певного виду фінансової установи або діяльності, або ВНУП; або
- (b) фінансова діяльність (окрім переказу коштів або цінностей) здійснюється фізичною або юридичною особою періодично або обмежено (беручи до уваги кількісний та абсолютний критерії), наприклад, коли низький рівень ризику ВК/ФТ.

1.8 Якщо країни виявляють високі ризики, вони повинні забезпечити, щоб їх режим ПВК/ФТ усував такі ризики, зокрема, шляхом: (a) встановлення вимоги до фінансових установ та ВНУП вживати посиленних заходів з управління та усунення ризиків, або (b) встановлення вимоги до фінансових установ та ВНУП забезпечувати, щоб ця інформація була включена в їх оцінки ризиків.

1.9 Країни можуть дозволити застосовувати спрощені заходи для деяких Рекомендацій FATF, що встановлюють вимогу до фінансових установ та ВНУП вживати певних заходів, за умови, що було визначено низький рівень, і це відповідає оцінці країною своїх ризиків ВК/ФТ.²⁴

1.10 Наглядові органи та саморегульвні організації повинні забезпечити, щоб усі фінансові установи та ВНУП виконували свої обов'язки відповідно до Рекомендації 1.²⁵

Усунення ризиків фінансування розповсюдження

1.11 Грунтуючись на власному розумінні своїх ризиків фінансування розповсюдження, країни повинні застосовувати заходи на основі ризик-орієнтованого підходу, при розподілі ресурсів та впровадженні заходів, спрямованих на усунення ризиків фінансування розповсюдження, та

- (a) країни, які вирішили звільнити фінансові установи або ВНУП від вимог щодо виявлення, оцінки, моніторингу, управління або пом'якшення ризиків фінансування розповсюдження²⁶, повинні продемонструвати, що:
 - i. винятки стосуються певного типу фінансової установи або діяльності, або ВНУП; та
 - ii. існує доведений низький ризик фінансування розповсюдження, пов'язаний з такими фінансовими установами або діяльністю чи ВНУП;
- (b) якщо країни виявляють більш високі ризики, вони повинні забезпечити, щоб їхній режим протидії фінансуванню розповсюдження враховував такі ризики, в тому числі вимагаючи від фінансових установ та ВНУП вживати відповідних заходів для управління та пом'якшення ризиків;
- (c) якщо країни виявляють нижчі ризики, вони повинні забезпечити, щоб заходи, які застосовуються, були співмірними з рівнем ризику фінансування розповсюдження, водночас забезпечуючи повне застосування цільових фінансових санкцій, як того вимагає Рекомендація 7;²⁷ та

²⁴ У випадку, коли Рекомендації FATF визначають види діяльності з підвищеним рівнем ризику, для яких встановлюється вимога вживати посиленних або специфічних заходів, країни повинні забезпечити, щоб застосовувалися усі такі заходи, хоча обсяг таких заходів може різнитися залежно від специфічного рівня ризику.

²⁵ Виконання вимог за цим критерієм повинно оцінюватися, беручи до уваги результати за Рекомендаціями 26 та 28.

²⁶ Незалежно від будь-якого такого винятку, повне застосування цільових фінансових санкцій, як того вимагає Р.7, є обов'язковим у всіх випадках.

²⁷ Зобов'язання, викладені в Р.7, накладають суворі вимоги на всіх фізичних та юридичних осіб, які не ґрунтуються

- (d) наглядові органи та саморегульвні організації повинні забезпечити виконання фінансовими установами та ВНУП своїх зобов'язань щодо ризиків, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження, відповідно до Рекомендації 1.

ОБОВ'ЯЗКИ ТА РІШЕННЯ ДЛЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ ТА ВНУП

Оцінка ризиків ВК/ФТ

1.12 До фінансових установ та ВНУП повинна встановлюватися вимога вживати відповідних заходів з метою визначення, оцінки та розуміння своїх ризиків ВК/ФТ (для клієнтів, країн або географічних територій; а також товарів, послуг, операцій або способів надання послуг).²⁸ Це включає такі вимоги:

- (a) документування оцінки ризиків;
- (b) розгляд усіх відповідних факторів ризику перед визначенням рівня загального ризику, а також відповідного рівня та способу усунення такого ризику;
- (c) оновлення результатів оцінки ризиків; та
- (d) наявність відповідних механізмів для надання інформації щодо оцінки ризиків компетентним органам та саморегульвним організаціям.

Усунення ризиків ВК/ФТ

1.13 До фінансових установ та ВНУП повинна встановлюватися вимога щодо:

- (a) наявності політик, заходів контролю та процедур, погоджених вищим керівництвом, які б забезпечували можливість здійснювати управління та усувати виявлені ризики (або країною, або фінансовою установою чи ВНУП);
- (b) моніторингу впровадження таких заходів контролю та, за необхідності, їх посилення; та
- (c) вжиття посиленних заходів для управління та усунення ризиків у випадках, де виявлені підвищені ризики.

1.14 Країни можуть лише дозволити фінансовим установам та ВНУП вживати спрощених заходів для управління та усунення ризиків, якщо було виявлено низький рівень і за умови, що додержуються критерії 1.10, 1.12 та 1.13. Спрощені заходи не повинні дозволятися у будь-якому випадку, коли існує підозра у ВК/ФТ.

Оцінка та усунення ризику фінансування розповсюдження

1.15 До фінансових установ та ВНУП повинна встановлюватися вимога щодо:²⁹

- (a) виявлення та оцінки їх ризиків фінансування розповсюдження.³⁰ Це включає такі вимоги:
 - i. документування оцінки ризиків фінансування розповсюдження;
 - ii. оновлення результатів оцінки ризиків; та
 - iii. наявність відповідних механізмів для надання інформації щодо оцінки ризиків фінансування розповсюдження компетентним органам та саморегульвним організаціям;

на оцінці ризику.

²⁸ Характер та обсяг будь-якої оцінки ризиків ВК/ФТ повинні відповідати характеру та розміру бізнесу. Компетентні органи або саморегульвні організації можуть вирішити, що окремі задокументовані оцінки ризиків не потрібні, за умови, що специфічні ризики, притаманні сектору, чітко визначені та зрозумілі, і що окремі фінансові установи та ВНУП розуміють свої ризики ВК/ФТ.

²⁹ Процеси виявлення, оцінки, моніторингу, управління та усунення ризиків ФРЗМЗ можуть здійснюватися фінансовими установами та ВНУП в рамках існуючих цільових фінансових санкцій та/або програм відповідності.

³⁰ Характер та обсяг будь-якої оцінки ризиків фінансування розповсюдження повинні відповідати характеру та розміру бізнесу. Фінансові установи та ВНУП завжди повинні розуміти свої ризики фінансування розповсюдження, але компетентні органи або саморегульвні організації можуть вирішити, що окремі задокументовані оцінки ризиків не потрібні, за умови, що специфічні ризики, притаманні сектору, чітко визначені та зрозумілі.

- (b) наявності політик, заходів контролю та процедур, погоджених вищим керівництвом, які відповідають національним вимогам і вказівкам компетентних органів та саморегульованим організаціям, що дають їм змогу управляти виявленими ризиками у сфері фінансування розповсюдження та усувати їх (або країною, або фінансовою установою чи ВНУП);
- (c) моніторингу впровадження таких заходів контролю та, за необхідності, їх посилення;
- (d) вжиття посиленних заходів для управління та усунення ризиків у випадках, де виявлені підвищені ризики фінансування розповсюдження, (тобто запровадження посиленого контролю, спрямованого на виявлення можливих порушень, невиконання або ухилення від цільових фінансових санкцій відповідно до Рекомендації 7); та
- (e) там, де ризики фінансування розповсюдження є нижчими, забезпечити, щоб заходи з управління та усунення ризиків були співмірними з рівнем ризику, забезпечуючи при цьому повне застосування цільових фінансових санкцій, як того вимагає Рекомендація 7.³¹

³¹ Країни повинні забезпечити повне виконання Р.7 за будь-якого сценарію ризику.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 2

НАЦІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА КООРДИНАЦІЯ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: компетентні органи, країна, ризик, повинен та наглядові органи.

- 2.1 Країни повинні мати національну політику ПВК/ФТ/ФРЗМЗ яка формується з урахуванням виявлених ризиків³² та регулярно переглядається.
- 2.2 Країни повинні мати міжвідомчі рамки, що дозволяють формувачам політики, підрозділам фінансової розвідки (ПФР), органам правопорядку, наглядовим органам та іншим відповідним компетентним органам³³ співпрацювати та, за необхідності, координувати та обмінюватися інформацією на національному рівні один з одним щодо розробки та впровадження політики у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ.³⁴
- 2.3 Для керівництва такими структурами країни повинні призначити один або декілька органів або створити координуючий чи інший механізм, відповідальний за розробку національної політики у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ та забезпечити співпрацю і координацію між усіма відповідними установами.
- 2.4 Країни повинні мати механізми для забезпечення ефективної оперативної співпраці та, за необхідності, координації та своєчасного обміну відповідною інформацією всередині країни між різними компетентними органами, як на проактивній основі, так і за запитом, для оперативних цілей, пов'язаних з протидією ВК, ФТ та ФРЗМЗ.³⁵
- 2.5 Країни повинні налагодити співпрацю та координацію між відповідними органами для забезпечення сумісності вимог у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ з правилами захисту даних і конфіденційності та іншими подібними положеннями (наприклад, безпека/локалізація даних).³⁶

³² У контексті Р. 2, ризик стосовно ФРЗМЗ стосується тільки і виключно потенційного порушення, невиконання або ухилення від виконання цільових фінансових санкцій, зазначених у Р. 7.

³³ Деякі приклади органів влади, що мають відношення до таких систем, наведені в Пояснювальній записці 2, п. 3. Розглядаючи ці приклади, експерти не повинні вважати цей перелік остаточним.

³⁴ Для ВК, ФТ та ФРЗМЗ може існувати єдина система або різні системи відповідно.

³⁵ Деякі приклади цих механізмів наведені Пояснювальній записці 2, п. 4. Розглядаючи ці приклади, експерти не повинні вважати цей перелік остаточним або обов'язковим.

³⁶ Для цілей технічної відповідності оцінка повинна обмежуватися тим, чи існує співпраця і, де це доречно, координація, формальна чи неформальна, між відповідними органами влади.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 3

ЗЛОЧИН ВІДМИВАННЯ КОШТІВ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *країна, визначені категорії злочинів, основоположні принципи національного законодавства, закон, юридичні особи, злочин відмивання коштів, майно та повинен*.

3.1 Відмивання коштів повинно бути криміналізовано на основі Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року (Віденської Конвенції) та Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року (Палермської Конвенції) (дивіться статтю 3 (1)(b) та (c) Віденської Конвенції та статтю 6(1) Палермської Конвенції).³⁷

3.2 Предикатні злочини до відмивання коштів повинні охоплювати усі серйозні злочини з метою включення якомога ширшого спектру предикатних злочинів. Як мінімум, предикатні злочини повинні включати низку злочинів у кожній з визначених категорій злочинів.³⁸

3.3 Якщо країни застосовують пороговий або комбінований підхід, який включає пороговий підхід,³⁹ предикатні злочини повинні, як мінімум, включати в себе усі злочини, які:

- (a) підпадають під категорію серйозних відповідно до їх національного законодавства, або
- (b) караються максимальним покаранням у вигляді позбавлення волі строком більше, ніж на один рік; чи
- (c) караються мінімальним покаранням у вигляді позбавлення волі строком більше, ніж на шість місяців (для країн, які мають мінімальний поріг для злочинів, встановлений їх правовою системою).

3.4 Злочин відмивання коштів повинен поширюватися на будь-який тип майна, незалежно від його вартості, яке прямо або опосередковано одержане злочинним шляхом.

3.5 При доведенні факту, що майно одержане злочинним шляхом, не є обов'язковим, щоб особа була засуджена за вчинення предикатного злочину.

3.6 Предикатним злочином до відмивання коштів вважається діяння, яке мало місце в іншій країні, яке є злочином у такій країні, і яке вважалося би предикатним злочином, якби воно мало місце у власній країні.

3.7 Злочин відмивання коштів повинен застосовуватися до осіб, які вчинили предикатний злочин, якщо це не порушує фундаментальні принципи національного законодавства.

3.8 Потрібно забезпечити, щоб намір та усвідомлення, які вимагаються для доведення факту злочину відмивання коштів, могли встановлюватися за об'єктивними фактичними обставинами.

3.9 До фізичних осіб, засуджених за відмивання коштів, повинні застосовуватися пропорційні та переконливі кримінальні санкції.

3.10 На юридичних осіб повинні поширюватися кримінальна відповідальність та санкції, а там, де це неможливо (у зв'язку із основоположними принципами національного законодавства), цивільна або адміністративна відповідальність та санкції. Це не повинно перешкоджати паралельному кримінальному, цивільному або адміністративному провадженню щодо юридичних осіб у країнах, в яких існує більше, ніж одна форма

³⁷ Особливо зверніть увагу на об'єктивну сторону злочину.

³⁸ Рекомендація 3 не встановлює вимогу передбачати окремий злочин «участь в організованій злочинній групі або вимагання». З метою охоплення цієї категорії «визначений злочин», достатньо, щоб країна виконала один з двох пунктів, визначених у Палермській конвенції, наприклад, передбачила або окремий злочин, або злочин, вчинений у змові.

³⁹ Країни визначають предикатні злочини до відмивання коштів, посилаючись (a) на усі злочини або (b) на поріг, пов'язаний з категорією серйозних злочинів, або з таким видом покарання, як позбавлення волі, що встановлене за предикатний злочин (пороговий підхід), або (c) на перелік предикатних злочинів, або (d) шляхом поєднання цих підходів.

відповідальності. Такі заходи не повинні впливати на кримінальну відповідальність фізичних осіб. Усі санкції повинні бути пропорційними та переконливими.

3.11 Повинні бути передбачені відповідні супутні злочини до злочину відмивання коштів, зокрема: участь у скоєнні злочину, співучасть або змова з метою вчинення, спроби вчинення, пособництво та підбурювання, сприяння та надання порад щодо вчинення, якщо це не суперечить основоположним принципам національного законодавства.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 4

КОНФІСКАЦІЯ ТА ТИМЧАСОВІ ЗАХОДИ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: повернення активів, компетентні органи, конфіскація, країна, майно, одержане злочинним шляхом, в односторонньому порядку, замороження, основоположні принципи національного законодавства, закон, конфіскація без винесення обвинувального вироку, доходи, майно, арешт, повинен, терористичний акт і терористична організація. Експертам також слід ознайомитися з пунктом 19 Вступу до Методології та звернути увагу на те, що для всіх критеріїв, де є вимоги щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та/або майна відповідної вартості, вони застосовуються незалежно від того, чи перебуває майно у власності або володінні обвинуваченого або третьої сторони (без шкоди для прав добросовісних третіх сторін).

Загальні принципи

4.1. Країни повинні:

- (a) розробити політику та операційні рамки, які визначають пріоритетність повернення активів як у внутрішньому, так і в міжнародному контексті;
- (b) періодично переглядати свій режим повернення активів для забезпечення його постійної ефективності;
- (c) забезпечити достатні ресурси для ефективного повернення активів; та
- (d) відповідно до Рекомендації 2, забезпечити наявність необхідних національних механізмів співробітництва та координації, а також відомчих структур для ефективного використання їхнього режиму повернення активів.

Слідчі заходи

4.2. Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, які дозволять їхнім компетентним органам:

- (a) виявляти, відстежувати та оцінювати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості; та
- (b) вживати будь-яких відповідних слідчих заходів.

Запобіжні заходи

4.3 Країни повинні:

- (a) вживати заходів, у тому числі законодавчих, які дозволяють ПФР або іншому компетентному органу, у відповідь на відповідну інформацію, вживати оперативних заходів, прямо чи опосередковано, для відмови у наданні згоди або зупинення операції, що підозрюється у зв'язку відмиванням коштів, предикатним злочином або фінансуванням тероризму; та
- (b) забезпечити визначення максимальної тривалості цього заходу, яка повинна надавати достатньо часу для аналізу операції та для того, щоб компетентні органи могли ініціювати, у разі необхідності, дію щодо замороження або арешту.

4.4 Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, щоб дозволити своїм компетентним органам оперативно здійснювати тимчасові заходи. Це повинно включати в себе:

- (a) заходи щодо замороження та арешту з метою запобігання будь-яким операціям, передачі або відчуженню майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості;

- (b) дозволити подавати первинне клопотання про замороження або арешт майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості в односторонньому порядку або без попереднього повідомлення;⁴⁰ та
- (c) забезпечення того, щоб тимчасові заходи не мали необґрунтованих або надмірно обмежувальних умов для ефективної дії, наприклад, у зв'язку з демонстрацією ризику розсіювання.

4.5 Країни повинні дозволити компетентним органам заморожувати та вилучати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості без рішення суду, коли необхідно діяти якомога швидше. Такі дії повинні бути розглянуті в судовому порядку протягом певного періоду часу. Якщо замороження або арешт без судового рішення суперечить основоположним принципам національного законодавства, країна повинна мати альтернативний механізм, який дозволить їй компетентним органам систематично і досить швидко вживати заходів для запобігання зникненню майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної цінності.

4.6 Країни повинні мати заходи, у тому числі законодавчі, які дозволяють їхнім компетентним органам вживати заходів, що запобігають або визнають недійсними дії, які завдають шкоди здатності країни заморожувати, вилучати або конфіскувати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості.

Конфіскація⁴¹

4.7 Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, для забезпечення можливості конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості після винесення обвинувального вироку.

4.8 Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, що дозволяють поширювати конфіскацію на інше майно особи, засудженої за відмивання коштів, предикатних злочинів⁴² або фінансування тероризму, якщо суд визнає, що таке майно отримано внаслідок злочинної діяльності, якщо така вимога відповідає основоположним принципам національного законодавства.⁴³

4.9 Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, для забезпечення можливості конфіскації майна, отриманого злочинним шляхом, без необхідності винесення обвинувального вироку (конфіскація без засудження)⁴⁴ у справах, пов'язаних з відмиванням коштів, предикатними злочинами⁴⁵ або фінансуванням тероризму, в тій мірі, в якій така вимога відповідає основоположним принципам внутрішнього законодавства.

Повернення активів та податкові органи

4.10 З метою посилення зусиль щодо повернення активів та підтримки виявлення майна, одержаного злочинним шляхом, країни повинні надати можливість своїм компетентним органам та податковим органам співпрацювати, а також, за необхідності, координувати та обмінюватися інформацією на національному рівні.

⁴⁰ Проведення в односторонньому порядку може підлягати відповідним гарантіям, передбаченим національним законодавством, включаючи повідомлення про ініціювання або перегляд між сторонами після застосування запобіжного заходу.

⁴¹ Оцінюючи критерії 4.7-4.9, експерти повинні враховувати, чи є заходи, в тому числі законодавчі, всеосяжними за своєю природою, наприклад, щодо злочинів, до яких вони застосовуються (див. також виноски 42 і 45), застосування до фізичних і юридичних осіб та до всіх видів власності, а також чи існують грошові пороги.

⁴² Країни можуть обмежити застосування розширеної конфіскації до серйозних злочинів відповідно до Р.3.

⁴³ При визначенні того, чи є майно, про яке йде мова, одержаним внаслідок злочинних дій, слід враховувати, наприклад, чи є вартість майна доходами від злочинного способу життя, чи є вона непропорційною законним доходам засудженої особи, чи може правопорушник продемонструвати законне походження майна.

⁴⁴ Країни мають гнучкість у способі застосування конфіскації без винесення обвинувального вироку.

⁴⁵ Країни можуть обмежити застосування конфіскації без винесення обвинувального вироку щодо серйозних злочинів відповідно до Р.3.

Управління активами, повернення та відчуження

4.11 Країни повинні мати механізми управління, збереження та, за необхідності, розпорядження замороженим, вилученим або конфіскованим майном, включаючи, за необхідності, попередній продаж майна перед конфіскацією.

4.12 Країни повинні мати заходи, які дозволяють їм виконувати рішення про конфіскацію та реалізовувати майно або цінності, що підлягають конфіскації, що призводить до постійного позбавлення майна або цінностей, які підлягають конфіскації.

4.13 Країни повинні мати механізми щодо:

- (a) повернення конфіскованого майна його попереднім законним власникам; та
- (b) використання конфіскованого майна для відшкодування збитків жертвам злочинів.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 5

ЗЛОЧИН ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *країна, основоположні принципи національного законодавства, кошти або інші активи, закон, юридичні особи, повинен, терорист, терористичний акт, фінансування тероризму (ФТ), злочин фінансування тероризму та терористична організація.*

- 5.1. Країни повинні криміналізувати ФТ на основі Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму.⁴⁶
- 5.2. Злочини ФТ повинні поширюватись на будь-яку особу, яка будь-якими засобами умисно надає або збирає кошти або інші активи, прямо або опосередковано, з незаконним наміром використати їх або з усвідомленням, що вони будуть використані, повністю або частково: (а) для вчинення терористичного (них) акту(ів); або (б) терористичною організацією чи окремим терористом (навіть за відсутності зв'язку з конкретним терористичним актом або актами).⁴⁷
- 5.3 Злочини ФТ повинні включати фінансування поїздок осіб, що подорожують до держави, відмінної від їх держави проживання чи громадянства для цілей вчинення, планування або приготування чи участі у вчиненні терористичних актів або надання чи проходження навчання з підготовки терористів.
- 5.4 Злочини ФТ повинні поширюватись на будь-які кошти чи інші активи, одержані як із законного, так і незаконного джерела.
- 5.5 Злочини ФТ не повинні встановлювати вимогу, щоб кошти чи інші активи:
- (а) були фактично використані для вчинення або спроби вчинити терористичний(ні) акт(ти); або
 - (б) були пов'язані із конкретним терористичним (ми) актом (актами).
- 5.6 Потрібно забезпечити, щоб умисел та усвідомлення, необхідні для підтвердження злочину, могли встановлюватися за об'єктивними фактичними обставинами.
- 5.7 До фізичних осіб, засуджених за ФТ, повинні застосовуватися пропорційні та переконливі кримінальні санкції
- 5.8 На юридичних осіб повинні поширюватися кримінальна відповідальність та санкції, а там, де це неможливо (у зв'язку із основоположними принципами національного законодавства), цивільна або адміністративна відповідальність та санкції. Це не повинно перешкоджати паралельному кримінальному, цивільному або адміністративному провадженню щодо юридичних осіб у країнах, в яких існує більше, ніж одна форма відповідальності. Такі заходи не повинні впливати на кримінальну відповідальність фізичних осіб. Усі санкції повинні бути пропорційними та переконливими.
- 5.9 Злочином повинно вважатися таке:
- (а) спроба вчинити злочин ФТ;
 - (б) участь в якості співучасника у ФТ або спробі вчинення цього злочину;
 - (с) організація або спрямування інших на вчинення ФТ або спробу вчинення цього злочину; та
 - (d) сприяння вчиненню одного або більше злочинів ФТ або спробі вчинити цей(і) злочин(и) групою осіб, які діють із спільною метою.⁴⁸
- 5.10 Злочини ФТ повинні бути визначені в якості предикатних злочинів до відмивання коштів.

⁴⁶ Криміналізація повинна відповідати статті 2 Міжнародної Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму.

⁴⁷ Криміналізація фінансування тероризму виключно на підставі пособництва і підбурювання, спроби або змови є недостатньою для виконання цієї Рекомендації.

⁴⁸ Таке сприяння повинно бути умисним та або: (i) здійсненим з метою сприяння кримінальній діяльності або досягнення злочинної цілі угруповання, у випадку, якщо така діяльність або мета передбачає вчинення злочину ФТ; або (ii) здійсненим з усвідомленням умислу угруповання вчинити злочин ФТ.

5.11 Злочини ФТ повинні визнаватися незалежно від того, чи знаходиться особа, підозрювана у вчиненні злочину(ів), в країні знаходження терориста(ів) або терористичної(их) організації(ій), чи в іншій країні, або де було чи буде вчинено терористичний(і) акт(и), чи в іншій країні.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 6**ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ СТОСОВНО ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ****Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії, визначена особа або установа, визначення (включення до санкційного списку), в односторонньому порядку, фінансові установи, замороження, кошти чи інші активи, юридичні особи, повинні, цільові фінансові санкції, терористичний акт, фінансування тероризму (ФТ), треті сторони та без затримки.

Ідентифікація та визначення

6.1 Що стосується включень до санкційного списку осіб відповідно до Резолюцій РБ ООН 1267/1989 (Аль Каїда), а також стосовно режимів санкцій відповідно до Резолюції 1988 (надалі – режими санкцій ООН), країни повинні:

- (a) визначити компетентний орган або суд, який відповідатиме за подання пропозицій до Комітету 1267/1989 та до Комітету 1988 щодо включення до санкційного списку відповідних осіб або установ;
- (b) мати механізм(и) визначення осіб для включення до санкційного списку, що ґрунтуються на критеріях щодо включення, викладених у відповідних Резолюціях РБ ООН;
- (c) застосовувати переконливий стандарт доведення «обґрунтованих підстав» або «обґрунтованої основи» під час вирішення того, чи потрібно подавати пропозицію щодо включення до санкційного списку особи. Такі пропозиції щодо включення не повинні залежати від наявності кримінального провадження;
- (d) додержуватися процедур та (у випадку режимів санкцій ООН) стандартних форм внесення до списку, прийнятих відповідним комітетом (Комітетом 1267/1989 або Комітетом 1988); та
- (e) надавати якомога більше актуальної інформації щодо запропонованої до включення до санкційного списку особи⁴⁹, обставин справи,⁵⁰ яка містить якомога більше деталей щодо обґрунтування внесення до списку⁵¹ та (у випадку внесення пропозиції щодо включення особи до списку Комітету 1267/1989) зазначати, чи може бути повідомлено їх статус як держави, що пропонує включити певну особу до списку.

6.2 Стосовно включення до санкційного списку осіб відповідно до Резолюції РБ ООН 1373, країни повинні:

- (a) визначити компетентний орган або суд, який відповідатиме за подання пропозиції щодо включення до списку фізичних або юридичних осіб, які відповідають конкретним критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції 1373; подавати таку пропозицію або за власним клопотанням країни або, після аналізу та виконання, за необхідності, запиту іншої країни.

⁴⁹ Зокрема, достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних осіб, угруповань, установ та юридичних осіб, та, в міру можливостей, інформацію, необхідну Інтерполу для видачі Спеціального повідомлення.

⁵⁰ Така інформація повинна надаватися на запит, окрім частин, які держава-член визначає як конфіденційні для відповідного комітету (Комітету 1267/1989 або Комітету 1988).

⁵¹ Включаючи: спеціальну інформацію, яка підтверджує визначення того, що фізична або юридична особа відповідає конкретним критеріям щодо включення; характер інформації; підтверджуючу інформацію або документи, що можуть бути надані; та подробиці щодо будь-якого зв'язку між особою, запропованою до включення, та будь-якою вже включеною фізичною або юридичною особою.

- (b) мати механізм(и) визначення осіб для включення до санкційного списку, що ґрунтуються на критеріях щодо включення, викладених у Резолюції РБ ООН 1373⁵²;
- (c) у разі одержанні запиту, швидко визначити, чи вони згодні з тим, відповідно до застосовних (над)національних принципів, що запит оснований на обґрунтованих підставах або на обґрунтованій основі підозрювати чи вважати, що запропонована до включення до санкційного списку особа відповідає критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції РБ ООН 1373;
- (d) застосовувати доказовий стандарт доведення «обґрунтованих підстав» або «обґрунтованої основи» під час вирішення того, чи потрібно подавати пропозицію щодо включення до санкційного списку особи⁵³. Такі (пропозиції щодо) включення не повинні залежати від наявності кримінального провадження; та
- (e) у разі направленні запиту до іншої країни щодо впровадження заходів, ініційованих в рамках механізмів замороження, надавати (наскільки це можливо) якомога більше ідентифікаційної інформації та спеціальної інформації, що підтверджує пропозицію щодо включення особи до списку.

6.3 Компетентний(ні) орган(и) повинен(ні) мати законні повноваження та процедури або механізми для:

- (a) збору або запиту інформації для ідентифікації осіб або установ, які, на обґрунтованих підставах або обґрунтованій основі для підозри або припущення, відповідають критеріям щодо включення до санкційного списку; та
- (b) ініціювання заходів в односторонньому порядку проти особи або установи, яка була ідентифікована і (пропозиція щодо) включення якої до списку розглядається.

Замороження

6.4 Країни повинні застосовувати цільові фінансові санкції невідкладно⁵⁴.

6.5 Країни повинні встановити необхідні правові повноваження та визначити національні компетентні органи, відповідальні за впровадження та застосування цільових фінансових санкцій відповідно до таких стандартів та процедур:

- (a) Країни повинні встановити вимогу до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни щодо невідкладного та без попереднього повідомлення замороження коштів або інших активів визначених осіб та установ.
- (b) Ця вимога щодо замороження повинна розповсюджуватися на:
 - i. усі кошти або інші активи, якими володіють або яких контролюють визначені особи або установи, а не лише ті, що пов'язані з конкретним терористичним актом, замислом або загрозою;
 - ii. ті кошти або інші активи, якими повністю або спільно володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, визначені особи або установи; та

⁵² Це включає наявність повноважень та ефективних процедур або механізмів для перевірки та впровадження, за необхідності, дій, ініційованих в рамках механізмів замороження інших країн відповідно до Резолюції 1373 (2001).

⁵³ Країна повинна застосовувати правовий стандарт власної правової системи щодо виду та обсягу доказів для з'ясування, чи існують «обґрунтовані підстави» та «обґрунтована основа», для прийняття рішення щодо включення до списку фізичної або юридичної особи і, таким чином, для ініціювання заходів в рамках механізму замороження. Цього принципу потрібно дотримуватися незалежно від того, чи пропозиція щодо включення до списку зроблена на основі власного клопотання певної країни чи на запит іншої країни.

⁵⁴ За Резолюцією РБ ООН 1373, обов'язок невідкладно вживати заходів повинен виконуватися з часу включення особи до списку на (над)національному рівні, здійсненого або на основі власного клопотання певної країни або на основі запиту іншої країни, якщо країна, яка одержала запит, згодна з тим, що, відповідно до чинних правових принципів, запит має обґрунтовані підстави або обґрунтовану основу для підозри чи припущення, що запропонована до включення до санкційного списку особа відповідає критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції РБ ООН 1373.

- iii. кошти або інші активи, які походять або одержані з коштів або інших активів, якими володіють або яких прямо чи опосередковано контролюють визначені особи або установи, а також
 - iv. кошти або інші активи осіб або установ, які діють від імені або за дорученням включених до санкційного списку осіб або установ.
- (c) Країни повинні забороняти своїм громадянам або⁵⁵ будь-яким особам та установам в межах своєї юрисдикції надавати будь-які кошти або інші активи, економічні ресурси, або фінансові чи інші пов'язані послуги, прямо або опосередковано, повністю або частково, на користь визначених осіб або установ; установ, якими володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, визначеними особами або установами; та осіб та установ, які діють від імені або за дорученням визначених осіб або установ, якщо на це не надано дозволу, повноваження або не повідомлено іншим чином згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН.
- (d) Країни повинні мати механізми інформування фінансового сектору та ВНУП щодо включень до списку негайно після вжиття таких заходів, а також надання чітких інструкцій фінансовим установам та іншим особам або установам, включно з ВНУП, які можуть бути держателями цільових коштів або інших активів, стосовно їх зобов'язань вживати заходів в рамках механізмів замороження.
- (e) Країни повинні встановити вимогу до фінансових установ та ВНУП подавати повідомлення компетентним органам щодо заморожених активів або вжитих заходів згідно з вимогами щодо заборони, встановленими відповідними Резолюціями РБ ООН, включно з інформацією щодо спроб проведення операцій.
- (f) Країни повинні вжити заходів щодо захисту прав добросовісних третіх сторін, які діють належним чином при виконанні зобов'язань за Рекомендацією 6.

Виключення зі списку, розмороження та надання доступу до заморожених коштів або інших активів

6.6 Країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури щодо виключення зі списку та розмороження коштів осіб або установ, які не відповідають, або вже не відповідають критеріям щодо включення до санкційного списку. Вони повинні включати таке:

- (a) процедури щодо подання запитів про виключення зі списку відповідних санкцій Комітетів ООН у випадку, якщо особи та установи, включені до санкційного списку відповідно до санкційних режимів ООН, на думку країни, не відповідають чи вже не відповідають критеріям щодо включення. Такі процедури та критерії, за необхідності⁵⁶, повинні узгоджуватися з процедурами, прийнятими Комітетом 1267/1989 або Комітетом 1988;
- (b) правові повноваження та процедури або механізми для виключення зі списку та розмороження коштів або інших активів осіб та установ, включених до санкційного списку відповідно до Резолюції РБ ООН 1373, які вже не відповідають критеріям щодо включення до санкційного списку;
- (c) стосовно осіб, включених до санкційного списку відповідно до Резолюції 1373, процедури, які б дозволяли на запит здійснювати перегляд рішення щодо включення особи у суді або іншому незалежному компетентному органі;
- (d) стосовно осіб, включених до санкційного списку відповідно до Резолюцій РБ ООН 1988, процедури для сприяння перегляду Комітетом 1988 відповідно до будь-яких чинних вказівок чи процедур, прийнятих Комітетом 1988 у тому числі тих, які передбачені механізмом Координаційного центру, створеного відповідно до Резолюції РБ ООН 1730;

⁵⁵ Слово «або» у цьому конкретному випадку означає, що країни повинні поширювати заборону як на своїх громадян, так і на будь-яких осіб/установ на території своєї юрисдикції.

⁵⁶ Процедури Комітету 1267/1989 зазначені у Резолюціях РБ ООН 1730, 1735, 1822, 1904, 1989, 2083 та будь-яких наступних резолюціях. Процедури Комітету 1988 зазначені у Резолюціях РБ ООН 1730, 1735, 1822, 1904, 1988, 2082 та будь-яких наступних резолюціях.

- (e) стосовно включення до санкційного списку осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, процедури інформування визначених осіб та установ щодо наявності Офісу Уповноваженого ООН відповідно до Резолюцій 1904, 1989 та 2083, який приймає клопотання щодо виключення зі списку;
 - (f) загальновідомі процедури розмороження коштів або інших активів осіб та установ, які мають таке ж або схоже ім'я (найменування), як визначені особи та установи, та стали об'єктом ненавмисного механізму замороження (наприклад, у випадку помилкового позитивного результату) після перевірки, що така особа або установа не є включеною до списку; та
 - (g) механізми щодо інформування фінансового сектору та ВНУП стосовно виключень зі списку та розмороження негайно після вжиття таких заходів та надання відповідних інструкцій фінансовим установам та іншим особам та установам, включно з ВНУП, які можуть бути держателями цільових коштів або інших активів, щодо їх зобов'язань вживати заходів стосовно виключення або розмороження.
- 6.7 Країни повинні надавати доступ до заморожених коштів або інших активів, які були визнані необхідними для покриття основних витрат, для оплати певних видів зборів, витрат та комісій за послуги, або для покриття непередбачуваних витрат, відповідно до процедур, викладених у Резолюції РБ ООН 1452 та будь-яких наступних резолюціях. На таких самих підставах, країни повинні надавати доступ до коштів або інших активів, якщо заходи щодо замороження застосовані до фізичних або юридичних осіб, включених на (над)національному рівні країною відповідно до Резолюції РБ ООН 1373.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 7**ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ СТОСОВНО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ****Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *рахунки, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії; визначена особа або установа, визначення (включення до санкційного списку), заходи, які підлягають виконанню, фінансові установи, замороження, кошти, кошти або інші активи, закон, юридичні особи, повинні, цільові фінансові санкції, треті сторони та невідкладно.*

7.1 Країни повинні невідкладно застосовувати цільові фінансові санкції з метою додержання вимог Резолюцій Ради Безпеки ООН, прийнятих відповідно до Розділу VII Статуту ООН, що стосуються запобігання, протидії та боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням⁵⁷.

7.2 Країни повинні встановити необхідні правові повноваження та визначити компетентні органи, відповідальні за впровадження та застосування цільових фінансових санкцій та повинні діяти відповідно до таких стандартів та процедур.

- (a) Країни повинні встановити вимогу до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни щодо невідкладного замороження без попереднього повідомлення коштів або інших активів визначених осіб та установ.
- (b) Вимога щодо замороження повинна розповсюджуватися на:
- (c) усі кошти або інші активи, якими володіють або які контролюються визначеною особою та установою, а не лише ті, що можуть бути пов'язані з конкретним діянням, замислом або загрозою розповсюдження зброї масового знищення;
 - ii. ті кошти або інші активи, якими повністю або спільно володіють або які контролюються, прямо або опосередковано, визначеними особами або установами; та
 - iii. кошти або інші активи, які походять або одержані з коштів або інших активів, якими володіють або які прямо чи опосередковано контролюються визначеними особами або установами, а також
 - iv. кошти або інші активи юридичних осіб та установ, які діють від імені або за дорученням визначених осіб або установ.
- (d) Країни повинні забезпечити, щоб будь-які кошти або інші активи не надавалися їхніми громадянами або будь-якими особами чи установами в межах їхньої території на користь визначених осіб або установ, якщо на це не надано дозволу, повноваження або це не повідомлено іншим чином згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН.
- (e) Країни повинні мати механізми повідомлення про включення до санкційного списку для фінансових установ та ВНУП негайно після вжиття таких заходів, а також надання чітких інструкцій фінансовим установам та іншим особам або установам, включно з ВНУП, які можуть бути держателями коштів або інших активів, стосовно їх зобов'язань вживати заходів в рамках механізмів замороження.

⁵⁷ Рекомендація 7 застосовується до усіх чинних Резолюцій РБ ООН, що передбачають застосування цільових фінансових санкцій за фінансування розповсюдження зброї масового знищення, будь-яких наступних пов'язаних резолюцій та будь-яких наступних резолюцій РБ ООН, що застосовують цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. На час прийняття Стандартів FATF, яким відповідає ця Методологія (червень 2017 року), Резолюціями РБ ООН, які застосовують цільові фінансові санкції за фінансування розповсюдження зброї масового знищення, є такі: 1718(2006) щодо КНДР та її наступні резолюції 1874(2009), 2087(2013), 2094(2013), 2270(2016), 2321(2016) та 2356(2017). Резолюція РБ ООН 2231(2015), що схвалює Спільний комплексний план дій, припиняє всі положення резолюцій РБ ООН стосовно Ірану та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, включно з 1737(2006), 1747(2007), 1803(2008) та 1929(2010), але встановлює конкретні обмеження, включно з цільовими фінансовими санкціями. Вона скасовує санкції в рамках поетапного підходу із взаємними зобов'язаннями, схваленими Радою Безпеки. 16 січня 2016 року - день імплементації Спільного комплексного плану дій.

- (f) Країни повинні встановити вимогу до фінансових установ та ВНУП подавати повідомлення компетентним органам про будь-які заморожені активи або заходи, що вживаються згідно з вимогами щодо заборони згідно з відповідними резолюціями РБ ООН, включно з інформацією про спроби проведення операцій.
- (g) Країни повинні вживати заходів для захисту прав добросовісних третіх сторін, які діють належним чином, виконуючи зобов'язання, передбачені Рекомендацією 7.

7.3 Країни повинні вжити заходів для моніторингу та забезпечення додержання фінансовими установами та ВНУП відповідних законів або засобів, які підлягають виконанню, що регулюють зобов'язання відповідно до Рекомендації 7. За недодержання цих законів або засобів, які підлягають виконанню, повинно бути передбачено застосування цивільних, адміністративних або кримінальних санкцій.

7.4 Країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури щодо подання до Ради Безпеки запитів про виключення із санкційного списку у випадку, якщо визначені особи та установи, на думку країни, не відповідають або більше не відповідають критеріям щодо визначення⁵⁸. Вони повинні включати:

- (a) забезпечення можливості визначеним особам та установам надсилати запит щодо виключення зі списку Координаційному центру з питань виключення, створеного відповідно до Резолюції РБ ООН 1730, або повідомлення визначених осіб або установ про надсилання запиту безпосередньо Координаційному центру.
- (b) загальновідомі процедури розмороження коштів або інших активів осіб або установ, які мають таке ж або схоже ім'я (найменування), як визначені особи або установи, та стали об'єктом ненавмисного механізму замороження (наприклад, у випадку хибного позитивного результату) після перевірки, що така особа або установа не є включеною до санкційного списку.
- (c) надання доступу до коштів або інших активів, якщо країни дійшли висновку, що виконуються виняткові умови, викладені у Резолюціях РБ ООН 1718 та 2231, відповідно до процедур, визначених у цих резолюціях; та
- (d) механізми щодо інформування фінансового сектору та ВНУП про виключення зі списку та розмороження негайно після вжиття таких заходів, та надання відповідних інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим особам або установам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями заморожених коштів або інших активів, щодо їх зобов'язань визнавати рішення стосовно виключення або розмороження.

7.5 Стосовно контрактів, угод або зобов'язань, які виникли до дати, з якої рахунки підпали під цільові фінансові санкції:

- (a) країни повинні дозволяти додавати до рахунків, заморожених відповідно до Резолюцій РБ ООН 1718 або 2231, відсотки або інші доходи, одержані за цими рахунками, або платежі за контрактами, договорами або зобов'язаннями, які виникли до дати, в яку ці рахунки стали об'єктом положень цієї резолюції за умови, що такі відсотки, інші доходи та платежі залишаються об'єктом цих положень та замороження; та
- (b) заходи замороження, вжиті відповідно до Резолюції 1737 та продовжені Резолюцією РБ ООН 2231, чи вжиті відповідно до Резолюції РБ ООН 2231, не повинні перешкоджати визначеній особі або установі, здійснювати платежі за контрактом, що набрав чинності до внесення цієї фізичної або юридичної особи до списку, за умови що:
 - (i) відповідні країни дійшли висновку, що контракт не пов'язаний з будь-якими забороненими речами, матеріалами, обладнанням, товарами, технологіями, допомогою, навчанням, фінансовою допомогою, інвестиціями, брокерськими послугами або іншими послугами, зазначеними у Резолюції РБ ООН 2231 та майбутніх наступних резолюціях;

⁵⁸ У випадку Резолюції РБ ООН 1718 та її наступних резолюцій, такі процедури та критерії повинні відповідати будь-яким чинним інструкціям або процедурам, прийнятим Радою Безпеки ООН відповідно до Резолюції 1730 (2006) та будь-яких наступних резолюцій, у тому числі в рамках механізму Координаційного центру, створеного відповідно до цієї резолюції.

- (ii) відповідні країни дійшли висновку, що платіж не було прямо або опосередковано одержано особою або установою, на яку поширюються заходи, зазначені у параграфі 6 Додатку В до Резолюції РБ ООН 2231; та
- (iii) відповідні країни подали попереднє повідомлення до Ради Безпеки про намір здійснити або одержати такі платежі або надати дозвіл, за необхідності, на розмороження коштів, інших фінансових активів або економічних ресурсів з цією метою за десять робочих днів до надання такого дозволу.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 8

НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ (НПО)

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *рахунки, відповідні органи, асоційовані НПО, бенефіціари, компетентні органи, країна, кошти, закон, неприбуткові організації (НПО), ризик, заходи саморегулювання, повинен, терорист, фінансування тероризму (ФТ), використання для фінансуванням тероризму та терористична організація.*

Оцінювачі під час оцінки критеріїв 8.2-8.4 повинні враховувати, чи застосовуються ці елементи, не порушуючи та не перешкоджаючи законній діяльності НПО.

Застосування ризик-орієнтованого підходу

8.1 Оскільки не всі організації, що працюють у неприбутковій сфері в країні, за своєю суттю мають високий рівень ризику⁵⁹ без шкоди для вимог Рекомендації 1, країни повинні:⁶⁰

- (a) визначити, яка підгрупа організацій підпадає під НПО визначення FATF;⁶¹
- (b) провести оцінку ризиків цих НПО, щоб визначити характер ризиків ФТ, які їм загрожують; та
- (c) запровадити цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи для боротьби з ідентифікованими ризиками ФТ відповідно до ризик-орієнтованого підходу.⁶²

Постійна інформаційно-роз'яснювальна робота з питань фінансування тероризму.⁶³

8.2 Країни повинні:

- (a) мати чітку політику для сприяння підзвітності, цілісності та довірі суспільства до адміністрації і управління НПО;
- (a) впроваджувати інформаційно-роз'яснювальні та освітні програми з метою підвищення та поглиблення обізнаності серед НПО, а також серед співтовариства донорів щодо потенційних вразливостей НПО до загроз та ризиків неправомірного використання їх для фінансування тероризму, та стосовно заходів, яких можуть вживати НПО для захисту їх від такого використання;
- (b) співпрацювати з НПО з метою розробки та удосконалення кращих практик для усунення ризиків щодо фінансування тероризму і таким чином захистити їх від використання для фінансування тероризму; та

⁵⁹ НПО мають різний ступінь ризику використання для ФТ через їхні типи, види діяльності чи характеристики, і більшість із них можуть мати низький ризик.

⁶⁰ Заходи, описані у підкритеріях 8.1(a) - (c):

- a) повинні використовувати всі відповідні та надійні джерела інформації, в тому числі через взаємодію з НПО;
- b) можуть приймати різні форми і можуть бути або не бути письмовим продуктом; і
- c) повинні періодично переглядатися.

Відповідні та надійні джерела інформації можуть включати, наприклад, інформацію, надану регуляторами, податковими органами, ПФР, донорськими організаціями, органами правопорядку та розвідувальними органами.

⁶¹ Для цілей зазначеної Рекомендації, НПО відноситься до юридичної особи або правового утворення чи організації, яка в першу чергу здійснює залучення чи виплату коштів для благодійних, релігійних, культурних, освітніх, соціальних або дружніх цілей, чи для здійснення інших видів "добрих справ".

⁶² Країни можуть розглянути будь-які заходи саморегулювання, якщо такі існують, та пов'язані з ними заходи внутрішнього контролю, що застосовуються в НПО для виконання цієї вимоги.

Примітка для оцінювачів: Якщо країни розглядають заходи саморегулювання та пов'язані з ними заходи внутрішнього контролю, що діють в НПО, ці заходи повинні бути взяті до уваги під час розгляду питання про те, чи виконується критерій 8.1(c).

⁶³ Для НПО, які мають низький ризик використання для ФТ, країни можуть зосередитися лише на проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо питань ФТ та можуть вирішити утриматися від вжиття додаткових запобіжних заходів.

- (c) сприяти НПО у здійсненні операцій через регульовані фінансові та платіжні канали, де це можливо, беручи до уваги різні можливості фінансового сектору у різних країнах та сферах, а також ризики використання готівки.

Цільовий, пропорційний та ризик-орієнтовний нагляд або моніторинг НПО

8.3 Країни повинні:

- (a) вживати заходів щодо сприяння цільовому, пропорційному та ризик-орієнтовному нагляду чи моніторингу; та
(b) продемонструвати вжиття цільових, пропорційних та ризик-орієнтовних заходів до НПО.⁶⁴

8.4 Відповідні органи повинні:

- (a) здійснювати моніторинг додержання НПО вимог цільових, пропорційних та ризик-орієнтовних заходів, що застосовуються до них у разі необхідності;⁶⁵ та
(b) бути спроможними застосовувати ефективні, пропорційні та переконливі санкції за порушення законодавства НПО або особами, які діють від імені цих НПО;⁶⁶

Ефективний збір інформації та розслідування

8.5 Країни повинні:

- (a) наскільки це можливо, забезпечувати ефективну співпрацю, координацію та обмін інформацією між відповідними органами або організаціями усіх рівнів, які мають відповідну інформацію про НПО;
(b) бути компетентними у проведенні розслідувань та мати можливість здійснювати перевірку тих НПО щодо яких існує підозра, що вони використовуються для фінансування тероризму, або, тих, які активно сприяють терористичній діяльності чи діяльності терористичних організацій;
(c) забезпечити, щоб доступ до відповідної інформації стосовно адміністрації та управління окремими НПО (у тому числі фінансової та програмної інформації) можна було отримати під час проведення розслідування; та
(d) встановити відповідні механізми для забезпечення того, щоб коли є підозри або обґрунтовані підстави підозрювати, що конкретна НПО:
(i) використовується для фінансування тероризму/чи є прикриттям для збору коштів терористичною організацією;
(ii) використовується як канал для фінансування тероризму, у тому числі з метою уникнення замороження рахунків, або інших форм сприяння тероризму; або
(iii) приховує чи маскує таємне нецільове використання коштів, призначених для законних цілей, але перенаправлених на користь терористів чи терористичних організацій, щоб ця інформація була негайно передана компетентним органам для вжиття превентивних або слідчих дій.

Здатність ефективно відповідати на міжнародні запити щодо інформації стосовно НПО

8.6 Країни повинні визначити відповідні контактні пункти і процедури реагування на міжнародні запити про надання інформації щодо конкретних НПО, що підозрюються у фінансуванні тероризму або інших формах підтримки терористичної діяльності.

⁶⁴ Певні приклади заходів, які можуть застосовуватись до НПО, повністю або частково, в залежності від встановлених ризиків, детально викладені в підпункті 6(b) Пояснювальної записки до Рекомендації 8. Також, ймовірно, що існуючі регуляторні та інші заходи вже достатньо можуть усувати наявний ризик фінансування тероризму НПО в юрисдикції, незважаючи на те, що необхідно періодично здійснювати повторну оцінку ризиків фінансування тероризму щодо сектору НПО.

⁶⁵ У цьому контексті ризик-орієнтовні заходи можуть включати заходи саморегулювання та пов'язані з ними заходи внутрішнього контролю, що застосовуються в межах НПО.

⁶⁶ Ряд таких санкцій може включати замороження рахунків, усунення довірчих власників, штрафи, скасування сертифікації, позбавлення ліцензії та реєстрації. Вони не повинні перешкоджати паралельному проведенню цивільного, адміністративного чи кримінального провадження щодо НПО чи осіб, які діють від їх імені, якщо це доречно.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 9

**ЗАКОНИ ПРО ЗБЕРЕЖЕННЯ ТАЄМНИЦІ ФІНАНСОВИМИ
УСТАНОВАМИ**

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації:
фінансові установи, закон та повинен.

9.1 Закони про збереження таємниці фінансової установи не повинні перешкоджати виконанню Рекомендацій⁶⁷ FATF.

⁶⁷ Сфери, що можуть викликати особливе занепокоєння – це спроможність компетентних органів мати доступ до інформації, яка є для них необхідною для належного здійснення функцій боротьби з ВК або ФТ; обміну інформацією між компетентними органами на національному або міжнародному рівнях; а також обміну інформацією між фінансовими установами, якщо це вимагається Рекомендаціями 13, 16 або 17.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 10**НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА⁶⁸ (НПК)****Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *рахунки, бенефіціарний власник, бенефіціар, країна, фінансові установи, кошти, ідентифікаційні дані, правові утворення, юридичні особи, обґрунтовані заходи, ризик, задоволений, довіритель, повинен, фінансування тероризму (ФТ) і довірена особа.*

10.1 Фінансовим установам повинно бути заборонено відкривати анонімні рахунки або рахунки на очевидно фіктивні імена.

Коли потрібно здійснювати належну перевірку клієнта

- 10.2 До фінансових установ повинні бути встановлені вимоги вживати заходи НПК, у разі:
- (a) встановлення ділових відносин;
 - (b) проведення разових операцій, що перевищують встановлений поріг (USD/EUR 15 000), включаючи ситуації, коли операція проводиться у вигляді однієї операції чи декількох, які, як вбачається, є пов'язаними;
 - (c) проведення разових операцій, які є грошовими електронними переказами за обставин, наведених у Рекомендації 16 та Пояснювальній записці до неї;
 - (d) існування підозри у ВК/ФТ, незважаючи на будь-які які винятки або пороги, які згадуються будь-де у Рекомендаціях FATF; або
 - (e) існування сумнівів у фінансової установи щодо достовірності чи достатності попередньо одержаних ідентифікаційних даних клієнта.

Необхідні заходи НПК для застосування до усіх клієнтів

10.3 До фінансових установ повинна бути встановлена вимога здійснювати ідентифікацію клієнта (постійну або разову, фізичної або юридичної особи чи правового утворення), а також перевіряти особу клієнта, використовуючи надійні, незалежні вихідні документи, дані чи інформацію (ідентифікаційні дані).

10.4 До фінансових установ повинна бути встановлена вимога перевіряти, чи будь-яка особа, що має намір діяти від імені клієнта, уповноважена на такі дії, а також здійснювати ідентифікацію та перевірку такої особи.

10.5 До фінансових установ повинна бути встановлена вимога визначати бенефіціарного власника та вживати відповідних заходів для перевірки його особи, використовуючи відповідну інформацію або дані, одержані з надійного джерела, таким чином, щоб фінансова установа була переконана в тому, що вона знає, хто є бенефіціарним власником.

10.6 До фінансових установ повинна бути встановлена вимога розуміти та, за необхідності, одержувати інформацію щодо мети та очікуваного характеру ділових відносин.

10.7 До фінансових установ повинна бути встановлена вимога здійснювати постійну належну перевірку ділових відносин, у тому числі:

- (a) ретельну перевірку операцій, що здійснюються у процесі таких відносин, з метою переконання, що ці операції відповідають наявній в установі інформації про клієнта, його бізнес і профіль ризику, включаючи, у разі потреби, джерело коштів; та
- (b) забезпечувати, щоб документи, дані або інформація, зібрані у процесі здійснення заходів НПК, постійно відповідним чином оновлювалися шляхом здійснення перегляду існуючих записів, особливо для високо ризикових категорій клієнтів.

⁶⁸ Принцип, що фінансові установи повинні здійснювати НПК, має бути закріплений у законі, хоча конкретні вимоги можуть бути викладені засобах, які підлягають виконанню.

Спеціальні заходи НПК для юридичних осіб та правових утворень

10.8 Стосовно клієнтів – юридичних осіб або правових утворень, фінансова установа повинна розуміти характер діяльності клієнта, його структуру власності та контролю.

10.9 Стосовно клієнтів – юридичних осіб або правових утворень, фінансова установа повинна здійснювати ідентифікацію та перевірку особи клієнта, з'ясувавши таку інформацію:

- (a) найменування, правову форму і доказ існування;
- (b) повноваження, які регулюють і зобов'язують юридичну особу або правове утворення, а також імена відповідних осіб, які обіймають відповідні керівні посади в юридичній особі або правовому утворенні; та
- (c) адресу зареєстрованого офісу та, якщо відрізняється, основного місця здійснення діяльності.

10.10 Для клієнтів – юридичних осіб,⁶⁹ фінансова установа повинна здійснювати ідентифікацію та вживати обґрунтованих заходів для перевірки особи бенефіціарних власників на основі такої інформації:

- (a) особа фізичної(их) особи(іб) (якщо такі є⁷⁰), яка володіє контрольною часткою⁷¹ в юридичній особі; та
- (b) міра, в якій існує сумнів відповідно до пункту (a), відносно того, чи особа(и), яка(і) має(ють) контрольну частку у власності, є бенефіціарним(и) власником(и), або де жодна фізична особа не здійснює контроль через право власності, особа фізичної(их) особи(іб) (якщо такі є), які здійснюють контроль над юридичною особою чи правовим утворенням через інші засоби; та
- (c) якщо не встановлено фізичної особи відповідно до зазначених вище пунктів (a) чи (b), особу відповідної фізичної особи, яка обіймає керівну посаду.

10.11 Для клієнтів – правових утворень, фінансова установа повинна здійснювати ідентифікацію та вживати обґрунтованих заходів для перевірки особи бенефіціарних власників на основі такої інформації:

- (a) для трастів, інформацію про особу довірителя, довіреної(их) особи(іб), захисника (якщо такий є), бенефіціарів або клас бенефіціарів⁷² та будь-яку іншу фізичну особу, яка здійснює кінцевий ефективний контроль над трастом (у тому числі через ланцюжок контролю/власності);
- (b) для інших типів правових утворень, інформацію про осіб, які займають аналогічні або схожі посади.

НПК для бенефіціарів полісів страхування життя

10.12 На додаток до заходів НПК, що повинні здійснюватися щодо клієнта та бенефіціарного власника, фінансові установи повинні вживати такі заходи НПК щодо бенефіціара полісів страхування життя та інших видів страхування, пов'язаних з інвестиціями, щойно ідентифіковано чи визначено бенефіціара:

- (a) для бенефіціара, який ідентифікований як конкретно названа фізична або юридична особа чи правове утворення – з'ясування імені (найменування) особи;

⁶⁹ Якщо клієнт або власник контрольної частки - компанія, зареєстрована на фондовій біржі та підпадає під вимоги щодо розкриття (або відповідно до правил фондової біржі або відповідно до закону чи засобів, які підлягають виконанню), які встановлюють зобов'язання забезпечити відповідний рівень прозорості бенефіціарної власності, або це дочірня компанія з контрольною часткою такої компанії, то немає необхідності визначати та перевіряти особу будь-якого акціонера або бенефіціарного власника таких компаній. Відповідна ідентифікаційна інформація може бути одержана з публічного реєстру, від клієнта або з інших надійних джерел.

⁷⁰ Частки у праві власності можуть бути настільки диверсифікованими, що там немає фізичних осіб (які діють самостійно або спільно), що здійснюють контроль над юридичною особою або правовим утворенням через право власності).

⁷¹ Частки у праві власності можуть бути настільки диверсифікованими, що там немає фізичних осіб (які діють самостійно або спільно), що здійснюють контроль над юридичною особою або правовим утворенням через право власності).

⁷² Для бенефіціарів трастів, які характеризуються за ознаками або класом, фінансові установи повинні одержати достатню інформацію про бенефіціара, щоб переконатися, що вони зможуть встановити особу бенефіціара на час виплати або коли бенефіціар матиме намір реалізувати надані йому права.

- (b) для бенефіціара, визначеного за допомогою ознак або класу або іншими засобами – одержання достатньої інформації про бенефіціара, щоб фінансова установа змогла встановити особу бенефіціара на час виплати.
- (c) для обох зазначених вище випадків – перевірка особи бенефіціара повинна здійснюватися на момент виплати.

10.13 Бенефіціар полісів страхування життя повинен вважатися фінансовою установою відповідним фактором ризику під час визначення, чи потрібно застосовувати посилені заходи НПК. Якщо фінансова установа визначає, що бенефіціар, який є юридичною особою або правовим утворенням, становить підвищений ризик, тоді посилені заходи перевірки клієнта на час виплати повинні включати обґрунтовані заходи для ідентифікації та перевірки особи бенефіціарного власника бенефіціара на час виплати.

Час перевірки

10.14 До фінансових установ повинна бути встановлена вимога перевіряти особу клієнта та бенефіціарного власника до або під час встановлення ділових відносин або проведення операцій для непостійних клієнтів; або (якщо дозволено) фінансові установи можуть завершити перевірку після встановлення ділових відносин за умови, що:

- (a) це відбувається у найкоротші терміни;
- (b) важливо не переривати звичайне ведення ділової діяльності; та
- (c) здійснюється ефективне управління ризиками ВК/ФТ.

10.15 Фінансовим установам також потрібно прийняти процедури управління ризиками щодо умов, за яких клієнт може використовувати ділові відносини перед перевіркою.

Існуючі клієнти

10.16 Фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати вимоги щодо НПК до існуючих клієнтів⁷³ на основі суттєвості та ризику, а також проводити належну перевірку у відповідний час щодо існуючих відносин, враховуючи, чи були і коли були попередньо здійснені заходи НПК, а також відповідність одержаних даних.

Ризик-орієнтований підхід

10.17 Фінансові установи повинні здійснювати посилену належну перевірку клієнта у випадках, коли ризик ВК/ФТ високий.

10.18 Фінансовим установам може бути дозволено застосовувати спрощені заходи НПК лише тоді, коли було виявлено менші ризики шляхом відповідного аналізу ризиків країною або фінансовою установою. Спрощені заходи повинні бути співрозмірними з факторами низького ризику, але є неприйнятними у випадку підозри у ВК/ФТ або коли застосовуються специфічні високо ризикові сценарії.

Незадовільне здійснення НПК

- 10.19 У випадку, коли фінансова установа не спроможна виконати відповідні заходи НПК:
- (a) для неї повинна бути встановлена вимога не відкривати рахунок, встановлювати ділові відносини або проводити операцію; або для неї повинна бути встановлена вимога припинити ділові відносини; та
 - (b) для неї повинна бути встановлена вимога розглянути питання щодо створення повідомлення про підозрілу операцію (STR) клієнта.

НПК та розголошення інформації

10.20 У випадках, коли у фінансовій установі існує підозра щодо відмивання коштів або фінансування тероризму, та вона обґрунтовано вважає, що здійснення заходів НПК буде

⁷³ Існуючі клієнти на момент набрання чинності нових вимог національного законодавства.

розголошенням інформації для клієнта, їй необхідно дозволити не проводити заходи НПК, а натомість подати STR.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 11

ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАНИХ⁷⁴**Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *компетентні органи, злочинна діяльність, фінансові установи та повинен*.

- 11.1. Фінансові установи повинні бути зобов'язані зберігати протягом принаймні п'яти років усі необхідні облікові документи стосовно внутрішніх та міжнародних операцій після їх завершення.
- 11.2. Фінансові установи повинні зберігати документи, одержані внаслідок здійснення заходів НПК, облікові документи, ділову кореспонденцію та результати будь-якого здійсненого аналізу протягом принаймні п'яти років після припинення ділових відносин або з дати проведення разової операції.
- 11.3. Облікових документів стосовно операцій повинно бути достатньо для забезпечення дозволу на відтворення окремих операцій, щоб забезпечити, за необхідності, підстави для здійснення переслідування за кримінальну діяльність.
- 11.4. Фінансові установи повинні забезпечити, щоб уся інформація про НПК та дані про операції оперативно надавалися національним компетентним органам, які мають відповідні повноваження.

⁷⁴ Принцип, згідно з яким фінансові установи повинні зберігати документи щодо операцій та інформацію, одержану у ході проведення заходів НПК, повинен бути викладений в законі.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 12

ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ (PEP)

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *бенефіціарний власник, бенефіціар, фінансові установи, кошти, міжнародна організація, публічні діячі (PEP), обґрунтовані заходи, ризик та повинен.*

12.1. Щодо іноземних публічних діячів, на додаток до вжиття заходів належної перевірки клієнта відповідно до Рекомендації 10, фінансові установи повинні бути зобов'язані:

- (a) створити відповідну систему управління ризиками з метою визначення, чи є публічним діячем клієнт або бенефіціарний власник;
- (b) одержати схвалення вищого керівництва на встановлення (чи продовження, для існуючих клієнтів) таких ділових відносин;
- (c) вживати обґрунтованих заходів для визначення джерел статків та джерел коштів клієнтів та бенефіціарних власників, ідентифікованих як публічні діячі; та
- (d) проводити постійний посилений моніторинг ділових відносин з такими особами.

12.2. Щодо національних публічних осіб чи осіб, наділених визначними функціями міжнародних організацій, на додаток до вжиття заходів належної перевірки клієнта відповідно до Рекомендації 10, фінансові установи повинні бути зобов'язані:

- (a) вживати відповідних заходів з метою визначення, чи відноситься клієнт або бенефіціарний власник до національних публічних діячів; та
- (b) у випадку ділових відносин, що становлять високий ризик, вживати заходів, передбачених в критерії 12.1 (b)-(d).

12.3. Фінансові установи повинні застосовувати відповідні вимоги критеріїв 12.1 та 12.2 до членів сімей чи близьких осіб усіх видів публічних діячів.

12.4. Щодо полісів страхування життя, фінансові установи повинні вживати обґрунтованих заходів для встановлення того, чи є бенефіціари та/чи, якщо вимагається, бенефіціарний власник бенефіціара – публічними діячами. Таких заходів слід вживати не пізніше проведення виплати. У випадку встановлення високих ризиків, фінансові установи повинні інформувати вище керівництво перед проведенням виплати страхових коштів, здійснювати підвищений контроль ділових відносин із власником страхового полісу в цілому, а також розглядати можливість формування повідомлення про підозрілу операцію.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 13

КОРЕСПОНДЕНТСЬКІ БАНКІВСЬКІ ВІДНОСИНИ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *рахунки, кореспондентські банківські відносини, фінансові установи, наскрізні рахунки, банк-оболонка, фінансування тероризму (ФТ).*

13.1. Стосовно транскордонних кореспондентських банківських відносин та інших подібних відносин, фінансові установи повинні бути зобов'язані:

- (a) збирати достатню інформацію про установу-респондента для повного розуміння характеру її діяльності та визначати за допомогою доступної публічної інформації репутацію установи та якість здійснення нагляду, у тому числі інформацію щодо того, чи була установа предметом розслідування ВК/ФТ або дій наглядового характеру;
- (b) оцінювати контроль установи-респондента у сфері ПВК/ФТ;
- (c) одержати схвалення вищого керівництва перед встановленням нових кореспондентських відносин; та
- (d) чітко розуміти відповідні повноваження кожної установи у сфері ПВК/ФТ.

13.2. Стосовно “наскрізних рахунків”, фінансові установи повинні переконатися, що банк-респондент:

- (a) виконав зобов'язання щодо НПК відносно своїх клієнтів, які мають прямий доступ до рахунків банка-кореспондента; та
- (b) здатний надати відповідну інформацію, одержану під час здійснення заходів НПК, на запит банка-кореспондента.

13.3. Фінансовим установам повинно бути заборонено вступати або продовжувати кореспондентські банківські відносини з банками-оболонками. Фінансові установи повинні бути зобов'язані переконатися, що фінансові установи-респонденти запобігають використанню своїх рахунків банками-оболонками.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 14

ПОСЛУГИ З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ АБО ЦІННОСТЕЙ (MVTS)

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *агент, компетентні органи, країна, юридичні особи, послуги з переказу коштів або цінностей (MVTS) та повинен.*

14.41. Фізичні чи юридичні особи, що надають послуги з переказу коштів або цінностей (оператори MVTS), повинні мати ліцензію або бути зареєстрованими⁷⁵.

14.42. Країни повинні вжити заходів для виявлення фізичних або юридичних осіб, які надають послуги з переказу коштів або цінностей без ліцензії або реєстрації, та застосовувати до них пропорційні та переконливі санкції.

14.43. Оператори, що надають послуги з переказу коштів або цінностей, повинні підлягати контролю за дотриманням вимог у сфері ПВК/ФТ.

14.44. Агенти для операторів MVTS повинні одержати ліцензію або бути зареєстрованими компетентним органом, або оператор MVTS повинен вести поточний список своїх агентів, доступний для компетентних органів у країнах, в яких діє оператор MVTS та його агенти.

14.45. Оператори MVTS які використовують агентів, повинні включати їх у свої програми з ПВК/ФТ та здійснювати відносно них моніторинг на предмет виконання цих програм.

⁷⁵ Країнам не потрібно запроваджувати окрему систему ліцензування чи реєстрації щодо ліцензованих чи зареєстрованих фінансових установ, уповноважених надавати MVTS.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 15

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *бенефіціарний власник, бенефіціар, компетентні органи, країна, визначена особа або установа, фінансові установи, іноземні партнери, кошти, кошти чи інші активи, закон, юридичні особи, майно, ризик, повинен, наглядові органи, цільові фінансові санкції, фінансування тероризму (ФТ), довірена особа, віртуальні активи та постачальники послуг віртуальних активів (VASP).*

Для цілей застосування Рекомендацій FATF, країни повинні розглядати віртуальні активи, як «майно», «доходи», «кошти», «кошти чи інші активи», або іншу «відповідну цінність». Під час оцінки будь-якої Рекомендації (-ій), використовуючи ці терміни⁷⁶, слова «віртуальні активи» не повинні з'являтися або бути безпосередньо включеними в законодавство, яке посилається на або визначає ці терміни.

Оцінювачі повинні переконатись у тому, що країна продемонструвала, що в тексті законодавства чи у судовій практиці нічого не перешкоджає віртуальним активам підпадати під визначення цих термінів. Якщо ці терміни не охоплюють віртуальні активи, недолік слід зазначити у відповідній Рекомендації (-ях), в якій(яких) використовується цей термін.

Оцінювачі також повинні переконатись у тому, що VASP можуть розглядатися, як існуючі джерела інформації щодо бенефіціарної власності для цілей критеріїв 24.6 (с) (і) та 25.5; та як такі, що уповноважені отримувати відповідну інформацію від довірених осіб для цілей критеріїв 25.3 та 25.4.⁷⁷

Пункт 1 Пояснювальної записки до Рекомендації 15 також вимагає від країн застосовувати відповідні заходи згідно з Рекомендаціями FATF до віртуальних активів та VASP:

а) Якщо це запобіжні заходи відповідно до Рекомендацій 10-21 та застосування цільових фінансових санкцій, передбачених Рекомендацією 6 (підкритерії 6.5 (d) та (e), та 6.6 (g)) та Рекомендація 7 (підкритерії 7.2 (d) та (e), критерій 7.3, та підкритерій 7.4 (d)), їх застосування до VASP слід оцінювати відповідно до Рекомендації 15, як і дотримання відповідних аспектів Рекомендацій 1, 26, 27, 34, 35 та 37-40.

б) Якщо це інші відповідні заходи, що стосуються віртуальних активів та VASP, згідно з Рекомендаціями 2-5, Рекомендацією 6 (підкритерії 6.5 (a)-(c), 6.6 (a)-(f) та критерій 6.7), Рекомендацією 7 (підкритерії 7.2 (a)-(c), 7.4 (b) та 7.4 (c) та критерій 7.5)), Рекомендаціями 8-9 та Рекомендаціями 29-33, їх застосування до віртуальних активів та VASP слід оцінювати в межах цих Рекомендацій (не в Рекомендації 15).

Оцінювачі повинні звернутися до пунктів 20-21 Вступу до Методології для отримання додаткових вказівок щодо оцінки Стандартів FATF, що стосуються віртуальних активів та VASPs.

Нові технології

15.1 Країни та фінансові установи повинні здійснювати ідентифікацію та оцінку ризиків ВК/ФТ, які можуть виникнути у зв'язку з розвитком нових продуктів або новою діловою практикою, включаючи нові механізми постачання, та використання нових технологій або таких, що розвиваються, як для нових, так і давно існуючих продуктів.

15.2. Фінансові установи повинні бути зобов'язані:

- (a) здійснювати оцінку ризику до запровадження чи використання нових продуктів, практики та технологій; та
- (b) вживати відповідних заходів для управління та зменшення таких ризиків.

⁷⁶ Див. додаткові вказівки у пункті 15 Вступу до Методології.

⁷⁷ Розгляд VASP в контексті цих критеріїв має на меті забезпечити доступність інформації щодо бенефіціарної власності. Оцінювачі не повинні враховувати ці критерії для накладення зобов'язань на VASP.

Віртуальні активи та VASP⁷⁸

15.3 Відповідно до Рекомендації 1, країни повинні:

- (a) встановлювати та оцінювати ризики відмивання коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення⁷⁹, що виникають в результаті провадження діяльності, пов'язаної з віртуальними активами та діяльності або операцій VASP;
- (b) ґрунтуючись на розумінні їхніх ризиків:
 - (i) застосовувати ризик-орієнтований підхід для забезпечення того, що заходи, спрямовані на запобігання чи зменшення відмивання коштів та фінансування тероризму відповідають виявленим ризикам; та
 - (ii) впроваджувати ризик-орієнтовані заходи, відповідно до виявлених ризиків, та ефективно розподіляти ресурси для пом'якшення ризиків ФРЗМЗ; та
- (c) вимагати від VASP здійснювати відповідні кроки для виявлення, оцінки, управління та зменшення їх ризиків ВК/ФТ/ФРЗМЗ, як того вимагають критерії 1.12, 1.13, та 1.14.

15.4 Країни повинні забезпечити, щоб:

- (a) VASP мали ліцензію або реєстрацію⁸⁰, як мінімум⁸¹:
 - (i) якщо VASP є юридичною особою, у юрисдикції (-ях), де він створений⁸²; та
 - (ii) якщо VASP є фізичною особою, у юрисдикції (ях), де знаходиться⁸³ його бізнес; та
- (b) компетентні органи вживають необхідних правових чи регуляторних заходів для запобігання злочинцям або їхнім співникам володіти або бути бенефіціарним власником значного або контрольного пакету акцій, або виконання керівної функції у VASP.

15.5 Країни повинні вживати заходів щодо виявлення фізичних або юридичних осіб, які здійснюють діяльність VASP без необхідної ліцензії чи реєстрації, і застосовувати до них відповідні санкції.⁸⁴

15.6 Відповідно до діючих положень Рекомендацій 26 і 27, країни повинні забезпечити щоб:

- (a) VASP підлягали відповідному регулюванню та ризик-орієнтованому нагляду або моніторингу з боку компетентного органу⁸⁵, у тому числі системи забезпечення їх відповідності національним вимогам у сфері ПВК/ФТ;
- (b) наглядові органи мали відповідні повноваження щодо нагляду або моніторингу та забезпечення дотримання VASP вимог щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, у тому числі повноваження щодо проведення перевірок, зобов'язання VASP щодо надання інформації та накладання ряду дисциплінарних та

⁷⁸ Примітка для оцінювачів: Країни, в яких віртуальні активи заборонені, повинні оцінюватись лише за критеріями 15.1, 15.2, 15.3 (a) та 15.3 (b), 15.5 та 15.11, оскільки решта критеріїв не застосовуються в таких випадках.

⁷⁹ Ризик фінансування розповсюдження стосується виключно потенційного порушення, невиконання або ухилення від цільових фінансових санкцій, зазначених у Р.7

⁸⁰ Країни не потрібно вводити окрему систему ліцензування або реєстрації стосовно фізичних чи юридичних осіб, які вже мають ліцензію або зареєстровані як фінансові установи (як визначено Рекомендаціями FATF) у цій країні, яким згідно з такою ліцензією чи реєстрацією дозволяється провадити діяльність VASP та, які вже підпадають під повний спектр діючих зобов'язань відповідно до Рекомендацій FATF.

⁸¹ Юрисдикції також можуть вимагати від VASP, які пропонують товари та/або послуги клієнтам в межах цих юрисдикцій, або здійснюють операції з цих юрисдикцій, бути ліцензованими або зареєстрованими в цій юрисдикції.

⁸² Посилання на створення юридичної особи включають в себе реєстрацію компаній або будь-який інший механізм, який використовується. Для уточнення, вимога критерію 15.4 (a) (i) полягає в тому, що країна повинна гарантувати, що VASP, який створений в межах країни, ліцензований або зареєстрований, а не в тому, що будь-який VASP ліцензований або зареєстрований в країні, також зареєстрований у будь-якій третій країні, де він був створений.

⁸³ Для уточнення, критерій 15.4 (a) (ii) вимагає, щоб країна гарантувала, щоб VASP, який є фізичною особою та розташований в їхній країні, мав ліцензію або реєстрацію у їхній країні; а не так, щоб будь-який VASP, який є фізичною особою та провадить господарську діяльність в цій країні, зареєстрований в будь-якій третій країні, де він також провадить господарську діяльність.

⁸⁴ Примітка для оцінювачів: Критерій 15.5 застосовується до всіх країн, незалежно від того, вирішили вони ліцензувати, реєструвати чи забороняти віртуальні активи або VASP.

⁸⁵ У цьому контексті «компетентний орган» не може включати саморегульвний орган.

фінансових санкцій, у тому числі повноваження відкликати, обмежувати або призупиняти ліцензію або реєстрацію VASP, де це можливо.

15.7 Відповідно до Рекомендації 34, компетентні та наглядові органи повинні здійснювати розробку керівництва та надавати зворотний зв'язок, який допоможе VASP в застосуванні національних заходів щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, і, зокрема, у виявленні та повідомленні про підозрілі операції.

15.8 Відповідно до Рекомендації 35, країни повинні забезпечити:

- (a) існування спектру пропорційних та переконливих санкцій: кримінальних, цивільних чи адміністративних, доступних для застосування до VASP, які не дотримуються вимог ПВК/ФТ; та
- (b) санкції повинні застосовуватися не лише до VASP, але й до їх керівників та вищого керівництва.

15.9 Що стосується запобіжних заходів, від VASP необхідно вимагати виконання вимог, викладених у Рекомендаціях 10-21, з дотриманням таких вимог:

- (a) Рекомендація 10 – Визначений поріг для разових операцій, вище якого від VASP вимагається здійснювати належну перевірку клієнтів становить USD/EUR 1 000.
- (b) Рекомендація 16 – Що стосується переказу⁸⁶ віртуальних активів, країни повинні забезпечити, що:
 - (i) VASP-відправники отримують та зберігають необхідну та достовірну інформацію про ініціатора (відправника) та необхідну інформацію про бенефіціара⁸⁷(одержувача) щодо переказу віртуальних активів, негайно та захищено подають⁸⁸ вказану вище інформацію VASP-бенефіціару або фінансовій установі (якщо така є), та надають таку інформацію на запит відповідних органів;
 - (ii) VASP-бенефіціари одержують та зберігають необхідну інформацію про ініціатора та необхідну і достовірну інформацію про бенефіціара щодо переказу віртуальних активів та надають таку інформацію на запит відповідних органів⁸⁹;
 - (iii) інші вимоги Рекомендації 16 (включаючи моніторинг наявності інформації, та вжиття заходів щодо заморожування та заборони операцій з визначеними особами та установами) застосовуються на тій же самій основі, що визначена в Рекомендації 16; та
 - (iv) ті ж самі зобов'язання поширюються на фінансові установи, під час відправлення чи отримання переказів віртуальних активів від імені клієнта.

15.10 Що стосується цільових фінансових санкцій, країни повинні гарантувати, що механізми комунікації, зобов'язання щодо звітування та моніторингу, зазначені в критеріях 6.5 (d), 6.5 (e), 6.6 (g), 7.2 (d), 7.2 (e), 7.3 та 7.4 (d) застосовуються до VASP.

15.11 Країни повинні швидко забезпечити якомога ширший спектр напрямків міжнародного співробітництва стосовно відмивання коштів, предикатних злочинів, та фінансування тероризму, пов'язаних з віртуальними активами на основі, викладеній у Рекомендаціях 37 - 40. Зокрема, органи що здійснюють нагляд за VASP, повинні мати правову базу для обміну інформацією зі своїми іноземними колегами, незалежно від характеру чи статусу наглядових органів та відмінностей у номенклатурі чи статусі VASP⁹⁰.

⁸⁶ Для цілей застосування Рекомендації 16 до VASP, всі перекази віртуальних активів слід розглядати, як транскордонні перекази.

⁸⁷ Як визначено у пункті 6 Пояснювальної записки до Р. 16 або аналогічній інформації у контексті віртуальних активів.

⁸⁸ Інформація може бути подана безпосередньо або опосередковано. Не потрібно, щоб ця інформація була додана безпосередньо до переказу віртуальних активів.

⁸⁹ Відповідні органи означають відповідні компетентні органи, як зазначено у пункті 10 Пояснювальної записки до Р. 16.

⁹⁰ Країни, які заборонили VASP, повинні виконувати цю вимогу, маючи в наявності правову основу для дозволу відповідним компетентним органам (наприклад, органам правопорядку) обмінюватися інформацією з питань, пов'язаних з віртуальними активами та VASP, з установами, які не є партнерами як це визначено у пункті 17 Пояснювальної записки до Р. 40.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 16

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *точний, агент, пакетні перекази, бенефіціар, фінансова установ-одержувач, компетентні органи, країна, покритий платіж, транскордонний грошовий переказ, визначена особа або установа, внутрішній грошовий переказ, фінансові установи, фінансова установа-посередня послуга з переказу коштів та цінностей (MVTs), відправник (ініціатор), фінансова установа-відправник, кваліфіковані грошові перекази, обґрунтовані заходи, необхідний, ризик, серійний платіж, повинен, наскрізна обробка операцій, цільові фінансові санкції, унікальний номер операції та грошовий переказ.*

Фінансові установи-відправники

16.1. Фінансові установи повинні забезпечити, щоб всі транскордонні грошові перекази на суму 1,000 доларів США/євро або більше, завжди супроводжувались:

- (a) Необхідною та точною⁹¹ інформацією про відправника:
 - (i) ім'я відправника;
 - (ii) номер рахунку відправника, якщо такий рахунок використовується для проведення операції чи, за відсутності рахунку, унікальний реєстраційний номер операції, який дозволяє здійснити відстеження операції; та
 - (iii) адреса відправника, чи національний ідентифікаційний номер або ідентифікаційний номер клієнта, або дата і місце народження.
- (b) Необхідною інформацією про бенефіціара:
 - (i) ім'я бенефіціара; та
 - (ii) номер рахунку бенефіціара, якщо такий рахунок використовується для проведення операції, або за відсутності рахунку, унікальний реєстраційний номер операції, який дозволяє здійснити відстеження операції.

16.2. Якщо декілька окремих транскордонних грошових переказів від одного відправника зібрано в один файл для переказу бенефіціару, то такий файл повинен містити необхідну та точну інформацію про відправника, та всю інформацію про бенефіціара, яка повністю простежується в країні-бенефіціарі; і фінансова установа повинна включити номер рахунку ініціатора чи реєстраційний номер операції.

16.3. Якщо країни застосовують мінімальний поріг для вимог, передбачених критерієм 16.1, фінансові установи повинні забезпечити, що всі транскордонні грошові перекази, нижчі відповідного мінімального порогу (не вищі, ніж 1,000 доларів США/євро), завжди супроводжувались:

- (a) Необхідною інформацією про відправника:
 - (i) ім'я відправника; та
 - (ii) номер рахунку відправника, який використовується для здійснення операції чи, за відсутності рахунку, унікальний реєстраційний номер операції, який дозволяє здійснити відстеження операції.
- (b) Необхідною інформацією про бенефіціара:
 - (i) ім'я бенефіціара; та
 - (ii) номер рахунку бенефіціара, який використовується для обробки операції чи, за відсутності рахунку, реєстраційний номер операції, який дозволяє здійснити відстеження операції.

⁹¹ "Точна" використовується для опису інформації, яка була перевірена на точність, тобто від фінансових установ вимагається перевіряти точність необхідної інформації про відправника.

16.4. Інформацію, зазначену в критерії 16.3 не потрібно перевіряти на точність. Однак, фінансові установи повинні перевіряти інформацію про їх клієнтів у випадку наявності підозри щодо ВК/ФТ.

16.5. Для внутрішніх грошових переказів⁹², фінансова установа-відправник повинна забезпечити, щоб інформація, яка супроводжує грошовий переказ включала відомості про відправника як передбачено для транскордонних грошових переказів, якщо тільки ця інформація не може бути доступною для фінансової установи-одержувача та відповідних органів іншим чином.

16.6. Якщо інформація, яка супроводжує внутрішній грошовий переказ може бути доступною для фінансової установи-одержувача та відповідних органів іншим чином, фінансовій установі-відправнику необхідно лише включити номер рахунку чи унікальний реєстраційний номер операції, за умови, якщо такий номер чи ідентифікатор дозволить відправнику чи одержувачу простежити операцію. Фінансова установа-відправник повинна зробити доступною інформацію протягом трьох робочих днів з моменту отримання запиту чи від фінансової установи-одержувача, чи від відповідних компетентних органів. Органи правопорядку повинні мати можливість вимоги негайного надання такої інформації.

16.7. Фінансова установа-відправник повинна зберігати всю зібрану інформацію про ініціатора та бенефіціара відповідно до Рекомендації 11.

16.8. Фінансовій установі-відправнику не дозволяється здійснювати грошовий переказ, якщо вона не відповідає вимогам, зазначеним у критеріях 16.1-16.7.

Фінансові установи-посередники

16.9. Для транскордонних грошових переказів, фінансова установа-посередник зобов'язана забезпечити, щоб вся інформація про ініціатора та бенефіціара, яка супроводжує грошовий переказ зберігалася нею.

16.10. Якщо технічні обмеження запобігають тому, щоб необхідна інформація про відправника чи бенефіціара, що супроводжує транскордонний переказ залишалась разом з відповідним національним переказом, від фінансової установи-посередника повинно вимагатись зберігати всю інформацію, отриману від фінансової установи-відправника або іншої фінансової установи-посередника принаймні п'ять років.

16.11. Від фінансової установи-посередника вимагається вживати обґрунтованих заходів, які відповідають наскрізній обробці, з метою встановлення транскордонних грошових переказів, які не супроводжуються необхідною інформацією про відправника чи бенефіціара.

16.12. Фінансова установа-посередник повинна мати ризик-орієнтовані політики та процедури для визначення:

- (a) коли здійснювати, відхилити, чи призупиняти здійснення грошового переказу, який не містить необхідної інформації про відправника або бенефіціара; та
- (b) відповідні подальші дії.

Фінансові установи-одержувачі

16.13. Від фінансових установ-одержувачів вимагається вживати обґрунтованих заходів, які, за можливості, можуть включати результати проведеного та поточного моніторингу, з метою встановлення транскордонних грошових переказів, які не супроводжуються необхідною інформацією про відправника чи бенефіціара.

16.14. Для транскордонних грошових переказів, які становлять 1,000 доларів США/євро чи більше⁹³, від фінансової установи-одержувача вимагається здійснити перевірку особи одержувача, якщо раніше перевірка особи не здійснювалась, та зберігати цю інформацію відповідно до Рекомендації 11.

⁹² Цей термін також стосується ланцюга грошових переказів, які здійснюються лише в межах Європейського Союзу. Далі зазначено, що Європейський внутрішній ринок та відповідна правова система розширені до членів Європейського економічного простору.

⁹³ Країни можуть запровадити мінімальний поріг для транскордонних грошових переказів (не вище 1,000 доларів США/євро). Однак, країни можуть вимагати, щоб вхідні транскордонні грошові перекази нижче порогу містили необхідну та точну інформацію про відправника.

16.15. Від фінансових установ-одержувачів вимагається запроваджувати ризик-орієнтовані політики та процедури з метою визначення:

- (a) коли проводити, відхилити, чи призупинити грошовий переказ, який не супроводжується необхідною інформацією про відправника чи бенефіціара; та
- (b) відповідних подальших дій.

Оператори, що надають послуги з переказу коштів та цінностей

16.16. Від операторів MVTС вимагається відповідати усім відповідним вимогам Рекомендації 16 в країнах, де вони здійснюють свою діяльність, прямо чи через своїх агентів.

16.17. У випадку операторів MVTС, які здійснюють контроль над відправником та бенефіціаром грошового переказу, від операторів MVTС вимагається:

- (a) врахувати всю інформацію про відправника та бенефіціара з метою встановлення того, чи потрібно подавати повідомлення про підозрілу операцію; та
- (b) подавати повідомлення про підозрілу операцію у будь-якій країні, де був встановлений підозрілий грошовий переказ, та подавати відповідну інформацію про операцію ПФР.

Застосування цільових фінансових санкцій

16.18 Країни повинні забезпечити, щоб в контексті здійснення грошових переказів, фінансові установи вживали заходів щодо замороження, а також відповідали вимогам щодо заборони здійснення операцій визначеними особами та установами відповідно до зобов'язань, визначених у відповідних Резолюціях РБ ООН щодо запобігання і протидії тероризму та фінансуванню тероризму, таких як: Резолюція 1267 та 1373, і наступні, пов'язані з ними, резолюції.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 17

НАДІЙНІСТЬ ТРЕТІХ СТОРИН⁹⁴**Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *бенефіціарний власник, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансова група, фінансові установи, ідентифікаційні дані, ризик, повинен та треті сторони.*

17.1. Якщо фінансовим установам дозволяється покладатися на фінансові установи- та ВНУП-треті сторони для здійснення заходів належної перевірки клієнта згідно з пунктами (а)-(с), викладеними у Рекомендації 10 (ідентифікація клієнта; ідентифікація бенефіціарного власника; та розуміння характеру діяльності) або проводити діяльність, остаточна відповідальність за здійснення заходів належної перевірки клієнта лежить на фінансовій установі, яка покладається на третю сторону, яка повинна:

- (а) негайно одержати необхідну інформацію щодо пунктів (а)-(с) заходів належної перевірки клієнта, викладених у Рекомендації 10;
- (б) вжити заходів, щоб переконатися, що копії ідентифікаційної інформації та інша відповідна документація стосовно вимог щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта буде надаватися третьою стороною на запит невідкладно;
- (с) переконатися, що третя сторона підпадає під регулювання, нагляд і моніторинг, а також вживає заходів з метою додержання вимог щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта та збереження даних відповідно до Рекомендацій 10 та 11.

17.2. Під час встановлення, в яких країнах може бути третя сторона, яка відповідає умовам, країни повинні враховувати наявну інформацію щодо рівня ризику країни.

17.3. Для фінансових установ, які покладаються на третю сторону, яка належить до цієї ж фінансової групи, відповідні компетентні органи⁹⁵ можуть, також, вважати, що вимоги вищезазначених критеріїв виконуються за таких умов:

- (а) група застосовує заходи НПК та виконує вимоги щодо збереження даних відповідно до Рекомендацій 10-12 та програм з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму згідно з Рекомендацією 18;
- (б) компетентний орган, на рівні групи, здійснює нагляд за впровадженням заходів НПК та вимог щодо збереження даних, а також програм з ПВК/ФТ; та
- (с) будь-який підвищений рівень ризику належним чином знижується в рамках політики групи з ПВК/ФТ.

⁹⁴ Ця Рекомендація не застосовується до аутсорсингу або агентських відносин, як зазначено в п. 1 Пояснювальної записки до Р. 17.

⁹⁵ Термін «відповідні компетентні органи», зазначений у Рекомендації 17 означає (i) національний орган, який повинен бути залучений для розуміння політики групи та здійснення контролю на рівні групи, а також (ii) органи інших країн, які повинні розуміти політику групи та здійснювати контроль на рівні відділень/філій.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 18

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА ІНОЗЕМНІ ВІДДІЛЕННЯ ТА ФІЛІЇ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *країна, фінансова група, фінансові установи, закон, ризик, повинен та наглядові органи.*

18.1. Фінансові установи повинні бути зобов'язані впроваджувати програми з ПВК/ФТ, які стосуються ризиків ВК/ФТ та розміру діяльності, і, які включають такі внутрішні політики, процедури та механізми контролю:

- (а) процедури дотримання встановлених вимог (в тому числі, призначення відповідального працівника на рівні керівництва);
- (б) скринінгові процедури для забезпечення дотримання високих стандартів під час прийому працівників на роботу;
- (с) постійні навчальні програми для працівників; та
- (д) незалежна функція перевірки з метою випробовування системи.

18.2. Фінансові групи повинні бути зобов'язані впроваджувати на рівні групи програми з ПВК/ФТ, які повинні застосовуватись та бути прийнятними для усіх відділень і філій з контрольною часткою фінансової групи. Вони повинні включати заходи, зазначені у критерії 18.1, а також:

- (а) політики і процедури для обміну необхідною інформацією з метою проведення належної перевірки клієнта та управління ризиками ВК/ФТ;
- (б) забезпечення, на рівні групи, відповідності, аудиту та/чи перевірки функцій у сфері ПВК/ФТ клієнта, рахунку, та, за необхідності, інформації про операцію від відділень та філій для цілей ПВК/ФТ. Це повинно включати інформацію та аналіз операцій чи діяльності, які є незвичайними (якщо такий аналіз був проведений).⁹⁶ Подібним чином відділення та філії повинні отримувати таку інформацію з цих функцій на рівні групи, коли це є доречним та підходить для управління ризиками⁹⁷; та
- (с) достатні запобіжні заходи щодо конфіденційності та використання інформації, якою обмінюються, у тому числі запобіжні заходи щодо розголошення.

18.3. Фінансові установи повинні бути зобов'язані забезпечувати, щоб їх іноземні відділення і філії з контрольною часткою фінансової установи вживали заходів з ПВК/ФТ, які відповідають вимогам країни походження, де мінімальні вимоги з ПВК/ФТ в приймаючій країні менш суворі, ніж у країні походження, у тій мірі, яка дозволена законами та нормативно-правовими актами приймаючої країни. Якщо приймаюча країна не дозволяє вживати відповідних заходів у сфері ПВК/ФТ, які відповідають вимогам країни походження, фінансові групи повинні вжити відповідних додаткових заходів з метою управління ризиками ВК/ФТ, а також повідомляти свої національні наглядові органи.

⁹⁶ Це може включати повідомлення про підозрілу операцію, його основну інформацію або факт того, що повідомлення про підозрілу операцію було подане.

⁹⁷ Обсяг та об'єм інформації, що підлягає обміну відповідно до цього критерію, може визначатися країнами, виходячи з чутливості інформації та її відповідності управлінню ризиками у сфері ПВК/ФТ.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 19**ВИСОКО РИЗИКОВІ КРАЇНИ*****Примітка для експертів з оцінки:***

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: країна, фінансові установи, юридичні особи, ризик та повинен.

19.1. Від фінансових установ вимагається вживати посилені заходів належної перевірки, пропорційних ризикам, діловим відносинам та операціям з фізичними та юридичними особами (в тому числі, з фінансовими установами) з країн, щодо яких FATF закликає вживати посилені заходів належної перевірки.

19.2. Країни повинні мати змогу вживати відповідних контрзаходів, пропорційних ризикам:

(a) на заклик FATF, та

(b) незалежно від будь-якого заклику FATF.

19.3. Країни повинні вживати заходів для забезпечення того, щоб фінансові установи були поінформовані про занепокоєння щодо слабких місць у системах ПВК/ФТ інших країн.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 20

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ⁹⁸**Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *Злочинна діяльність, фінансові установи, кошти та повинен.*

20.1. Якщо фінансова установа підозрює або має достатні підстави підозрювати, що кошти є доходами від злочинної діяльності⁹⁹, або пов'язані з ФТ, необхідно законом встановити вимогу негайно повідомляти ПФР про свої підозри.

20.2. Фінансові установи повинні повідомляти про усі підозрілі операції, у тому числі спроби проведення операцій, незалежно від суми операції.

⁹⁸ Вимога, що фінансові установи повинні повідомляти про підозрілі операції, повинна бути викладена в законі.

⁹⁹ Під «злочинною діяльністю» розуміються: (а) усі кримінальні дії, які становлять предикатний злочин до ВК в країні або (б) щонайменше, ті злочини, які становлять предикатний злочин, як зазначено у Рекомендації 3.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 21**РОЗГолошення та Конфіденційність*****Примітка для експертів з оцінки:***

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *злочинна діяльність, фінансові установи, закон та повинен.*

21.1. Фінансові установи та їх керівники, посадові особи та працівники повинні бути захищені законом від кримінальної або цивільної відповідальності за порушення будь-яких обмежень щодо розкриття інформації, обумовлених контрактом або будь-якими законодавчими, регуляторними або адміністративними положеннями, якщо вони добросовісно повідомляють про свої підозри ПФР. Такий захист повинен бути забезпечений, навіть за умови, що вони не знали точно, якими були основні кримінальні дії, а також незалежно від того, чи така незаконна діяльність дійсно мала місце.

21.2. Фінансовим установам та їх керівникам, посадовим особам та працівникам повинно бути заборонено законом розголошувати факт надання ПФР повідомлення про підозрілу операцію або пов'язану з цим інформацію. Ці положення не мають перешкоджати обміну інформацією відповідно до Рекомендації 18.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 22**ВИЗНАЧЕНІ НЕФІНАНСОВІ УСТАНОВИ ТА ПРОФЕСІЇ (ВНУП):
НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА****Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *рахунки, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); явний траст, юридичні особи, номінальний акціонер або директор, публічні діячі (PEP), повинен та довірена особа.*

22.1. Від визначених нефінансових установ та професій (ВНУП) вимагається виконувати вимоги щодо НПК, викладені в Рекомендації 10, у таких випадках:

- (a) Казино – коли клієнти, задіяні у фінансових операціях¹⁰⁰, які дорівнюють або перевищують 3,000 доларів США/євро.
- (b) Агенти з нерухомості – коли задіяні у фінансових операціях своїх клієнтів стосовно купівлі та продажу нерухомості¹⁰¹.
- (c) Торговці дорогоцінними металами та торговці дорогоцінним камінням – коли задіяні у будь-якій готівковій операції з клієнтом, що дорівнює або перевищує 15,000 доларів США/євро.
- (d) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери, коли вони здійснюють підготовку або здійснюють операції для своїх клієнтів стосовно такої діяльності:
 - (i) купівля-продаж нерухомості;
 - (ii) управління коштами, цінними паперами або іншими активами клієнта;
 - (iii) управління банківським рахунком, ощадним рахунком або рахунком з цінними паперами;
 - (iv) організація внесків для створення, здійснення діяльності або управління компаніями;
 - (v) створення, здійснення діяльності або управління юридичними особами або правовими утвореннями, а також купівля і продаж підприємств.
- (e) Надавачі послуг трастів та компаній - коли вони здійснюють підготовку або здійснюють операцію для свого клієнта стосовно таких видів діяльності:
 - (i) діючи як агент щодо створення юридичних осіб;
 - (ii) діючи як (або створення умов для іншої особи, щоб вона діяла як) директор або секретар компанії, партнер у товаристві, або на аналогічній посаді стосовно інших юридичних осіб;
 - (iii) надання юридичної адреси, ділової адреси або приміщення, кореспондентської або адміністративної адреси для компанії, товариства або будь-якої іншої юридичної особи або правового утворення;
 - (iv) діючи як (або створення умов для іншої особи, щоб вона діяла як) довірена особа явного трасту, або виконуючи аналогічні функції для іншої форми правового утворення;
 - (v) діючи як (або створення умов для іншої особи, щоб вона діяла як) номінальний акціонер для іншої особи.

22.2. У випадках, зазначених у критерії 22.1, ВНУП повинні відповідати вимогам щодо збереження інформації, визначеним у Рекомендації 11.

22.3. У випадках, зазначених у критерії 22.1, ВНУП повинні відповідати вимогам для публічних діячів, визначеним у Рекомендації 12.

¹⁰⁰ Проведення ідентифікації клієнтів під час входу в казино можливе, але не обов'язкове. Країни повинні вимагати від казино забезпечення можливості зв'язку інформації щодо НПК з операціями, які він проводить у казино. «Фінансові операції» не стосуються операцій, пов'язаних із азартними іграми, які включають лише чіпи чи жетони казино.

¹⁰¹ Це означає, що агенти з нерухомості повинні виконувати вимоги, викладені в Рекомендації 10 щодо покупців та продавців майна.

22.4. У випадках, зазначених у критерії 22.1, ВНУП повинні відповідати вимогам щодо нових технологій, визначеним у Рекомендації 15.

22.5. У випадках, зазначених у критерії 22.1, ВНУП повинні відповідати вимогам покладання на третіх сторін, визначеним у Рекомендації 17.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 23

ВНУП: ІНШІ ЗАХОДИ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); ризик та повинен.*

Оцінюючи критерій 23.2, оцінювачі повинні враховувати, чи повинні ВНУП відповідати вимогам внутрішнього контролю, викладеним в критеріях 18.1, 18.2 і 18.3.

23.1. Вимоги до звітування про підозрілі операції, викладені в Рекомендації 20, повинні застосовуватись до всіх ВНУП таким чином:

- (a) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери,¹⁰² коли, від імені чи за дорученням клієнта, вони залучені до фінансової операції стосовно діяльності, зазначеної в критерії 22.1(d).¹⁰³
- (b) Торговці дорогоцінними металами чи дорогоцінним камінням, коли вони залучені до готівкової операції з клієнтом, що дорівнює або перевищує 15,000 доларів США/євро.
- (c) Надавачі послуг трастів та компаній, коли, від імені чи за дорученням клієнта, вони залучені до операції стосовно діяльності, зазначеної в критерії 22.1 (e).

23.2. У випадках, зазначених у критерії 23.1, ВНУП повинні відповідати вимогам щодо проведення внутрішнього контролю, визначеним у Рекомендації 18.

23.3. У випадках, зазначених у критерії 23.1, ВНУП повинні відповідати вимогам щодо високо ризикових країн, визначеним у Рекомендації 19.

23.4. У випадках, зазначених у критерії 23.1, ВНУП повинні відповідати вимогам щодо розголошення та конфіденційності, визначеним у Рекомендації 21¹⁰⁴.

¹⁰² Від адвокатів, нотаріусів, інших незалежних експертів з правових питань та бухгалтерів, які діють в якості незалежних експертів з правових питань, не вимагається звітувати про підозрілі операції, якщо відповідна інформація була отримана за умов, що підлягають професійній таємниці чи привілею експерта з правових питань. Кожній країні необхідно визначити підстави, які підпадуть під привілей експерта з правових питань чи професійну таємницю. Зазвичай це включатиме інформацію, яку адвокати, нотаріуси чи інші незалежні експерти з правових питань отримують від чи через одного із своїх клієнтів: (a) під час встановлення юридичного статусу свого клієнта, чи (b) під час виконання свого завдання щодо відстоювання чи представлення цього клієнта під час чи стосовно судових, адміністративних, арбітражних чи посередницьких процедур.

¹⁰³ Якщо країни дозволяють адвокатам, нотаріусам, іншим незалежним експертам з правових питань та бухгалтерам подавати повідомлення про підозрілі операції відповідним саморегульним органам, повинні існувати форми співробітництва між такими органами та ПФР.

¹⁰⁴ Якщо адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери, які діють в якості незалежних експертів з правових питань намагаються відмовити клієнта від провадження незаконної діяльності, то це не є розголошенням інформації.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 24

ПРОЗОРИСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ¹⁰⁵**Примітка для експертів з оцінки:**

1. Оцінювачі повинні звертатися до таких визначень Глосарію під час оцінки цієї Рекомендації: *акції на пред'явника та варанти на пред'явника, бенефіціарний власник, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, іноземні контрапартнери, закон, юридичні особи, номінатор, номінальний акціонер або директор, обґрунтовані заходи, ризик, повинен і фінансування тероризму (ФТ).*
2. Якщо оцінювачі виявляють недолік(и)¹⁰⁶, вони повинні оцінювати його лише за критерієм 24.1 і не включати недолік(и) в інші критерії, які зосереджуються на наявності та відповідності конкретних вимог Р.24. Розглядаючи, наскільки вагомим є критерій 24.1:
 - (a) окремі критерії не мають однакової важливості, а кількість виконаних критеріїв не завжди свідчить про загальну відповідність Р.24, згідно з пунктом 44 Вступу до Методології;
 - (b) відносна важливість недоліку(ів) залежить від: i) суттєвості кожного типу юридичних осіб, створених у країні, відносно один одного (наприклад, на основі їх кількості, розміру та обсягу бізнесу, видів діяльності тощо);¹⁰⁷ ii) ступінь, до якого кожен тип юридичної особи підпадає під дію вимог Р.24; та iii) значущість будь-яких недоліків, враховуючи профіль ризику країни та іншу структурну та контекстну інформацію, у тому числі якщо це центр формування компанії;
 - (c) оцінювачі повинні пояснити основу для їх зважування, оскільки особливо серйозні недоліки можуть призвести до оцінки НВ або ЧВ, навіть якщо всі інші критерії виконано, тоді як численні (але відносно незначні) недоліки можуть призвести до рейтингу ПВ.¹⁰⁸
3. Підкритерій 24.1(d) не вимагає від країн застосування заходів до окремих юридичних осіб, створених за кордоном.
4. Оцінка критерію 24.6 повинна зосереджуватися на тому, які вимоги та механізми запровадила країна щодо інформації про бенефіціарну власність, на відміну від критерію 24.8, який має зосереджуватися на тому, чи інформація, зібрана через ці механізми, є належною, точною та актуальною. Це означає, що якщо оцінювачі відзначають, що відповідна інформація не є належною, точною чи актуальною, такі недоліки необхідно зазначити відповідно до критерію 24.8 (не в інших критеріях).
5. Оцінюючи критерій 24.6, оцінювачі повинні підтвердити, що країна має:

¹⁰⁵ Експерти з оцінки повинні розглядати застосування усіх критеріїв до усіх відповідних типів юридичних осіб. Спосіб, в який ці вимоги виконуються може змінюватись відповідно до виду задіяної юридичної особи: Компанії – заходи, які вимагаються Рекомендацією 24, викладені з окремим посиланням на компанії. Організації, установи та товариства з обмеженою відповідальністю – країни повинні вживати однакових заходів та встановлювати однакові вимоги, які встановлюються до компаній, враховуючи їх різні форми та структури. Інші типи юридичних осіб – країни повинні враховувати різні форми та структури інших юридичних осіб, та рівнів ризиків ВК/ФТ, пов'язаних з кожним типом юридичної особи, з огляду на досягнення відповідних рівнів прозорості. Щонайменше, усі юридичні особи повинні забезпечити, щоб подібні типи основної інформації фіксувалися.

¹⁰⁶ Існує багато типів недоліків. Одним із прикладів є випадки, коли на компанії поширюються вимоги Р.24, а на інші форми юридичних осіб – ні (тобто країна не накладає жодних вимог Р.24 на інші форми юридичних осіб). Інший приклад: на компанії поширюється більшість вимог Р.24, але на інші форми юридичних осіб поширюються лише деякі вимоги Р.24 (тобто компанії та інші форми юридичних осіб охоплюються різною мірою).

¹⁰⁷ Це аналогічно тому, як оцінювачі оцінюють різні фінансові сектори, сектори ВНУП та VASP, як описано в пунктах 9, 14 та 15 Вступу до методології.

¹⁰⁸ Наприклад, рейтинг НВ або ЧВ може бути виправданим, якщо компанії (які зазвичай є найважливішим типом юридичної особи в будь-якій країні) не підпадають під основні вимоги Р.24, але всі інші типи юридичних осіб повністю відповідають (залежно від відносної матеріальної важливості та ризику цих інших типів). І навпаки, рейтинг ПВ може бути виправданим, якщо компанії та інші типи юридичних осіб (які також є матеріально важливими в контексті оцінюваної країни) підпадають під більшість вимог Р.24, але деякі інші типи юридичних осіб (які не є матеріально важливими або мають високий ризик) повністю виходять за рамки Р.24.

- (а) обов'язковий підхід щодо компанії, описаний у підкритерії 24.6(а); і
- (б) вимогу до:
- (і) державного органу або органу щодо збереження інформації про бенефіціарну власність (реєстр бенефіціарної власності або інший орган), як описано в підкритерії 24.6(б)(і); або
 - (іі) альтернативного механізму, як описано в підкритерії 24.6(б)(іі). Якщо країна вирішила використати альтернативний механізм, вона повинна продемонструвати, що альтернатива забезпечує ефективний доступ до інформації про БВ¹⁰⁹; та
- (с) можуть бути визначені додаткові доповнюючі заходи, необхідні для забезпечення бенефіціарної власності компанією.

6 Оцінюючи критерії 24.6(а) і (с), 24.9 і 24.11, оцінювачі також повинні звертатися до четвертого абзацу *Примітки для оцінювачів* для Р.15

Сфера дії поширюється на компанії та інші юридичні особи

24.1 Вимоги Рекомендації 24 застосовуються до всіх форм юридичних осіб, відповідно до таких кваліфікацій:

- (а) *Компанії* – Заходи, яких вимагає Рекомендація 24, викладені з особливим посиланням на компанії.
- (б) *Фонди, анштальти, Waqf¹¹⁰* і товариства з обмеженою відповідальністю – країни повинні вживати подібних заходів і встановлювати подібні вимоги до компаній, беручи до уваги їх різні форми та структури.
- (с) *Інші типи юридичних осіб* – Країни повинні брати до уваги різні форми та структури інших юридичних осіб та рівні ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язані з кожним типом юридичних осіб, з метою досягнення належного рівня прозорості. Як мінімум, країни повинні забезпечити, щоб подібні типи базової інформації реєструвалися та зберігалися точно та актуально такими юридичними особами та щоб така інформація була своєчасно доступна компетентним органам.
- (д) *Юридичні особи, створені за кордоном* – країни повинні забезпечити застосування вимог критеріїв 24.3(б) і 24.10 відповідними органами щодо типів юридичних осіб, створених за кордоном, які становлять ризик ВК/ФТ і мають достатні зв'язки¹¹¹ з країною.

24.2 Країни повинні запроваджувати механізми для встановлення, опису та оприлюднення інформації щодо:

- (а) різних типів, форм та основних рис юридичних осіб в країні; та
- (б) процесів створення¹¹² юридичних осіб в країні; та
- (с) процесів отримання і реєстрації основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, пов'язану з юридичними особами в країні.

¹⁰⁹ Для цих цілей покладатись на базову інформацію або наявну інформацію (наприклад, інформацію про бенефіціарну власність, що отримана та зберігається фінансовими установами та ВНУП відповідно до Р.10 і Р.22), само по собі недостатньо, щоб це вважалося альтернативним механізмом. Проте країни можуть розглянути можливість використання цієї інформації для розробки альтернативного механізму для забезпечення ефективного доступу компетентних органів до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність. Ідентифікація та життя обґрунтованих заходів для перевірки особи відповідної фізичної особи, яка обіймає посаду вищої посадової особи за обставин, зазначених у пункті 5.b(i.iii) ПЗР.10, не означає збирання інформації про бенефіціарну власність, як цей термін визначено в Глосарії.

¹¹⁰ За винятком країн, де Waqf є правовими утвореннями відповідно до Р.25.

¹¹¹ Країни можуть визначати, що вважається достатнім зв'язком, виходячи з рівня ризику. Прикладами перевірки достатності можуть бути, зокрема, випадки, коли компанія має постійне представництво / філію/агентство, здійснює значну ділову активність або має значні та постійні ділові відносини з фінансовими установами або ВНУП, що підпадають під дію законодавства з ПВК/ФТ, має значні інвестиції в нерухомість/інші місцеві інвестиції, наймає персонал або є податковим резидентом у країні.

¹¹² Посилання на створення юридичної особи включають реєстрацію компаній або будь-який інший механізм, який використовується.

Оцінка ризиків та зменшення ризиків

24.3 Країни повинні оцінити ризики ВК/ФТ:

- (a) пов'язані з різними типами юридичних осіб, створених у країні, та вживати відповідних заходів для управління та зменшення ризиків, які вони виявляють. Для інших типів юридичних осіб, зазначених у критерії 24.1(с), це означає перегляд ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з такими іншими типами юридичних осіб, і, на основі рівня ризику, визначення заходів, які повинні бути вжиті для забезпечення того, щоб компетентні органи мали своєчасний доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарних власників¹¹³ для таких інших типів юридичних осіб;
- (b) на які наражається їхня країна, пов'язані з різними типами юридичних осіб, створених за кордоном, та вживати відповідних заходів для управління та зменшення ризиків, які вони виявляють.¹¹⁴

Основна інформація

24.4 Країни повинні вимагати, щоб усі компанії, створені в країні, були внесені в реєстр компаній,¹¹⁵ який повинен реєструвати та оприлюднювати всю основну інформацію, викладену в критерії 24.5(a).

24.5 Країни повинні вимагати від усіх компаній,¹¹⁶ створених в їхній країні, отримувати та реєструвати таку мінімальну основну інформацію:

- (a) назва компанії, підтвердження реєстрації, юридична форма та статус, адреса зареєстрованого офісу, основні регуляторні повноваження зареєстрованого офісу, основні регуляторні повноваження (наприклад, меморандум та статут), список директорів та унікальний ідентифікатор, такий як податковий ідентифікаційний номер¹¹⁷ або його еквівалент (якщо такий існує); та
- (b) реєстр своїх акціонерів або учасників, що містить імена акціонерів та учасників, кількість акцій, що належать кожному акціонеру¹¹⁸, та категорії акцій (у тому числі характер пов'язаних з ними прав голосу).
- (c) Компанія повинна зберігати основну інформацію, викладену в критерії 24.5(b) в межах країни, або в своєму зареєстрованому офісі, або в іншому місці, зазначеному в реєстрі компанії. Однак, якщо компанія або реєстр компаній зберігає інформацію про бенефіціарних власників у країні, то реєстр акціонерів не обов'язково повинен знаходитися в країні, за умови, що компанія може надати цю інформацію оперативно на запит.

Інформація про бенефіціарну власність

24.6 Країни повинні дотримуватися багатостороннього підходу, щоб забезпечити можливість своєчасного визначення бенефіціарного власника компанії компетентним органом. Він має включати таке:

¹¹³ Примітка для оцінювачів: Якщо оцінювачі відзначають, що відповідна інформація не є «належною, точною або актуальною», такі недоліки потрібно зазначити в критерії 24.8 (а не в інших критеріях). Див. також пункт 4 Примітки для оцінювачів вище.

¹¹⁴ Це можна зробити за допомогою національних та/або наднаціональних заходів. Вони можуть включати вимогу про надання інформації про бенефіціарних власників для деяких видів юридичних осіб, створених за кордоном, як це передбачено критерієм 24.6.

¹¹⁵ Реєстр компаній – це реєстр у країні компаній, зареєстрованих або ліцензованих у цій країні, який зазвичай ведеться органом, що зареєстрував компанію, або для нього. Він не стосується інформації, що зберігається самою компанією або для неї.

¹¹⁶ Інформація може бути записана самою компанією або третьою особою під відповідальність компанії.

¹¹⁷ Якщо унікальним ідентифікатором є податковий ідентифікаційний номер, він повинен зберігатися в реєстрі компанії або в іншому державному органі.

¹¹⁸ Це стосується номінального власника всіх зареєстрованих акцій.

- (a) Країни повинні вимагати від компаній отримання та зберігання належної, точної та актуальної¹¹⁹ інформації про бенефіціарну власність компанії; якомога повніше співпрацювати з компетентними органами для визначення бенефіціарного власника, у тому числі, шляхом своєчасного надання інформації компетентним органам; а також співпрацювати з фінансовими установами/ВНУП для надання належної, точної та актуальної інформації щодо інформації про бенефіціарну власність компанії.
- (b) Країни повинні вирішити, виходячи з ризиків, контексту та суттєвості, яку форму реєстру або альтернативних механізмів вони будуть використовувати для забезпечення ефективного доступу компетентних органів до інформації, і повинні задокументувати своє рішення. Країни:
- (i) повинні вимагати належну, точну та актуальну інформацію¹²⁰ про бенефіціарних власників юридичних осіб, якою володіє орган державної влади або установа¹²¹ (хоча інформація не обов'язково повинна зберігатися лише в одному органі);¹²² або
- (ii) можуть ухвалити рішення про використання альтернативного механізму замість підпункту 24.6(b)(i), якщо він також надає органам влади ефективний доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарних власників. Для цих цілей, покладатися лише на базову інформацію або існуючу інформацію недостатньо, але повинен існувати спеціальний механізм, який забезпечує ефективний доступ до інформації.
- (iii) Країни повинні використовувати будь-які додаткові заходи, необхідні для забезпечення можливості визначення бенефіціарного власника компанії; у тому числі, наприклад, інформацію, що знаходиться у розпорядженні регуляторів або фондових бірж; або інформацію, отриману фінансовими установами та/або ВНУП відповідно до Рекомендацій 10¹²³ та 22¹²⁴.

24.7 Усі особи, органи влади та установи, згадані вище в критерії 24.6, і сама компанія (або її адміністратори, ліквідатори чи інші особи, залучені до ліквідації компанії), повинні зберігати інформацію та відповідну документацію принаймні п'ять років з дати ліквідації компанії чи припинення існування іншим чином, протягом п'яти років з дати, коли компанія припинила бути клієнтом професійного посередника чи фінансової установи.

¹¹⁹ Примітка для оцінювачів: Якщо оцінювачі відзначають, що відповідна інформація не є «належною, точною або актуальною», такі недоліки необхідно зазначити відповідно до критерію 24.8 (не в інших критеріях). Див. також пункт 4 Примітки для оцінювачів вище.

¹²⁰ Примітка для оцінювачів: Якщо оцінювачі відзначають, що відповідна інформація не є «належною, точною або актуальною», такі недоліки необхідно зазначити в критерії 24.8 (а не в інших критеріях). Див. також пункт 4 Примітки для оцінювачів вище.

¹²¹ Наприклад, податковий орган, ПФР, реєстр компаній або реєстр бенефіціарних власників.

¹²² Орган може реєструвати інформацію про бенефіціарну власність разом з іншою інформацією (наприклад, основною інформацією про власність та реєстрацію, податковою інформацією), або джерело інформації може мати форму декількох реєстрів (наприклад, для провінцій або районів, для секторів або для конкретних типів юридичних осіб, таких як НПО), або приватного органу, якому це завдання доручено державним органом.

¹²³ Інформація про бенефіціарних власників для юридичних осіб – це інформація, зазначена в пункті 5(b)(i) ПЗ до Р.10. Контролюючі акціонери, як зазначено в пункті 5(b)(i) ПЗ до Р.10, можуть визначатися на основі порогового значення, наприклад, будь-які особи, які володіють більш ніж певним відсотком компанії (визначається на основі оцінки ризику в юрисдикції, але не більше 25%). Ідентифікація та вжиття обґрунтованих заходів для перевірки особи відповідної фізичної особи, яка обіймає посаду вищого керівного органу за обставин, зазначених у пункті 5.b(i.iii) ПЗ до Р.10, не означає збір інформації про бенефіціарну власність, як цей термін визначено у Глосарії.

¹²⁴ Країни повинні мати можливість своєчасно визначити, чи має компанія рахунок або контролює рахунок у фінансовій установі в країні.

Своєчасний доступ до належної, точної та актуальної інформації

24.8 Країни повинні мати механізми, які гарантують, що основна інформація та інформація про бенефіціарну власність, у тому числі інформація, надана до реєстру компаній, і будь-яка доступна інформація, зазначена в критерії 24.6, є належною¹²⁵, точною¹²⁶ та актуальною^{127 128}.

24.9 Компетентні органи, та, зокрема, правоохоронні органи та ПФР повинні мати усі необхідні повноваження на отримання вчасного доступу до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, якою володіють відповідні сторони, у тому числі швидкий та ефективний доступ до інформації про бенефіціарну власність, що зберігається у відповідних сторін, включаючи швидкий та ефективний доступ до інформації, що зберігається або отримана державним органом або органом влади чи іншим компетентним органом, про основну інформацію та інформацію про бенефіціарних власників та/або про фінансові установи чи ВНУП, які володіють цією інформацією. Крім того, країни повинні забезпечити органам державної влади на національному рівні та іншим компетентним органам своєчасний доступ до основної інформації та інформації про бенефіціарних власників про юридичних осіб під час здійснення державних закупівель.

24.10 Країни повинні мати комбінацію механізмів для досягнення мети, що дозволяє компетентним органам отримувати або мати своєчасний доступ до належної, точної та актуальної інформації¹²⁹ про бенефіціарну власність та контроль над компаніями та іншими юридичними особами, створеними за кордоном, які становлять ризики ВК/ФТ та мають достатній зв'язок з країною.¹³⁰

24.11 Країни повинні вимагати, щоб їхні реєстри компаній сприяли своєчасному доступу фінансових установам, ВНУП та компетентним органам інших країн до публічної інформації, якою вони володіють, і, як мінімум, до інформації, зазначеної в критерії 24.5(a) вище.

Перешкоди на шляху до прозорості

24.12 Країни повинні вжити заходів для запобігання та зменшення ризику неправомірного використання акцій на пред'явника та варантів на пред'явника (або будь-якими іншими подібними інструментами, які неможливо відстежити) шляхом:

- (a) заборони випуску нових акцій на пред'явника та варантів на пред'явника; та
- (b) для будь-яких існуючих акцій на пред'явника та варантів на пред'явника, застосовуючи один або декілька з таких механізмів протягом обґрунтованого строку:¹³¹
 - (i) переведення їх у зареєстровану форму;

¹²⁵ *Належна* інформація – це інформація, достатня для ідентифікації фізичної особи (осіб), яка є бенефіціарним власником (власниками), а також засобів і механізмів, за допомогою яких вони здійснюють бенефіціарну власність або контроль. Приклади інформації, спрямованої на ідентифікацію фізичної особи (осіб), яка є бенефіціарним власником (власниками), включають повне ім'я, громадянство (-а), повну дату та місце народження, адресу проживання, національний ідентифікаційний номер і тип документа, а також ідентифікаційний податковий номер або еквівалент у країні проживання.

¹²⁶ *Точна* інформація – це інформація, достовірність якої підтверджена шляхом перевірки особи та статусу бенефіціарного власника з використанням документів, даних або інформації, отриманих незалежно з надійних джерел. Обсяг заходів з перевірки може варіюватися залежно від конкретного рівня ризику. Країни повинні розглянути можливість вжиття додаткових заходів, необхідних для підтримки точності інформації про бенефіціарних власників, наприклад, повідомлення про розбіжність.

¹²⁷ *Актуальна* інформація – це інформація, яка є максимально новою та актуальною, наскільки це можливо, і оновлюється протягом обґрунтованого періоду (наприклад, протягом одного місяця) після будь-яких змін.

¹²⁸ *Примітка для оцінювачів:* Якщо оцінювачі відзначають, що зазначена інформація не є належною, точною або актуальною, такі недоліки необхідно зазначити в критерії 24.8 (а не в інших критеріях). Див. також пункт 4 *Примітки для оцінювачів* вище.

¹²⁹ *Так само.*

¹³⁰ Країни можуть обирати механізми, на які вони покладаються для досягнення цієї мети, хоча вони також повинні відповідати мінімальним вимогам критерію 24.3(b).

¹³¹ Ці вимоги не застосовуються до щойно випущених і існуючих акцій на пред'явника або варантів на пред'явника компанії, яка зареєстрована на фондовій біржі та підлягає вимогам щодо розкриття інформації (або згідно з правилами фондової біржі, або через закон чи засоби, які підлягають виконанню), які передбачають забезпечення належної прозорості бенефіціарної власності.

- (ii) знерухомих їх, вимагаючи, щоб вони зберігалися в регульованій фінансовій установі або професійним посередником зі своєчасним доступом до інформації з боку компетентних органів; та
- (iii) протягом періоду, що передує виконанню підпункту (i) або (ii), вимагати від власників інструментів на пред'явника повідомляти компанію, а від компанії – реєструвати їхню особу до того, як будь-які права, пов'язані з ними, можуть бути реалізовані.

24.13 Країни повинні вжити заходів для запобігання та зменшення ризику неналежного використання номінального володіння акціями та номінальних директорів, застосовуючи один або декілька з таких механізмів:

- (a) вимагати від номінальних акціонерів та директорів розкривати свій номінальний статус та особу їхнього номінатора компанії та будь-якому відповідному реєстру, а також включення цієї інформації до відповідного реєстру, і щоб інформація, яка була отримана, збережена або записана державним органом або установою або альтернативним механізмом, зазначеним у критерії 24.6. Номінальний статус має бути включено до публічної інформації;
- (b) вимагати, щоб номінальні акціонери та директори мали ліцензію¹³², щоб їхній номінальний статус та особа їхнього номінатора були отримані, зберігалися або реєструвалися державним органом або установою, або альтернативним механізмом, зазначеним у критерії 24.6., і щоб вони зберігали інформацію, що ідентифікує їх номінатора та фізичну особу, від імені якої в кінцевому підсумку діє номінант,¹³³ та надавали цю інформацію компетентним органам на їх запит;¹³⁴ або
- (c) забезпечувати дотримання заборони на використання номінальних акціонерів або номінальних директорів.

Відповідальність та санкції

24.14 Необхідно чітко визначити відповідальність щодо дотримання вимог, викладених у пояснювальній записці до Рекомендації 24, а також відповідальність і пропорційні санкції, залежно від обставин, для будь-якої юридичної або фізичної особи, яка не виконує вимоги належним чином.

Міжнародне співробітництво

24.15 Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно забезпечувати якомога ширший спектр міжнародного співробітництва щодо базової інформації та інформації про бенефіціарну власність, на основі, викладеній у Рекомендаціях 37 та 40, що включає:

- (a) не встановлювати надмірно обмежувальних умов для обміну інформацією або надання допомоги, наприклад, відмовляти у запиті на підставі того, що він пов'язаний з фіскальними (у т.ч. податковими) питаннями, банківською таємницею тощо;
- (b) сприяти доступу іноземних компетентних органів до основної інформації, що міститься в реєстрів компаній;
- (c) обмін інформацією про акціонерів;
- (d) використання своїх повноважень, відповідно до національного законодавства, для отримання інформації про бенефіціарну власність від імені іноземних контрапартнерів;
- (e) моніторинг якості допомоги, яку вони отримують від інших країн у відповідь на запити про надання базової інформації та інформації про бенефіціарну власність або

¹³² Країні не потрібно запроваджувати окрему систему ліцензування або реєстрації щодо фізичних або юридичних осіб, які вже мають ліцензію або зареєстровані як фінансові установи або ВНУП (як визначено в Рекомендаціях FATF) у цій країні, яким за такою ліцензією або реєстрацією дозволено здійснювати номінальну діяльність і на яких уже поширюється весь спектр застосовних зобов'язань відповідно до Рекомендацій FATF.

¹³³ Ідентифікація бенефіціарного власника в ситуаціях, коли номінальний власник володіє контрольним пакетом акцій або іншим чином здійснює ефективний контроль, вимагає встановлення особи фізичної особи, від імені якої в кінцевому підсумку діє номінальний власник, прямо чи опосередковано.

¹³⁴ Для посередників, які беруть участь у такій діяльності номінальної особи, під час виконання відповідних вимог слід звернутися до P.22 та P.28.

на запити про допомоги у встановленні місцезнаходження бенефіціарних власників, які проживають за кордоном;

- (f) тримати у легкодоступній формі інформацію, що зберігається або отримана з метою ідентифікації бенефіціарної власності; та
- (g) призначення та оприлюднення інформації про орган(и), відповідальний за надання відповідей на всі міжнародні запити щодо інформації про бенефіціарну власність.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 25

ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ

Примітка для експертів з оцінки:

1. При оцінці цієї Рекомендації експерти з оцінювання повинні звертатися до наступних визначень у Глосарії: *бенефіціарний власник, бенефіціар, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП), засоби, які підлягають виконанню, явний траст, фінансові установи, іноземні контрапартнери, закон, правові утворення, юридичні особи, майно, ризик, довіритель, повинен, фінансування тероризму та довірена особа.*
2. Якщо експерти виявляють недолік(и)¹³⁵ сфери застосування, вони повинні оцінювати їх лише за критерієм 25.1 і не застосовувати його(їх) до інших критеріїв, які зосереджуються на наявності та відповідності специфічним вимогам Р.25. При розгляді питання про те, наскільки вагомим є критерій 25.1:
 - (а) окремі критерії не мають однакового рівня важливості, а кількість дотриманих критеріїв не завжди свідчить про загальну відповідність Р. 25, як зазначено у пункті 44 Вступу до Методології;
 - (б) відносна важливість недоліків сфери застосування залежить від (і) значущості кожного типу правового утворення, яке створено, управляється або чиї довірені особи чи особи, які займають еквівалентну посаду в подібному правовому утворенні, є резидентами країни відносно один одного (наприклад, на основі їх кількості, розміру та обсягів діяльності, видів діяльності тощо);¹³⁶ (ii) ступеня, в якому кожен тип правового утворення охоплюється вимогами Р.25; та (iii) значущості будь-якого(их) недоліку(ів) сфери охоплення з огляду на профіль ризиків країни та іншу структурну й контекстуальну інформацію, у тому числі, якщо країна є центром створення довірчих фондів;
 - (с) оцінювачі повинні пояснити, на чому ґрунтується їхня оцінка, оскільки особливо серйозний(і) недолік(и) сфери оцінювання може призвести до оцінки НВ або ЧВ, навіть якщо всі інші критерії виконані, в той час як кілька (але відносно незначних) недоліків сфери оцінювання можуть призвести до оцінки ПВ.¹³⁷

Сфера застосування поширюється на експрес-трасти та інші подібні утворення

25.1 Вимоги Рекомендації 25 застосовуються до всіх правових утворень, що передбачають *явні трасти* (згідно з визначенням у Глосарії) та інші подібні утворення. Прикладами інших подібних угод (для цілей ПВК/ФТ) можуть бути, зокрема, фідучіє, певні види *Treuhand*, *fideicomiso* та *Waqf*.¹³⁸

25.2 Країни, в яких явні трасти та інші подібні правові утворення регулюються їхнім законодавством¹³⁹ повинні мати механізми:

¹³⁵ Існує багато типів недоліків у сфері застосування. У наведених нижче прикладах припускається, що в оцінюваній країні існують явні трасти, які регулюються її законодавством. Один з прикладів - якщо трасти підпадають під вимоги Р.25, а інші форми правових утворень - ні. Інший приклад - якщо трасти охоплені більшістю вимог Р.25, тоді як інші види правових утворень охоплені лише кількома вимогами Р.25 (тобто трасти та інші правові утворення охоплені в різній мірі).

¹³⁶ Це аналогічно тому, як оцінювачі зважують різні фінансові, ВНУП та VASP сектори, як описано в пунктах 9, 14 та 15 Вступу до Методології.

¹³⁷ Наприклад, рейтинг НВ або ЧВ може бути обґрунтованим, якщо країна є осередком створення трастів, який не застосовує основні вимоги Р.25 до явних трастів, але повністю охоплює всі інші типи правових утворень (залежно від відносної матеріальної значущості та ризику цих інших типів). І навпаки, рейтинг ПВ може бути обґрунтованим, якщо трасти або інші види правових утворень (які також є матеріально важливими в контексті країни, що оцінюється) підпадають під більшість вимог Р.25, але інші види правових утворень (які не є матеріально важливими або пов'язаними з високим ризиком) повністю виходять за межі сфери дії Р.25.

¹³⁸ За винятком країн, де *Waqf* є юридичними особами відповідно до Р.24.

¹³⁹ Цей критерій охоплює явні трасти та інші подібні правові утворення, засновані (тобто створені) відповідно до

- (a) які визначають різні типи, форми та основні характеристики явних трастів та/або інших подібних правових утворень;
- (b) які визначають та описують процеси для:
 - (i) створення цих правових утворень; та
 - (ii) отримання базової¹⁴⁰ інформації про бенефіціарних власників; та
- (c) для оприлюднення вищезазначеної інформації, згаданої у пунктах (a) і (b).

Оцінка та зменшення ризиків

25.3 Країни повинні оцінити ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з такими різними типами трастів та іншими подібними правовими утвореннями, та вжити відповідних заходів для управління та зменшення виявлених ризиків:¹⁴¹

- (a) які регулюються їхнім законодавством;
- (b) якими керують у їхній країні або для яких довірена особа або еквівалентна особа проживає в їхній країні; та
- (c) типами іноземних правових утворень, які мають достатній зв'язок¹⁴² з їхньою країною.

Загальна інформація та інформація про бенефіціарну власність

25.4 Країни повинні вимагати від довірених осіб будь-якого трасту¹⁴³ та осіб, які займають еквівалентну посаду в подібних правових утворень, які є резидентами їхньої країни або керують будь-якими трастами або подібними правовими утвореннями в їхній країні:

- (a) отримувати та зберігати належну, точну та актуальну¹⁴⁴ інформацію про бенефіціарну власність¹⁴⁵ ¹⁴⁶ щодо трасту та інших подібних правових утворень. Вона повинна включати інформацію про особу:
 - (i) довірителя(ів);
 - (ii) довіреної(их) особи(осіб);
 - (iii) захисників(якщо такий є);
 - (iv) кожного бенефіціара або, якщо це можливо, класу бенефіціарів¹⁴⁷, які здійснюють остаточний ефективний контроль над трастом; та

законодавства оцінюваної країни, але не охоплює ті, які засновані (тобто створені) відповідно до законодавства іншої країни, навіть якщо управління здійснюється в оцінюваній країні.

¹⁴⁰ Стосовно правових утворень основна інформація означає ідентифікатор правового утворення (наприклад, ім'я, унікальний ідентифікатор, такий як податковий ідентифікаційний номер або його еквівалент, якщо він існує), трастовий договір (або еквівалент) і цілі, якщо такі є місце проживання довіреної особи/його еквівалента або місце, звідки правове утворення керується.

¹⁴¹ Це можна зробити за допомогою національних та/або наднаціональних заходів. Вони можуть включати вимогу про надання інформації про бенефіціарних власників для деяких типів іноземних правових утворень, як зазначено в пункті 5 пояснювальної записки до Р. 25.

¹⁴² Країни можуть визначати, що вважається достатнім зв'язком, виходячи з рівня ризику. Прикладами перевірки на достатність можуть бути, зокрема, випадки, коли траст/подібне правове утворення або довірена особа чи особа, яка обіймає еквівалентну посаду в подібному правовому утворенні, має значні та постійні ділові відносини з фінансовими установами або ВНУП, має значні інвестиції в нерухомість/інші місцеві інвестиції, або є податковим резидентом країни.

¹⁴³ Посилання на траст у критеріях Методології для Р.25 означають явні трасти, як визначено у Глосарії.

¹⁴⁴ *Примітка для експертів:* Якщо експерти відзначають, що відповідна інформація не є належною, точною або актуальною, такі недоліки повинні бути зазначені в критерії 25.8 (а не в інших критеріях). Див. також параграф 3 *Примітки для експертів* з оцінювання вище.

¹⁴⁵ Інформація про бенефіціарних власників для правових утворень - це інформація, зазначена в пояснювальній записці до Р.10, пункт 5(b)(ii), та в Глосарії.

¹⁴⁶ *Примітка для експертів з оцінювання:* Якщо оцінювачі відзначають, що відповідна інформація не є «належною, точною або актуальною», такі недоліки слід зазначити в критерії 25.8 (а не в інших критеріях). Див. також пункт 3 *Примітки для експертів з оцінювання вище.*

¹⁴⁷ Якщо на момент створення трасту немає бенефіціарів, яких можна встановити, довірена особа повинен отримати та зберігати інформацію про клас бенефіціарів та його характеристики, а також об'єкти повноважень. Дотримуючись ризик-орієнтованого підходу, країни можуть вирішити, що немає необхідності ідентифікувати окремих бенефіціарів певних благодійних або дозволених законом неблагодійних фондів.

- (v) будь-яку іншу фізичну особу, яка здійснює остаточний ефективний контроль над трастом. Для подібних правових утворень це має включати осіб, які обіймають еквівалентні посади;
 - (b) якщо сторонами трастів або інших подібних правових утворень є юридичні особи або організації, також отримувати та зберігати належну, точну та актуальну інформацію про загальну¹⁴⁸ та бенефіціарну власність таких юридичних осіб або організацій; та
 - (c) зберігати основну інформацію про інших регульованих агентів та постачальників послуг для трастів та подібних правових утворень, включаючи, але не обмежуючись ними, інвестиційних консультантів або менеджерів, бухгалтерів та податкових консультантів.
- 25.5 Довірені особи та особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, повинні бути зобов'язані зберігати інформацію, зазначену в критерії 25.4, протягом щонайменше п'яти років після припинення їхньої участі в трасті або подібному правовому утворенні.
- 25.6 Країни повинні вимагати, щоб будь-яка інформація, що зберігається відповідно до критерію 25.4 вище, була точною та актуальною, а також оновлювалася протягом розумного періоду після будь-яких змін.
- 25.7 Країни повинні вжити заходів для забезпечення того, щоб довірені особи або особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях:
- (a) розкривали свій статус фінансовим установам та ВНУП, коли вони, виконуючи свої обов'язки, встановлюють ділові відносини або здійснюють разові операції на суму, що перевищує встановлений поріг;
 - (b) співпрацювали у максимально можливій мірі з компетентними органами, а також не існувало законодавчих перешкод або обмежень у засобах, які підлягають виконанню, щодо надання цим органам необхідної інформації, пов'язаної з трастами або іншими подібними правовими утвореннями;¹⁴⁹ та
 - (c) не існувало законодавчих перешкод або обмежень у засобах, які підлягають виконанню, щодо надання фінансовим установам та ВНУП за запитом інформації про бенефіціарних власників трасту або подібного правового утворення та будь-яких активів трасту або правового утворення, що підлягають утриманню або управлінню відповідно до умов ділових відносин.

Своєчасний доступ до належної, точної та актуальної інформації

25.8 Країни повинні мати механізми, які гарантують, що інформація про трасти та інші подібні юридичні утворення, включаючи інформацію, надану відповідно до критеріїв 25.7 і 25.9, є належною¹⁵⁰, точною¹⁵¹ та актуальною.^{152 153}

¹⁴⁸ За винятком країн, де Waqf є юридичними особами відповідно до Р.24.

¹⁴⁹ Національні компетентні органи або відповідні компетентні органи іншої країни відповідно до відповідного запиту на міжнародне співробітництво.

¹⁵⁰ *Належна інформація* – це інформація, яка є достатньою для ідентифікації фізичних осіб, які є бенефіціарним(и) власником(ами), та їхньої ролі в правовому утворенні. Це має на увазі засновника(ів), довірену особу(ів), захисника(ів) (якщо є), бенефіціара(ів) або, де застосовно, клас бенефіціарів та об'єкти повноважень, а також будь-яку іншу особу, яка здійснює остаточний ефективний контроль над трестами. Для подібного правового утворення це має включати осіб, які займають еквівалентні посади. Якщо довірена особа та будь-яка інша сторона правового утворення є юридичною особою, бенефіціарний власник цієї юридичної особи має бути ідентифікований.

¹⁵¹ *Точна інформація* – це інформація, яка була перевірена на підтвердження її достовірності шляхом перевірки особи та статусу бенефіціарного власника за допомогою надійних документів, даних або інформації. Обсяг заходів перевірки може змінюватися залежно від конкретного рівня ризику.

¹⁵² *Актуальна інформація* – це інформація, яка є максимально новою та актуальною та оновлюється протягом певного періоду після будь-яких змін. Для бенефіціара(ів) трастів/подібних правових утворень, визначених характеристиками або класом, не очікується отримання довіреними особами/еквівалентними посадами повністю достовірної та точної інформації, доки особа не отримає право бути бенефіціаром на момент виплати або коли бенефіціар має намір використовувати надані права відповідно до ризико-орієнтованого підходу.

¹⁵³ *Примітка для експертів* з оцінки: якщо експерти відзначають, що відповідна інформація не є «належною, точною або актуальною», такі недоліки слід зазначити відповідно до критерію 25.8 (не в інших критеріях). Див. також пункт 3 *Примітки для експертів* з оцінки вище.

25.9 Для забезпечення ефективного та своєчасного доступу компетентних органів до належної, точної та актуальної інформації¹⁵⁴ про основну та бенефіціарну власність трастів або інших подібних правових утворень, довірених осіб та трастових активів, окрім як через довірених осіб або осіб, які займають еквівалентну посаду в подібному правовому утворенні, з урахуванням ризиків, контексту та суттєвості, країни повинні розглянути можливість використання будь-якого з наведених нижче джерел інформації, за необхідності:

- (a) Державний орган або орган, що володіє інформацією про бенефіціарну власність трастів або інших подібних утворень (наприклад, у центральному реєстрі трастів; або в реєстрах активів щодо землі, майна, транспортних засобів, акцій або інших активів, які містять інформацію про бенефіціарну власність трастів та інших подібних правових утворень, які володіють такими активами). Інформація не обов'язково повинна зберігатися лише в одному органі.¹⁵⁵
- (b) Інші компетентні органи, які володіють або отримують інформацію про трасти/подібні правові утворення та довірених осіб/прирівняних до них осіб (наприклад, податкові органи, які збирають інформацію про активи та доходи, пов'язані з трастами та іншими подібними правовими утвореннями).
- (c) Інші агенти або постачальники послуг, включаючи постачальників послуг трастів і компаній, інвестиційних консультантів або менеджерів, бухгалтерів, юристів або фінансові установи.

25.10 Країни повинні забезпечити, щоб компетентні органи, зокрема правоохоронні органи та ПФР, мали всі повноваження, необхідні для отримання своєчасного доступу до інформації, якою володіють довірені особи, особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, та інші сторони, зокрема до інформації, якою володіють фінансові установи та ВНУП щодо:

- (a) основного та бенефіціарного власника правового утворення;
- (b) місце проживання довірених осіб та відповідних осіб; та
- (c) будь-яких активів, якими володіє або управляє фінансова установа або ВНУП, стосовно будь-яких довірених осіб або прирівняних до них осіб, з якими вони мають ділові відносини або для яких вони здійснюють разові транзакції.

Відповідальність та санкції

25.11 Країни повинні забезпечити:

- (a) наявність чітких обов'язків щодо дотримання вимог Пояснювальної записки до Рекомендації 25;
- (b) довірені особи або особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, або:
 - (i) несуть юридичну відповідальність за будь-яке невиконання обов'язків, пов'язаних із виконанням зобов'язань, зазначених у критеріях 25.4-25.7;¹⁵⁶ або
 - (ii) існують ефективні, пропорційні та переконливі санкції (кримінальні, цивільні або адміністративні) за невиконання зобов'язань;¹⁵⁷ та
- (c) існують ефективні, пропорційні та переконливі санкції, кримінальні, цивільні або адміністративні, за ненадання компетентним органам своєчасного доступу до інформації про трасти, зазначеної в критеріях 25.4 та 25.5.

¹⁵⁴ (Див. там само).

¹⁵⁵ Орган може реєструвати інформацію про бенефіціарну власність поряд з іншою інформацією (наприклад, податковою інформацією), або джерело інформації може мати форму кількох реєстрів (наприклад, для провінцій чи районів, для секторів або для певних типів правових утворень) або приватний орган, якому державний орган доручив це завдання.

¹⁵⁶ Країнам не потрібно включати вимоги критеріїв 25.4 до 25.7 та 25.11 у законодавство, за умови, що відповідні зобов'язання щодо цього існують для довірених осіб (наприклад, через загальне право чи прецедентне право).

¹⁵⁷ Це не впливає на вимоги щодо ефективних, пропорційних і переконливих санкцій за невиконання вимог інших Рекомендацій.

Міжнародне співробітництво

25.12 Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно здійснювати міжнародне співробітництво щодо інформації, включаючи інформацію про бенефіціарних власників, про трасти та інші правові утворення на засадах, викладених у Рекомендаціях 37 та 40. Це повинно включати:

- (a) не встановлення надмірно обмежувальних умов для обміну інформацією або допомоги, наприклад, не відмовляти у запиті на підставі того що він стосується фіскальних (у тому числі податкових) питань, банківської таємниці і т.д.;
- (b) сприяння у наданні доступу іноземним компетентним органам до будь-якої інформації, яка міститься в реєстрах або інших національних органах;
- (c) здійснення обміну наявною у національних органів інформацією щодо трастів та інших правових утворень;
- (d) використання повноважень компетентних органів, згідно з національним законодавством, з метою одержання інформації про бенефіціарну власність від імені іноземних контрагентів; та
- (e) сприяння швидкому, конструктивному, ефективному та результативному міжнародному співробітництву, де це можливо, визначаючи та оприлюднюючи орган(и), відповідальний(і) за надання відповідей на всі міжнародні запити щодо інформації про бенефіціарних власників, відповідно до підходу країн до доступу до інформації про бенефіціарних власників. З цією метою країнам слід розглянути можливість збереження інформації, що зберігається або отримана з метою ідентифікації бенефіціарних власників, у доступному вигляді.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 26

РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ФІНАНСОВИМИ
УСТАНОВАМИ**Примітка для експертів з оцінки:**

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *бенефіціарний власник, компетентні органи, Основні Принципи, країна, валюта, фінансові установи, послуги з переказу коштів або цінностей, ризик, банк-оболонка, повинен, наглядові органи та фінансування тероризму (ФТ).*

26.1 Країни повинні визначити одного або більше наглядових органів, відповідальних за регулювання та нагляд (чи моніторинг) за виконанням фінансовими установами вимог у сфері ПВК/ФТ.

Вихід на ринок

26.2 Фінансові установи, які підпадають під дію Основних принципів, повинні зареєструватися. Інші фінансові установи, включаючи ті, які надають послуги з переказу коштів чи цінностей, чи послуги з обміну грошей або валют, повинні отримати ліцензію або зареєструватися. Країни не повинні погоджувати створення або продовження здійснення діяльності банків-оболонки.

26.3 Компетентні органи чи фінансові наглядові органи повинні вжити необхідних правових або регуляторних заходів, щоб запобігти злочинцям чи їх спільникам володіти (чи стати бенефіціарним власником) значною або контрольною часткою, або виконувати керівну функцію у фінансовій установі.

Ризик-орієнтований підхід до нагляду та моніторингу

26.4 Фінансові установи повинні підлягати:

- (a) для установ, які підпадають під дію Основних принципів – регулюванню та нагляду відповідно до Основних принципів,¹⁵⁸ в такому порядку, як це здійснюється для ПВК/ФТ, включаючи застосування консолідованого групового нагляду для цілей ПВК/ФТ; або
- (b) для усіх інших фінансових установ – регулюванню та нагляду або моніторингу, зважаючи на ризик ВК/ФТ у відповідному секторі. Щонайменше, для фінансових установ, які надають послуги з переказу коштів чи цінностей, чи послуги з обміну грошей або валют – системи моніторингу та забезпечувати дотримання національних вимог в сфері ПВК/ФТ.

26.5 Частота та інтенсивність проведення виїзного та невиїзного нагляду у сфері ПВК/ФТ фінансових установ або груп повинна визначатись на основі:

- (a) ризиків та політик ВК/ФТ, внутрішнього контролю та процедур, пов'язаних з установою чи групою, на основі визначеної наглядовим органом оцінки профілю ризику установи чи групи;
- (b) наявності в країні ризиків ВК/ФТ; та
- (c) характеристик фінансових установ чи груп, зокрема різноманітності та кількості фінансових установ та ступеню дискреції, дозволеної їм відповідно до ризик-орієнтованого підходу.

¹⁵⁸ Основні принципи у сфері ПВК/ФТ включають: 1-3, 5-9, 11-15, 26 та 29 Принципи Базельського Комітету з банківського нагляду (BCBS); 1, 3-10, 18, 21-23 та 25 Принципи Міжнародної асоціації наглядових органів (IAIS) в секторі страхування; 24, 28, 29 та 31 Принципи Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO), а також зобов'язання А, В, С та D. При необхідності, експерти з оцінки можуть посилаються на існуючі оцінки відповідності країни цим Основним Принципам.

26.6 Наглядний орган повинен періодично переглядати оцінку профілю ризику ВК/ФТ фінансової установи чи групи (включаючи ризики не відповідності), і за наявності значних подій або змін в управлінні чи діяльності фінансової установи чи групи.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 27

ПОВНОВАЖЕННЯ НАГЛЯДОВИХ ОРГАНІВ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень, наведених у Глосарії: *фінансові установи, повинен та наглядові органи*.

27.1 Наглядові органи повинні мати відповідні повноваження для здійснення нагляду або моніторингу, та забезпечити виконання фінансовими установами вимог у сфері ПВК/ФТ.

27.2 Наглядові органи повинні мати повноваження на проведення перевірок фінансових установ.

27.3 Наглядові органи повинні мати повноваження вимагати¹⁵⁹ надання будь-якої інформації, що стосується моніторингу виконання вимог у сфері ПВК/ФТ.

27.4 Наглядові органи повинні мати повноваження накладати санкції відповідно до Рекомендації 35 за невиконання вимог у сфері ПВК/ФТ. До таких повноважень повинні входити повноваження накладати ряд дисциплінарних та фінансових санкцій, зокрема повноваження відкликати, обмежувати або призупиняти ліцензію фінансової установи.

¹⁵⁹ Повноваження наглядового органу вимагати надання або отримання доступу до інформації з метою здійснення наглядової діяльності не повинні ґрунтуватися на необхідності отримання рішення суду.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 28**РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ВНУП****Примітка для експертів з оцінки:**

При оцінці цієї Рекомендації експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *бенефіціарний власник, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); ризик, саморегульвний орган, повинен та фінансування тероризму (ФТ).*

Казино

28.1 Країни повинні забезпечити, щоб казино підлягало режиму з регулювання та нагляду щодо ПВК/ФТ. Як мінімум:

- (a) країни повинні забезпечити, щоб казино мали ліцензії;
- (b) компетентні органи повинні вживати необхідних правових та регуляторних заходів для запобігання тому, щоб злочинці або їх спільники володіли (або було бенефіціарними власниками) значним або контрольним пакетом акцій, або виконували управлінські функції чи були операторами казино; та
- (c) необхідно забезпечити ефективний нагляд за казино щодо дотримання ним зобов'язань стосовно ПВК/ФТ.

Інші ВНУП, крім казино

28.2 Повинен бути визначений компетентний орган або саморегульвний орган відповідальний за моніторинг та забезпечення виконання ВНУП вимог у сфері ПВК/ФТ.

28.3 Країни повинні забезпечити, щоб інші категорії ВНУП підпадали під систему моніторингу виконання вимог у сфері ПВК/ФТ.

28.4 Визначений компетентний орган або саморегульвний орган повинен:

- (a) мати відповідні повноваження для виконання своїх функцій, зокрема повноваження здійснювати моніторинг виконання вимог;
- (b) вживати необхідних заходів для запобігання ситуації, коли злочинці або їх спільники мають професійну акредитацію або володіють (або є бенефіціарним власником) значною або контрольною часткою активів або коли вони виконують управлінські функції у ВНУП; та
- (c) мати можливість застосовувати санкції відповідно до Рекомендації 35, які накладатимуться при невиконанні вимог у сфері ПВК/ФТ.

Усі ВНУП

28.5 Нагляд за ВНУП повинен здійснюватися на ризикочутливій основі, включаючи:

- (a) визначення частоти та інтенсивності нагляду за ВНУП у сфері ПВК/ФТ на основі розуміння ними ризиків ВК/ФТ з урахуванням характеристик ВНУП, зокрема їх різноманіття та кількості; та
- (b) врахування профілю ризику ВК/ФТ цих ВНУП та рівня дискреції, дозволеної їм відповідно до ризик-орієнтованого підходу, при здійсненні оцінки адекватності внутрішнього контролю, політик та процедур у сфері ПВК/ФТ ВНУП.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 29

ПІДРОЗДІЛИ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ (ПФР)

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *компетентні органи, країна, іноземні партнери, доходи і повинен*.

29.1 Країни повинні створити ПФР, відповідального за виконання функцій національного центру для отримання та аналізу повідомлень про підозрілі операції та іншої інформації, яка має відношення до відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів і фінансування тероризму, та для розповсюдження результатів цього аналізу.¹⁶⁰

29.2 ПФР повинен виступати центральним органом для отримання інформації, поданої суб'єктами звітування, зокрема щодо:

- (a) повідомлень про підозрілі операції, надіслані суб'єктами звітування відповідно до Рекомендації 20 та 23; та
- (b) будь-якої іншої інформації відповідно до національного законодавства (зокрема, повідомлення про готівкові операції, повідомлення про грошові перекази та інші порогові повідомлення/інформація).

29.3 ПФР повинен:¹⁶¹

- (a) на додаток до інформації, яку суб'єкти звітування подають ПФР, мати можливість отримати та використати додаткову інформацію від суб'єктів звітування, в разі необхідності, для здійснення аналізу належним чином; та
- (b) мати доступ до максимального обсягу¹⁶² фінансової, адміністративної та правоохоронної інформації для належного виконання своїх функцій.

29.4 ПФР повинен здійснювати:

- (a) операційний аналіз, який використовує наявну інформацію та отриману інформацію для визначення конкретних цілей, для відстеження конкретної діяльності або операцій, та для визначення зв'язків між цими цілями та можливими злочинними доходами, відмиванням коштів, предикатними злочинами та фінансуванням тероризму; та
- (b) стратегічний аналіз в якому використовується наявна та отримана інформація, зокрема дані, які можуть бути надані іншими компетентними органами, для виявлення тенденцій та прикладів відмивання коштів та фінансування тероризму.

29.5 ПФР повинен мати можливість, за власною ініціативою та на запит, передавати інформацію та результати свого аналізу компетентним органам, і повинен використовувати спеціальні, безпечні та захищені канали для їх передачі.

29.6 ПФР повинен захищати інформацію шляхом:

- (a) наявності правил, які визначають безпеку та конфіденційність інформації, зокрема процедури щодо обробки, збереження, передачі та захисту, а також доступу до інформації;
- (b) забезпечення того, що співробітники ПФР мають необхідний рівень допуску до інформації та розуміють свої обов'язки щодо обробки та передачі чутливої та конфіденційної інформації; та
- (c) забезпечення того, що існує обмежений доступ до їх приміщень та інформації, зокрема ІТ систем.

¹⁶⁰ Враховуючи той факт, що існують різні моделі ПФР, Рекомендація 29 заздалегідь не визначає вибір країни щодо конкретної моделі і однаково застосовується до всіх них.

¹⁶¹ У контексті своєї аналітичної функції ПФР повинен мати змогу отримувати від будь-якого суб'єкта звітування, додаткову інформацію, що стосується підозри у ВК/ФТ. Це не включає в себе стихійні запити щодо інформації суб'єктам звітування, в контексті аналізу ПФР (наприклад, «підбірку компрометуючих матеріалів»).

¹⁶² Це повинно включати інформацію з відкритих або публічних джерел, а також відповідну інформацію, зібрану та/або таку, яка зберігається іншими органами або від їх імені, і по можливості, дані, які збираються комерційними структурами.

29.7 ПФР повинен бути операційно незалежним та автономним, а саме:

- (a) мати повноваження та можливість незалежно здійснювати свої функції, зокрема приймати автономне рішення здійснювати аналіз, здійснювати запит та/або направляти або передавати специфічну інформацію;
- (b) мати можливість укладати угоди або залучати незалежно інші національні компетентні органи або іноземні контрапартнери з метою обміну інформацією;
- (c) якщо він створений в межах існуючої структури іншого органу повинен мати основні функції, відмінні від функцій іншого органу; та
- (d) мати можливість отримувати та використовувати ресурси, необхідні для виконання його функцій, на індивідуальній або постійній основі, бути незалежним від будь-якого політичного, урядового або галузевого впливу або втручання, що може вплинути на його операційну незалежність.

29.8 Якщо країна створила ПФР і не є членом Егмонтської групи, ПФР повинен подати заявку на вступ до Егмонтської групи. ПФР повинні подати не обмежену умовами заявку на членство в Егмонтській групі та в повній мірі брати участь у процесі набуття членства.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 30

ОБОВ'ЯЗКИ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ ТА СЛІДЧИХ ОРГАНІВ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *компетентні органи, конфіскація, країна, злочинна діяльність, майно, одержане злочинним шляхом, замороження, майно, накладання арешту, повинен, фінансування тероризму (ФТ) та злочин фінансування тероризму*. Експертам з оцінки також слід ознайомитися з пунктом 19 Вступу до Методології та звернути увагу на те, що для всіх критеріїв, де є вимоги щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, вони застосовуються незалежно від того, чи перебуває майно у власності або володінні обвинуваченого або третьої сторони (без шкоди для прав *добросовісних* третіх сторін).

30.1 Повинні бути визначені органи правопорядку, відповідальні за забезпечення належного розслідування злочинів відмивання коштів, предикатних злочинів та злочинів фінансування тероризму в межах національної політики у сфері ПВК/ФТ.

30.2 Слідчі правоохоронних органів при розслідуванні предикатних злочинів повинні або мати повноваження вести розслідування будь-яких злочинів, пов'язаних з ВК/ФТ під час паралельного фінансового розслідування¹⁶³, або мати можливість передати справу до іншого органу для проведення таких розслідувань, незалежно від того, де було вчинено предикатний злочин.

30.3 Повинен бути один або більше визначених компетентних органів для швидкого виявлення, відстеження та здійснення замороження та накладання арешту на майно, одержаного злочинним шляхом, та майно відповідної вартості.

30.4 Країни повинні забезпечити, щоб Рекомендація 30 також застосовувалась до тих компетентних органів, що не є органами правопорядку, безпосередньо, але які мають зобов'язання проводити фінансові розслідування предикатних злочинів в тій мірі, в якій ці компетентні органи виконують функції відповідно до Рекомендації 30.

30.5 Якщо органи правопорядку по боротьбі з корупцією призначені для розслідування злочинів ВК/ФТ, що виникають внаслідок або пов'язані з корупційними злочинами відповідно до Рекомендації 30, вони також повинні мати достатні повноваження для виявлення, відстеження та ініціювання замороження та накладенню арешту на майно, одержаного злочинним шляхом, та майно відповідної вартості.

¹⁶³ *Паралельне фінансове розслідування* означає проведення фінансового розслідування одночасно, або в контексті, (традиційного) кримінального розслідування за фактом відмивання коштів, фінансування тероризму та/або предикатного(их) злочину(ів).

Фінансове розслідування означає розслідування фінансових справ, пов'язаних з злочинною діяльністю, з метою: (i) визначення обсягів кримінальних мереж та/або масштабів злочинності; (ii) виявлення та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості; та (iii) надання доказів, які можуть бути використані в кримінальних провадженнях та/або конфіскації.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 31

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ ТА СЛІДЧИХ ОРГАНІВ

Примітка для експертів з оцінки:

При оцінці цієї Рекомендації експерти повинні звертатися до таких визначень у Глосарії: *рахунки, компетентні органи, конфіскація, країна, майно, одержане злочинним шляхом, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, юридичні особи, майно, арешт, повинен, фінансування тероризму (ФТ) та злочин фінансування тероризму.* Експертам з оцінки також слід ознайомитися з пунктом 19 Вступу до Методології та звернути увагу на те, що для всіх критеріїв, де є вимоги щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, вони застосовуються незалежно від того, чи перебуває майно у власності або володінні обвинуваченого або третьої сторони (без шкоди для прав *добросовісних* третіх сторін).

31.1 Компетентні органи, що проводять розслідування відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, повинні мати можливість отримати доступ до всіх необхідних документів та інформації для використання в цьому розслідуванні, та судового переслідування та пов'язаних з ними дій. До них належать повноваження застосовувати примусові заходи щодо:

- (a) витребування записів, що зберігають фінансові установи, ВНУП та інші фізичні та юридичні особи;
- (b) пошуку осіб та обшуку приміщень;
- (c) взяття показань свідків; та
- (d) вилучення та отримання доказів.

31.2 Компетентні органи, що проводять розслідування, повинні бути здатними використовувати широкий спектр технік ведення розслідувань при розслідуванні відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, зокрема:

- (a) операції під прикриттям;
- (b) перехоплення засобів зв'язку;
- (c) доступ до комп'ютерних систем; та
- (d) контрольовані поставки.

31.3 Країни повинні забезпечити, щоб компетентні органи мали своєчасний доступ до широкого спектру інформації¹⁶⁴, зокрема, для підтримки виявлення та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості. Це повинно включати в себе наявність механізмів для:

- (a) вчасного встановлення того, чи ведуть або контролюють фізичні або юридичні особи рахунки; та
- (b) забезпечення наявності у компетентних органів процесу встановлення активів без попереднього інформування власника.

31.4 Компетентні органи, що проводять розслідування відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, повинні мати можливість запитувати всієї необхідної інформації, яка є у розпорядженні ПФР.

¹⁶⁴ Деякі приклади типів інформації наведено в Р.31, другий абзац. Розглядаючи ці приклади, експерти не повинні вважати список вичерпним.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 32

КУР'ЄРИ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОТІВКИ

Примітка для експертів з оцінки:

При оцінці цієї Рекомендації експерти повинні звертатися до таких визначень у Глосарії: *оборотні інструменти на пред'явника, компетентні органи, конфіскація, країна, валюта, неправдиве декларування, неправдиве інформування, фізичне транскордонне перевезення, пов'язане з фінансуванням тероризму або відмиванням коштів, повинен та фінансування тероризму (ФТ).*

Рекомендація 32 може бути реалізована на наднаціональному рівні наднаціональною юрисдикцією таким чином, що тільки переміщення, які перетинають зовнішні кордони наднаціональної юрисдикції, вважатимуться транскордонними для цілей Рекомендації 32. Такі домовленості оцінюються на наднаціональному рівні на основі, викладеній у пунктах 29-33 Вступу до Методології.

32.1 Країни повинні впровадити систему декларування або систему розкриття інформації щодо транскордонного ввезення та вивезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника. Країни повинні забезпечити щоб декларування або інформування застосовувалось до всіх фізичних транскордонних перевезень як подорожуючими, так і поштою чи вантажними перевезеннями, але при цьому можуть використовуватись різні системи для різних способів транспортування.

32.2 У системі декларування, всі особи, що здійснюють фізичне транскордонне перевезення валюти або оборотних інструментів на пред'явника, вартість яких перевищує попередньо встановлений максимальний поріг, який становить 15,000 доларів США/євро, повинні бути зобов'язані надавати правдиву декларацію визначеним компетентним органам. Країни можуть обрати серед таких трьох різних типів системи декларування:

- (а) письмова система декларування для всіх подорожуючих;
- (б) письмова система декларування для всіх подорожуючих, які здійснюють перевезення коштів, що перевищує порогову суму; та/або
- (с) система усного декларування для всіх подорожуючих.

32.3 У системі розкриття інформації, подорожуючі повинні бути зобов'язані давати правдиві відповіді та надавати органам влади відповідну інформацію на запит, але не зобов'язані робити заздалегідь письмову або усну декларацію.

32.4 При виявленні неправдивого декларування або інформування щодо валюти або оборотних інструментів на пред'явника або недекларуванні чи нерозкритті інформації, визначені компетентні органи повинні мати повноваження робити запит та отримувати подальшу інформацію від кур'єра стосовно походження валюти або оборотних інструментів на пред'явника та про наміри їх використання.

32.5 До осіб, які надають неправдиву декларацію або не розкривають інформацію, повинні застосовуватись пропорційні та переконливі санкції – кримінальні, цивільні або адміністративні.

32.6 Інформація, одержана в результаті процесів декларування/розкриття інформації, повинна бути доступною ПФР або через:

- (а) систему сповіщення ПФР про випадки підозри транскордонного перевезення; або
- (б) через надання ПФР прямого доступу до декларацій/розкритої інформації якимось іншим шляхом.

32.7 На національному рівні країни повинні забезпечити відповідну координацію між митними, міграційними та іншими пов'язаними органами щодо питань, які стосуються імплементації Рекомендації 32.

32.8 Компетентні органи повинні бути здатними зупинити або затримати валюту або оборотні інструменти на пред'явника на відповідний строк для встановлення того, чи доказ ВК/ФТ може бути знайдений у випадках:

- (a) коли є підозра ВК/ФТ або предикатних злочинів; або
 - (b) коли подано неправдиву декларацію або неправдиву інформацію.
- 32.9 Країни повинні забезпечити, щоб система декларування/розкриття інформації дозволяла здійснювати міжнародне співробітництво та надавати допомогу відповідно до Рекомендацій 36 та 40. З метою спрощення такого співробітництва, інформація¹⁶⁵ повинна зберігатися, коли:
- (a) сума декларації або розкриття перевищує встановлений поріг; або
 - (b) подано неправдиву декларацію або неправдиву інформацію; або
 - (c) існує підозра ВК/ФТ.
- 32.10 Країни повинні забезпечити існування суворих заходів безпеки щодо належного використання інформації, отриманої через систему декларування/розкриття інформації, не обмежуючи:
- (a) торгівельні платежі за товари та послуги між країнами; або
 - (b) свободу руху капіталів будь-яким чином.
- 32.11 Щодо осіб, які здійснюють фізичне транскордонне перевезення валюти або оборотних інструментів на пред'явника, що пов'язані з ФТ/ВК або предикатними злочинами, повинні застосовуватись: (a) пропорційні та переконливі санкції, кримінальні, цивільні або адміністративні; та (б) заходи відповідно до Рекомендації 4, що дасть можливість конфіскувати таку валюту або оборотні інструменти на пред'явника.

¹⁶⁵ Як мінімум, інформація повинна містити (i) кількість валюти або оборотних інструментів на пред'явника, які були задекларовані, розкриті або іншим чином виявлені, та (ii) ідентифікаційні дані пред'явника (пред'явників).

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *країна, майно, накладання арешту, повинен і фінансування тероризму (ФТ)*.

33.1 Країни повинні вести всеохоплюючу статистику щодо питань, які стосуються ефективності системи ПВК/ФТ.¹⁶⁶ Така статистики включає в себе:

- (a) Повідомлення про підозрілі операції, отримані та передані;
- (b) Розслідування, кримінальне переслідування та судові вироби щодо ВК/ФТ;
- (c) Заморожене, арештоване та конфісковане майно; та
- (d) Направлені та отримані запити про надання взаємної правової допомоги або інші міжнародні запити.

¹⁶⁶ Для цілей технічної відповідності, оцінка повинна обмежуватися 4-ма переліченими в пунктах (a) до (d).

РЕКОМЕНДАЦІЯ 34

КЕРІВНИЦТВО ТА ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до наступних визначень у Глосарії: *компетентні органи, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, саморегульвні органи, повинен та наглядові органи.*

34.1 Компетентні органи, наглядові органи та саморегульвні організації повинні розробити керівництво та забезпечити зворотний зв'язок, який сприятиме фінансовим установам та ВНУП у застосуванні національних заходів щодо ПВК/ФТ, та, зокрема, у виявленні та повідомленні про підозрілі операції.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 35

САНКЦІЇ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, юридичні особи та повинен.*

35.1 Країни повинні забезпечити наявність низки пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, що застосовуються до фізичних або юридичних осіб, які не дотримуються вимог у сфері ПВК/ФТ, викладених у Рекомендаціях 6 та 8-23.¹⁶⁷

35.2 Санкції повинні застосовуватись не тільки до фінансових установ або ВНУП, але також до їх директорів та вищого керівництва.

¹⁶⁷ Санкції повинні прямо або опосередковано застосовуватись за невиконання вимог законодавства. Вони не обов'язково зазначаються в тому ж документі, який встановлює або підтверджує вимогу, і можуть зазначатись в іншому документі, при умові, що існують чіткі посилання між вимогою та наявними санкціями.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 36

МІЖНАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *країна та повинен*.

36.1 Країни повинні приєднатися до Віденської Конвенції, Палермської Конвенції, Конвенції ООН по боротьбі з корупцією (Меридська Конвенція) та Конвенції по боротьбі з фінансуванням тероризму.

36.2 Країни повинні повністю імплементувати¹⁶⁸ Віденську Конвенцію, Палермську Конвенцію, Меридську Конвенцію¹⁶⁹ та Конвенцію по боротьбі з фінансуванням тероризму.

¹⁶⁸ Відповідні статті такі: Віденська Конвенція (статті 3-11, 15, 17 та 19), Палермська Конвенція (статті 5-7, 10-16, 18-20, 24-27, 29-31 та 34), Меридська Конвенція (статті 14-17, 23-24, 26-31, 38, 40, 43-44, 46, 48, 50-55, 57-58) та Конвенція по боротьбі з фінансуванням тероризму (статті 2-18).

¹⁶⁹ Механізм огляду виконання Конвенції ООН проти корупції (UNCAC), для якого УНЗООН виступає в якості секретаріату, відповідає за оцінку виконання UNCAC. FATF оцінює відповідність Рекомендації FATF 36, яка, по відношенню до UNCAC, має вужчу сферу застосування та спрямованість. У деяких випадках, висновки можуть різнитися через відмінності у відповідних методологіях, цілях і сфері застосування стандартів FATF і Механізму огляду виконання.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 37

ВЗАЄМНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Примітка для експертів з оцінки:

Під час оцінювання цієї Рекомендації експерти повинні звертатися до таких визначень у Глосарії: *компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, фундаментальні принципи національного законодавства, юридичні особи, повинен та фінансування тероризму (ФТ).*

- 37.1 Країни повинні мати правову базу, яка дозволяє їм швидко надавати в найширшому можливому обсязі міжнародну правову допомогу у розслідуванні, переслідуванні та супутніх процедурах стосовно відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму.
- 37.2 Країни повинні залучати центральний орган або інший запроваджений офіційний механізм для направлення та виконання запитів. Повинна існувати чітка процедура щодо своєчасної пріоритезації та надання міжнародної правової допомоги на запити. З метою моніторингу виконання запитів повинна існувати система управління справами.
- 37.3 Взаємна правова допомога не повинна заборонятися чи підлягати необґрунтованим або надмірно обмежуючим умовам.
- 37.4 Країни не повинні відмовляти у виконанні запитів про взаємну правову допомогу:
- (a) лише на підставі того, що злочин включає в себе також і фіскальні питання; або
 - (b) на підставі того, що законодавство вимагає від фінансових установ або ВНУП зберігати таємницю або конфіденційність, за винятком, коли відповідна інформація, що запитується, отримана в результаті обставин, коли застосовується правовий привілей або зберігається професійна таємниця.
- 37.5 Країни повинні дотримуватись вимог конфіденційності щодо запитів про взаємну правову допомогу, які вони отримують, та інформації, яка в них міститься, що підлягає фундаментальним принципам національного законодавства, з метою забезпечення цілісності розслідування чи виконання запиту.
- 37.6 Якщо взаємна правова допомога не включає в себе примусових заходів, то країни не повинні робити подвійну криміналізацію умовою для надання допомоги.
- 37.7 Якщо для надання взаємної правової допомоги вимагається подвійна криміналізація, така вимога повинна вважатись задоволеною незалежно від того, чи вважають обидві країни, що злочин належить до однієї й тієї ж категорії злочинів, або від того, чи визначають вони злочин однією й тією ж термінологією, за умови, що обидві країни криміналізують поведінку, яка лежить в основі злочину.
- 37.8 Повноваження та слідчі техніки, які вимагаються відповідно до Рекомендації 31, або інші повноваження і слідчі техніки їх компетентних органів також повинні застосовуватися у відповідь на запит про взаємну правову допомогу, і, якщо це відповідає національному законодавству, у відповідь на прямий запит іноземної юрисдикції або органу правопорядку національним органам. До них належать:
- (a) всі специфічні повноваження, які вимагаються відповідно до Рекомендації 31, що стосуються створення, пошуку та вилучення інформації, документів чи доказів (включаючи фінансову документацію) фінансових установ або інших фізичних чи юридичних осіб, та взяття показів свідків; та
 - (b) широкий спектр інших повноважень та слідчих технік.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 38

ВЗАЄМНА ПРАВОВА ДОПОМОГА: ЗАМОРОЖЕННЯ ТА КОНФІСКАЦІЯ

Примітка для експертів з оцінки:

При оцінці цієї Рекомендації експерти повинні звертатися до таких визначень у Глосарії: *повернення активів, конфіскація, країна, майно, одержавне злочинним шляхом, замороження, фундаментальні принципи національного законодавства, конфіскація без винесення обвинувального вироку, майно, накладання арешту, повинен і фінансування тероризму (ФТ)*. Експертам з оцінки також слід ознайомитися з пунктом 19 Вступу до Методології та звернути увагу на те, що для всіх критеріїв, де є вимоги щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, вони застосовуються незалежно від того, чи перебуває майно у власності або володінні обвинуваченого або третьої сторони (без шкоди для прав *добросовісних* третіх сторін).

38.1 Країни повинні мати повноваження, у тому числі законодавчі, для вжиття оперативних заходів у максимально широкому обсязі у відповідь на запити про співпрацю від іноземних держав, які звертаються за допомогою з метою виявлення, відстеження, оцінки, розслідування, замороження, накладання арешту та конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної цінності.

38.2 Заходи, зазначені в критерії 38.1, повинні дозволити країнам визнавати і виконувати іноземні накази про замороження, арешт і конфіскацію.¹⁷⁰ Це має включати визнання та виконання наказів, винесених на підставі обвинувального вироку, а також процедур конфіскації без винесення обвинувального вироку та пов'язаних з ними запобіжних заходів, як зазначено в Рекомендації 4.¹⁷¹

38.3 Визнаючи та виконуючи іноземні накази про замороження, арешт та конфіскацію, запитувані країни повинні мати можливість покладатися на фактичні обставини, викладені в іноземному наказі, та примусове виконання не повинно залежати від проведення внутрішнього розслідування.

38.4 Якщо запитувана країна вимагає судового рішення для надання допомоги через фундаментальні принципи національного права або з інших міркувань, запитуючі країни повинні забезпечити, щоб їхні суди мали повноваження видавати накази про замороження, накладання арешту і конфіскацію майна, розташованого за кордоном, або, якщо це застосовано, механізми внутрішнього судового контролю та затвердження наказів, що подаються для примусового виконання.

38.5 Країни повинні мати механізми управління, збереження та, за необхідності, розпорядження замороженим, арештованим або конфіскованим майном на всіх етапах процесу транскордонного повернення активів, як зазначено в Рекомендації 4.

38.6 Країни повинні мати:

(а) заходи для забезпечення неформального спілкування з іншими країнами у справах про повернення активів, включаючи сприяння наданню допомоги до подання запиту та інформування країн, за необхідності, про стан розгляду їхніх запитів; та

¹⁷⁰ Країни не повинні вимагати участі суду у виконанні іноземних наказів, особливо якщо накази про тимчасові заходи можуть бути виконані без втручання суду згідно з національним законодавством або за режимом прямого примусового виконання чи взаємного визнання. Однак, коли суди беруть участь у вирішенні питання про примусове виконання, вони повинні мати дискрецію і гнучкість, щоб розпорядитися про виконання будь-яких практичних кроків, необхідних для забезпечення активів відповідно до національного законодавства. Роль суду може бути визначена законом, судовим прецедентом або впливати із загальних судових повноважень.

¹⁷¹ Посилання на Р.4 містить фундаментальні принципи національного законодавства, які можуть стосуватися певних видів конфіскації. Що стосується запитів, зроблених на основі провадження конфіскації без обвинувального вироку, країни повинні мати повноваження надавати допомогу, як мінімум, за обставин, коли злочинець недоступний через смерть, втечу, відсутність або злочинець невідомий, тією мірою, якою така допомога відповідає фундаментальним принципам національного законодавства.

(b) повноваження надавати подальшу відповідну допомогу за первинним запитом, не вимагаючи додаткового запиту, у відповідних справах.

38.7 Країни повинні мати можливість:

- (a) ділитися конфіскованим майном з іншими країнами, зокрема, коли конфіскація прямо чи опосередковано є результатом скоординованих дій органів правопорядку; та
- (b) вживати заходів, за необхідності, для вирахування або розподілу значних або надзвичайних витрат, понесених при виконанні наказу про замороження, арешт або конфіскацію.

38.8 Країни повинні мати якомога ширший спектр договорів, домовленостей або інших механізмів для посилення співпраці у сфері повернення активів.

РЕКОМЕНДАЦІЯ 39

ЕКСТРАДИЦІЯ

Примітка для експертів з оцінки:

Оцінюючи цю Рекомендацію, експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *компетентні органи, країна, фундаментальні принципи національного законодавства, повинен та фінансування тероризму (ФТ)*.

- 39.1 Країни повинні мати можливість виконувати запити стосовно екстрадиції щодо ВК/ФТ без надмірної затримки. Зокрема, країни повинні:
- (a) забезпечити, щоб ВК/ФТ були злочинами, що можуть бути підставою для екстрадиції;
 - (b) забезпечити, щоб вони мали систему управління документообігом та чіткі процедури стосовно вчасного виконання запитів щодо екстрадиції, включаючи пріоритетність при необхідності; та
 - (c) не встановлювати необґрунтованих чи надмірно обмежувальних умов щодо виконання запитів.
- 39.2 Країни повинні або:
- (a) здійснювати екстрадицію своїх громадян; або
 - (b) якщо країна не здійснює екстрадицію лише на підставі громадянства, така країна повинна на запит іншої країни, яка бажає здійснення екстрадиції, без надмірної затримки передати справу своїм компетентним органам з метою переслідування злочинів, викладених у запиті.
- 39.3 Якщо для здійснення екстрадиції вимагається подвійна криміналізація, то така вимога повинна вважатись задоволеною незалежно від того, чи вважають обидві країни, що злочин належить до однієї й тієї ж категорії злочинів, або від того, чи визначають вони злочин однією й тією ж термінологією, за умови, що обидві країни вважають відповідну поведінку злочином.
- 39.4 Відповідно до фундаментальних принципів національного законодавства, країни повинні мати спрощені механізми¹⁷² для здійснення екстрадиції.

¹⁷² Такі, які дозволятимуть безпосередню передачу запитів щодо тимчасового арешту між відповідними органами, здійснення екстрадиції осіб на основі лише ордерів на арешт або вироків, або запровадження спрощеної екстрадиції осіб, які відмовляються від формального розгляду справи про екстрадицію.

Примітка для експертів з оцінки:

При оцінці цієї Рекомендації експерти повинні звертатися до таких визначень у Глосарії: *повернення активів, бенефіціарний власник, компетентні органи, конфіскація, Основні принципи, країна, майно, одержане злочинним шляхом, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, іноземні контрапартнери, замороження, закон, майно, накладання арешту, повинен та фінансування тероризму (ФТ)*. Експертам з оцінки також слід ознайомитися з пунктом 19 Вступу до Методології та звернути увагу на те, що для всіх критеріїв, де є вимоги щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, вони застосовуються незалежно від того, чи перебуває майно у власності або володінні обвинуваченого або третьої сторони (без шкоди для прав *добросовісних* третіх сторін).

Загальні принципи

40.1 Країни повинні забезпечити, щоб їхні компетентні органи мали можливість швидко здійснювати найширше міжнародне співробітництво щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Такий обмін інформацією повинен здійснюватися як добровільно, так і на запит.

40.2 Компетентні органи повинні:

- (a) мати законну базу для забезпечення співробітництва;
- (b) бути уповноваженими використовувати найбільш ефективні засоби співпраці;
- (c) мати чіткі та безпечні мережеві шлюзи, механізми чи канали, які полегшують та дозволяють передавати та виконувати запити;
- (d) мати чіткі процедури щодо пріоритетизації та своєчасного виконання запитів; та
- (e) мати чіткі процедури щодо захисту отриманої інформації.

40.3 Якщо компетентний орган має потребу у двосторонніх або багатосторонніх угодах чи домовленостях для здійснення співробітництва, слід своєчасно проводити переговори та здійснювати підписання таких угод в межах найширшого співробітництва з іноземними контрапартнерами.

40.4 У відповідь на запит компетентні органи, що направляли запит, повинні надати своєчасну відповідь компетентному органу, від якого вони отримали допомогу, щодо використання та цінності отриманої інформації.

40.5 Країни не повинні забороняти чи встановлювати необґрунтовані чи неправомірно обмежувальні умови щодо забезпечення обміну інформацією чи надання допомоги. Зокрема, компетентні органи не повинні відмовляти у виконанні запиту щодо надання допомоги за умови, що:

- (a) запит також містить інформацію щодо фіскальних питань;
- (b) законодавство вимагає від фінансових установ та ВНУП зберігати таємницю чи конфіденційність (за винятком, коли відповідна інформація, що запитується, отримана в результаті обставин, коли застосовуються привілеї на збереження професійної таємниці або привілеї на збереження адвокатської таємниці);
- (c) проводиться дізнання, розслідування чи розгляд справи в суді в країні, яку запитують, за умови, що зазначена допомога не перешкоджатиме проведенню дізнання, розслідування чи розгляду справи в суді; або
- (d) характер або статус (цивільний, адміністративний, правоохоронний тощо) відповідного органу країни, яку запитують відрізняється від типу та статусу відповідного органу іншої країни.

40.6 Країни повинні встановити контроль та захист з метою забезпечення того, щоб інформація, яка підлягає обміну між компетентними органами використовувалася виключно

для цілей та тими органами, для яких вона була запитана або надавалась, якщо не надано попередньої згоди компетентним органом, що запитується.

40.7 Компетентні органи повинні зберігати відповідну конфіденційність щодо будь-якого запиту про співробітництво та інформації, що підлягає обміну, відповідно до зобов'язань обох сторін щодо збереження таємниці та захисту даних. Щонайменше, компетентні органи повинні здійснювати захист інформації, що підлягає обміну тим самим шляхом, яким вони здійснюють захист подібної інформації, одержаної з національних джерел. Запитуючі компетентні органи повинні мати можливість відмовити в наданні інформації, якщо компетентний орган, що запитує, не може здійснити ефективний захист інформації.

40.8 Компетентні органи повинні мати можливість проводити розслідування від імені іноземного компетентного органу, та здійснювати обмін всією інформацією з іноземними компетентними органами, яка була б доступна для них, якби таке розслідування здійснювалось на національному рівні.

Обмін інформацією між ПФР

40.9 ПФР повинні мати відповідні правові бази для здійснення співробітництва щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму.¹⁷³

40.10 На запит та, за можливості, ПФР повинні надавати зворотний зв'язок іноземним компетентним органам щодо використання наданої інформації, а також щодо результатів аналізу, проведеного на основі отриманої інформації.

40.11 ПФР повинні мати повноваження на обмін:

- (a) всією інформацією, яка повинна бути доступною чи, яку повинен отримати ПФР прямо чи опосередковано, зокрема відповідно до Рекомендації 29; та
- (b) будь-якою іншою інформацією, яку відповідно до їх повноважень вони можуть отримувати чи мати доступ до неї, прямо чи опосередковано, на національному рівні, за принципом взаємності.

40.12 Країни повинні забезпечити, щоб ПФР або інший компетентний орган мав можливість вжити негайних заходів, прямо чи опосередковано, для відмови у наданні згоди або зупинення операції, що пов'язана з відмиванням коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму, у відповідь на відповідний запит від іноземного партнера. Якщо компетентні органи, які мають такі повноваження в запиті та запитувана країна, не є партнерами, країни повинні забезпечити, щоб ПФР могло надсилати або отримувати такі запити.¹⁷⁴

Обмін інформацією між фінансовими регуляторами

40.13 Фінансові регулятори повинні мати правову базу для забезпечення співробітництва з іноземними компетентними органами (незалежно від їх типу чи статусу), відповідно до застосованих міжнародних стандартів у сфері нагляду, зокрема щодо обміну наглядовою інформацією, що стосується сфери ПВК/ФТ.

40.14 Фінансові регулятори повинні мати можливість здійснювати обмін з іноземними компетентними органами інформацією, доступною їм на національному рівні, враховуючи інформацію, яку містять фінансові установи, у спосіб, що є пропорційним до їх відповідних потреб.

40.15 Фінансові регулятори повинні мати можливість обміну такими видами інформації, якщо вона стосується сфери ПВК/ФТ, особливо з іншими відповідними регуляторами, які мають спільну відповідальність за фінансові установи, які входять до однієї групи:

¹⁷³ Підрозділи фінансової розвідки повинні здійснювати обмін інформацією з іноземними ПФР, незалежно від їх статусу: адміністративного, правоохоронного, судового чи іншого.

¹⁷⁴ Компетентні органи повинні мати можливість співпрацювати по діагоналі (тобто з неконтрпартнерами) на непрямій основі. Якщо органи влади, відповідальні за повноваження зупинення, відрізняються за характером (наприклад, правоохоронні органи, ПФР) у запитуючих і запитуваних країнах, ПФР має мати можливість надсилати та отримувати від контрпартнерів запити на допомогу, щоб дозволити непряму діагональну співпрацю та будь-яку пов'язану національну співпрацю, повинен бути дозволений обмін інформацією з іншими компетентними органами, необхідний для сприяння такій співпраці.

- (a) регуляторною інформацією, тобто інформацією щодо національної регуляторної системи, та загальною інформацією щодо фінансових секторів;
- (b) пруденційною інформацією, зокрема для регуляторів, які встановлюють Основні Принципи співробітництва, тобто інформацією щодо діяльності фінансових установ, бенефіціарної власності, управління, відповідності та профпридатності; та
- (c) інформацією у сфері ПВК/ФТ, зокрема внутрішніми процедурами та політиками фінансових установ у сфері ПВК/ФТ, інформацією щодо належної перевірки клієнта, даними про клієнта, вибіркою рахунків та інформацією про операцію.

40.16 Фінансові регулятори повинні мати можливість проведення розслідування від імені іноземних компетентних органів, та, за необхідності, уповноважувати чи сприяти можливості іноземних компетентних органів самостійно проводити розслідування в країні, з метою сприяння здійсненню ефективного групового нагляду.

40.17 Фінансові регулятори повинні переконатися, що у них є попередня згода від запитуваного компетентного органу щодо будь-якої передачі інформації, що підлягає обміну або використання такої інформації для наглядової та ненаглядової діяльності, за винятком тих випадків коли запитуючий фінансовий регулятор по закону зобов'язаний розкривати або надавати таку інформацію. У таких випадках, щонайменше, експерт з фінансового нагляду, що робить запит, повинен невідкладно повідомити запитуваний відповідальний орган про ці зобов'язання.

Обмін інформацією між органами правопорядку

40.18 Органи правопорядку повинні мати можливість обміну наявною в країні інформацією з іноземними партнерами в розвідувальних чи слідчих цілях, пов'язаних з відмивання коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму.

40.19 Органи правопорядку повинні мати можливість

- (a) обмінюватися наявною на національному рівні інформацією в розвідувальних чи слідчих цілях та співпрацювати з іноземними партнерами для виявлення та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, а також для підтримки замороження, арешту та конфіскації такого майна в рамках офіційного процесу взаємної правової допомоги; та
- (b) розпочинати національні розслідування або провадження на основі такої інформації, отриманої від іноземних колег, у відповідних справах.

40.20 Органи правопорядку¹⁷⁵ повинні:

- (a) мати можливість спонтанно обмінюватися відповідною інформацією про майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості з іноземними колегами без попереднього запиту, у відповідних справах; та
- (b) мати можливість спонтанно виявляти та відстежувати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості, у відповідних справах, якщо вони підозрюють, що таке майно, яке має відношення до іноземного розслідування, може знаходитися в їхній юрисдикції.

40.21 Органи правопорядку повинні також мати можливість використовувати свої повноваження, в тому числі будь-які наявні слідчі техніки відповідно до їх національного законодавства, з метою проведення дізнання та одержання інформації від імені іноземних компетентних органів. Наявні режими та практики, які регулюють співробітництво в правоохоронній сфері, такі як угоди між Інтерполом, Європолом чи Євроюстом та окремими країнами повинні регулювати будь-які обмеження щодо використання, накладені запитуваним правоохоронним органом.

40.22 Органи правопорядку повинні мати можливість створення спільних слідчих команд з метою здійснення спільних розслідувань, та, за необхідності, країни повинні укладати двосторонні та багатосторонні угоди для уможливлення проведення таких спільних розслідувань.

40.23 Країни повинні:

¹⁷⁵ Що стосується дій за критерієм 40.20, органи правопорядку повинні мати право вирішувати, коли та за яких умов ділитися такою інформацією, наприклад, щоб не завдати шкоди внутрішнім розслідуванням.

- (a) брати участь у багатосторонніх мережах для кращого сприяння швидкому та конструктивному міжнародному співробітництву у сфері повернення активів; та
- (b) подати заявку на членство у відповідній Міжвідомчій мережі з питань повернення активів (ARIN) або іншому органі, що підтримує міжнародне співробітництво у сфері повернення активів.

Обмін інформацією між органами, що не є партнерами

40.24 Країни повинні дозволити своїм компетентним органам здійснювати непрямий обмін інформацією¹⁷⁶ з органами, що не є їх партнерами, застосовуючи вищезазначені принципи. Країни повинні забезпечити, щоб компетентний орган, який запитує інформацію опосередковано, завжди точно вказував, з якою метою та від імені кого здійснюється запит.

¹⁷⁶ Непрямий обмін інформацією стосується запитуваної інформації, яка проходить від запитуваного органу через один або кілька національних чи іноземних органів до того, як її отримає запитуючий орган. Такий обмін інформацією та її використання можуть залежати від дозволу одного або кількох компетентних органів запитуваної країни.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ

Безпосередній Результат 1

Ризики відмивання коштів та фінансування тероризму визначаються, оцінюються та усвідомлюються, спільно розробляється політика та, за необхідності, здійснюється координація дій на національному рівні для боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму

Ознаки ефективної системи

Країна належним чином визначає, оцінює та розуміє свої ризики відмивання коштів та фінансування тероризму. Це включає залучення компетентних органів та інших відповідних органів; використання широкого спектру надійних джерел інформації. Країна використовує оцінку(и) ризиків як основу для розробки та визначення пріоритетів політики у сфері ПВК/ФТ, а також для пом'якшення виявлених ризиків.

Країна також співпрацює та координує на національному рівні розробку політики у сфері ПВК/ФТ, координуючи комунікацію та реалізацію цієї політики у належний спосіб через відповідні канали. Це включає в себе ефективну співпрацю та, за необхідності, координацію, включаючи своєчасний обмін інформацією, між різними компетентними органами для оперативних цілей, пов'язаних з ПВК/ФТ. З часом це призводить до значного зниження ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму.

Цей результат першочергово стосується Рекомендацій 1, 2, 33 та 34, а також елементів Рекомендації 15.

Примітка для експертів з оцінки:

1. При оцінюванні цього Безпосереднього результату експерти повинні використовувати такі визначення з Глосарію: *компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, закон, ризик, саморегульвний орган, повинен та фінансування тероризму (ФТ)*.
2. Від експертів з оцінки не вимагається переоцінювати оцінку ризиків країни. Експерти, виходячи зі своїх поглядів на обґрунтованість оцінки (оцінок) ризиків та враховуючи контекст країни, як зазначено у пунктах 5-13 Вступу до Методології, повинні зосередитися на тому, наскільки добре компетентні органи визначили, оцінили та зрозуміли ризики ВК/ФТ, з якими стикається країна, а потім використати своє розуміння ризиків на практиці для розробки політики та заходів, спрямованих на зменшення ризиків.
3. Експерти з оцінки повинні брати до уваги свої висновки по цьому Безпосередньому Результату при оцінці інших Безпосередніх Результатів.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

- 1.1 Наскільки вдало країна виявляє, оцінює та розуміє свої ризики ВК/ФТ?
- 1.2 Наскільки вдало національна політика та заходи у сфері ПВК/ФТ відповідають виявленим ризикам ВК/ФТ?
- 1.3 В якій мірі використовуються належним чином результати оцінки ризиків ВК/ФТ для обґрунтування винятків та підтримки застосування посиленних заходів для випадків високого ризику або спрощених заходів для випадків низького ризику?
- 1.4 В якій мірі цілі та заходи компетентних органів і саморегульвних організацій відповідають національній політиці з ПВК/ФТ, що розробляється та виявленим ризикам ВК/ФТ?

1.5 В якій мірі компетентні органи та СРО співпрацюють та координують розробку та впровадження політики¹⁷⁷, спрямованих на боротьбу з ВК/ФТ?¹⁷⁸

1.6 В якій мірі компетентні органи співпрацюють та, за необхідності, координують свою діяльність в оперативних цілях, пов'язаних з ПВК/ФТ.

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1 Оцінка країною своїх ризиків ВК/ФТ (наприклад, *види здійсненої оцінки; види опублікованої/розповсюдженої оцінки*).

2 Політики та стратегії ПВК/ФТ (наприклад, *розповсюджені/опубліковані політики, стратегії та заяви у сфері ПВК/ФТ; залучення та зобов'язання на рівні вищого керівництва та політичному*).

3 Інформація про залучення відповідних органів влади на політичному та операційному рівнях (наприклад, *частота та актуальність взаємодії з питань політики та законодавства; використання як формальних, так і неформальних каналів комунікації та співробітництва, рамок та механізмів; приклади успішної міжвідомчої координації*).

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

3 Які методи, інструменти та інформація використовується з метою розробки, огляду та оцінювання висновків за результатами проведення оцінки ризиків? Наскільки повною є інформація та дані, що використовуються?

4 Наскільки цінними є стратегічні дані фінансової розвідки, аналіз, типології та керівництво?

5 Які компетентні органи та відповідні заінтересовані сторони (включаючи фінансові установи та ВНУП) залучені до оцінки ризиків? Який вони роблять внесок в національну(ні) оцінку(и) ризиків ВК/ФТ, і на якій стадії?

6 Чи оновлюється оцінка ризиків, чи регулярно вона переглядається і чи відповідає вона значним подіям або змінам (включаючи нові загрози та тенденції)?

7 В якій мірі оцінка(и) ризиків є обґрунтованою(ими) та відповідає(ють) загрозам ВК/ФТ, вразливостям та особливостям, з якими стикається країна, включаючи ключові структурні елементи та контекстуальні фактори, такі як стабільні інституції, верховенство права та рівень корупції? За необхідності, чи враховує вона ризики, визначені іншими надійними джерелами?

8 Чи відповідає політика компетентних органів на зміни ризиків ВК/ФТ?

9 Яку структуру(и) або орган(и) використовують органи влади для забезпечення належної та регулярної співпраці та координації національних рамок, а також розробки та впровадження політики у сфері боротьби з ВК/ФТ на політичному рівні? Чи включає структура(и) або орган усі відповідні повноваження?

10 Який(і) механізм(и) використовують органи влади для забезпечення належної та регулярної співпраці та, за необхідності, координації на оперативному рівні для боротьби з ВК/ФТ? Чи зрозумілі ролі кожного відповідного органу влади? Як полегшується міжвідомча робота (наприклад, чи існують спільні команди або спільні платформи даних)?

11 Чи вчасно здійснюється міжвідомчий обмін інформацією на двосторонній та багатосторонній основі? Чи чітко визначені інформаційні потреби та джерела інформації кожного відповідного органу? Чи існують заходи для сприяння своєчасному обміну інформацією між відповідними органами влади (наприклад, стандартні формати та захищені канали для сприяння своєчасному обміну інформацією)?

¹⁷⁷ Беручи до уваги вимоги у сфері ПВК/ФТ, правила захисту даних і конфіденційності та інші подібні положення (наприклад, безпека/локалізація даних), якщо це необхідно.

¹⁷⁸ Враховуючи існування різних форм співпраці та координації між відповідними органами, Основні питання 1.5 та 1.6 не передбачає вибору країни для окремої форми та застосовується однаково до всіх.

12 Чи існують відповідні ресурси та досвід для проведення оцінки ризиків ВК/ФТ, а також для національного співробітництва і координації у боротьбі з ВК/ФТ?

**Безпосередній
Результат 2**

Міжнародне співробітництво забезпечує відповідною інформацією, даними фінансової розвідки, та доказами, а також сприяє заходам щодо злочинців та їх активів

Ознаки ефективної системи

Країна надає конструктивну та вчасну інформацію або допомогу, що запитується іншими країнами. Компетентні органи надають допомогу шляхом запитів для:

- виявлення місцезнаходження та екстрадиції злочинців; та
- визначення, замороження, накладання арешту, конфіскації та розподілу майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, а також для надання інформації (включаючи, докази, дані фінансової розвідки, інформацію з нагляду та інформацію про бенефіціарну власність), що стосується відмивання коштів, фінансування тероризму та пов'язаних предикатних злочинів.

Компетентні органи також прагнуть до міжнародного співробітництва для переслідування злочинців, майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості. З часом країна стає непривабливою для злочинців (включаючи терористів) для управління, збереження майна, одержаного злочинним шляхом, або використання в якості безпечної гавані.

Цей результат першочергово стосується Рекомендацій 36 - 40, а також елементів

Примітка для експертів з оцінки:

1. При оцінці цього Безпосереднього результату експерти повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *повернення активів, бенефіціарний власник, компетентні органи, конфіскація, країна, майно, одержане злочинним шляхом, замороження, закон, юридичні особи, доходи, майно, ризик, накладання арешту, повинен, наглядові органи, терористи та фінансування тероризму (ФТ)*. Експертам слід також ознайомитися з пунктом 19 у Вступі до Методології.

2. Оцінювачі повинні розглянути, як їхні висновки щодо конкретної ролі відповідних компетентних органів у пошуку та здійсненні міжнародного співробітництва в рамках цього Безпосереднього результату впливають на інші Безпосередні результати. Сюди включається те, як країна прагне до міжнародного співробітництва у внутрішніх справах, коли це доречно. Аналогічно, експерти повинні враховувати, як їхні висновки в рамках інших Безпосередніх результатів можуть вплинути на оцінку того, наскільки ефективно компетентні органи шукають і забезпечують міжнародне співробітництво (уникаючи при цьому дублювання).

3. При підготовці розділу, присвяченого міжнародному співробітництву, експерти повинні включити вступний параграф, який визначає та пояснює висновки команди щодо загальної важливості міжнародного співробітництва у світлі ризиків та контексту оцінюваної країни.

Оцінюючи основні питання, експерти повинні розглянути, чи відповідають зусилля з міжнародного співробітництва ризикам¹⁷⁹, зокрема, беручи до уваги (а) загальний обсяг, своєчасність та пріоритетність співробітництва у сфері ПВК/ФТ, (б) характер або тип співробітництва, (в) правопорушення або питання, яких стосуються допомога або запити, та (г) країни, до яких або від яких були надіслані або отримані запити.

4. Експерти повинні приділити належну увагу як якості та впливу¹⁸⁰ міжнародного співробітництва, так і кількості запитів на співробітництво у світлі профілю ризику.

¹⁷⁹ Відзначаючи, що країни мало контролюють кількість або тип отриманих запитів.

¹⁸⁰ Зважаючи на те, що країни мають обмежений контроль над тим, як використовується надана допомога, вплив наданої співпраці не повинен бути вирішальним фактором, але може допомогти експертам створити картину якості та активності міжнародного співробітництва країни. Експерти з оцінки повинні спиратися на всю доступну

Процеси та процедури пошуку або забезпечення співпраці можуть бути важливими в тій мірі, в якій вони впливають на ефективність, але експерти повинні уникати надмірного зосередження на цих факторах або повторення інформації, що міститься в Додатку щодо технічної відповідності.

5. Основні питання поділяються на «формальні» види міжнародного співробітництва (взаємна правова допомога та екстрадиція; основні питання 2.1 і 2.2) та інші, більш «неформальні» види співробітництва (наприклад, прямі або опосередковані контакти між компетентними органами, допомога через регіональні або міжнародні механізми тощо; основні питання 2.3 і 2.4). Експерти повинні розглянути зв'язки між цими двома видами співпраці в оцінюваній країні і те, як неформальна співпраця використовується для підтримки формальної співпраці. На практиці неформальна співпраця часто є важливим елементом, що лежить в основі успішної формальної співпраці.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

2.1. В якій мірі країна надала конструктивну та своєчасну взаємну правову допомогу та екстрадицію у відповідь на запити, наприклад, про надання доказів, встановлення місцезнаходження та екстрадицію злочинців у зв'язку з ВК, пов'язаними з ним предикатними злочинами та ФТ, а також для сприяння поверненню активів, включаючи виконання іноземних наказів про замороження, накладання арешту та конфіскацію? Яка якість наданої допомоги?

2.2. В якій мірі країна зверталася за взаємною правовою допомогою та екстрадицією у належний та своєчасний спосіб, наприклад, для запиту щодо доказів, встановлення місцезнаходження та екстрадиції злочинців у зв'язку з ВК, пов'язаними з нею предикатними злочинами та ФТ; або для сприяння поверненню активів, включаючи виконання за кордоном наказів про замороження, накладання арешту та конфіскацію активів?

2.3. В якій мірі різні компетентні органи використовують інші форми міжнародного співробітництва для отримання інформації або допомоги від іноземних органів у належний та своєчасний спосіб для цілей ПВК/ФТ, включаючи повернення активів? Це повинно включати всі відповідні види інформації (наприклад, дані про судимості, оперативну інформацію та іншу інформацію про особу підозрюваного; фінансову інформацію; дані фінансової розвідки; основну інформацію та інформацію про бенефіціарних власників) і охоплювати інформацію та допомогу від відповідних компетентних органів (таких як наглядові органи, ПФР, органи правопорядку, органи, відповідальні за повернення активів або управління активами, а також митні та податкові органи).

2.4. В якій мірі різні компетентні органи використовують інші форми міжнародного співробітництва для конструктивного та своєчасного надання інформації або допомоги іноземним органам (у тому числі спонтанно) для цілей ПВК/ФТ, включаючи повернення активів? Це має включати всі відповідні види інформації (наприклад, дані про судимості, оперативну інформацію та іншу інформацію про особу підозрюваного; фінансову інформацію; дані фінансової розвідки; основну інформацію та інформацію про бенефіціарних власників), а також охоплювати іншу інформацію та допомогу від відповідних компетентних органів (таких як наглядові органи, ПФР, органи правопорядку, органи, відповідальні за повернення активів або управління активами, митні та податкові органи).

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

- Докази опрацювання та надсилання запитів щодо міжнародного співробітництва стосовно екстрадиції, взаємної правової допомоги та інших форм міжнародного співробітництва (наприклад, кількість здійснених, одержаних, опрацьованих, наданих або відмовлених запитів різних компетентних органів (наприклад, центральний орган, ПФР, наглядові органи, органи, відповідальні за повернення активів або управління активами, та органи правопорядку) та

види запитів; своєчасність надання відповідей, включаючи пріоритезацію запитів; випадки спонтанного надання/обміну інформацією).

2. Види та кількість угод щодо співробітництва з іншими країнами (включаючи двосторонні та багатосторонні Меморандуми про взаєморозуміння, договори, співробітництво, засновані на принципі взаємності, участь у відповідних міжнародних або регіональних форумах чи мережах або інші механізми співробітництва).
3. Приклади: (а) здійснення запитів на міжнародне співробітництво, зокрема щодо сфер з високим ризиком ВК/ФТ оцінюваної юрисдикції, а також щодо повернення активів та (б) забезпечення успішного міжнародного співробітництва (наприклад, використання фінансової інформації/доказів, наданих країні або країною (в залежності від справи); розслідування, проведені від імені або спільно з іноземними колегами; екстрадиція підозрюваних/злочинців за ВК/ФТ; виявлення, відстеження, замороження, накладання арешту, управління, конфіскація, визнання та виконання судових рішень щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, а також відмова у наданні згоди або зупинення операції, якщо є підозра, що вона пов'язана з відмиванням коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму).
4. Інформація щодо розслідувань, переслідувань, замороження, накладання арешту, конфіскації включаючи виконання наказів про конфіскацію, а також репатріацію/розподіл майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості (наприклад, кількість розслідувань/проваджень/переслідувань ВК/ФТ, та повернення активів, кількість та вартість майна, замороженого, арештованого та конфіскованого (включаючи конфіскацію без винесення обвинувального вироку) в результаті міжнародного співробітництва; вартість майна, конфіскованого, репатрійованого або розподіленого).
5. Види допомоги та інформації, що надається/запитується (наприклад, інформація про рахунки; основну та інформацію про бенефіціарну власність юридичних осіб та правових утворень; ідентифікація та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості; виконання наказів про повернення іноземних активів; відмова у наданні згоди або зупинення операції, якщо є підозра, що вона пов'язана з відмиванням коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму; інформація, необхідна для проведення належних перевірок з метою нагляду; записи про нерухомість та транспортні засоби; податкова інформація тощо).
6. Приклади (у тому числі через справи або відгуки інших країн) внеску країни у міжнародну співпрацю (наприклад, судові переслідування, засудження, повернення активів іноземними компетентними органами; розшук та повернення осіб, які переховуються від правосуддя, тощо).

в) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1. Які оперативні заходи вживаються для гарантування того, що забезпечується відповідна безпека, запити опрацьовуються конфіденційно з метою захисту цілісності процесу (наприклад, розслідування та дізнання), а інформація, одержана в процесі обміну, використовується для дозволених цілей?
2. Які механізми (включаючи системи управління справами) використовуються серед різних компетентних органів для одержання, оцінки, пріоритезації та надання відповідей на запити про допомогу?
3. Які причини для відмови у випадках, коли допомога не надається або не може бути надана?
4. Які механізми (включаючи системи управління справами) використовуються серед різних компетентних органів для відбору, пріоритезації та надсилання запитів про допомогу?
5. Як різні компетентні органи забезпечують надання запитуваній країні відповідної і точної інформації, щоб вона могла зрозуміти та оцінити запити?
6. В якій мірі забезпечується регулярний та конструктивний зворотний зв'язок?
7. Як добре країна співпрацювала із запитуючою або запитуваною країною з метою уникнення або вирішення конфліктів юрисдикції або проблем, спричинених наданням у запитах інформації низької якості?

8. Як компетентні органи забезпечують, що дані контактних осіб та вимоги до запитів про міжнародне співробітництво є чіткими та легкодоступними для запитуючих країн?
9. В якій мірі країна переслідує у судовому порядку своїх громадян без необґрунтованої затримки у ситуаціях, коли відповідно до закону неможливо їх екстрадувати?
10. В якій мірі країна визнає та виконує іноземні накази про повернення активів, винесені на підставі обвинувального вироку або без такого на запит інших країн?
11. Яких заходів вжила країна щодо надання інформації, щоб переконатися, що запитуюча країна розуміє відповідні канали для запитів та доказові вимоги запитуваної країни?
12. Які заходи та домовленості існують для управління та репатріації майна, конфіскованого на вимогу інших країн?
13. Які заходи та домовленості застосовуються для відмови в згоді або зупинення операції, підозрюваної у відмиванні грошей, предикатних злочинах або фінансуванні тероризму, на запит інших країн?
14. Чи існують аспекти правового, оперативного або судового процесу (наприклад, особливо суворе застосування вимог подвійної криміналізації, використання необґрунтованих або надмірно обмежувальних підстав для відмови), або недоліки в Р.3 (включаючи обсяг визначених категорій злочинів, Р.4, Р.30, Р.31, Р.38 або Р.40 і т.д.), які перешкоджають або заважають міжнародному співробітництву?
15. В якій мірі компетентні органи обмінюються інформацією опосередковано з органами, що не є партнерами?
16. В якій мірі компетентні органи беруть участь та підтримують багатосторонні мережі або органи, включаючи Міжвідомчі мережі з повернення активів (ARIN), з метою сприяння швидкому та конструктивному міжнародному співробітництву у сфері повернення активів?
17. Чи наявні відповідні ресурси відповідно до ризику країни, для: (а) одержання, управління, координації та надання відповіді на вхідні запити щодо співробітництва; та (b) вчасного подання та координації запитів про допомогу, в тому числі для забезпечення своєчасного надання допомоги з метою запобігання розпорошенню активів?

Безпосередній Результат 3

Наглядові органи¹⁸¹ належним чином здійснюють нагляд, моніторинг та регулювання фінансових установ та VASP щодо додержання вимог у сфері ПВК/ФТ, а фінансові установи та VASP належним чином вживають запобіжних заходів у сфері ПВК/ФТ та звітують про підозрілі операції. Заходи, що вживаються наглядовими органами, фінансовими установами та VASP, є співмірними з ризиками

Ознаки ефективної системи

Ризик-орієнтований нагляд та моніторинг визначає, оцінює та зменшує ризики відмивання коштів та фінансування тероризму у фінансовому секторі та секторі VASP шляхом:

- запобігання злочинцям та їх спільникам володіти, або бути бенефіціарними власниками значної чи контрольної частки або мати управлінські функції у фінансових установах та VASP; та
- керівництво, моніторинг та забезпечення дотримання вимог фінансовими установами та VASP, з метою гарантування того, що вони мають ефективну політику у сфері ПВК/ФТ. У разі виявлення проблем, для їх вирішення вживаються відповідні заходи, що базуються на ризиках.

З часом нагляд та моніторинг підвищують рівень дотримання вимог ПВК/ФТ та перешкоджають спробам злочинців зловживати у фінансовому секторі та секторі VASP, особливо у фінансових установах та секторі VASP, найбільш вразливих до ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму.

Фінансові установи та VASP розуміють характер та рівень своїх ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму; розробляють та застосовують політику у сфері ПВК/ФТ (включаючи загальногрупові політики), внутрішній контроль та програми для належного зниження цих ризиків; застосовують заходи належної перевірки клієнтів для ідентифікації та перевірки особи своїх клієнтів (включаючи бенефіціарних власників) та здійснюють постійний моніторинг; належним чином виявляють та повідомляють про підозрілі операції; та дотримуються інших вимог у сфері ПВК/ФТ. Це, зрештою, призводить до зниження рівня відмивання коштів та фінансування тероризму в цих організаціях.

Примітка для експертів з оцінки:¹⁸²

1. Під час оцінювання цього Безпосереднього результату експерти повинні використовувати такі визначення з Глосарію: *рахунки, бенефіціарний власник, компетентні органи, кореспондентські відносини, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП), фінансова група, фінансові установи, послуга з переказу коштів та цінностей (MVTs), публічні діячі (PEP), ризик, банк-оболонка, слід, наглядові органи, фінансування тероризму (ФТ), віртуальний актив та постачальники послуг віртуальних активів (VASP)*.
2. Оцінювачі повинні враховувати історію, контекст і суттєвість країни, а також виявлені ризики ВК/ФТ. Зокрема, експерти з оцінки повинні проаналізувати ключові питання відповідно до розміру, складності та профілів ризиків секторів, що аналізуються, а також те, чи відповідають діяльність та заходи, що вживаються для зменшення цих ризиків, виявленим ризикам. При усуненні виявлених недоліків додаткову увагу слід приділити щодо того, як визначається їх вагомість та системний вплив, щоб забезпечити узгодженість з ризик-орієнтованим підходом.

¹⁸¹ Наглядові органи визначено в Глосарії та охоплює нагляд за фінансовими установами. Р.15 поширює це на VASP. VASP має контролюватися компетентним органом (а не COP). Що стосується фінансових установ і VASP, визначення наглядового органу відноситься до визначених компетентних органів або недержавних органів.

¹⁸² Ця примітка для експертів з оцінки у повному обсязі застосовна під час оцінювання як БР.3, так і БР.4.

3. Як зазначено в Загальному тлумаченні та Керівництві, незалежно від того, як країни можуть класифікувати VASP, вони повинні підлягати належному регулюванню та ризико-орієнтованому нагляду, з боку компетентного органу, відповідно до Р.26 та Р.27. Тому експерти з оцінки повинні завжди проводити оцінку ефективності VASP відповідно до Безпосереднього Результату 3. Якщо країна вирішує заборонити VASP оцінка ефективності буде зосереджена насамперед на виявленні та забезпеченні дотримання заборони (основне питання 3.6), а також на тому, наскільки добре країна розуміє ризики ВК/ФТ, пов'язані з VASP (основне питання 3.2). Дивіться Вступ до Методології для отримання додаткових вказівок щодо інших аспектів, які слід брати до уваги при оцінюванні Безпосереднього результату 3, зокрема, щодо ризику та контексту.
4. Експерти з оцінки повинні також переглянути відповідні висновки (включаючи на рівні групи) щодо рівня міжнародного співробітництва, в якому беруть участь наглядові органи, при оцінці цього БР 3 та 4.
5. *Експерти з оцінки не зобов'язані проводити поглиблений аналіз діяльності фінансових установ, ВНУП та VASP, але повинні розглянути, на основі доказів та інтерв'ю з наглядовими органами, ПФР та іншими компетентними органами, а також приватним сектором, чи належним чином фінансові установи, ВНУП та VASP оцінили та зрозуміли свою вразливість до ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму; чи їхня політика, процедури та внутрішній контроль належно реагують на ці ризики та пом'якшують їх; чи належним чином впроваджуються регуляторні вимоги (в тому числі, щодо подання повідомлень про підозрілі операції).*
6. Докази можуть включати відповіді на запитальники, надані оцінюваними країнами та фінансовими установами/ВНУП та VASP, а також тематичні дослідження, інформацію, наведену в Прикладах інформації та/або Прикладах факторів, які можуть підтвердити висновки з основних питань, а також іншу інформацію, яку оцінювана країна вважає корисною і яку вона надала. Оцінювачі можуть запросити додаткову інформацію для підтвердження висновків під час оцінки (зокрема під час виїзної місії), щоб краще зрозуміти, як нагляд і моніторинг підвищили рівень відповідності ПВК/ФТ і перешкождали спробам злочинців зловживати фінансовим сектором/секторами ВНУП або VASP.
7. Оцінювачі повинні оцінювати регулювання, нагляд і моніторинг з боку наглядових органів, а також виконання запобіжних заходів приватним сектором узгодженим чином. Ці два аспекти позитивно корелюють, якщо ефективний нагляд і моніторинг з часом призведе до більш ефективного впровадження запобіжних заходів приватним сектором. Недостатнє впровадження запобіжних заходів приватним сектором може свідчити про неефективність нагляду чи моніторингу, за винятком випадків, коли значні законодавчі недоліки могли підірвати ефективність запобіжних заходів. Таким чином, загальна оцінка БР.3 та БР.4 повинна однаково поєднувати оцінку цих двох елементів.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

- 3.1. Наскільки вдало ліцензування, реєстрація чи інший контроль, які здійснюються наглядовими органами чи іншими органами запобігають злочинцям та їх спілнякам володіти чи бути бенефіціарними власниками значної або контрольної частки або мати управлінські функції у фінансових установах та VASP? Наскільки вдало виявляються порушення таких ліцензійних або реєстраційних вимог і відповідно усуваються?
- 3.2. Наскільки добре наглядові органи виявляють, розуміють і сприяють розумінню фінансовими установами та VASP ризиків ВК/ФТ та зобов'язань щодо ПВК/ФТ? Це включає визначення та підтримку розуміння ризиків ВК/ФТ у різних секторах і типах установ, а також окремими установами і VASP.
- 3.3. Наскільки добре фінансові установи та VASP розуміють рівень і характер своїх ризиків ВК/ФТ? Це включає демонстрацію розуміння еволюції ризиків ВК/ФТ з часом.

3.4. Наскільки добре фінансові установи та VASP розуміють і застосовують зобов'язання щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та заходи пом'якшення, які відповідають їхній комерційній діяльності, зокрема щодо:

- (a) заходів НПК та документообігу (зокрема щодо інформації про бенефіціарну власність та поточний моніторинг)?
- (b) посилені або спеціальні заходи щодо:
 - (i) РЕР,
 - (ii) кореспондентських банківських послуг,
 - (iii) нових технологій,
 - (iv) правила передачі електронних і віртуальних активів, а також
 - (v) високоризикові країни, визначені FATF?
- (c) їхні зобов'язання щодо звітності щодо ПВК/ФТ? Які практичні заходи запобігають розголошенню?
- (d) внутрішній контроль, процедури та вимоги до аудиту (у тому числі на рівні групи, де це застосовується) для забезпечення дотримання вимог ПВК/ФТ?
- (e) якою мірою законодавчі або регуляторні вимоги (наприклад, фінансова таємниця) перешкоджають виконанню зобов'язань у сфері ПВК/ФТ та вжиттю пом'якшувальних заходів?

3.5. З метою зменшення ризиків, наскільки добре наглядові органи здійснюють моніторинг та/або нагляд за дотриманням фінансовими установами та VASP вимог у сфері ПВК/ФТ?

3.6. В якій мірі моніторинг та/або нагляд, включаючи роз'яснювальну роботу, навчання та застосування коригувальних заходів та/або ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, де це доречно, мали очевидний позитивний вплив на дотримання вимог фінансовими установами та VASP з плином часу?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1 Контекстуальні фактори щодо розміру, складу та структури фінансового та VASP секторів, а також неформального або нерегульованого сектору (наприклад, кількість та типи фінансових установ (включаючи MVTs) та VASP, що мають ліцензію або зареєстровані в кожній категорії (високий, середній, низький ризик, інші); види фінансової діяльності та діяльності VASP (включаючи транскордонну); відносний розмір, важливість та істотність секторів).

2 Інформація фінансових установ та VASP щодо ризиків та загального рівня відповідності (наприклад, внутрішні оцінки ризиків, політики, процедури та програми у сфері ПВК/ФТ, звіти щодо тенденцій та типологій).

3 Кількість та характер затверджених/відхилених заявок на отримання ліцензії/реєстрації, відкликання заявок та причини відхилення/відкликання (включаючи інформацію про відповідність та належний контроль), а також інші пов'язані з цим приклади виявленої незаконної діяльності.

4 Оцінка ризиків наглядовими органами та/або моделі, посібники та інструкції з питань ПВК/ФТ (наприклад, операційні інструкції для наглядового персоналу; публікації, що описують підхід до нагляду/моніторингу у сфері ПВК/ФТ; наглядові циркуляри, належна та незадовільна практика оцінювання, тематичні дослідження; річні звіти).

5 Інформація про нагляд (наприклад, про те, як частота, обсяг і характер моніторингу та інспекцій були скориговані відповідно до ризиків, виїзні та невиїзні або інші види візитів, а також опис цих основних інструментів нагляду); характер і якість наглядової комунікації з регульованими суб'єктами (тобто її всебічність щодо предмету, виявлених ризиків та наглядових пріоритетів).

6 Інформація про те, які додаткові заходи або додаткові наглядові дії були застосовані компетентними органами приймаючої країни до фінансових груп, що здійснюють діяльність у приймаючих країнах, де мінімальні вимоги у сфері ПВК/ФТ є менш суворими, ніж у

приймаючій країні (наприклад, встановлення додаткового контролю за фінансовою групою, вимога до фінансової групи припинити свою діяльність у приймаючій країні).

7 Інформація про результати наглядових перевірок та подальші дії, включаючи кількість та характер виявлених порушень; необхідні коригувальні дії, санкції та їх застосування (наприклад, включаючи, але не обмежуючись кількістю попереджень, коригувальних дій, вказівок, розпоряджень та штрафів) приклади випадків, коли санкції та інші коригувальні заходи були застосовані та покращили дотримання вимог у сфері ПВК/ФТ). Інформація про те, як фінансові установи та VASP скоригували/покращили свою практику відповідності згідно з заходами наглядових органів.

8 Там, де це доречно та застосовно, а також відповідно до ризик-орієнтованого підходу до впровадження технологій, інформація про те, як технології (наприклад, передовий аналіз даних) використовуються наглядовими органами та приватним сектором, для сприяння розумінню зобов'язань та/або виявлених ризиків, а також для допомоги у виконанні завдань у сфері ПВК/ФТ.

9 Інформація про наглядову взаємодію та результати такої взаємодії, з галуззю, ПФР та іншими компетентними органами, а також іншими органами влади в країні (наприклад, органом пруденційного нагляду) з питань ПВК/ФТ (наприклад, надання рекомендацій та навчання, організація зустрічей або сприяння взаємодії з фінансовими установами та VASP). Це може включати тематичні дослідження взаємодії з приватним сектором.

10 Приклади дотримання вимог фінансовими установами та VASP (наприклад, знеособлені справи; типології зловживань фінансовими установами та VASP). Це може включати, серед іншого, тематичні дослідження найкращих практик відповідності, порушення відповідності (реальні/потенційні), приклади серйозних неправомірних дій або шкоди, а також інформацію про те, як дії наглядових органів мали прямий/непрямий вплив на контроль відповідності у товариствах.

11 Інформація про відповідність фінансових установ та VASP (наприклад, частота проведення внутрішніх перевірок дотримання вимог ПВК/ФТ відповідно до ризиків; частота та якість навчання з питань ПВК/ФТ; час, необхідний для надання компетентним органам точної та повної інформації про НПК для цілей ПВК/ФТ (за запитом); рахунки/відносини, відхилені через неповну інформацію НПК; електронні перекази та перекази у віртуальних активах, відхилені через недостатність необхідної інформації; тенденції, виявлені в результаті моніторингу операцій та звітування).

12 Інформація щодо подання ППО та інша інформація, що вимагається національним законодавством (наприклад, кількість та якість поданих ППО та сума пов'язаних з ними операцій; кількість та частка ППО з різних секторів; приклади ППО, що сприяли розслідуванню, якість інформації, наданої в ППО; типи, характер та тенденції подання ППО, що відповідають ризикам ВК/ФТ; середній час, що пройшов від моменту виявлення до подання ППО).

в) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

13 Які заходи вживаються для запобігання створенню чи продовженню функціонування банків-оболонок в країні?

14 Якою мірою застосовуються перевірки "на відповідність та придатність" чи інші подібні заходи відносно осіб, які виконують управлінські функції, володіють значною або контрольною часткою, чи є професійно акредитованими у фінансових установах та VASP?

15 Які заходи вживаються для ідентифікації, ліцензування або реєстрації, моніторингу та застосування санкцій за необхідності до операторів MVTs та постачальників послуг з переказу віртуальних активів або діяльності (у тому числі незаконно)?

16 Які заходи застосовують наглядові органи для оцінки ризиків ВК/ФТ у секторах та установах, які вони контролюють/моніторять? Як часто переглядаються профілі ризиків та які події є тригерними (наприклад, зміни в управлінні або бізнес-діяльності)? Як наглядовий орган відстежує зміну ризикового середовища та чи здатен він оперативного реагувати?

- 17 В якій мірі наглядові органи ефективно спрямовують свою увагу на вищі або виникаючі ризики ВК/ФТ? Чи існують відповідні заходи, засновані на оцінці ризиків, для ефективного реагування на середні та низькі ризики?
- 18 Які заходи та інструменти нагляду застосовуються для забезпечення того, що фінансові установи (у тому числі фінансові групи) та VASP регулюються і виконують свої зобов'язання у сфері ПВК/ФТ? Якою мірою це сприяло використанню офіційної фінансової системи? І навпаки, які заходи вживаються щодо усунення ризиків і забезпечення того, щоб бізнес не займався тотальним де-рискінгом у секторах?
- 19 В якій мірі частота, інтенсивність та обсяг виїзних та невиїзних перевірок стосуються профілю ризику фінансових установ (у тому числі фінансових груп) та VASP?
- 20 Чи мають наглядові органи достатні ресурси та підготовку для здійснення нагляду або моніторингу з метою ПВК/ФТ, беручи до уваги розмір, складність та профілі ризиків сектору, що перебуває під наглядом або моніторингом?
- 21 Яким є рівень співробітництва між наглядовими органами та іншими компетентними органами з питань ПВК/ФТ (включаючи управління ризиками ВК/ФТ фінансових груп)? Якими є умови, за яких наглядові органи направляють чи запитують інформацію в інших компетентних органах стосовно питань ПВК/ФТ (включаючи входження на ринок)?
- 22 Які заходи вживаються для забезпечення операційної незалежності органів фінансового нагляду, щоб вони не піддавалися неправомірному впливу з питань ПВК/ФТ?
- 23 Які заходи вживаються для виявлення та роботи з клієнтами, діловими відносинами, операціями, продуктами та країнами, що становлять підвищений (і, де це доречно, знижений) ризик?
- 24 Які політики, засоби контролю та процедури застосовуються фінансовими установами та VASP для дотримання зобов'язань у сфері ПВК/ФТ, і як вони коригуються та адаптуються до виявлених ризиків?
- 25 Наскільки ефективно фінансові установи та VASP проводять та документують свої оцінки ризиків ВК/ФТ та підтримують їх в актуальному стані?
- 26 Чи перешкоджає спосіб застосування заходів ПВК/ФТ фінансовими установами та VASP законному використанню офіційної фінансової системи та перешкоджає фінансовій інклюзії?
- 27 В якій мірі НПК та посилені або специфічні заходи відрізняються залежно від ризиків ВК/ФТ у різних секторах/типах установ та окремих установах? В якій мірі бізнесу відмовляють у наданні послуг, якщо НПК є незавершеною? Який відносний рівень відповідності між міжнародними фінансовими групами та національними установами?
- 28 В якій мірі покладаються на третіх осіб у питаннях дотримання вимог ПВК/ФТ та наскільки ефективно застосовуються засоби контролю?
- 29 Наскільки добре фінансові установи та групи, а також VASP та групи (залежно від обставин) забезпечують належний доступ до інформації для своїх підрозділів, відповідальних за додержання відповідності у сфері ПВК/ФТ?
- 30 Чи дозволяють внутрішні політики та засоби контролю фінансових установ та VASP (у т.ч. у контексті роботи в групі, де це доречно) своєчасно перевіряти: (а) комплексні або незвичайні операції, (а) потенційні ППО для повідомлення ПФР та (в) потенційні хибно-позитивні результати? В якій мірі подані ППО містять повну, точну та адекватну інформацію про підозрілу операцію?
- 31 Як політики та заходи контролю у сфері ПВК/ФТ доводяться до відома вищого керівництва та персоналу? Які заходи реагування та санкції застосовуються фінансовими установами та VASP у разі порушення зобов'язань у сфері ПВК/ФТ?
- 32 Чи мають фінансові установи та VASP достатні ресурси та підготовку для впровадження політик та заходів контролю у сфері ПВК/ФТ відповідно до їх розміру, складності, діяльності та профілю ризиків?
- 33 Наскільки добре компетентні органи забезпечують зворотний зв'язок, щоб допомогти фінансовим установам та VASP у виявленні та повідомленні про підозрілі операції?

**Безпосередній
Результат 4**

Наглядові органи¹⁸³ належним чином здійснюють нагляд, моніторинг та регулюють ВНУП щодо додержання вимог ПВК/ФТ, а ВНУП належним чином вживають запобіжних заходів у сфері ПВК/ФТ, які є співмірними з ризиками, та звітують про підозрілі операції

Ознаки ефективної системи

Ризик-орієнтований нагляд та моніторинг визначає, оцінює та зменшує ризики відмивання коштів та фінансування тероризму в ВНУП шляхом:

- запобігання злочинцям та їхнім спілнякам володіти або бути бенефіціарними власниками істотної або контрольної частки чи управлінських функцій у ВНУП; та
- керівництва, моніторингу та забезпечення дотримання вимог ВНУП, щоб гарантувати, що вони мають ефективну політику у сфері ПВК/ФТ. У разі виявлення проблем, для їх вирішення вживаються відповідні заходи, засновані на оцінці ризиків.

З часом нагляд та моніторинг покращують рівень дотримання вимог ПВК/ФТ та перешкоджають спробам злочинців зловживати сектором ВНУП, особливо в тих ВНУП, які найбільш схильні до ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму.

ВНУП розуміють характер і рівень своїх ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму; розробляють і застосовують політику у сфері ПВК/ФТ (у тому числі, за необхідності, політику всієї групи), внутрішній контроль і програми для належного зниження цих ризиків; застосовують відповідні заходи НПК для ідентифікації та перевірки особи своїх клієнтів (у тому числі бенефіціарних власників) і здійснюють постійний моніторинг; належним чином виявляють і повідомляють про підозрілі операції; а також дотримуються інших вимог у сфері ПВК/ФТ. Це в кінцевому підсумку призводить до зниження рівня відмивання коштів та фінансування тероризму в цих установах.

Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 22, 23, 28, 34 і 35 та елементів Рекомендацій 1, 29 і 40.

Примітка для експертів з оцінки:

Під час оцінювання цього Безпосереднього результату оцінювачі повинні використовувати такі визначення з Глосарію: *рахунки, бенефіціарний власник, компетентні органи, країна, визначені нефінансові підприємства та професії (ВНУП); публічні діячі (PEP), ризик, повинні, наглядові органи та фінансування тероризму (TF)*.

Див. пункти 2-6 Примітки для оцінювачів БР.3.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

4.1. Наскільки ефективно ліцензування, реєстрація та інші засоби контролю, що застосовуються наглядовими органами або іншими органами влади, запобігають злочинцям та їхнім спілнякам володіти або бути бенефіціарними власниками значної або контрольної частки чи виконувати управлінські функції в ВНУП? Наскільки ефективно виявляються порушення таких ліцензійних або реєстраційних вимог та вживаються відповідні заходи?

4.2. Наскільки добре наглядові органи визначають, розуміють та сприяють розумінню підконтрольними установами ризиків ВК/ФТ та вимог у сфері ПВК/ФТ? Це включає визначення та підтримання розуміння ризиків ВК/ФТ у різних секторах та типах ВНУП, а також окремих ВНУП протягом певного періоду часу.

¹⁸³ З метою нагляду, моніторингу та регулювання ВНУП відповідно до БР.4, посилання на наглядові органи слід тлумачити відповідно до Глосарію FATF.

- 4.3. Наскільки добре ВНУП розуміють природу рівня своїх ризиків ВК/ФТ? Це включає демонстрацію розуміння еволюції ризиків ВК/ФТ з плином часу.
- 4.4. Наскільки добре ВНУП розуміють та застосовують зобов'язання у сфері ПВК/ФТ та пом'якшувальні заходи, що відповідають їхній господарській діяльності, у тому числі щодо:
- (a) заходів НПК та ведення обліку (у тому числі щодо інформації про бенефіціарних власників та поточного моніторингу)?
 - (b) посиленних або спеціальних заходів для: (i) публічних діячів, (ii) нових технологій, (iii) високо ризикових країн, визначених FATF?
 - (c) своїх зобов'язань щодо звітування у сфері ПВК/ФТ? Які практичні заходи можна вжити для запобігання розголошенню?
 - (d) внутрішнього контролю та процедур, а також вимог до аудиту (у тому числі на рівні групи, де це застосовно) для забезпечення дотримання вимог ПВК/ФТ?
 - (e) наскільки законодавчі або регуляторні вимоги перешкоджають виконанню зобов'язань у сфері ПВК/ФТ та вжиттю заходів з пом'якшення наслідків?
- 4.5 З метою зменшення ризиків, наскільки добре наглядові органи здійснюють моніторинг та/або нагляд за тим, наскільки ВНУП (у тому числі на рівні групи, де це застосовно) дотримуються своїх вимог у сфері ПВК/ФТ?
- 4.6 В якій мірі моніторинг та/або нагляд, включаючи проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, навчання та застосування коригувальних заходів та/або ефективних, пропорційних і переконливих санкцій, де це доречно, мали очевидний позитивний вплив на дотримання вимог з боку ВНУП протягом певного періоду часу?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

- 1 Контекстуальні фактори, що стосуються розміру, складу та структури сектору ВНУП та неформального або нерегульованого сектору (наприклад, кількість та типи ліцензованих або зареєстрованих ВНУП у кожній категорії (високий, середній, низький ризик, інші; види діяльності ВНУП (включаючи транскордонну); відносний розмір, важливість та суттєвість секторів).
- 2 Інформація ВНУП щодо ризиків та загального рівня відповідності (наприклад, внутрішні оцінки ризиків, політики, процедури та програми у сфері ПВК/ФТ, звіти про тенденції та типології).
- 3 Кількість і характер схвалених/відхилених заявок на отримання ліцензії/реєстрації, відкликаних заявок і причини відмови/відкликання (у тому числі інформація з перевірок або належного контролю), а також інші пов'язані приклади виявленої незаконної діяльності, де це можливо.
- 4 Оцінка ризиків наглядовими органами та/або моделі, посібники та інструкції з питань ПВК/ФТ (наприклад, операційні інструкції для наглядового персоналу; публікації, що описують підходи до нагляду/моніторингу у сфері ПВК/ФТ; наглядові циркуляри, належна та неналежна практика оцінки, тематичні дослідження; річні звіти).
- 5 Інформація про нагляд (наприклад, про те, як частота, обсяг і характер моніторингу та інспекцій були скориговані з урахуванням ризиків, виїзних та невиїзних; або інші види візитів та опис цих основних інструментів нагляду); характер і якість наглядової комунікації з суб'єктами регулювання (тобто її всебічність щодо предмету, виявлених ризиків та наглядових пріоритетів).
- 6 Інформація про результати нагляду та подальші дії, включаючи кількість та характер виявлених порушень; необхідні коригувальні дії, санкції та їх застосування (наприклад, включаючи, але не обмежуючись кількістю попереджень, коригувальних дій, доган, приписів, обмежень, застосованих штрафів, приклади випадків, коли санкції та інші коригувальні дії були застосовані та покращили рівень відповідності у сфері ПВК/ФТ). Інформація про те, яким чином ВНУП скоригували/покращили свою практику відповідності згідно з заходами наглядових органів.
- 7 Інформація про те, які додаткові заходи або додаткові наглядові дії були застосовані компетентними органами приймаючої країни до фінансових груп, що здійснюють діяльність у приймаючих країнах, де мінімальні вимоги у сфері ПВК/ФТ є менш суворими, ніж у

приймаючій країні (наприклад, встановлення додаткового контролю за фінансовою групою, вимога до фінансової групи припинити свою діяльність у приймаючій країні).

8 Де це доречно та застосовно, а також відповідно до ризик-орієнтованого підходу до впровадження технологій, інформація про те, як технології (наприклад, передовий аналіз даних) використовуються наглядовими органами та приватним сектором для сприяння розумінню зобов'язань та/або ризиків, а також для надання допомоги у виконанні завдань у сфері ПВК/ФТ.

9 Інформація про взаємодію наглядових органів та результати такої взаємодії з галуззю, ПФР та іншими компетентними органами, а також іншими органами влади в країні (наприклад, органом ліцензування або реєстрації, якщо він відрізняється від наглядового органу) з питань ПВК/ФТ (наприклад, надання рекомендацій та навчання, організація зустрічей або сприяння взаємодії з ВНУП). Це може включати тематичні дослідження взаємодії з приватним сектором.

10 Приклади дотримання вимог ВНУП (наприклад, *знеособлені справи; типології зловживань ВНУП*). Це може включати, серед іншого, тематичні дослідження найкращих практик відповідності, порушення відповідності (реальні/потенційні), приклади серйозних неправомірних дій або шкоди, а також інформацію про те, як дії наглядових органів мали прямий/непрямий вплив на контроль відповідності у товариствах.

11 Інформація про відповідність ВНУП (наприклад, *частота проведення внутрішніх перевірок дотримання вимог ПВК/ФТ відповідно до ризиків; частота та якість навчання з питань ПВК/ФТ; час, необхідний для надання компетентним органам точної та повної інформації про НПК для цілей ПВК/ФТ (за запитом); рахунки/відносини, відхилені через неповну інформацію НПК; електронні перекази та перекази у віртуальних активах, відхилені через недостатність необхідної інформації; тенденції, виявлені в результаті моніторингу операцій та звітування*).

12 Інформація щодо подання ППО та інша інформація, що вимагається національним законодавством (наприклад, *кількість та якість поданих ППО та сума пов'язаних з ними операцій; кількість та частка ППО з різних секторів; типи, характер та тенденції подання ППО, що відповідають ризикам ВК/ФТ; приклади ППО, що сприяли розслідуванню, якість інформації, наданої в ППО, середній час, що пройшов від моменту виявлення до подання*).

в) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

13 В якій мірі застосовуються тести «придатності та відповідності» або інші подібні заходи щодо осіб, які обіймають керівні посади, володіють значним або контрольним пакетом акцій, або професійно акредитовані в ВНУП?

14 Які заходи застосовують наглядові органи для оцінки ризиків ВК/ФТ у секторах та установах, що перебувають під їхнім наглядом/моніторингом? Як часто переглядаються профілі ризиків та які події є тригерними (наприклад, зміни в управлінні або діловій активності)? Як наглядовий орган відстежує зміни у середовищі ризиків і чи здатен він оперативно реагувати на них?

15 Які заходи та інструменти нагляду застосовуються для забезпечення регулювання та дотримання зобов'язань у сфері ПВК/ФТ з боку ВНУП (у тому числі, за необхідності, груп)?

16 Якою мірою частота, інтенсивність та обсяг наглядових інструментів/втручань, включаючи виїзні та невиїзні перевірки, пов'язані з профілем ризику ВНУП (у тому числі, за необхідності, груп)?

17 В якій мірі наглядові органи ефективно спрямовують свою увагу на вищі або виникаючі ризики ВК/ФТ? Чи існують відповідні ризик-орієнтовані стратегії для ефективного реагування на середні та низькі ризики?

18 Чи мають наглядові органи достатні ресурси для здійснення нагляду або моніторингу в цілях ПВК/ФТ, беручи до уваги розмір, складність та профілі ризиків сектору, що перебуває під наглядом або моніторингом?

19 Яким є рівень співпраці між наглядовими органами та компетентними та іншими органами з питань ПВК/ФТ (включаючи, за необхідності, управління груповими ризиками ВК/ФТ)? За яких обставин наглядові органи обмінюються або звертаються за інформацією до

інших компетентних органів з питань ПВК/ФТ у країні та за її межами (включаючи вихід на ринок), де це доречно?

20 Які заходи вживаються для забезпечення операційної незалежності наглядових органів ВНУП, щоб вони не піддавалися неправомірному впливу у питаннях ПВК/ФТ?

21 Які заходи вживаються для виявлення та роботи з клієнтами, діловими відносинами, операціями, продуктами та країнами з високим (і, де це доречно, низьким) рівнем ризику?

22 В якій мірі НПК та посилені або спеціальні заходи відрізняються залежно від ризиків ВК/ФТ у різних секторах/типах установ та окремих установ? В якій мірі бізнесу відмовляють у співпраці, якщо НПК є неповним? Який відносний рівень дотримання вимог між міжнародними групами ВНУП та, де це доречно, на внутрішньому рівні?

23 В якій мірі покладаються на третіх осіб у питаннях дотримання вимог ПВК/ФТ та наскільки ефективно застосовуються заходи контролю?

24 Наскільки добре ВНУП та групи (у відповідних випадках) забезпечують належний доступ до інформації для функції забезпечення відповідності у сфері ПВК/ФТ?

25 Чи дозволяють внутрішні політики та засоби контролю ВНУП та, де це доречно, груп своєчасно перевіряти (а) складні або незвичайні операції, (b) потенційні ППО для повідомлення ПФР та (c) потенційні хибно позитивні результати? В якій мірі повідомлені ППО містять повну, точну та адекватну інформацію про підозрілу операцію?

26 Які політики, засоби контролю та процедури застосовуються для виконання зобов'язань у сфері ПВК/ФТ, і як вони коригуються та адаптуються до виявлених ризиків?

27 Як політики та засоби контролю у сфері ПВК/ФТ доводяться до відома вищого керівництва та персоналу? Які заходи реагування та санкції застосовуються ВНУП у разі порушення зобов'язань у сфері ПВК/ФТ?

28 Наскільки добре ВНУП проводять та документують свої оцінки ризиків ВК/ФТ та підтримують їх в актуальному стані?

29 Чи мають ВНУП адекватні ресурси для впровадження політик та засобів контролю у сфері ПВК/ФТ відповідно до їх розміру, складності, видів діяльності та профілю ризику?

30 Наскільки ефективним є зворотний зв'язок з компетентними органами, який допомагає ВНУП виявляти та повідомляти про підозрілі операції?

**Безпосередній
Результат 5**

Юридичні особи та правові утворення захищені від неправомірного використання для відмивання коштів або фінансування тероризму, а компетентні органи мають безперешкодний доступ до інформації про їх бенефіціарну власність

Ознаки ефективної системи

Країна належним чином ідентифікує, оцінює та розуміє свої ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з юридичними особами та правовими утвореннями, створеними в країні, а також іноземними юридичними особами та правовими утвореннями, які мають достатні зв'язки з країною. Вживаються заходи для того, щоб:

- запобігати використанню юридичних осіб та правових утворень у злочинних цілях;
- зробити юридичні особи та правові утворення достатньо прозорими; та
- забезпечити своєчасний доступ до належної, точної та актуальної базової інформації та інформації про бенефіціарну власність.

Основна інформація є загальнодоступною, а інформація про бенефіціарних власників доступна компетентним органам. До осіб, які порушують ці заходи, застосовуються ефективні, пропорційні та переконливі санкції. Це призводить до того, що юридичні особи та правові утворення стають непривабливими для зловмисників з точки зору їх використання для відмивання коштів та фінансування тероризму.

Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 24 і 25, а також елементів Рекомендацій 1, 10, 22, 37 і 40.

Примітка для експертів з оцінки:

1 При оцінці цього Безпосереднього результату оцінювачі повинні використовувати такі визначення з Глосарію: акції на пред'явника та варанти на пред'явника, бенефіціарний власник, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП), фінансові установи, правові утворення, юридичні особи, номінальний акціонер або директор, ризик, довіритель, слід, фінансування тероризму (ФТ) та довірена особа.

2 Оцінюючи цей Безпосередній Результат, оцінювачі також повинні враховувати відповідні висновки щодо рівня міжнародного співробітництва, в якому беруть участь компетентні органи. Це передбачає розгляд того, якою мірою компетентні органи прагнуть і здатні надавати відповідну допомогу щодо виявлення та обміну інформацією (включаючи інформацію про бенефіціарну власність) для юридичних осіб та правових утворень, а також надання інформації з цих питань для оцінки Безпосереднього результату 2 (зокрема, основних питань 2.3 та 2.4).

3 Оцінюючи наведені нижче ключові питання, оцінювачі повинні враховувати: ризики ВК/ФТ, пов'язані з юридичними особами та правовими утвореннями, створеними в країні, а також юридичними особами та правовими утвореннями, створеними за кордоном, які мають достатні зв'язки з країною; а також те, чи відповідають виявленим ризикам дії та заходи, що вживаються для зменшення цих ризиків.

4 Сфера охоплення основного питання 5.1 значно вужча, ніж основного питання 1.1, яке зосереджується на всіх ризиках ВК/ФТ, з якими стикається країна. Те, чи можуть недоліки в основному питанні 5.1 вплинути (або не вплинути) на оцінку основного питання 1.1 та рейтинг за БР 1, і якщо так, то якою мірою, залежить від загальних ризиків країни, їх суттєвості та контексту. Див. пункти 66 та 67 Вступу до Методології для отримання подальших вказівок.

5 При розгляді Прикладів інформації та Прикладів конкретних факторів, які можуть підтримати висновок щодо основних питань у пунктах 5, 6, 7, 9 та 15 нижче, оцінювачі повинні також звернутися до третього абзацу Примітки для оцінювачів до Р.15.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

5.1 Наскільки добре країна виявляє, оцінює та розуміє свої ризики ВК/ФТ, пов'язані з юридичними особами, створеними в країні, та юридичними особами, створеними за кордоном, які мають достатні зв'язки з країною? Наскільки добре країна виявляє, оцінює та розуміє свої ризики ВК/ФТ, пов'язані з правовими утвореннями, які регулюються її законодавством, управляються в її країні або довірена особа яких проживає в її країні, а також з типами іноземних правових утворень, які мають достатні зв'язки з її країною?

5.2 Наскільки добре країна впровадила заходи для запобігання, управління та зменшення ризиків, пов'язаних із неправомірним використанням юридичних осіб та правових утворень для цілей ВК/ФТ, включаючи заходи для усунення ризику неправомірного використання акцій на пред'явника, варантів на пред'явника, номінальних директорів та номінальних акціонерів?

5.3 В якій мірі відповідні компетентні органи можуть своєчасно отримувати належну, точну та актуальну інформацію про основну та бенефіціарну власність щодо всіх типів юридичних осіб, створених в країні, та юридичних осіб, створених за кордоном, які становлять ризики ВК/ФТ та мають достатні зв'язки з їхньою країною?

5.4 В якій мірі відповідні компетентні органи можуть своєчасно отримувати належну, точну та актуальну інформацію про (а) основну та бенефіціарну власність правового утворення; (b) резиденство довірених осіб та прирівняних до них осіб; та (c) будь-які активи, якими володіє або управляє фінансова установа або ВНУП, стосовно будь-яких довірених осіб або прирівняних до них осіб, з якими вони мають ділові відносини або для яких вони здійснюють разові операції? В якій мірі відповідні компетентні органи можуть отримати базову інформацію про інших регульованих агентів та постачальників послуг для таких трастів та подібних правових утворень, включаючи, але не обмежуючись, інвестиційних консультантів або менеджерів, бухгалтерів та податкових консультантів?

5.5 В якій мірі ефективні, пропорційні та переконливі санкції застосовуються до осіб, які не виконують вимоги щодо надання інформації?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1 Контекстуальна інформація про типи, форми та основні характеристики юридичних осіб та правових утворень в юрисдикції, а також будь-які тенденції, пов'язані з їх створенням (наприклад, частота створення, поширеність, зміни в типі або складності).

2 Інформація про роль, яку відіграють «посередники» (наприклад, постачальники послуг для компаній, бухгалтери, юристи) у створенні та управлінні юридичними особами та правовими утвореннями.

3 Інформація про роль, яку відіграють довірені особи або особи, які займають прирівняні до них посади, що проживають у юрисдикції, роль осіб, які керують прямими трастами або подібними правовими утвореннями в юрисдикції, та розкриття інформації, зроблені довіреними особами та особами, які займають прирівняні до них посади (наприклад, *будь-які оцінки ризиків або загроз, що стосуються ролі осіб, які проживають у юрисдикції, які займають посади довірених осіб або прирівняні до них посади, або управляють явними трастами або подібними правовими утвореннями в юрисдикції; галузеві дослідження або рекомендації з цих питань*).

4 Оцінка ризиків ВК/ФТ, типології та приклади неправомірного використання національних та іноземних юридичних осіб та правових утворень (наприклад, *частота, з якою розслідування виявляють докази використання національних та іноземних юридичних осіб та правових утворень для ВК/ФТ; частота, з якою кримінальні розслідування виявляють докази використання акцій на пред'явника, варантів на пред'явника, номінальних директорів, номінальних акціонерів, постачальників послуг компаній, довірених осіб або осіб, які обіймають еквівалентні посади, з метою ВК/ФТ; юридичні особи, які використовувалися для незаконної діяльності, ліквідовані або виключені з реєстру*).

5 Джерела основної інформації та інформації про бенефіціарних власників (наприклад, *види публічної інформації, доступної фінансовим установам та ВНУП; види інформації, що*

зберігається в реєстрі компанії або компанією, державним органом чи установою або альтернативним механізмом).

6 Інформація про те, наскільки добре реєстри та інші джерела інформації підтримують базову інформацію та інформацію про бенефіціарну власність, яка є належною, точною та актуальною (наприклад, як часто базова інформація та інформація про бенефіціарну власність щодо правових утворень відображається в реєстрах; результати перевірок реєстрів під час реєстрації та у подальшому; висновки наглядових органів про те, наскільки добре фінансові установи/ВНУП виконують свої зобов'язання з НПК/БВ; як часто відповідні суб'єкти (наприклад, реєстри, суб'єкти звітування та компанії) перевіряють інформацію про бенефіціарну власність; якою мірою відповідні суб'єкти дотримуються застосованих політик для забезпечення точності та актуальності такої ідентифікації; як часто та в якому обсязі органи влади проводять перевірки або нагляд для підтвердження точності та актуальності інформації про бенефіціарну власність; приклади випадків застосування санкцій та/або інших коригувальних заходів, що сприяли покращенню дотримання вимог у цій сфері; чи були впроваджені додаткові заходи, такі як повідомлення про розбіжності, для підтримки точності інформації про бенефіціарну власність).

7 Чи можна визначити додаткові заходи, необхідні для забезпечення визначення бенефіціарного власника компанії (наприклад, інформація, що знаходиться у розпорядженні регуляторів або фондових бірж, або отримана фінансовими установами та/або ВНУП відповідно до Рекомендацій 10 та 22; і враховуючи, зокрема, ступінь, до якого органи влади здатні своєчасно визначити, чи має компанія або контролює фінансову установу в країні та чи має рахунок у ній)?

8 Інформація про те, якою мірою акції на пред'явника, варанти на пред'явника, номінальні акціонери та номінальні директори перешкоджають своєчасному доступу до інформації про бенефіціарну власність (наприклад, інформація про їх існування та поширеність; інформація про розкриття статусу номінального акціонера/директора або їх ліцензування; інформація про застосування заборон або дії щодо конвертації або знерухомилення існуючих акцій на пред'явника та варантів на пред'явника; приклади кримінальних розслідувань або судових переслідувань, пов'язаних із цими перешкодами на шляху до прозорості).

9 Досвід правоохоронних та інших відповідних компетентних органів (наприклад, де і як своєчасно отримується основна інформація та інформація про бенефіціарну власність для юридичних осіб та правових утворень; чи можна отримати цю інформацію лише від довіреної особи або з інших джерел, таких як фінансові установи та ВНУП; інформація, що використовується для підтримки розслідування; кількість, тип та рівень санкцій та інших заходів впливу, застосованих за невиконання вимог P.24 та P.25, а також їхній вплив на дотримання вимог).

10 Інша інформація (наприклад, інформація про наявність правових утворень, як іноземних, так і національних; відповіді (позитивні та негативні) на вхідні та вихідні запити щодо базової інформації або інформації про бенефіціарних власників, отримані від інших країн; час, витрачений на відповідь, та джерела, з яких була отримана така інформація про БВ, інформація про моніторинг якості допомоги).

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

11 В якій мірі відповідні органи вивчили та оцінили ризики всіх відповідних юридичних осіб та правових утворень, як національних, так і іноземних, що мають достатній зв'язок з країною (наприклад, як окрему оцінку або як частину більш широкої оцінки ризиків ВК/ФТ в країні)? Виходячи з розуміння країною ризиків, яким чином країна впровадила заходи з управління ризиками ВК/ФТ, що створюються юридичними особами та правовими утвореннями?

12 Які заходи вживаються для управління та зменшення ризиків, виявлених під час оцінки ризиків юридичних осіб (включаючи заборону випуску нових акцій на пред'явника та варантів на пред'явника або вжиття заходів на основі оцінки ризиків щодо існуючих акцій на пред'явника та варантів, а також вжиття заходів на основі оцінки ризиків щодо номінальних

акціонерів та директорів) та правових утворень (включаючи виконання зобов'язання щодо розкриття інформації довіреними особами та особами, які обіймають еквівалентні посади)?

13 Як відповідні органи забезпечують збереження належної, точної та актуальної основної інформації та інформації про бенефіціарну власність юридичних осіб та правових утворень? Чи здійснюється моніторинг, тестування/сертифікація або перевірка належності, точності та актуальності такої інформації про юридичних осіб на основі багатостороннього підходу? Чи шляхом використання різних джерел інформації (таких як державний орган або орган, що володіє інформацією про підконтрольні установи або податковою інформацією, а також посередники та фінансові установи) для правових утворень? В якій мірі інформація, що зберігається або отримана з метою ідентифікації БВ, є легкодоступною?

14 Скільки часу потрібно юридичним особам для реєстрації змін до необхідної базової інформації та інформації про бенефіціарних власників, щоб забезпечити належність, точність та актуальність цієї інформації? У відповідних випадках, наскільки своєчасно реєструються аналогічні зміни в правових утвореннях?

15 В якій мірі фінансові установи та ВНУП можуть отримувати належну, точну та актуальну інформацію про основну та бенефіціарну власність юридичних осіб та правових утворень? В якій мірі країна сприяє доступу фінансових установ та ВНУП, які виконують вимоги, викладені в Рекомендаціях 10 та 22, до: інформації про бенефіціарну власність та контроль; та інформації, яка зберігається в трастах або інших подібних утвореннях іншими органами, особами та організаціями, зазначеними в критерії 25.9? Який обсяг інформації довірені особи розкривають фінансовим установам та ВНУП?

16 Чи мають відповідні органи влади достатні ресурси для належного впровадження заходів?

**Безпосередній
Результат 6**

Фінансова оперативна інформація¹⁸⁴ та вся інша відповідна інформація використовується належним чином компетентними органами для проведення розслідувань відмивання коштів та фінансування тероризму

Ознаки ефективної системи

ПФР та інші компетентні органи мають своєчасний доступ до широкого спектру звітів, даних та іншої інформації, яка є доречною, точною та актуальною, і яка допомагає їм виконувати свої функції. ПФР має ресурси та навички для проведення аналізу та надає фінансові розвіддані, які забезпечують оперативні потреби інших компетентних органів. Ці інші компетентні органи мають ресурси та навички для виконання своїх функцій, і, де це доречно, вони також надають фінансову оперативну інформацію, використовуючи наявні дані ПФР та іншу відповідну інформацію.

ПФР та інші компетентні органи співпрацюють та обмінюються інформацією у безпечний та регулярний спосіб, а широкий спектр даних фінансової розвідки та іншої відповідної інформації використовується для збирання доказів, виявлення та відстеження активів, злочинних доходів або знарядь злочину, а також для розслідування відмивання коштів, пов'язаних з ними предикатних злочинів та фінансування тероризму.

Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 29-32, а також елементів Рекомендацій 1, 2, 4, 8, 9, 15, 34 і 40.

Примітка для експертів з оцінки:

1 Оцінювачі повинні звернутися до таких визначень у Глосарії при оцінці цього Безпосереднього результату: оборотні інструменти на пред'явника, компетентні органи, країна, валюта, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП); фінансові установи, іноземні контрапартнери, доходи, ризик, слід та фінансування тероризму (ФТ).

2 Цей результат включає роботу, яку ПФР виконує для розробки фінансової розвідки на основі аналізу ППО та інших даних; і, де це доречно, аналіз звітів та інших даних, який проводять інші компетентні органи для розробки фінансової розвідки, а також використання ними продуктів ПФР та інших видів фінансової розвідки та іншої інформації.

3 Оцінюючи цей Безпосередній Результат, оцінювачі також повинні враховувати відповідні висновки щодо рівня міжнародного співробітництва, в якому беруть участь компетентні органи. Це передбачає розгляд того, якою мірою ПФР та правоохоронні органи мають можливість та звертаються за відповідною фінансовою та правоохоронною розвідувальною інформацією та іншою інформацією до своїх іноземних контрапартнерів.

4 Оцінювачі повинні розглянути питання збору та своєчасного доступу до звітної та іншої інформації, підготовки фінансових розвідувальних даних та їх використання всіма відповідними органами країни, включаючи ПФР. Хоча оцінювачі повинні розглянути питання підготовки фінансової оперативної інформації всіма відповідними органами відповідно до конкретного підходу до підготовки фінансової розвідки, прийнятого в кожній юрисдикції, роль ПФР повинна залишатися центральною.

5 При оцінці основних питань, наведених нижче, оцінювачі повинні враховувати ризики ВК/ФТ в оцінюваній країні, а також те, чи відповідає діяльність ПФР та інших компетентних органів виявленим ризикам.

¹⁸⁴ Фінансова оперативна інформація (фінансові розвіддані) - це продукт, отриманий в результаті аналізу або роботи, спрямованої на підвищення цінності наявної та доступної інформації. У випадку ПФР, фінансова розвідка є продуктом його операційного та стратегічного аналізу.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

6.1. В якій мірі ПФР має доступ до широкого спектру звітів, даних та іншої інформації (отримані повідомлення про підозрілі операції¹⁸⁵, звіти про операції з готівкою,¹⁸⁶ транскордонні декларації або розкриття інформації про валюту та оборотні інструменти на пред'явника та інші джерела інформації)¹⁸⁷ для виконання своїх функцій? В якій мірі інші компетентні органи мають доступ до широкого спектру звітів, даних та іншої інформації (включаючи інформацію з повідомлень про підозрілі операції, якщо це дозволено національним законодавством) для виконання своїх функцій? Чи містять ці звіти та джерела інформації релевантні, точні та актуальні дані, і чи мають ПФР та інші відповідні компетентні органи своєчасний доступ до них?

6.2 В якій мірі ПФР надає та поширює фінансову розвіддані для забезпечення оперативних потреб компетентних органів? У відповідних випадках, в якій мірі інші компетентні органи також збирають фінансову інформацію, використовуючи доступні дані ПФР та іншу відповідну інформацію, що відповідає їхнім потребам?

6.3 В якій мірі ПФР та інші компетентні органи співпрацюють та обмінюються фінансовими розвідданими та інформацією? Наскільки надійно ПФР та інші компетентні органи захищають конфіденційність інформації, якою вони обмінюються або використовують (включаючи фінансові розвіддані, передану ПФР компетентним органам)?

6.4. В якій мірі компетентні органи використовують фінансову оперативну інформацію та іншу відповідну інформацію в розслідуваннях для збирання доказів, виявлення активів та відстеження злочинних доходів або інструментів, пов'язаних з ВК, предикатними злочинами та ФТ?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1 Інформація про ППО (наприклад, кількість проаналізованих ППО/справ; сприйняття якості інформації, розкритої в ППО; частота, з якою компетентні органи стикаються з прикладами неповідомлених підозрілих операцій; випадки інформування; див. також Безпосередній Результат 4 щодо інформації про звітність про повідомлення про підозрілі операції).

2 Інформація про іншу фінансову оперативну інформацію та інформацію (наприклад, кількість отриманих та проаналізованих повідомлень про валюту та оборотні інструменти на пред'явника; типи інформації, яку правоохоронні та інші компетентні органи отримують/мають доступ до якої від інших органів, фінансових установ та ВНУП).

3 Приклади співпраці між ПФР та іншими компетентними органами та використання фінансових розвідданих (наприклад, статистика розповсюдження/обміну фінансовими розвідданими; справи, в яких фінансові розвіддані була використані в розслідуванні та кримінальному переслідуванні ВК/ФТ та пов'язаних з ними предикатних злочинів, або у виявленні та відстеженні активів; спільні робочі групи; спільні бази даних; секондменти).

4 Досвід правоохоронних та інших компетентних органів (наприклад, види фінансової оперативної інформації та іншої доступної інформації; частота, з якою вони використовуються як інструменти розслідування).

¹⁸⁵ Відповідно до Р.29, ПФР є і має залишатися національним центром для отримання та аналізу повідомлень про підозрілі операції, пов'язаних з відмиванням коштів, предикатними злочинами та фінансуванням тероризму, а також для розповсюдження результатів такого аналізу.

¹⁸⁶ Якщо це передбачено національним законодавством.

¹⁸⁷ Джерела можуть включати фінансову, адміністративну, правоохоронну інформацію та інформацію з відкритих джерел, таку як інформація, отримана з повідомлень про підозрілі операції, транскордонних декларацій або розкриття інформації про рух валюти та оборотних коштів на пред'явника, розвідувальних даних правоохоронних органів; дані про судимості; наглядову та регуляторну інформацію; інформацію з реєстрів компаній тощо. Там, де це доречно, вона також включатиме звіти про операції з готівкою, операції з іноземною валютою, дані про банківські перекази, інформацію від інших державних органів, включаючи органи безпеки; податкові органи, реєстри активів, установи, що надають пільги, та інформацію, яку можна отримати за допомогою примусових заходів від фінансових установ; ВНУП та VASP, включаючи інформацію про НПК та записи про транзакції, а також інформацію з відкритих джерел.

5 Інші документи (наприклад, інструкції щодо використання та подання ППО та іншої фінансової оперативної інформації; типології, розроблені на основі фінансової розвідки).

в) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

6 Наскільки добре ПФР має доступ до додаткової інформації та використовує її для аналізу та підвищення цінності повідомлень про підозрілі операції? Наскільки добре інші компетентні органи мають доступ до додаткової інформації та використовують її для аналізу та підвищення цінності отриманої ними інформації фінансової розвідки, в тому числі аналізу, поширеного ПФР?

7 Як ПФР забезпечує точність своїх аналітичних оцінок?

8 Наскільки ефективно компетентні органи використовують інформацію, що міститься у повідомлення про підозрілі операції та іншій фінансовій оперативній інформації, для проведення оперативного та стратегічного аналізу?

9 В якій мірі ПФР враховує зворотний зв'язок компетентних органів, типології та оперативний досвід у своїх функціях?

10 Які механізми (наприклад, спільні робочі групи, спільні бази даних, секондменти) застосовуються для забезпечення повної та своєчасної співпраці між компетентними органами, а також фінансовими установами, ВНУП та іншими суб'єктами звітування для надання відповідної інформації? Чи існують перешкоди для доступу до інформації?

11 В якій мірі повідомлені повідомлення про підозрілі операції містять повну, точну та адекватну інформацію про підозрілу операцію?

12 В якій мірі відповідні компетентні органи перевіряють та залучають (в т.ч. роз'яснювальна робота ПФР) суб'єктів звітування, що повідомляють про підозрілі операції, з метою покращення подання фінансової розвідки?

13 Чи мають відповідні компетентні органи достатні навички та ресурси (включаючи ІТ-інструменти для аналізу фінансової оперативної інформації та захисту її конфіденційності) для виконання своїх функцій?

14 Які заходи вживаються для забезпечення операційної незалежності та автономії ПФР при виконанні своїх функцій та уникнення неправомірного впливу на ПФР у питаннях ПВК/ФТ?

**Безпосередній
Результат 7**

Проводяться розслідування злочинів та діяльності з відмивання коштів, розслідуються, а правопорушники переслідуються в судовому порядку та підлягають ефективним, пропорційним та переконливим санкціям

Ознаки ефективної системи

Діяльність з відмивання коштів, зокрема, основні злочини, що продукують доходи, розслідується, правопорушники успішно переслідуються, а суди застосовують ефективні, пропорційні та переконливі санкції до засуджених. Це включає проведення паралельних фінансових розслідувань і справи, коли пов'язані предикатні злочини вчиняються за межами країни, а також розслідування і переслідування автономних злочинів з відмивання коштів. Компоненти систем (розслідування, судове переслідування, засудження та санкції) функціонують злагоджено, щоб зменшити ризики відмивання коштів. Зрештою, перспектива виявлення, засудження та покарання утримує потенційних злочинців від вчинення злочинів, що приносять дохід, та відмивання коштів.

Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 3, 30 і 31, а також елементів Рекомендацій 1, 2, 15, 32, 37, 39 і 40.

Примітка для експертів з оцінки:

1 Оцінюючи цей Безпосередній результат, оцінювачі повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: компетентні органи, країна, іноземні контрапартнери, юридичні особи, злочин відмивання коштів, доходи, ризик і слід.

2 Оцінюючи цей Безпосередній результат, оцінювачі також повинні враховувати відповідні висновки щодо рівня міжнародного співробітництва, в якому беруть участь компетентні органи. Це передбачає розгляд того, якою мірою правоохоронні органи звертаються за відповідною допомогою до своїх іноземних контрапартнерів у справах, пов'язаних з транскордонним відмиванням коштів.

3 Оцінюючи наведені нижче основні питання, оцінювачі повинні розглянути, чи відповідають діяльність та заходи ризикам, включаючи, але не обмежуючись цим, (а) загальний рівень ризику ВК, (b) відмивання, пов'язане з предикатними злочинами високого ризику, (c) характеристики діяльності/переслідування ВК (автономне, третіми особами, самовідмивання, комплексне ВК тощо),¹⁸⁸ (d) методи, прийоми та тенденції ВК, а також (e) масштаби ВК, що ґрунтуються на іноземних та національних предикатних злочинах.¹⁸⁹

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

7.1. Наскільки ефективно та за яких обставин виявляється та розслідується діяльність з ВК (у т.ч. шляхом проведення паралельних фінансових розслідувань)?

¹⁸⁸ Відмивання коштів третіми особами - це відмивання доходів особою, яка не брала участі у вчиненні предикатного злочину.

Самовідмивання - це відмивання доходів особою, яка брала участь у вчиненні предикатного злочину.

Самостійне (або автономне) відмивання коштів не є різновидом відмивання, а скоріше відноситься до самостійного переслідування злочинів ВК, без обов'язкового переслідування предикатного злочину.

Це може бути особливо актуальним, зокрема: (i) коли немає достатніх доказів конкретного предикатного злочину, що призвів до отримання злочинних доходів; або (ii) у ситуаціях, коли відсутня територіальна юрисдикція над предикатним злочиним. Доходи могли бути відмиті обвинуваченим (автономне відмивання) або третьою особою (ВК третіми особами).

¹⁸⁹ Відповідно до пункту 74 Вступу до Методології, оцінювачі повинні брати до уваги національну нормативно-правову базу та правову систему оцінюваної країни (включаючи, наприклад, те, чи застосовує країна обов'язковий або дискреційний підхід до розслідувань та/або судового переслідування).

7.2. В якій мірі діяльність з ВК (включаючи різні типи справ з ВК) переслідується¹⁹⁰, а злочинців засуджено?¹⁹¹

7.3. Наскільки ефективними, пропорційними та переконливими є санкції, що застосовуються до фізичних чи юридичних осіб, визнаних винними у вчиненні злочинів ВК?

7.4. В якій мірі країни застосовують інші заходи кримінального правосуддя у справах, де розслідування ВК було розпочато, але неможливо, з обґрунтованих причин, домогтися засудження за ВК? Такі альтернативні заходи не повинні применшувати важливість кримінального переслідування та засудження за злочини, пов'язані з ВК, або підміняти їх.

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1 Досвід та приклади виявлення, розслідування, судового переслідування та засудження (наприклад, джерела розслідувань ВК (такі як паралельні фінансові розслідування, повідомлення про підозрілі операції, інформація з відкритих джерел, дані внутрішньої та зовнішньої розвідки тощо); приклади справ, у яких було відмовлено через недостатність слідчих доказів; які значні та складні справи ВК були розслідувані країною, та які з них були передані до суду; приклади справ, які відповідають ризикам ВК в країні; приклади успішних справ проти національної та транснаціональної організованої злочинності; приклади справ, де було застосовано інші кримінальні санкції або заходи замість засудження за ВК (наприклад, угоди з юридичними особами про відстрочку кримінального переслідування; альтернативні кримінальні правопорушення (наприклад, незаконне збагачення або контрабанда готівки); тощо).

2 Інформація про розслідування, судові переслідування та обвинувальні вироки щодо ВК (наприклад, кількість розслідувань та судових переслідувань за діяльність з ВК; частка справ, що призвели до судового переслідування або були передані до суду; кількість або частка обвинувальних вироків щодо відмивання коштів третіми особами, автономного відмивання, самовідмивання та з іноземними предикатними злочинами; типи предикатних злочинів; рівень санкцій, застосованих за злочини ВК; санкції, застосовані за ВК, у порівнянні із санкціями, застосованими за аналогічні економічні злочини (наприклад, шахрайство, розтрата коштів і т.д.)).

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

3 Які заходи вживаються для виявлення, ініціювання та визначення пріоритетності справ щодо ВК (принаймні щодо всіх основних злочинів, які продукують доходи) для розслідування (наприклад, розподіл між малими та великими або складними справами, між національними та іноземними предикатними злочинами тощо)?

4 В якій мірі і як швидко компетентні органи можуть отримувати або мати доступ до відповідної фінансової оперативної та іншої інформації, необхідної для розслідування ВК?

5 В якій мірі спільні або кооперативні розслідування (включаючи використання міждисциплінарних слідчих підрозділів) та інші слідчі методи (наприклад, відстрочка або відмова від арешту або конфіскації коштів з метою ідентифікації причетних осіб) використовуються у основних злочинах, що генерують доходи?

6 Як готуються справи з ВК для своєчасного кримінального переслідування та судового розгляду?

7 За яких обставин приймаються рішення про відмову від кримінального переслідування за наявності ознак злочину ВК?

8 В якій мірі переслідування за ВК: (а) пов'язане з переслідуванням за предикатний злочин (включаючи іноземні предикатні злочини), або (б) переслідується як самостійне правопорушення?

¹⁹⁰ Тобто стадія, коли обвинувальний акт направлено до суду.

¹⁹¹ Оцінюючи, наскільки ефективно переслідується діяльність з ВК, оцінювачі повинні враховувати типи справ з ВК, що переслідуються в судовому порядку.

- 9 Як відповідні органи, з урахуванням правових систем, взаємодіють один з одним протягом усього життєвого циклу справи про ВК, починаючи з початку розслідування, збору доказів, передачі до прокуратури та прийняття рішення про передачу справи до суду?
- 10 Чи існують інші аспекти слідчого, прокурорського або судового процесу, які перешкоджають або заважають переслідуванню та санкціям за відмивання коштів?
- 11 Чи мають компетентні органи достатні ресурси (включаючи інструменти фінансових розслідувань) для управління своєю роботою або належного реагування на ризики ВК?
- 12 Чи існує спеціальний персонал/підрозділи для розслідування ВК? Якщо ресурси розподілені, як визначається пріоритетність розслідувань ВК?

**Безпосередній
Результат 8**

Процеси повернення активів призводять до конфіскації та остаточного позбавлення майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості

Ознаки ефективної системи

Завдяки своєчасному застосуванню широкого спектру заходів з повернення активів злочинці позбавляються майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, незалежно від того, чи знаходяться ці активи в країні, чи за кордоном. Повернення активів є пріоритетом для країни, а відповідна правова та оперативна база періодично переглядається з метою забезпечення того, щоб:

- розшуку майна, одержаного злочинним шляхом, було надано пріоритет та інтегровано в цілі та практику всіх ключових заінтересованих сторін, зокрема, органів правопорядку, прокуратури та ПФР, а стратегії повернення активів розроблялися на початку розслідування та оновлювалися впродовж його проведення;
- відбувалась ефективна оперативна та стратегічна співпраця, а відповідна інформація була легкодоступною та швидко поширювалась;
- були наявні та ефективно використані відповідні навички та достатні ресурси, відповідно до характеру ризиків, що виникають;
- майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості ефективно та швидко виявлялось (у тому числі шляхом здійснення паралельних фінансових розслідувань на початкових етапах) та заарештовувалось для запобігання розпорошенню, а вартість такого майна зберігалась завдяки ефективному управлінню активами; а також
- майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості було конфісковано, накази про конфіскацію були виконані, і, за необхідності, майно, одержане злочинним шляхом, було повернуто потерпілим або використано для відшкодування збитків.

Зрештою, це робить злочинність не вигідною, а також зменшує і припиняє відмивання коштів, предикатні злочини та фінансування тероризму.¹⁹²

Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 1, 4, 32, а також елементів Рекомендацій 15, 30, 31, 37, 38 і 40.

¹⁹² Цільові фінансові санкції, пов'язані з фінансуванням тероризму, виключені з цього Безпосереднього результату і розглядаються в Безпосередньому результаті 10.

Примітка для експертів з оцінки:

1) При оцінці цього Безпосереднього результату оцінювачі повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: повернення активів, оборотні інструменти на пред'явника, компетентні органи, конфіскація, країна, валюта, майно, одержане злочинним шляхом, іноземні контрапартнери, замороження, конфіскація без винесення обвинувального вироку, доходи, майно, ризик, накладання арешту, слід та фінансування тероризму (ФТ). Оцінювачам також слід ознайомитися з пунктом 19 Вступу до Методології та звернути увагу на те, що в разі використання термінів «майно, одержане злочинним шляхом» та «майно відповідної вартості» вони застосовуються незалежно від того, чи перебуває майно у власності або володінні обвинуваченого у кримінальному провадженні або третьої сторони (без шкоди для прав добросовісних третіх осіб).

2) Оцінюючи цей Безпосередній результат, оцінювачі повинні враховувати результати, досягнуті країною, що оцінюється, щодо виявлення та відстеження, замороження та накладання арешту, конфіскації та виконання судових рішень стосовно майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, розташованого як всередині країни, так і за кордоном, незалежно від того, чи застосовуються процедури, що базуються на обвинувальному вироку, чи ні, при оцінці цього Безпосереднього результату.

Оцінювачі повинні враховувати, що, розглядаючи конфісковане майно, одержане злочинним шляхом, або майно відповідної вартості, вони не повинні брати до уваги суми, такі як штрафи або інші грошові стягнення, які є частиною вироку або іншої санкції за злочин або проступок, як у кримінальному, так і в цивільному провадженні.

3) Під час оцінювання цього Безпосереднього результату оцінювачі також повинні враховувати відповідні висновки щодо загальної ефективності міжнародного співробітництва в межах Безпосереднього результату 2. Це передбачає розгляд того, якою мірою органи правопорядку та прокуратури звертаються за відповідною допомогою у питаннях повернення активів до своїх іноземних контрапартнерів.

4) Оцінюючи наведені нижче основні питання, оцінювачі повинні розглянути, чи відповідають діяльність та заходи ризикам, включаючи, але не обмежуючись цим, (а) загальний рівень ризику ВК, (б) предикатні злочини з вищим рівнем ризику, (в) транскордонні ризики, з якими стикається країна, та (г) обсяги злочинних доходів, що генеруються в країні, переказуються до неї та/або відмиваються в ній.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

8.1 В якій мірі країна: (а) надає пріоритетність поверненню активів як меті політики; (б) періодично переглядає режим повернення активів для забезпечення його постійної ефективності; та (в) використовує ефективні відомчі структури з достатніми ресурсами та механізмами співробітництва?¹⁹³

8.2 Наскільки ефективно компетентні органи виявляють та відстежують майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості?

8.3 Наскільки ефективно компетентні органи заморожують та/або арештовують майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості? Чи активно застосовуються забезпечувальні заходи в результаті фінансових (і паралельних) розслідувань, у тому числі у складних/значних справах? В якій мірі компетентні органи вживають швидких заходів, коли цього вимагають обставини?¹⁹⁴

¹⁹³ Оцінюючи рамки співпраці та ступінь співпраці та обміну інформацією між різними органами влади, оцінювачі повинні також оцінити співпрацю між податковими органами та компетентними органами, а також розглянути будь-які результати, пов'язані з цією співпрацею, які можуть, у відповідних випадках, призвести до позбавлення злочинців майна, одержаного злочинним шляхом, або майна відповідної цінності.

¹⁹⁴ Наприклад, шляхом зупинення операцій, відмови у наданні згоди та застосування інших видів невідкладних заходів.

8.4 Наскільки ефективно органи влади управляють замороженим або вилученим майном з метою збереження його вартості, в тому числі шляхом продажу або відчуження до конфіскації, якщо це доцільно?

8.5 Наскільки ефективно компетентні органи здійснюють конфіскацію (як на підставі обвинувального вироку, так і без нього) та виконують накази про конфіскацію майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості, незалежно від того, чи знаходиться воно всередині країни, чи за її межами?

8.6 В якій мірі країна повертає конфісковане¹⁹⁵ майно потерпілим шляхом реституції, компенсації або інших заходів?

8.7 Наскільки добре система декларування або розкриття інформації в країні дозволяє виявляти та вилучати незадекларовані або неправдиво задекларовані транскордонні переміщення валюти та оборотних інструментів на пред'явника, і в якій мірі прикордонні, митні та інші відповідні органи застосовують ефективні, пропорційні та переконливі санкції? В якій мірі система призводить до конфіскації валюти або оборотних інструментів на пред'явника, пов'язаних з ВК/ФТ або предикатними злочинами?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1. Існуючі рамки для підтримки ефективної системи повернення активів, включаючи національні та/або специфічні для конкретної установи політичні документи, інформацію, використану для розробки цих документів, структури (наприклад, підрозділи з повернення активів або цільові групи), які підтримують оперативну координацію, співпрацю, обмін інформацією та заходи з повернення активів; а також обсяг наявних ресурсів (включаючи людські ресурси, інформаційні технології та інші ресурси) та навички спеціалістів.

2. Інформація про обсяг і характер співпраці та координації між відповідними компетентними органами (наприклад, ПФР, органами правопорядку, прокуратури, органами, відповідальними за повернення активів або управління активами, та податковими органами) у зв'язку з поверненням активів.

3. Навчання, навчальні матеріали та керівництва (а також частота їх надання), що надаються компетентним органам з питань повернення активів, наприклад, обмін інформацією на національному та міжнародному рівнях, відстеження та ідентифікація активів, арешт, управління активами, конфіскація та виконання судових рішень, як у внутрішніх, так і в транскордонних справах.

4. Інформація про повернення активів (наприклад, кількість і типи справ, у яких здійснюється повернення активів, включаючи приклади значних справ; вартість майна, одержаного злочинним шляхом, і майна відповідної вартості, яке заморожено або вилучено, а також конфіскованого майна, з розбивкою на іноземні та національні злочини, а також з розбивкою на підстави для конфіскації, тобто в рамках кримінального або цивільного судочинства (включаючи конфіскацію без винесення обвинувального вироку); вартість майна, реалізованого на підставі наказів про конфіскацію). Сюди входить інформація про будь-які дії, вжиті податковими органами у відповідних випадках, коли є податкове зобов'язання, і які призводять до позбавлення злочинців майна, одержаного злочинним шляхом, або майна відповідної вартості.

5. Кількість, характер та результати запитів до інших юрисдикцій щодо розслідування, відстеження, замороження, накладення арешту та/або конфіскації активів.

6. Досвід та приклади здійснення процедур конфіскації (наприклад, найбільш значущі справи в минулому; типи наказів про конфіскацію, отриманих країною; тенденції, що вказують на зміни в методах відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом).

7. Інша відповідна інформація (наприклад, вартість майна, одержаного злочинним шляхом, або майна відповідної вартості, повернутого або іншим чином використаного для відшкодування збитків потерпілим).

8. Механізми управління та розпорядження майном, яке було заморожене, вилучене та/або конфісковане.

¹⁹⁵ У відповідних випадках заморожене або вилучене майно може бути повернуто потерпілим.

9. Тип системи, що використовується для виявлення неправдиво задекларованої/незадекларованої або нерозкритої транскордонної валюти та конфіскованих оборотних інструментів на пред'явника, інформація про те, як була впроваджена система, включаючи дані про кількість та вартість транскордонних декларацій/розкриттів та вжиті заходи, як відбувається обмін інформацією між прикордонними/митними та іншими відповідними компетентними органами, а також вартість виявленого та конфіскованого майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості.

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

10. В якій мірі визначено сильні та слабкі сторони системи повернення активів? Чи були вжиті ефективні заходи, включаючи законодавчі зміни, для зміцнення сильних сторін та усунення слабких місць, і чи є ці заходи сталими в часі? Чи застосовуються інші заходи або інструменти повернення активів (не згадані в стандартах FATF)¹⁹⁶, і з яким ефектом?

11. Чи є достатніми інвестиції в системи повернення активів (включаючи фінансові, кадрові та інші види інвестицій), що відповідають ризикам, з якими стикаються? Чи є достатня кількість осіб з багатопрофільними навичками (наприклад, судові бухгалтери, податкові бухгалтери, юристи тощо) для підтримки відповідних етапів процесу повернення активів відповідно до типів ризиків, з якими стикаються?

12. Наскільки добре різні компетентні органи працюють разом у складних справах? Чи задіяні різні компетентні органи на різних етапах процесу повернення активів, чи обмінюються вони інформацією та чи співпрацюють належним чином і ефективно?

13. Чи існує широкий спектр інформації (наприклад, фінансова інформація від суб'єктів звітування, інформація про основну та бенефіціарну власність, кримінальні бази даних, інформація податкових та митних органів, інформація, що міститься в реєстрах активів (наприклад, про землю, нерухомість, транспортні засоби, акції та інші активи), а також інформація, що міститься в реєстрах громадянства, місця проживання, соціальних виплат тощо), яка може бути використана для ідентифікації та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної цінності? В якій мірі ця інформація є швидко і легко доступною та доступною для пошуку (з належною увагою до захисту та безпеки даних), що дозволяє здійснювати швидке та рутинне відстеження?

14. Чи існують ефективні заходи та підходи, прийняті компетентними органами для виявлення злочинного майна та майна відповідної вартості (включаючи злочини, пов'язані з великими доходами та транскордонні справи), відповідно до наявних ризиків та обставин справи?

15. Чи приймають органи влади рішення на початку кримінального розслідування або у відповідний час розпочати паралельне фінансове розслідування з метою конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості і виконання судових рішень?

16. Чи є повернення активів пріоритетним завданням і чи здійснюється воно протягом усього розслідування відповідними компетентними органами? Чи використовується повернення активів як інструмент у різних ситуаціях (наприклад, для припинення організованої злочинної діяльності та фінансування тероризму, ініціювання розслідувань предикатних злочинів та відмивання коштів)? Чи здатні слідчі належним чином визначати пріоритетність розслідувань щодо повернення активів (у тій самій мірі, в якій, наприклад, можуть бути визначені пріоритети розслідувань предикатних злочинів)? В якій мірі слідчі підтримують стратегічні пріоритети повернення активів в рамках всієї системи повернення активів?

17. Чи існують інші аспекти слідчого, прокурорського або судового процесу, які сприяють або перешкоджають виявленню, відстеженню, замороженню, накладенню арешту, конфіскації та виконанню рішень щодо злочинних доходів або майна відповідної вартості?

¹⁹⁶ Невичерпні приклади інших заходів або інструментів повернення активів, які не передбачені Стандартами FATF, але довели свою корисність, включають: заходи, що вимагають від обвинувачених розкриття їхніх активів, провадження щодо майна, походження яких неможливо пояснити, перерозподіл тягаря доведення після винесення обвинувального вироку, адміністративну конфіскацію безспірно вилучених готівкових коштів.

18. В якій мірі країни ефективно виявляють, відстежують, арештовують та заморожують доходи, одержані злочинним шляхом, та майно відповідної вартості, яке було переведено за кордон, в тому числі шляхом активного використання неофіційних механізмів, таких як мережі ARIN або інші органи, що підтримують міжнародне співробітництво у сфері повернення активів?
19. Чи існують незалежні та ефективні гарантії, системи стримувань і протипаг для захисту матеріальних і процесуальних прав, пов'язаних із застосуванням правових заходів щодо замороження, накладання арешту, конфіскації та виконання судових рішень стосовно майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості?
20. Які існують заходи для забезпечення можливості конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, або майна відповідної вартості, що перебуває у власності або володінні недобросовісних третіх осіб, і наскільки ефективно це відбувається? Як захищаються права добросовісних третіх осіб?

**Безпосередній
Результат 9**

Проводяться розслідування злочинів та діяльності з фінансування тероризму, а особи, які фінансують тероризм, переслідуються в судовому порядку та підлягають ефективним, пропорційним та переконливим санкціям

Ознаки ефективної системи

Діяльність з фінансування тероризму розслідується; правопорушники успішно переслідуються; суди застосовують ефективні, пропорційні та переконливі санкції до засуджених. За необхідності, фінансування тероризму переслідуються як окремий вид злочинної діяльності, а фінансові розслідування проводяться для підтримки розслідувань у сфері протидії тероризму, за умови належної координації між відповідними органами влади. Компоненти системи (розслідування, судове переслідування, засудження та санкції) функціонують злагоджено для зменшення ризиків фінансування тероризму. Зрештою, перспектива виявлення, засудження та покарання стримує діяльність, пов'язану з фінансуванням тероризму.

Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 5, 30, 31 і 39, а також елементів Рекомендацій 1, 2, 15, 32, 37 і 40.

Примітка для експертів з оцінки:

1 Оцінюючи цей Безпосередній результат, оцінювачі повинні звернутися до таких визначень у Глосарії: *оборотні інструменти на пред'явника, компетентні органи, країна, злочинна діяльність, визначення, іноземні контрапартнери, кошти або інші активи, юридичні особи, ризик, слід, терорист, фінансування тероризму (ФТ), злочин фінансування тероризму та терористична організація.*

2 Оцінювачі повинні усвідомлювати, що деякі елементи цього результату можуть включати матеріали конфіденційного характеру (наприклад, інформацію, зібрану в цілях національної безпеки), які країни можуть не захотіти або не мати можливості надати оцінювачам.

3 Оцінюючи цей Безпосередній результат, оцінювачі також повинні враховувати відповідні висновки щодо рівня міжнародного співробітництва, в якому беруть участь компетентні органи. Це передбачає розгляд того, якою мірою органи правопорядку та прокуратури звертаються за відповідною допомогою до своїх іноземних контрапартнерів у справах, пов'язаних з транскордонним фінансуванням тероризму.

4 Оцінюючи основні питання, наведені нижче, експерти повинні розглянути, чи відповідають діяльність та заходи ризикам, включаючи, але не обмежуючись ними: (а) загальний рівень ризиків ФТ; (б) характеристики внутрішньої та транскордонної діяльності з ФТ (наприклад, збір, переміщення та використання коштів або інших активів); та (с) переважаючі в країні методи, технології та тенденції ФТ.¹⁹⁷

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

9.1 Наскільки добре і за яких обставин виявляється та розслідується діяльність ФТ? В якій мірі розслідування визначають конкретну роль, яку відіграє особа, що фінансує тероризм?

9.2 В якій мірі діяльність з ФТ (включаючи різні типи справ з ФТ) переслідуються в судовому порядку, а правопорушники засуджуються?¹⁹⁸

¹⁹⁷ Відповідно до пункту 74 Вступу до Методології, оцінювачі повинні брати до уваги національну нормативно-правову базу та правову систему оцінюваної країни (включаючи, наприклад, те, чи застосовує країна обов'язковий або дискреційний підхід до розслідувань та/або судового переслідування).

¹⁹⁸ Основна увага в цьому основному питанні зосереджена на кримінальному переслідуванні та засудженні за

9.3 В якій мірі санкції або заходи, що застосовуються до фізичних та юридичних осіб, визнаних винними у злочинах ФТ, є ефективними, пропорційними та переконливими?

9.4 В якій мірі розслідування, судове переслідування та засудження за ФТ враховуються та використовуються при розробці національних стратегій боротьби з тероризмом? Наскільки ефективно здійснюється обмін інформацією та розвідувальними даними, отриманими в ході розслідувань, судового переслідування та засудження ФТ, та їх використання для підтримки національних антитерористичних цілей та заходів (наприклад, ідентифікація та визначення терористів, терористичних організацій та мереж підтримки тероризму)?

9.5. В якій мірі мета результату досягається шляхом застосування інших кримінально-правових, регуляторних або інших заходів для припинення діяльності з ФТ, якщо неможливо домогтися засудження за ФТ?¹⁹⁹

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1. Досвід та приклади виявлення, розслідування, судового переслідування та засудження ФТ (наприклад, джерела розслідувань ФТ (такі як паралельні фінансові розслідування, повідомлення про підозрілі операції, інформація з відкритих джерел, дані внутрішньої та зовнішньої розвідки тощо); випадки, коли розслідування ФТ використовуються для підтримки контртерористичних розслідувань та судового переслідування); вагомі справи, коли діяльність (іноземних або національних) терористів та терористичних груп відслідковується, переслідується або зривається; тенденції, що спостерігаються в рівнях та методах ФТ; випадки, коли замість засудження за ФТ застосовуються інші кримінальні санкції або заходи, наприклад, обмеження на діяльність, альтернативні кримінальні правопорушення тощо).

2. Інформація про розслідування, судові переслідування та вироки у справах ФТ (наприклад, кількість розслідувань та судових переслідувань у справах ФТ; частка справ, що призвели до судового переслідування у справах ФТ; тип судових переслідувань та вироків у справах ФТ (наприклад, окремі злочини, іноземні або національні терористи, фінансування подорожей іноземних бойовиків-терористів); рівень санкцій, накладених за злочини ФТ; санкції, накладені за ФТ, порівняно з санкціями, накладеними за іншу порівнянну злочинну діяльність; види та рівень застосованих заходів, що зривають терористичну діяльність).

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

3. Які заходи вживаються для виявлення, ініціювання та визначення пріоритетності справ щодо ФТ для забезпечення швидкого розслідування та протидії основним загрозам і максимального зриву діяльності?

4. В якій мірі і як швидко компетентні органи можуть отримувати та мати доступ до відповідної фінансової розвідки та іншої інформації, необхідної для розслідувань та судового переслідування ФТ?

5. Які міркування лежать в основі рішень про відмову від кримінального переслідування за злочини ФТ?

6. В якій мірі органи влади застосовують конкретні плани дій або стратегії для боротьби з конкретними загрозами та тенденціями у сфері ФТ? Чи узгоджується це з національною політикою, стратегією та ризиками у сфері ПВК/ФТ?

злочини, передбачені Р.5. Використання злочинів, не пов'язаних з ФТ, для переслідування осіб, які вчинили ФТ, слід розглянути в Основному питанні 9.5. Оцінювачі також повинні взяти до уваги типи справ, пов'язаних з ФТ, що розглядаються в судовому порядку.

¹⁹⁹ Це основне питання може включати розгляд використання юрисдикцією, що оцінюється, правопорушень, не пов'язаних з ФТ, або інших заходів для переслідування осіб, які вчинили злочини ФТ. Однак це слід відрізнити від обставин, коли юрисдикція використовує фінансову розвідку або інформацію для переслідування підозрюваних терористів, але не виявляє, не розслідує і не припиняє діяльність з ФТ. Країна, що оцінюється, повинна продемонструвати, чому переслідування за ФТ було неможливим.

7. Наскільки добре органи правопорядку, ПФР, антитерористичні підрозділи та інші органи безпеки і розвідки співпрацюють і координують свої завдання, пов'язані з досягненням цього результату?
8. Чи існують інші аспекти слідчого, прокурорського або судового процесу, які перешкоджають або заважають переслідуванню, санкціям або зриву переслідування ФТ?
9. Чи мають компетентні органи достатні ресурси (включаючи інструменти для фінансових розслідувань) для управління своєю роботою або належного реагування на ризики ФТ?
10. Чи існує спеціальний персонал/підрозділи для розслідування ФТ? Якщо ресурси розподілені, як визначаються пріоритети розслідувань ФТ?

**Безпосередній
Результат 10**

Терористи, терористичні організації та ті, хто фінансують тероризм, позбавлені можливості збирати, переміщувати та використовувати кошти

Ознаки ефективної системи

Терористи, терористичні організації та ті, хто фінансують тероризм, ідентифіковані та позбавлені ресурсів і засобів для фінансування або підтримки терористичної діяльності та організацій. Це включає належне застосування цільових фінансових санкцій проти осіб та установа, визначених Радою Безпеки ООН та відповідно до застосовних національних або наднаціональних режимів санкцій. Країна також добре розуміє ризики фінансування тероризму та вживає належних і пропорційних заходів для зменшення цих ризиків. До них належать цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи, які запобігають збору та переміщенню коштів через НПО або методами, які можуть бути використані терористами, не порушуючи при цьому законну діяльність НПО та не перешкоджаючи їй. Зрештою, це зменшує потоки фінансування тероризму, що запобігає терористичним актам. Цей результат стосується насамперед Рекомендацій 1, 4, 6 і 8, а також елементів Рекомендацій 14, 15, 16, 26, 30-32, 35, 37, 38 і 40.

Примітка для експертів з оцінки:

1 При оцінці цього Безпосереднього результату оцінювачі повинні посилаються на такі визначення Глосарію: рахунки, відповідні органи, компетентні органи, країна, визначені нефінансові установи та професії (ВНУП), визначена фізична або юридична особа, визначення, фінансова група, фінансові установи, замороження, кошти, кошти або інші активи, неприбуткові організації (НПО), ризик, накладання арешту, заходи саморегулювання, слід, цільові фінансові санкції, терорист, терористичний акт, фінансування тероризму (ФТ), використання для фінансування тероризму, терористична організація, невідкладний, невідкладно.

2 Оцінюючи основні питання 10.2-10.5, оцінювачі повинні розглянути, чи відповідають діяльність та заходи ризикам ФТ, включаючи, але не обмежуючись таким: (а) загальний рівень ризиків ФТ; (b) характеристики внутрішньої та транскордонної діяльності з ФТ (наприклад, збір, переміщення та використання коштів або інших активів); та (c) переважаючі в країні методи, технології та тенденції ФТ.

3 Оцінювачі також повинні враховувати відповідні висновки щодо рівня міжнародного співробітництва, в якому беруть участь компетентні органи, при оцінці цього Безпосереднього результату.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

10.1. Наскільки добре країна виконує невідкладно цільові фінансові санкції відповідно до: (i) Резолюції РБ ООН 1267 та її подальших резолюцій; та (ii) Резолюції РБ ООН 1373 (на наднаціональному або національному рівні, за власною ініціативою країни або після розгляду, на виконання запиту іншої країни)?

10.2. В якій мірі виявляються кошти та інші активи терористів, терористичних організацій та осіб, які фінансують тероризм, у тому числі визначених фізичних та юридичних осіб, а також тих, хто діє від їх імені або за їх вказівкою? В якій мірі таким особам та організаціям перешкоджають у залученні, переміщенні та використанні коштів або інших активів, у тому числі шляхом здійснення фінансових операцій?

10.3. В якій мірі, без надмірного порушення або перешкоджання законній діяльності НПО, країна застосовує цілеспрямовані, пропорційні та засновані на оцінці ризиків заходи з пом'якшення наслідків тільки до тих організацій, які підпадають під визначення НПО, надане FATF, відповідно до виявлених ризиків ФТ?

10.4. В якій мірі фінансові установи, ВНУП та VASP дотримуються та розуміють свої зобов'язання щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням тероризму та терористичних організацій?

10.5. Наскільки добре відповідні компетентні органи здійснюють моніторинг та забезпечують дотримання²⁰⁰ фінансовими установами, ВНУП та VASP своїх зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням тероризму та терористичних організацій?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1. Досвід органів правопорядку, ПФР та органів по боротьбі з тероризмом (наприклад, тенденції, які вказують на те, що спонсори тероризму вивчають альтернативні методи збору/переказу коштів; розвідувальні дані/повідомлення джерел, які вказують на те, що терористичні організації мають труднощі зі збором коштів в країні).

2. Приклади втручань (наприклад, суттєві справи, коли терористам, терористичним організаціям або особам, які фінансують тероризм, перешкоджають у зборі, переміщенні та використанні коштів або арештовують/конфісковують їхні активи; розслідування та втручання в діяльність НПО, які неправомірно використовуються терористами).

3. Інформація про цільові фінансові санкції (наприклад, особи та рахунки, що підлягають цільовим фінансовим санкціям згідно з рішеннями РБ ООН або іншими рішеннями; зроблені рішення (відповідно до Резолюції РБ ООН 1373); заморожені активи; відхилені операції; час, необхідний для визначення осіб; час, необхідний для реалізації замороження активів після визначення).

4. Інформація про постійну інформаційно-роз'яснювальну роботу та цільовий нагляд і моніторинг на основі оцінки ризиків за НПО, які країна визначила як такі, що піддаються ризику бути використаними для фінансування тероризму (наприклад, частота перевірок і моніторингу таких НПО (включаючи оцінку ризиків); частота взаємодії та інформаційно-роз'яснювальної роботи (включаючи надання рекомендацій) з НПО щодо заходів і тенденцій у сфері ПВК; заходи щодо виправлення ситуації та санкції, застосовані до НПО).

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

5. Які заходи вжила країна для забезпечення належного виконання цільових фінансових санкцій невідкладно? Як ці призначення та зобов'язання своєчасно повідомляються фінансовим установам, ВНУП та VASP та широкій громадськості?

6. Наскільки добре впроваджено процедури та механізми для: (а) визначення цілей для визначення/внесення до списку; (б) замороження/розмороження; (с) виключення зі списку; та (д) застосування винятків? Наскільки добре зібрано відповідну інформацію?

7. Якою мірою країна використовує інструменти, передбачені Резолюціями РБ ООН 1267 і 1373, щоб заморозити та запобігти фінансовим потокам терористів?

8. Наскільки системи схвалення або ліцензування використання активів уповноваженими організаціями для дозволених цілей відповідають вимогам, викладеним у відповідних резолюціях РБ ООН?

9. Якого підходу дотримуються компетентні органи щодо відслідковування активів терористів? Якою мірою відстеження активів, фінансові розслідування та тимчасові заходи (наприклад, замороження та накладання арешту) використовуються для доповнення підходу?

10. Якою мірою країна розуміє рівень ризику організацій, які підпадають під визначення НПО FATF, і характер загроз ФТ для них?

²⁰⁰ Відповідно до вимог до наглядових органів, забезпечення дотримання відповідності включає проведення роз'яснювальної роботи, навчання та застосування коригувальних заходів та/або ефективних, пропорційних і стримуючих санкцій, де це доречно, а також оцінку їхнього позитивного впливу на дотримання вимог фінансовими установами, ВНУП та VASP.

11. Для НПО, визначених як низький ризик зловживань ФТ, наскільки рівень охоплення в країні відповідає рівню виявленого ризику?
12. Для НПО, крім тих, які визначені як групи низького ризику, якою мірою всі чотири з наведених нижче елементів використовуються для виявлення, запобігання та боротьби із використанням НПО для фінансування тероризму без надмірного порушення або перешкоджання законній діяльності НПО: (а) постійна інформаційно-роз'яснювальна робота; (б) цілеспрямований нагляд або моніторинг на основі оцінки ризиків; (с) ефективне розслідування та збір інформації; та (d) ефективні механізми міжнародного співробітництва? Наскільки заходи, що застосовуються є пропорційними та ризик-орієнтовані?
13. Якою мірою відповідні слідчі, кримінальні, цивільні чи адміністративні дії, механізми співпраці та координації застосовуються до НПО, щодо яких є підозри у їх використанні чи активній підтримці терористичної діяльності чи терористичних організацій? Чи мають відповідні органи достатні ресурси для ефективного виконання своїх обов'язків з інформування/нагляду/моніторингу/розслідування?
14. Наскільки добре НПО розуміють природу загрози тероризму та застосовують заходи, щоб захистити себе від загрози терористичних зловживань?
15. Чи існують інші аспекти слідчих, прокурорських, судових чи інших процесів, які сприяють або перешкоджають: (а) ідентифікації коштів або інших активів, пов'язаних із терористами, терористичними організаціями чи тих, хто фінансує тероризм; або (б) заходи, які перешкоджають таким особам або організаціям збирати, переміщувати та використовувати кошти чи інші активи?
16. Які заходи та інструменти нагляду застосовуються для забезпечення того, щоб фінансові установи та VASP (у тому числі фінансові групи), а також ВНУП (у тому числі групи у відповідних випадках) підлягали регулюванню та виконували свої зобов'язання, пов'язані з цільовими фінансовими санкціями за фінансування тероризму?
17. Чи мають відповідні компетентні органи, включно з органами, відповідальними за нагляд, моніторинг і розслідування НПО, достатні ресурси для управління своєю роботою або відповідного вирішення проблем фінансування тероризму?
18. Коли ресурси розподіляються, як пріоритизується діяльність, пов'язана з фінансуванням тероризму?

**Безпосередній
Результат 11**

Особи та установи, що причетні до розповсюдження зброї масового знищення, позбавлені можливості збирати, переміщувати та використовувати кошти відповідно до відповідних резолюцій РБ ООН

Ознаки ефективної системи

Особи та установи, визначені Резолюціями Ради Безпеки ООН (РБ ООН) щодо розповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ), ідентифікуються, позбавляються ресурсів і не мають можливості збирати, переміщувати та використовувати кошти чи інші активи для фінансування розповсюдження. Цільові фінансові санкції повністю та належним чином впроваджуються невідкладно і контролюються їх дотриманням. Існує належна співпраця та координація між відповідними органами влади для розробки та впровадження політики та діяльності з боротьби з фінансуванням розповсюдження ЗМЗ. Виявлено, оцінено та зрозуміло ризики потенційних порушень, невиконання або ухилення від зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, а для посилення впровадження цільових фінансових санкцій застосовуються заходи, що ґрунтуються на оцінці ризику, щоб зменшити ці ризики.

Цей результат стосується Рекомендації 7 та елементів Рекомендацій 1, 2 і 15.

Примітка для експертів з оцінки:

1 Оцінювачі повинні звертатися до наведених нижче визначень Глосарію під час оцінки цього Безпосереднього Результату: рахунки, бенефіціарний власник, компетентні органи, країна, визначені нефінансові підприємства та професії (ВНУП); визначена фізична чи юридична особа, визначення, фінансові установи, замороження, кошти, кошти чи інші активи, юридичні особи, майно, ризик, слід, цільові фінансові санкції та невідкладно.

2 Під час оцінки основного питання 11.2 оцінювачі не повинні переоцінювати оцінку (оцінки) країни щодо ризиків ФРЗМЗ.²⁰¹ Оцінювачі, ґрунтуючись на своїх поглядах на обґрунтованість оцінки(й) ризиків та враховуючи контекст країни, як зазначено в пунктах 5–13 Вступу до Методології, повинні зосередитися на тому, наскільки компетентні органи влади визначили, оцінили та зрозуміли ризики ФРЗМЗ, з якими стикається країна.

Основні питання до розгляду при визначенні, чи досягнуто Результату

11.1. Якою мірою компетентні органи співпрацюють і координують розвиток і впровадження політики,²⁰² і, в оперативних цілях, співпрацюють та, у відповідних випадках, координуються для боротьби з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення?²⁰³

11.2 Наскільки добре країна визначає, оцінює, розуміє та пом'якшує ризик потенційних порушень, невиконання або ухилення від зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження, наявних у країні як у сценаріях з вищим, так і з меншим ризиком?

11.3 Наскільки добре країна невідкладно впроваджує цільові фінансові санкції відповідно до Резолюцій РБ ООН щодо боротьби з фінансуванням розповсюдження?

²⁰¹ Ризик фінансування розповсюдження стосується виключно потенційного порушення, невиконання або ухилення від цільових фінансових санкцій, зазначених у Р.7.

²⁰² Беручи до уваги вимоги та правила захисту даних і конфіденційності та інші подібні положення (наприклад, безпека/локалізація даних) за потреби.

²⁰³ З огляду на те, що існують різні форми співпраці та координації між відповідними органами влади, основне питання 11.1 не вирішує вибору країни щодо певної форми та однаково стосується всіх них.

11.4 Якою мірою ідентифіковано кошти або інші активи визначених осіб та установ та тих, які діють від їх імені або за їх вказівкою, і в якій мірі такі особи та установи позбавлені можливості здійснювати діяльність або фінансові операції, пов'язані з розповсюдженням?

11.5. Якою мірою фінансові установи, ВНУП та VASP дотримуються та розуміють свої зобов'язання щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження?²⁰⁴

11.6. Наскільки добре відповідні компетентні органи контролюють та забезпечують дотримання фінансовими установами, ВНУП та VASP своїх зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження?

а) Приклади інформації, що можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

1. Приклади розслідувань та втручання щодо фінансування розповсюдження (наприклад, розслідування порушень санкцій; вагомі справи, в яких країна вжила примусових заходів (наприклад, замороження чи накладення арешту) або надала допомогу).

2. Інформація про цільові фінансові санкції, пов'язані з фінансуванням розповсюдження (наприклад, рахунки фізичних та юридичних осіб, щодо яких застосовано цільові фінансові санкції; вартість заморожених активів і майна; час, витрачений на визначення осіб та організацій; час, необхідний для замороження активів і майна фізичних і юридичних осіб після їх визначення РБ ООН).

3. Оцінка країною ризиків потенційних порушень, невиконання або ухилення від зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження, наявних у країні, а також пов'язаної політики та стратегій (наприклад, типи проведених оцінок, політики, стратегії та опубліковані/розповсюджені заяви; залучення та зобов'язання на вищих посадових особах і на політичному рівні).

4. Інформація про залучення відповідних органів влади на політичному та операційному рівнях (наприклад, частота та актуальність взаємодії з політиками та законодавством, використання як формальних, так і неформальних каналів зв'язку та співпраці та механізмів; випадки успішної міжвідомчої координації).

5. Моніторингова та інша відповідна інформація, що стосується фінансування розповсюдження, включаючи інформацію про ризик потенційних порушень, невиконання або ухилення від цільових фінансових санкцій, пов'язаних із фінансуванням розповсюдження (наприклад, періодичність перевірки та моніторингу фінансових установ, ВНУП та VASP щодо дотримання цільових фінансових санкцій; частота залучення та інформаційно-роз'яснювальної діяльності; керівні документи; рівень санкцій, застосованих до фінансових установ, ВНУП та VASP за порушення).

б) Приклади Особливих факторів, які можуть підтвердити висновки щодо Основних питань

6. Які заходи вжила країна для забезпечення належного невідкладного впровадження цільових фінансових санкцій щодо фінансування розповсюдження? Як ці визначення та зобов'язання своєчасно доводяться до відповідних секторів?

7. У відповідних випадках, наскільки добре реалізовані процедури для: (а) визначення/включення до списку; (б) замороження/розмороження; (с) виключення зі списку; та (d) застосування винятків? Наскільки вони відповідають вимогам РБ ООН?

8. Наскільки добре системи та механізми управління замороженими активами та ліцензування використання активів визначеними особами та установами для дозволених цілей захищають права людини та запобігають нецільовому використанню коштів?

9. Які методи, інструменти та інформація використовуються для розробки, перегляду та оцінки висновків оцінки ризиків потенційних порушень, невиконання або ухилення від

²⁰⁴ Для цілей основних питань 11.3 і 11.4 це включає зобов'язання розуміти їхні ризики потенційних порушень, невиконання або ухилення від цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження, і вживати заходів на основі оцінки ризику для пом'якшення ризиків, визначених як описано в Р.1.

зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження? Наскільки повною є використана інформація та дані?

10. Які механізми використовуються для запобігання можливим порушенням, невиконанню або ухиленню від санкцій? Чи співмірні вони з виявленим рівнем ризиків потенційних порушень, невиконання чи ухилення від цільових фінансових санкційних зобов'язань? Чи надають відповідні компетентні органи фінансовим установам, ВНУП та VASP інші вказівки чи конкретні відгуки?

11. Який(і) механізм(и) або орган влади використовують для забезпечення належної та регулярної співпраці та координації національних рамок, включаючи своєчасний обмін відповідною інформацією та розробку та реалізацію політики для боротьби з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення як на політичному, так і на оперативному рівнях? Чи включає механізм або орган усі відповідні органи?

12. Якою мірою відповідні компетентні органи зможуть отримати точну базову та бенефіціарну інформацію про юридичних осіб (наприклад, підставні компанії) під час розслідування правопорушень або порушень, що стосуються резолюцій РБ ООН щодо фінансування розповсюдження?

13. Якою мірою відповідні компетентні органи обмінюються розвідданими та іншою інформацією для оцінки ризиків і проведення розслідувань порушень цільових фінансових санкцій у зв'язку з фінансуванням розповсюдження, згідно з відповідними резолюціями РБ ООН?

14. Чи мають відповідні компетентні органи достатні ресурси для управління своєю роботою або адекватного вирішення проблеми фінансування ризиків розповсюдження?

ЗАГАЛЬНИЙ ГЛОСАРІЙ

Термін	Значення
Агент (Agent)	Для цілей, зазначених в Рекомендаціях 14 і 16, <i>агентом</i> є будь-яка фізична або юридична особа, яка надає послуги з переказу коштів або цінностей від імені надавача послуг з переказу коштів або цінностей, за контрактом, або за розпорядженням надавача послуг з переказу коштів або цінностей.
Акції на пред'явника та варанти на пред'явника (Bearer shares and bearer share warrants)	<p><i>Акції на пред'явника</i> – це оборотні інструменти, які надають особі, яка володіє сертифікатом акцій на пред'явника та будь-яким іншим подібним інструментом, які не мають можливості відстеження, власність на частку в юридичній особі. Це не стосується знеособлених та/або іменних форм сертифікатів акцій, власника яких можна ідентифікувати.</p> <p><i>Варанти на пред'явника</i> – це оборотні інструменти, які надають право власності на частку в юридичній тому, хто володіє сертифікатом варантом на пред'явника, та будь-яким іншим подібними варантом або інструментами, які не мають можливості відстеження. Це не стосується знеособлених та/або іменних форм варантів або інших інструментів, власника яких можна ідентифікувати. Вони також не відносяться до будь-яких інших інструментів, які надають лише право участі в юридичній особі на певних умовах, але не власності або права власності, якщо і до тих пір, поки інструменти не будуть використані.</p>
Асоційовані неприбуткові організації (Associate NPOs)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Банк-оболонка (Shell bank)	<p><i>Банк-оболонка</i> означає банк, який не має фізичної присутності в країні, де його зареєстровано та надано йому ліцензію, і який не пов'язаний з регульованою фінансовою групою, яка підпадає під ефективний консолідований нагляд.</p> <p><i>Фізична присутність</i> означає розміщення в країні працівників, які становлять «мозковий центр» та керівництво банку. Перебування лише місцевих агентів або персоналу низького рівня не є фізичною присутністю.</p>
Бенефіціар (Beneficiary)	<p>Значення терміну бенефіціар у Рекомендаціях FATF залежить від контексту:</p> <p>У трастовому законі, бенефіціар – це особа або особи, які мають право на одержання вигоди від будь-яких трастових угод. Бенефіціаром може бути фізична або юридична особа чи правове утворення. Всі трасти (за виключенням благодійних або законодавчо дозволених неблагодійних трастів) повинні мати встановлених бенефіціарів. У той час, коли трасти завжди повинні мати певного кінцевого встановленого бенефіціара, трасти можуть не мати визначених існуючих бенефіціарів, а мати лише об'єкти повноважень, доки будь-яка особа не отримає право бенефіціара на прибуток або капітал після завершення визначеного періоду, відомого як акумуляційний період, або після здійснення дискреційних повноважень довіреної особи у випадку дискреційного трасту. Акумуляційний період зазвичай співпадає з періодом безстрокового довірчого управління, який зазвичай зазначається у довірчому договорі як період довірчого управління.</p> <p>У контексті договору про страхування життя або іншого страхового полісу, пов'язаного з інвестиціями, бенефіціар – фізична або юридична особа, чи правове утворення, або категорія осіб, яким буде виплачено доходи від</p>

	страхового полісу, коли/якщо настав страховий випадок, який покривається полісом. Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Бенефіціари (Beneficiaries)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Бенефіціарний власник (Beneficial owner)	У контексті юридичних осіб, бенефіціарним власником вважається фізична особа (особи), яка в кінцевому результаті ²⁰⁵ володіє або контролює клієнта ²⁰⁶ та/або фізичну особу, від імені якої проводиться операція. Сюди також входять ті фізичні особи, які здійснюють в кінцевому результаті ефективний контроль над юридичною особою. Лише фізична особа може бути кінцевим бенефіціарним власником, і більше, ніж одна фізична особа може бути кінцевим бенефіціарним власником даної юридичної особи. ²⁰⁷ У контексті правових утворень бенефіціарним власником є: (i) довіритель(и); (ii) довірена особа(и); (iii) захисник(и) (за наявності); (iv) кожен бенефіціар або, якщо це необхідно, клас бенефіціарів та об'єкти повноважень; та (v) будь-яка інша фізична особа (особи), яка(і) здійснює(ють) кінцевий ефективний контроль над утворенням. ²⁰⁸ У випадку правового утворення, подібно до явного трасту, бенефіціарним власником є фізична особа (особи), яка(і) займає(ють) еквівалентну посаду до тих, про які йдеться вище. Якщо довірена особа та будь-яка інша сторона правового утворення є юридичною особою, бенефіціарний власник цієї юридичної особи має бути ідентифікований.
Валюта (Currency)	Під <i>валютою</i> розуміються банкноти та монети, що знаходяться в обігу як засіб обміну.
Визначені нефінансові установи та професії (Designated non-financial businesses and professions)	До визначених нефінансових установ та професій відносяться: а) Казино ²⁰⁹ б) Агенти з нерухомості. в) Торговці дорогоцінними металами. г) Торговці дорогоцінним камінням. е) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери – це відноситься до одноосібних практикуючих спеціалістів, партнерів або найманих спеціалістів професійних фірм. Це не стосується „внутрішніх” спеціалістів, які задіяні в інших сферах діяльності, ані спеціалістів, які працюють в державних установах, що вже можуть підпадати під сферу дії заходів, які спрямовані на боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

²⁰⁵ Посилання на «в кінцевому результаті володіє або контролює» і «в кінцевому результаті ефективний контроль» стосуються ситуацій, у яких право власності/контроль здійснюється через ланцюжок власності або шляхом контролю, відмінного від прямого контролю.

²⁰⁶ Це визначення також має застосовуватися до бенефіціарного власника бенефіціара за полісом страхування життя чи іншим договором страхування, пов'язаним з інвестиціями.

²⁰⁷ Кінцевим бенефіціарним власником завжди є одна або декілька фізичних осіб. Як зазначено в Р.10, у контексті належної перевірки клієнта може бути неможливо перевірити особу такого клієнта за допомогою прийнятих заходів, і, якщо є сумніви щодо того, чи особа з контрольною часткою власності юридичної особи є кінцевим бенефіціарним власником, або якщо жодна фізична особа не здійснює контроль через частки власності, слід визначити особу фізичних осіб (за наявності), які здійснюють контроль над юридичною особою в інший спосіб. Якщо фізичну особу не ідентифіковано в цій ролі, фізичну особу, яка обіймає посаду вищої посадової особи, слід ідентифікувати та записати як таку, що займає цю посаду. Це положення Р.10 не змінює та не замінює визначення бенефіціарного власника, а лише встановлює, як має проводитися належна перевірка клієнта у ситуаціях, коли бенефіціарного власника неможливо ідентифікувати.

²⁰⁸ Посилання на «в кінцевому результаті ефективний контроль» над трастами чи подібними правовими утвореннями включає ситуації, коли право власності/контроль здійснюється через ланцюжок власності/контролю.

²⁰⁹ Посилання на Казино в Стандартах FATF включають в себе інтернет- і корабельні казино.

	<p>f) Під надавачами послуг трастів та компаній розуміються всі особи або установи, що не охоплені будь-де в цих Рекомендаціях, і які за своїм родом діяльності надають наступні послуги третім особам, які:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ діють в якості агента щодо створення юридичних осіб; ■ діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) директора чи секретаря компанії, партнера товариства, або на подібній посаді в інших юридичних особах; ■ надають зареєстрований офіс; службову адресу або місце розміщення, адресу для листування або адресу управління для компанії, товариства або будь-якої іншої юридичної особи або правового утворення; ■ діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) довіреної особи експрес-трасту або виконання еквівалентної функції для іншої форми правового утворення; ■ діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) номінального акціонера для іншої особи.
<p>Визначена особа або установа (Designated person or entity)</p>	<p>Термін <i>визначена особа або установа</i> відноситься до:</p> <p>(i) осіб, груп, підприємств та установ, визначених Комітетом Ради Безпеки, створеного відповідно до Резолюції 1267 (1999) (Комітет 1267), як таких, що пов'язані з Аль-Каїдою, чи установ та інших груп та підприємств, пов'язаних з Аль-Каїдою;</p> <p>(ii) осіб, груп, підприємств та установ, визначених Комітетом Ради Безпеки, створеного відповідно до Резолюції 1988 (2011) (Комітет 1988), як таких, що пов'язані з Талібаном, які несуть загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану, чи установ та інших груп та підприємств, пов'язаних з Талібаном;</p> <p>(iii) будь-якої фізичної або юридичної особи або установи, визначеної юрисдикціями або наднаціональною юрисдикцією відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1373 (2001);</p> <p>(iv) будь-якої особи, фізичної або юридичної особи або установи, визначеної для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006) та наступних за нею Резолюцій у додатках до відповідних резолюцій, або Комітетом Ради Безпеки, створеного відповідно до Резолюції 1718 (2006) (Комітет із застосування санкцій 1718) відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006); та</p> <p>(v) будь-якої фізичної або юридичної особи чи установи, визначеної для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Резолюції Ради Безпеки 2231 (2015) та наступних за нею Резолюцій.</p>
<p>Визначення (Designation)</p>	<p>Термін <i>визначення</i> стосується встановлення особи²¹⁰, фізичної чи юридичної, яка підлягає цільовим фінансовим санкціям відповідно до:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Резолюції Ради Безпеки ООН 1267 (1999) та наступних за нею резолюцій; ■ Резолюції Ради Безпеки 1373 (2001), включаючи визначення того, що відповідні санкції будуть застосовані до фізичної особи або установи, і публічне повідомлення про це рішення; ■ Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006) та будь-яких наступних за нею резолюцій; ■ Резолюції Ради Безпеки 2231 (2015) та будь-яких наступних за нею резолюцій; та

²¹⁰ Фізичної або юридичної.

	<ul style="list-style-type: none"> ■ будь-яких майбутніх Резолюції Ради Безпеки, які накладають цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. <p>Що стосується Резолюції Ради Безпеки 2231 (2015) та будь-яких наступних за нею резолюцій, посилання на термін «визначення» у рівній мірі застосовується до терміну «включення до переліку».</p>
<p>Визначені категорії злочинів (Designated categories of offences)</p>	<p>До визначених категорій злочинів відноситься:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. участь в організованому злочинному угрупованні та рекеті; 2. тероризм, включаючи фінансування тероризму; 3. торгівля людьми та незаконне ввезення мігрантів; 4. сексуальна експлуатація, у тому числі сексуальна експлуатація дітей; 5. незаконна торгівля наркотиками та психотропними речовинами; 6. незаконна торгівля зброєю; 7. незаконна торгівля викраденими та іншими товарами; 8. корупція та хабарництво; 9. шахрайство; 10. підробка валюти; 11. підробка та піратство товарів; 12. злочини в сфері навколишнього середовища (наприклад, злочинний збір, видобуток або торгівля охоронюваними видами дикої фауни і флори, дорогоцінними металами і камінням, іншими природними ресурсами, або відходами); 13. вбивство, тяжкі тілесні ушкодження; 14. викрадення, незаконне обмеження волі та взяття заручників; 15. грабїж або крадіжка; 16. контрабанда (зокрема щодо митних і акцизних зборів та податків); 17. податкові злочини (пов'язані з прямими та непрямими податками); 18. (злочинне) вимагання; 19. підробка; 20. піратство; та 21. інсайдерська торгівля та маніпулювання на ринку. <p>Вирішуючи питання щодо кола злочинів, що відносяться до предикатних згідно кожної з вищезазначених категорій, кожна країна, відповідно до свого внутрішнього законодавства, може вирішувати, яким чином вона буде визначати такі злочини та природу кожного окремого елементу тих злочинів, що роблять їх тяжкими злочинами.</p>
<p>Використання для фінансування тероризму (Terrorist financing abuse)</p>	<p>Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.</p>
<p>Відповідні органи (Appropriate authorities)</p>	<p>Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.</p>
<p>Віртуальний актив (Virtual Asset)</p>	<p>Віртуальний актив - це цифрове представлення вартості, якою можна торгувати, або яку можна переказувати цифровим способом, і може бути використаний для цілей оплати чи інвестиції. Віртуальні активи не включають цифрові представлення фіатних валют, цінних паперів та інших фінансових активів, які вже охоплені Рекомендаціями FATF.</p>

Внутрішній грошовий переказ (Domestic Transfer) Wire	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
В односторонньому порядку (Ex Parte)	Термін <i>ex parte</i> означає розгляд справи без попереднього повідомлення та участі потерпілого.
Довірена особа (Trustee)	Терміни <i>траст</i> та <i>довірена особа</i> повинні розумітись як це описано в та відповідно до статті 2 Гаазької Конвенції про право, що застосовується до <i>трастів та їх визнання</i> . ²¹¹ Довірені особи можуть бути професійними (наприклад, залежно від юрисдикції, юристом або трастовою компанією), якщо їм платять за те, щоб діяти як довірена особа під час ведення їх бізнесу, або непрофесійними (наприклад, особа, яка діє без винагороди від імені сім'ї).
Довіритель (Settlor)	<i>Довірители</i> – це фізичні або юридичні особи, які передають право власності на свої активи довіреним особам шляхом трастової угоди або схожої угоди.
Доходи (Proceeds)	<i>Доходами</i> є будь-яке майно, яке походить або яке було одержане, безпосередньо або опосередковано, шляхом вчинення злочину.
Задоволений (Satisfied)	У випадку посилання на те, що фінансова установа, <i>задоволена даним питанням</i> , вона повинна бути спроможною обґрунтувати свою оцінку перед компетентними органами.

²¹¹ Стаття 2 Гаазької Конвенції звучить наступним чином:

Для цілей цієї Конвенції, термін “траст” означає правові відносини, встановлені за життя або у зв'язку зі смертю - особою, засновником, коли активи були передані під контроль довіреної особи на користь бенефіціара або для інших конкретних цілей.

Траст має наступні ознаки:

- активи трасту становлять окремий фонд і не є частиною власного майна довіреної особи;
 - права на активи трасту оформлені на ім'я довіреної особи або на ім'я іншої особи, що діє від імені довіреної особи;
 - довірена особа має повноваження і обов'язки, в межах яких він є відповідальним та може управляти, використовувати або розпоряджатися активами відповідно до умов довірчого договору та спеціальних обов'язків, покладених на нього законодавством відповідної держави.
- Збереження засновником трасту за собою певних прав та обов'язків, а також суміщення в одній особі довіреного власника (довіреної особи) та бенефіціара, необов'язково несумісні з існуванням трасту.

Замороження (Freeze)	<p>В контексті конфіскації та тимчасових заходів (Рекомендації 4, 32 та 38), термін замороження означає заборону на здійснення переказу, конвертування, розміщення чи рух будь-якого майна, устаткування чи інших засобів на основі, та на строк дії, ініційованої компетентним органом чи судом відповідно до механізму замороження, або до прийняття рішення щодо конфіскації компетентним органом.</p> <p>Для цілей Рекомендацій 6 та 7 щодо застосування цільових фінансових санкцій, термін замороження означає заборону на здійснення переказу, конвертування, розміщення чи рух будь-яких коштів чи інших активів, які є власністю чи контролюються визначеними особами чи установами на основі, та на строк дії, ініційованої Радою Безпеки ООН чи компетентним органом чи судом відповідно до застосованих резолюцій Ради Безпеки.</p> <p>В усіх випадках, заморожене майно, устаткування, засоби, кошти чи інші активи залишаються майном фізичної чи юридичної особи (іб), які мають частку в них на момент замороження та можуть підлягати подальшому управлінню третіми сторонами, або через угоди, укладеними такою фізичною чи юридичною особою (ми) заздалегідь до ініціювання дії відповідно до механізму замороження, чи відповідно до інших положень національного законодавства. В частині здійснення замороження, країни можуть прийняти рішення щодо здійснення контролю над майном, устаткуванням, засобами, або коштами чи іншими активами, як засобами захисту від витоку.</p>
Закон (Law)	Див. Примітку щодо правової бази вимог до фінансових установ та ВНУП
Засоби, які підлягають виконанню (Enforceable means)	Див. Примітку щодо правової бази вимог до фінансових установ та ВНУП
Злочин відмивання коштів (Money laundering offence)	Посилання (окрім Рекомендації 3) на <i>злочин відмивання коштів</i> стосується не лише основного злочину або злочинів, а й допоміжних злочинів.
Злочин фінансування тероризму (Terrorist financing offence)	Посилання (окрім Рекомендації 4) на <i>злочин фінансування тероризму</i> стосуються не лише основного злочину або злочинів, але і додаткових злочинів.
Злочинна діяльність (Criminal activity)	<i>Злочинна діяльність</i> означає: (а) всі злочинні діяння, які є предикатними злочинами до злочину відмивання коштів в країні, або (b) щонайменше ті злочини, які є предикатними злочинами, як це зазначено в Рекомендації 3.
Ідентифікаційні дані (Identification data)	Термін <i>ідентифікаційні дані</i> відноситься до достовірних, незалежних вихідних документів, даних чи інформації.
Ініціатор (Originator)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Іноземні контрапартнери (Foreign counterparts)	До іноземних контрапартнерів належать компетентні органи іноземних країн, які здійснюють подібні обов'язки та функції щодо запитуваного співробітництва, навіть, якщо такі компетентні органи іноземних країн мають різний характер та статус (наприклад, залежно від країни, нагляд за певними фінансовими секторами у сфері ПВК/ФТ може здійснюватись

	наглядом органом, який також має пруденційні наглядові зобов'язання чи відділом з нагляду ПФР).
Кваліфіковані грошові перекази (Qualifying transfers) wire	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Компетентні органи (Competent authorities)	Визначення <i>компетентні органи</i> відноситься до всіх державних органів ²¹² , з визначеними зобов'язаннями боротися з відмиванням коштів та/або фінансуванням тероризму. Зокрема, до них належить Підрозділ фінансової розвідки (ПФР); органи, які наділені функціями розслідування та/або переслідування за відмивання коштів, пов'язані предикатні злочини та фінансування тероризму, а також арешту/замороження та конфіскації активів, одержаних злочинним шляхом; органи, що отримують повідомлення про транскордонне перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника; та органи, які мають обов'язки з нагляду та моніторингу в сфері протидії відмивання коштів та фінансуванню тероризму, спрямовані на забезпечення виконання фінансовими установами та ВНУП вимог в сфері протидії відмивання коштів та фінансуванню тероризму. Саморегулятивні органи не слід вважати компетентними органами.
Конфіскація (Confiscation)	Термін <i>конфіскація</i> , яке включає в себе звернення в дохід держави, де застосовно, означає постійне позбавлення коштів або інших активів на підставі рішення уповноваженого органу або рішення суду. Конфіскація відбувається в судовому або адміністративному порядку, який передає право власності визначених коштів або інших активів державі. В такому випадку, особа(и) або юридична особа(и), що мали частку в зазначених коштах або інших активах на момент конфіскації або вилучення, втрачає, в принципі, всі права на конфісковані або вилучені кошти або інші активи. Рішення щодо конфіскації або вилучення, як правило, пов'язані з обвинувальним вироком або рішенням суду, коли конфісковане або вилучене майно визнається як таке, що отримано або було призначено для використання з порушенням закону.
Конфіскація без винесення обвинувального вироку (Non-conviction based confiscation)	<i>Конфіскація без винесення обвинувального вироку</i> , означає конфіскацію через судові процедури, пов'язані з кримінальним злочином, для яких не є обов'язковим обвинувальний вирок за вчинення злочину.
Кореспондентські банківські відносини (Correspondent banking)	<i>Кореспондентські банківські відносини</i> – це надання банківських послуг одним банком (“банком-кореспондентом”) іншому банку (“банку-респонденту”). Великі міжнародні банки зазвичай діють як кореспонденти для тисячі інших банків у всьому світі. Банку-респонденту може надаватись великий спектр послуг, включаючи управління готівковими коштами (наприклад, управління рахунками, що приносять процентні прибутки, виражені в різних валютах), міжнародні грошові перекази, чековий кліринг, наскрізні рахунки та послуги обміну іноземних валют.
Кошти (Funds)	Термін <i>кошти</i> відноситься до активів будь-якого виду, речових чи неречових, матеріальних чи нематеріальних, рухомих чи нерухомих, незалежно від форми придбання, та правові документи чи інструменти в

²¹² До них належать органи фінансового нагляду, створені як незалежні неурядові органи з законними повноваженнями.

	будь-якій формі, в тому числі електронній чи цифровій, що підтверджують право на, чи частку в таких активах.
Кошти або інші активи (Funds or other assets)	Термін <i>кошти або інші активи</i> означає будь-які активи, які охоплюють, та не обмежуються фінансовими активами, економічними ресурсами (включаючи нафту та інші природні ресурси), майном будь-якого виду, матеріального чи нематеріального, рухомого чи нерухомого, незалежно від форми придбання, та правові документи чи інструменти в будь-якій формі, електронній чи цифровій, що підтверджують право на, чи частку в таких коштах чи інших активах, які охоплюють, та не обмежуються банківськими кредитами, дорожніми чеками, банківськими чеками, грошовими переказами, акціями, цінними паперами, облігаціями, траттами, чи акредитивами, та будь-якими відсотковими ставками, дивідендами чи іншим доходом від або вартістю, що походить з або генерується такими коштами чи іншими активами, та будь-які інші активи, які потенційно можуть бути використані для отримання коштів, товарів або послуг.
Країна (Country)	Усі посилання в Рекомендаціях FATF на визначення <i>країна</i> або <i>країни</i> в рівній мірі застосовуються до територій або юрисдикцій.
Майно (Property)	<i>Майно</i> означає активи будь-якого виду, речові або неречові, рухомі або нерухомі, матеріальні або нематеріальні, а також правові документи чи інструменти, які засвідчують право на них або частку в таких активах.
Майно, одержане злочинним шляхом (Criminal property)	Термін <i>майно, одержане злочинним шляхом</i> стосується таких категорій: а) доходи, одержані від відмивання коштів або предикатних злочинів (включаючи прибуток або інші вигоди, отримані від таких доходів); б) засоби, що використовуються або призначені для використання у відмиванні коштів або предикатних злочинах; в) відмите (легалізоване) майно; д) майно, яке використовується, або призначене чи виділяється для використання у фінансуванні тероризму, терористичних актів чи терористичних організацій; д) доходи, одержані в результаті фінансування тероризму, терористичних актів або терористичних організацій.
Міжнародні організації (International organisations)	Міжнародні організації – це організації, створені на основі офіційних політичних угод між їх країнами-членами, які мають статус міжнародних договорів; їх існування визнається законодавством їх країн-членів; та вони не розглядаються як резиденти країн, в яких вони розташовані. Приклади міжнародних організацій включають ООН та афілійовані міжнародні організації, такі як: Міжнародна морська організація; регіональні міжнародні організації, такі як: Рада Європи, інституції Європейського Союзу, Організація з безпеки та співробітництва в Європі та Організація Американських Штатів; воєнні міжнародні організації, такі як: НАТО, та економічні організації, такі як: Всесвітня торгова організація чи Асоціація країн Південно-Східної Азії тощо.
Наглядові органи (Supervisors)	<i>Наглядові органи</i> означають визначені компетентні органи або недержавні органи, відповідальні за забезпечення додержання фінансовими установами («фінансові наглядові органи» ²¹³) та/або ВНУП вимог з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Недержавні органи (які можуть включати деякі види саморегульованих органів) повинні мати повноваження здійснювати нагляд та застосовувати санкції до фінансових установ або ВНУП відповідно до вимог з протидії відмиванню

²¹³ Включаючи наглядові органи за додержанням Основних принципів, які здійснюють наглядові функції, пов'язані з застосуванням Рекомендацій FATF.

	коштів та фінансуванню тероризму. Такі недержавні органи повинні бути уповноважені законом здійснювати функції, покладені на них, та підпадати під нагляд компетентного органу стосовно цих функцій.
Накладання арешту (Seize)	Термін <i>накладання арешту</i> означає заборону здійснювати переказ, перетворення, розпорядження або переміщення майна на основі дій, ініційованих компетентним органом або судом в рамках механізму замороження. Однак, на відміну від заходів замороження, арешт здійснюється в рамках механізму, який дозволяє компетентному органу або суду здійснювати контроль над конкретним майном. Майно, на яке накладено арешт, залишається у власності фізичної або юридичної особи (осіб), які мають частку у певному майні на час арешту, хоча компетентний орган або суд часто здійснює дії щодо володіння, керування або управління арештованим майном.
Наскрізнi рахунки (Payable-through accounts)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 13.
Наскрізна обробка (Straight-through processing)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Невідкладно (Without delay)	Слово <i>невідкладно</i> означає, в ідеалі, «протягом декількох годин» після включення Радою Безпеки ООН або її відповідними санкційними Комітетами (наприклад, Комітетом 1267, Комітетом 1988, Комітетом з питань застосування санкцій 1718 або Комітетом з питань застосування санкцій 1737). Для цілей Резолюції Ради Безпеки № 1373 (2001) слово <i>невідкладно</i> означає після отримання обґрунтованих підстав або обґрунтованих причин для того, щоб підозрювати або вважати, що фізична особа або юридична особа є терористом або фінансує тероризм чи терористичну організацію. В обох випадках слово <i>невідкладно</i> має розглядатись в контексті необхідності попередження витоку і розсіюванню коштів або інших активів, пов'язаних з терористами, терористичними організаціями, тими, хто фінансує тероризм, а також тими, хто фінансує розповсюдження зброї масового знищення, а також потреби в глобальних, узгоджених діях для швидкої заборони та руйнування витоку.
Необхідний (Required)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Неправдиве декларування (False declaration)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Неправдиве інформування (False disclosure)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Неприбуткові організації (Non-profit organisations)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Номінатор (Nominator)	<i>Номінатор</i> — це фізична особа (або група осіб) або юридична особа, яка дає інструкції (прямо чи опосередковано) номінанту діяти від його імені як

	директор або акціонер, також його іноді називають «тіньовим директором» або «мовчазним партнером».
Номінальний акціонер або директор (Nominee shareholder or director)	<i>Номінант</i> – це фізична або юридична особа, якій інша фізична або юридична особа («номінатор») доручила діяти від свого імені в певній якості щодо юридичної особи. <i>Номінальний директор</i> (також відомий як «директор-резидент») – це фізична або юридична особа, яка регулярно виконує функції директора в компанії від імені та відповідно до прямих чи опосередкованих вказівок номінатора. Номінальний директор ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи. <i>Номінальний акціонер</i> користується відповідними правами голосу згідно з інструкціями номінатора та/або отримує дивіденди від імені номінатора. Номінальний акціонер ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи на основі акцій, якими він володіє як номінант.
Обґрунтовані заходи (Reasonable measures)	Термін <i>обґрунтовані заходи</i> означає відповідні заходи, які є пропорційними ризикам відмивання коштів або фінансування тероризму.
Оборотні інструменти на пред'явника (Bearer negotiable instruments)	<i>Оборотні інструменти на пред'явника</i> включають грошові інструменти на пред'явника такі як: чеки подорожуючих; оборотні інструменти (у тому числі чеки, векселі та грошові перекази), які є або у формі на пред'явника, без обмежень, видаються фіктивному одержувачу платежу, або іншим чином у такій формі, що право власності на нього передається при доставці; підписані неповні документи (включаючи чеки, векселі та грошові перекази), але ім'я одержувача не вказано.
Основні принципи (Core Principles)	Під <i>основними принципами</i> розуміються Основні принципи ефективного банківського нагляду, видані Базельським комітетом банківського нагляду, Цілі та принципи регулювання ринку цінних паперів, видані Міжнародною організацією комісій з цінних паперів та Принципи з нагляду за страховою діяльністю, видані Міжнародною асоціацією органів страхового нагляду.
Пакетний переказ (Batch Transfer)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Повернення активів (Asset recovery)	Термін <i>повернення активів</i> означає процес виявлення, відстеження, оцінки, заморожування, арешту, конфіскації та виконання остаточної постанови щодо управління та розпорядження (включаючи повернення або розподіл) майном, одержаним злочинним шляхом, та майном відповідної вартості.
Повинен (Should)	З метою здійснення оцінки додержання вимог Рекомендацій FATF, слово <i>повинен</i> має таке ж значення, що і <i>зобов'язаний</i> .
Пов'язаний з фінансуванням тероризму або відмиванням коштів (Related to terrorist financing or money laundering)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Покритий платіж (Cover Payment)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Послуга з переказу коштів або цінностей	<i>Послуги з переказу коштів або цінностей</i> стосуються фінансових послуг, які передбачають прийняття готівки, чеків, інших грошових інструментів або інших засобів збереження цінностей та здійснення платежу відповідної суми у готівці або іншій формі одержувачу засобами зв'язку, передачі

(Money or value transfer (MVTs) service)	повідомлень, переказу або через клірингову мережу, до якої належить установа, що надає послуги з переказу коштів або цінностей. Операції, що здійснюються за таких послуг, можуть включати одного або більше посередників та кінцевий платіж третій стороні, а також будь-які нові платіжні методи. Іноді ці послуги мають зв'язки з певними географічними регіонами та описуються з використанням безлічі специфічних термінів, таких як <i>hawala, hundi, fei-chen</i> .
Постачальники послуг віртуальних активів (Virtual Asset Service Providers (VASP))	Постачальник послуг віртуальних активів означає будь-яку фізичну або юридичну особу, яка не охоплена іншими Рекомендаціями та як підприємство провадить один або кілька таких видів діяльності або операцій для або від імені іншої фізичної або юридичної особи: i. обмін між віртуальними активами та фіатними валютами; ii. обмін між однією або кількома формами віртуальних активів; iii. переказ ²¹⁴ віртуальних активів; iv. зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або інструментів, що дозволяють контролювати віртуальні активи; і v. участь та надання фінансових послуг, пов'язаних з пропозицією емітента та/або продажем віртуального активу.
Правові утворення (Legal arrangements)	Термін <i>правові утворення</i> стосується явних трастів або інших подібних правових утворень. Приклади інших подібних утворень ²¹⁵ (для цілей ПВК/ФТ) можуть включати, але не обмежуватися <i>fiducie</i> (лат. довірче управління), певні види <i>treuhand</i> (нім. управління майном за дорученням довірителя), <i>fideicomiso</i> (іспан. довірче управління за спадком) та <i>Waqf</i> (араб. майно, яке після смерті заповідача передається на релігійні справи). ²¹⁶
Публічні діячі (Politically Exposed Persons (PEPs))	<i>Іноземними публічними діячами</i> є особи, які наділені чи були наділені значними державними функціями в іноземній країні, наприклад, Глави держав чи урядів, високопоставлені політики, вищі посадові особи уряду, судових або військових органів, керівники державних корпорацій, важливі посадовці політичних партій. <i>Національними публічними діячами</i> є особи, які наділені чи були наділені значними державними функціями у власній країні, наприклад, Глави держав чи урядів, відомі політики, вищі посадові особи уряду, судових або військових органів, вищі керівники державних корпорацій, важливі посадовці політичних партій. <i>До осіб, які наділені чи були наділені значними функціями міжнародною організацією належать</i> члени вищого керівництва, наприклад, директори, заступники директорів, члени правління або особи, які виконують еквівалентні функції. Визначення публічних діячів не має наміру охоплювати осіб середнього або більш нижчого рангу у зазначених категоріях.
Рахунки (Accounts)	Посилання на рахунки необхідно розуміти як такі, що включають інші подібні ділові відносини між фінансовими установами та їх клієнтами.
Ризик (Risk)	Усі посилання на <i>ризик</i> стосуються ризику відмивання коштів та/або фінансування тероризму. Цей термін слід розглядати разом з текстом Пояснювальної записки до Рекомендації 1.

²¹⁴ У цьому контексті віртуальних активів, переказ означає проведення операції від імені іншої фізичної чи юридичної особи, яка переміщує віртуальний актив з однієї адреси чи рахунку віртуального активу на іншу адресу чи рахунок.

²¹⁵ Подібність оцінюється з огляду на статтю 2 Гаазької конвенції про право, застосовне до трастів, та їх визнання на основі того, чи мають правові утворення подібну структуру чи виконують подібну функцію до явного трасту.

²¹⁶ За винятком країн, де *Waqf* є юридичними особами відповідно до Рекомендації 24.

Саморегульвний орган Self-regulatory body (SRB)	<p><i>Саморегульвний орган</i> – це орган, який представляє певну професію (наприклад, адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань або бухгалтери), утворений з членів – представників такої професії, і який бере участь у регулюванні осіб, які мають кваліфікацію, щоб почати займатися цією професією, і які є практикуючими спеціалістами, а також здійснює певні функції нагляду або моніторингу. Такі органи повинні забезпечувати виконання правил з метою забезпечення додержання високих етичних та моральних стандартів цими практикуючими представниками професій.</p>
Серійний платіж (Serial Payment)	<p>Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.</p>
Терорист (Terrorist)	<p>Термін <i>терорист</i> означає будь-яку фізичну особу, яка:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) вчиняє, здійснює спробу вчинити терористичні акти будь-якими способами, прямо або опосередковано, протиправно та умисно; (ii) бере участь в якості співучасника у терористичних актах; (iii) організовує або скеровує інших до вчинення терористичних актів; або (iv) здійснює вклад у вчинення терористичних актів групою осіб, які діють зі спільною метою, якщо вклад здійснено умисно і з метою сприяння вчиненню терористичного акту, або з усвідомленням, що згадана група осіб має намір вчинити терористичний акт.
Терористичний акт (Terrorist act)	<p><i>Терористичний акт</i> включає:</p> <p>(a) діяння, що є злочином в рамках і як визначено в одному з таких договорів:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Конвенція про боротьбу з актами незаконного захоплення літаків (1970), ii) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (1971), iii) Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів (1973), iv) Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників (1979), v) Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу (1980), vi) Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію, який доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, що спрямовані проти безпеки цивільної авіації, (1988), vii) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства (2005), viii) Протокол про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки стаціонарних платформ, розташованих на континентальному шельфі (2005), ix) Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом (1997) та x) Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999). <p>(b) будь-яке інше діяння, покликане спричинити смерть або сильні тілесні ушкодження цивільним особам, чи будь-яким іншим особам, які не беруть активну участь у військових діях під час збройного конфлікту, коли таке діяння за своїм характером чи в певному середовищі має за мету залякати населення, або примусити Уряд чи міжнародну організацію вчинити, або відмовитися від вчинення будь-яких діянь.</p>

Терористична організація (Terrorist organisation)	Термін <i>терористична організація</i> – це група терористів, яка: (i) вчиняє, або прагне вчинити терористичний акт за допомогою будь-яких засобів, безпосередньо чи опосередковано, протиправно та умисно; (ii) бере участь як співучасник в терористичному акті; (iii) організовує чи іншим чином скеровує інших до вчинення терористичного акту; або (iv) здійснює вклад у вчинення терористичного акту групою осіб, які діють зі спільною метою, якщо вклад здійснено умисно і з метою сприяння вчиненню терористичного акту, або з усвідомленням, що згадана група осіб має намір вчинити терористичний акт.
Точний (Accurate)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Треті сторони (Third parties)	Для цілей Рекомендацій 6 та 7 термін <i>треті сторони</i> включає, але на обмежується, фінансовими установами та ВНУП. Див. також Пояснювальну записку до Рекомендації 17.
Транскордонний грошовий переказ (Cross-border Wire Transfer)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Унікальний номер операції (Unique transaction reference number)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фінансова установа – відправник (Ordering financial institution)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фінансова установа – одержувач (Beneficiary financial institution)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фінансова установа-посередник (Intermediary financial institution)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фізичне транскордонне перевезення (Physical cross-border transportation)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Фінансова група (Financial group)	<i>Фінансова група</i> означає групу, до якої входить материнська компанія чи юридична особа іншого типу, що виконує функцію контролю та координації решти групи, разом з відділеннями та/або філіями, які на груповому рівні підлягають політикам та процедурам у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
Фінансові установи (Financial institutions)	<i>Фінансові установи</i> означають будь-яку фізичну чи юридичну особу, що здійснює один або декілька наступних видів діяльності або операцій на користь чи від імені клієнта:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прийняття депозитів та інших коштів, що підлягають поверненню, від клієнтів²¹⁷. 2. Видача кредитів²¹⁸. 3. Фінансовий лізинг²¹⁹. 4. Послуги з переказу коштів або цінностей²²⁰. 5. Випуск та управління платіжними засобами (наприклад, кредитні та платіжні картки, чеки, дорожні чеки, грошові перекази та банківські тратти, електронні гроші). 6. Фінансові гарантії та зобов'язання. 7. Операції з: <ol style="list-style-type: none"> a) інструментами грошового ринку (чеки, векселі, депозитні сертифікати, деривативи тощо); b) іноземною валютою; c) інструментами, що мають прив'язку до валютного курсу, процентних ставок та індексів; d) переказними цінними паперами; e) біржової торгівлі ф'ючерсами. 8. Участь у випусках цінних паперів та наданні фінансових послуг, пов'язаних з цими випусками. 9. Управління окремим та колективним портфелем цінних паперів. 10. Збереження та управління грошима чи ліквідними цінними паперами від імені інших осіб. 11. Інший вид інвестування, адміністрування та управління коштами від імені інших осіб. 12. Андерайтинг та розміщення полісів страхування життя та іншого страхування, пов'язаного з інвестуванням²²¹. 13. Обмін грошей та валюти.
Фінансування тероризму (Terrorist financing)	<i>Фінансування тероризму</i> – це фінансування терористичних актів, а також терористів та терористичних організацій.
Фундаментальні принципи національного законодавства (Fundamental principles of domestic law)	Відносяться до базових правових принципів, на яких базуються національні правові системи, та які запроваджують систему, в межах якої створюється внутрішнє законодавство та здійснюються повноваження. Ці фундаментальні принципи зазвичай містяться або виражаються в національній Конституції чи аналогічному документі, чи на основі рішень суду найвищого рівня, що має повноваження на створення обов'язкових тлумачень чи визначень внутрішнього законодавства. Незважаючи на те, що зазначені принципи будуть різнитись в кожній країні, деякі приклади цих фундаментальних принципів включатимуть права на належну правову процедуру, презумпції невинуватості, та право особи на ефективний захист судами.
Цільові фінансові санкції (Targeted financial sanctions)	Термін <i>цільові фінансові санкції</i> означає замороження активів та заборону надання коштів або інших активів, прямо або опосередковано, на користь визначених фізичних або юридичних осіб.

²¹⁷ Також охоплює приватну банківську діяльність.

²¹⁸ Включає між іншим: споживчий кредит; іпотечний кредит; факторинг, з правом чи без права регресу; та фінансування комерційних операцій (включаючи конфіскацію).

²¹⁹ Не поширюється на угоди фінансового лізингу відносно споживчих товарів.

²²⁰ Не застосовується до фізичної чи юридичної особи, яка забезпечує фінансові установи лише повідомленням чи іншими системами підтримки передачі коштів. Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.

²²¹ Стосується як страхових установ, так і страхових посередників (агенти та брокери).

Юридичні особи (Legal persons)	Термін <i>юридичні особи</i> означає будь-які суб'єкти права, які не є фізичними особами, що можуть встановлювати постійні клієнтські відносини з фінансовою установою або, іншим чином, володіють майном. Вони включають компанії, корпоративні органи, фонди, анштальти, товариства або асоціації та інші відповідні аналогічні установи.
Явний траст (Express trust)	<i>Явний траст</i> відноситься до трасту, чітко створеного довірителем, зазвичай у формі документу, наприклад, письмового правочину трасту. Вони протилежні трастам, які створюються відповідно до законодавства і які не є результатом чіткого наміру або рішення довірителя щодо створення трасту або подібних правових утворень (наприклад, конструктивний траст).